

Περιφερειακά Μέσα: Προκλήσεις και Προοπτικές

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΜΕΣΑ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή – Συντονισμός Κώστας Βασιλάκης, Έφορος ΠΟΕΣΥ.....	4
Χαιρετισμοί	
Χαιρετισμός Δημάρχου Ηρακλείου Κρήτης, Βασίλη Λαμπρινού.....	5
Χαιρετισμός προέδρου ΠΟΕΣΥ, Σωτήρη Τριανταφύλλου	6
Χαιρετισμός προέδρου ΕΣΗΕΠΗΝ, Κυριάκου Κορτέση.....	9
Χαιρετισμός προέδρου ΕΣΗΕΑ, Μαρίας Αντωνιάδου.....	11
Χαιρετισμός κυβερνητικού Εκπροσώπου, Γιάννη Οικονόμου.....	14
Τα Περιφερειακά Μέσα και ο ρόλος τους, Σωτήρης Τριανταφύλλου.....	15
Περιφερειακά Μέσα και εργασιακό τοπίο,	
Συντονισμός Μιμή Τουφεξή, Γενική Γραμματέας ΠΟΕΣΥ.....	18
Κυριάκος Κορτέσης, πρόεδρος ΕΣΗΕΠΗΝ	18
Νίκος Καρράς, πρόεδρος ΕΣΗΕΜΘ.....	21
Γιώργος Τσιγκλιφύσης, πρόεδρος ΕΣΗΕΘστΕΕ.....	24
Θέμης Μπερεδήμας, πρόεδρος ΕΣΠΗΤ.....	27
Μαρία Αντωνιάδου, πρόεδρος ΕΣΗΕΑ.....	42
Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτη, Σταύρου Αρναουτάκη.....	47
Νέες δεξιότητες και νέες ειδικότητες στα Μέσα και η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης,	
Ανδρέας Παναγόπουλος, Οργανωτικός Γραμματέας ΠΟΕΣΥ	49
Περιφερειακά ΜΜΕ: Επιχειρηματικότητα και προκλήσεις,	
Συντονισμός: Γιάννης Βοϊτσίδης, Α' αντιπρόεδρος ΠΟΕΣΥ.....	56
Αιμίλιος Περδικάρης, Πρόεδρος Αθηναϊκού-Μακεδονικού Πρακτορείου ΑΠΕ-ΜΠΕ.....	58
Σπύρος Καμπιώτης, Αντιπρόεδρος Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων Ελληνικής Περιφέρειας.....	62
Γιώργος Μιχαλόπουλος, Πρόεδρος Συνδέσμου Ημερήσιων Περιφερειακών Εφημερίδων....	72

Περιφερειακά ΜΜΕ: Επιχειρηματικότητα και προκλήσεις, Λαμπρινή Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.....	74
Δημοσιογραφία και Μέσα σε μετάβαση	
Συντονισμός, Ανδρέας Παναγόπουλος, Οργανωτικός Γραμματέας ΠΟΕΣΥ.....	80
Αντώνης Σκαμνάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.....	81
Νίκος Λέανδρος Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο.....	85
«Μέσα των πολιτών»: Επιστροφή στο μέλλον, Παντελής Βατικιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Πάντειο Πανεπιστήμιο.....	90
Περιφερειακός Τύπος και Στρατηγικές σύνδεσης με την ψηφιακή γενιά: Social Media, νέα επιχειρηματικά και εκδοτικά μοντέλα, Παναγιώτης Κάπος, Διδακτικό Προσωπικό Πάντειο Πανεπιστήμιο.....	95
Μιχάλης Βασιλάκης, Πρόεδρος Μουσείου Τύπου ΕΣΗΕΠΗΝ.....	104
Μήνυμα Πόπης Τσαπανίδου, Εκπροσώπου Τύπου ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ.....	105
Πολιτισμός, Τουρισμός και Αθλητισμός ως βάσεις παραγωγής και διανομής περιεχομένου από την Περιφέρεια : Η περίπτωση της Κρήτης	
Συντονισμός, Γιάννης Σιούλας Β' Αντιπρόεδρος ΠΟΕΣΥ.....	106
Νίκος Ψιλάκης, Δημοσιογράφος (Μέλος ΕΣΗΕΠΗΝ) – Συγγραφέας.....	106
Ο Τουρισμός, βάση παραγωγής & διανομής περιεχομένου από την Περιφέρεια Κρήτης, Κυριάκος Κώτσογλου, Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού.....	111
Σταύρος Τζεδάκης, Αντιπεριφερειάρχης - Πρόεδρος ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ.....	116
Αθλητικές εγκαταστάσεις στην Κρήτη, Αντώνης Παπουτσάκης, Αντιπρόεδρος ΕΣΗΕΠΗΝ.....	120
Πνευματικά Δικαιώματα, Ασφαλιστικό και νέο νομικό Πλαίσιο	
Συντονισμός, Δημήτρης Χορταργιάς, Αντιπρόεδρος «Ξενοφώντα», Αντιπρόεδρος ΕΤΑΣ ΕΣΗΕΘΣτΕΕ.....	123
Μάχη Νικολάρα, Πρόεδρος «Ξενοφώντα».....	124
Θανάσης Μπαμπανέβας, Πρόεδρος ΕΤΑΣ ΕΣΗΕΠΗΝ.....	129
Σωτήρης Κέλλας, Πρόεδρος ΕΤΑΣ ΕΣΗΕΘΣτΕΕ.....	136
Συμπεράσματα	
Σωτήρης Τριανταφύλλου.....	141
Δημήτρης Χορταριάς.....	144
Μιχάλης Βασιλάκης.....	144

Συντονισμός: Κώστας Βασιλάκης, Έφορος ΠΟΕΣΥ:

Συμπληρώθηκαν 30 χρόνια από την ίδρυση της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών και για πρώτη φορά οργανώνεται εκτός της Αθήνας, στην Περιφέρεια, μια πολύ σημαντική ημερίδα που αφορά στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης.

Θυμάμαι έναν άνθρωπο ο οποίος έχει φύγει και έχει αφήσει το στίγμα του, τον Κώστα Γραμματικάκη, ο οποίος δεν δεχόταν τη λέξη «περιφερειακός» με τίποτα, αλλά έλεγε ο «επαρχιακός Τύπος».

Να ευχαριστήσουμε όσους βρίσκονται εδώ. Είναι ο Δήμαρχος Ηρακλείου, Βασίλης Λαμπρινός, ο Γενικός Γραμματέας Ενημέρωσης, Δημήτρης Γαλαμάτης, οι Πρόεδροι όλων των Ενώσεων Συντακτών της χώρας. Δεν τους αναφέρω ονομαστικά, διότι θα μιλήσουν έτσι κι αλλιώς, καθώς και ο πρόεδρος της ΠΟΕΣΥ.

Εκ μέρους του ελληνικού Κοινοβουλίου βρίσκονται εδώ ο Μάξιμος Σενετάκης, ο Σωκράτης Βαρδάκης, ο Νίκος Ηγουμενίδης, ο Βασίλης Γεγκέρογλου και ο Γιώργος Λογιάδης, ενώ μήνυμα μάς έστειλε και ο Χάρης Μαμουλάκης, για καλή επιτυχία των εκδηλώσεων.

Είναι μία εκδήλωση, η οποία οργανώνεται από την ΠΟΕΣΥ με την υποστήριξη και την πολύ σημαντική βοήθεια από την Περιφέρεια Κρήτης, η οποία είναι και συνδιοργανωτής. Και διεξάγεται μία ημερίδα, που ξεκινάει σε μία εξαιρετικά οδυνηρή περίοδο για τη χώρα μας. Μετά τη φοβερή σιδηροδρομική τραγωδία που είχαμε στα Τέμπη με τους 57 νεκρούς.

Πριν πούμε και κάποια άλλα λόγια για τον ρόλο των δημοσιογράφων - επειδή έχουμε δεχθεί επιθέσεις άδικες για την πλειονότητα των δημοσιογράφων και δεν μπορεί να μπαίνουν όλοι σε ένα τσουβάλι - θα παρακαλέσω ενός λεπτού σιγή για τα 57 θύματα.

ΕΝΟΣ ΛΕΠΤΟΥ ΣΙΓΗ

Κώστας Βασιλάκης:

Ας ευχηθούμε να μην ξαναζήσουμε στη χώρα μας τέτοια τραγωδία. Θα παρακαλέσω για τον πρώτο χαιρετισμό τον κύριο Βασίλη Λαμπρινό.

Βασίλης Λαμπρινός, Δήμαρχος Ηρακλείου:

Κύριοι βουλευτές, κύριοι πρόεδροι και στελέχη των δημοσιογραφικών Ενώσεων της χώρας, η σημερινή ημερίδα έρχεται σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία, καθώς η σιδηροδρομική τραγωδία των Τεμπών εξακολουθεί να μας θλίβει όλους βαθιά.

Ταυτόχρονα, όμως, αναδεικνύει για μια ακόμη φορά και ενδεχομένως περισσότερο παρά ποτέ, την αναγκαιότητα για έγκυρη, έγκαιρη και αμερόληπτη ενημέρωση των πολιτών. Και η διασφάλισή της αποτελεί υποχρέωση κάθε πραγματικά δημοκρατικής χώρας.

Είναι δεδομένο και εσείς το γνωρίζετε καλύτερα από μένα, ότι οι Έλληνες τα τελευταία χρόνια δεν εμπιστεύονται πλέον τα παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Αναζητούν αλλού την πληροφορία, με αποτέλεσμα πολλές φορές να παρασύρονται από ψευδείς και κατασκευασμένες ειδήσεις που κυκλοφορούν ανεξέλεγκτα, τα λεγόμενα fake news.

Είναι δεδομένο, επίσης, ότι πέρα από τη ραγδαία εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και τη σταδιακή μετάβαση της ενημέρωσης από την κλασική της μορφή σε καινούργιες φόρμες, αλλά και σε καινούργιες πλατφόρμες, υπήρξαν και υπάρχουν καθημερινά και άλλες σοβαρές αφορμές για αυτήν τη δυσπιστία.

Πρόκειται για τη διαχρονική αδικία, οι λίγοι να δημιουργούν άσχημες εντυπώσεις για τους πολλούς. Διότι δεν έχω αμφιβολία ότι η πλειονότητα των δημοσιογράφων εξακολουθεί να κάνει τη δουλειά της, μέσα σε δύσκολες συνθήκες, με ευσυνειδησία και βαθιά αίσθηση του καθήκοντος.

Για παράδειγμα τούτες τις μέρες, οι ρεπόρτερς που βρέθηκαν στα Τέμπη υπερέβαλαν εαυτούς. Τα ρεπορτάζ και οι καθημερινές ανταποκρίσεις τους συνεισφέρουν ουσιαστικά, ώστε να αντιληφθούμε τι ακριβώς συνέβη, να βγουν στο φως λάθη και παραλείψεις και να μάθουμε σε μεγάλο βαθμό την άβολη αλήθεια. Ουδείς δικαιούται να ακυρώνει την προσπάθειά τους.

Από την άλλη βέβαια, για να χρησιμοποιήσω μερικές φράσεις από την πρόσφατη και κατά τη γνώμη μου γενναία ανακοίνωση της ΕΣΗΕΑ, η τραγωδία στα Τέμπη αποδεικνύει, με οδυνηρότατο τρόπο αυτή τη φορά, τα ατομικά προβλήματα που μαστίζουν τα ελληνικά Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

Όσο αυτά απομακρύνονται από την αποστολή τους, να ελέγχουν την εξουσία, όσο οι δημοσιογράφοι υφίστανται περιορισμούς στο να ερευνούν, τόσο θα αποδυναμώνονται οι θεσμικές εγγυήσεις για την λειτουργία του κράτους, όπως πολύ σωστά επεσήμανε η ΕΣΗΕΑ. Πολλές από τις παραπάνω παθογένειες βασανίζουν και τα περιφερειακά Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, που είναι βασικό αντικείμενο της σημερινής ημερίδας. Τα οποία, εντούτοις, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και την έλλειψη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, όχι μόνο δεν υπολείπονται, αλλά συχνά ξεπερνούν και τα κεντρικά μέσα στη δημοσιογραφική ποιότητα.

Κλείνοντας, υπό την ιδιότητα που έχω, που είναι πρόσκαιρη, γιατί όλοι οι αιρετοί πρέπει να καταλάβουν ότι είναι πρόσκαιροι στα καθήκοντα που ασκούν, οφείλω να παραδεχθώ και εγώ ότι κάποιες φορές έχω ενοχληθεί από την κριτική. Είναι ανθρώπινο. Αλλά ακόμη και τότε αναγνώρισα και εξακολουθώ να αναγνωρίζω πως όταν αυτή γίνεται δίκαια και αντικειμενικά, όσο σκληρή και αν είναι, μας βοηθά να εξελισσόμαστε, να βελτιωνόμαστε και να διορθώνουμε τα λάθη μας. Γι' αυτό θεωρώ και είναι καίριο για την ίδια τη δημοκρατία μας, η δημοσιογραφία τόσο στα περιφερειακά Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, όσο και στα κεντρικά, να βρει τρόπο να ανταποκριθεί στις πολυποίκιλες προκλήσεις της εποχής μας.

Κώστας Βασιλάκης:

Τώρα, θα παρακαλέσω να έρθει στο βήμα, για χαιρετισμό, τον Πρόεδρο της ΠΟΕΣΥ, της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεως Συντακτών, τον κύριο Σωτήρη Τριανταφύλλου.

Σωτήρης Τριανταφύλλου, Πρόεδρος ΠΟΕΣΥ:

Κύριε Δήμαρχε, κύριοι Βουλευτές, κύριε Γενικό Γραμματέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, κυρίες και κύριοι Αντιπεριφερειάρχες και Αντιδήμαρχοι, Πρόεδροι των Ενώσεων Συντακτών και των Ταμείων

των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μέλη του Διοικητικού και του Γενικού Συμβουλίου της ΠΟΕΣΥ, κύριε Πρόεδρε του Αθηναϊκού και Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, Πρόεδρε του Συνδέσμου Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων και Αντιπρόεδρε της Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων, κυρίες και κύριοι Καθηγητές, εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας, αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητοί φίλοι, κυρίες και κύριοι.

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών κάνει σήμερα την αρχή μιας σειράς εκδηλώσεων, ημερίδων και συνεδρίων, που πρόκειται να διοργανώσουμε από εδώ και πέρα, τα οποία θα ανοίξουν τον διάλογο για τα μεγάλα ζητήματα της δημοσιογραφίας και των περιφερειακών μέσων και των μέσων του κέντρου. Θα συζητήσουμε για όλο αυτό που αποκαλούμε στην Ελλάδα μιντιακή βιομηχανία. Η σημερινή είναι η πρώτη από τις ημερίδες που διοργανώνουμε.

Θα συζητηθούν όλα τα τρέχοντα ζητήματα με στόχο να μην μένουμε απλά σε συμπεράσματα μιας ημερίδας. Στόχος είναι να μπορούμε από αυτά τα συμπεράσματα να λαμβάνουμε αποφάσεις και η ΠΟΕΣΥ και οι Ενώσεις Συντακτών. Και έτσι να προχωράμε.

Νομίζω ότι αυτού του είδους οι εκδηλώσεις, που ξεκινάμε σήμερα, θα μας δείξουν δρόμους, θα είναι πολύ χρήσιμες. Θα έρθουμε και κοντά με την κοινωνία και θα μας δείξουν, όπως είπα, τα επόμενα βήματά μας.

Γιατί θα συζητήσουμε όλοι, οι δημοσιογράφοι, οι ιδιοκτήτες, η κυβέρνηση, η κοινωνία η ίδια, οι Ενώσεις Συντακτών, οι συνδικαλιστές, η ακαδημαϊκή κοινότητα, την οποία πάντα έχουμε στο πλευρό μας και με την οποία πάντα συζητάμε και θεωρούμε χρήσιμη την παρουσία της, τη συμβουλή της και την παρέμβασή της.

Και όλα αυτά σε μια περίοδο που η δημοσιογραφία δεν λέω ότι βάλλεται, αλλά η συζήτηση περί ελεύθερης και ανεξάρτητης ενημέρωσης - το είπε και ο Δήμαρχος πριν - άναψε και πάλι. Με αφορμή βεβαίως το τραγικό δυστύχημα των Τεμπών, με αφορμή τον τρόπο που ορισμένα μέσα και συνάδελφοι - που είναι μειονότητα - χειρίστηκαν το θέμα. Αλλά είναι ένα μεγάλο ζήτημα, το οποίο τα μέσα του κέντρου και τα περιφερειακά μέσα πρέπει να το δουν και πρέπει επ' αυτού να συζητάμε συνεχώς.

Δύο πράγματα δεν είναι τυχαία για τη σημερινή ημερίδα. Δεν είναι τυχαίος ο τόπος διεξαγωγής της ημερίδας, δηλαδή η Κρήτη και το Ηράκλειο. Και επίσης δεν είναι τυχαία η επιλογή του θέματος.

Όσον αφορά στον τόπο, κύριε Δήμαρχε: πάντα η τοπική αυτοδιοίκηση στην Κρήτη και η Περιφέρεια και ο Δήμος είναι μαζί μας, μας βοηθούν. Σας ευχαριστώ και πάλι. Αναμένεται και ο Περιφερειάρχης. Αγαπητοί Αντιπεριφερειάρχες, αγαπητέ Δήμαρχε σας ευχαριστούμε πολύ. Δεν μπορώ να ξεχάσω ότι έχουμε κάνει σειρά εκδηλώσεων εδώ στο Ηράκλειο της Κρήτης, κατά το παρελθόν. Ορισμένες από αυτές, όπως φίλε Νίκο Συριγωνάκη αυτή του 2016 για τον αθλητικό τουρισμό, νομίζω ότι αποτελούν και σημείο και πηγή αναφοράς για τον αθλητικό τουρισμό στην Ελλάδα.

Είστε πάντα δίπλα μας, για αυτό και επιλέξαμε να ξεκινήσουμε από εδώ, από την Κρήτη και από το Ηράκλειο. Και βεβαίως, θα κάνουμε και άλλες εκδηλώσεις. Θα γίνουν στη συνέχεια και άλλες εκδηλώσεις, όχι μόνο στο Ηράκλειο, αλλά και στην Κρήτη γενικότερα.

Το δεύτερο πράγμα, που δεν είναι τυχαίο, είναι η επιλογή του θέματος: τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, τα οποία θεωρώ ότι αποτελούν σημείο αναφοράς της αξιόπιστης ενημέρωσης στην Ελλάδα, αλλά και σημείο αναφοράς της σύνδεσης των μέσων ενημέρωσης με την κοινωνία και εν προκειμένω με τις τοπικές κοινωνίες.

Βεβαίως είναι και τα μέσα που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα. Και οικονομικά, κυρίως οικονομικά προβλήματα, και προβλήματα επιβίωσης. Και είναι και αυτά στα οποία παρατηρείται ίσως η μεγαλύτερη παρουσία μη επαγγελματιών του χώρου. Ίσως είναι και αυτά στα οποία υπάρχουν επιχειρήσεις που θα έλεγα ότι δεν πληρούν κανονικώς τους όρους μιας μιντιακής επιχείρησης. Δεν είναι κανονικές μιντιακές επιχειρήσεις, έτσι εμφανίζονται. Για αυτό είμαστε εδώ λοιπόν, για να τα συζητήσουμε όλα αυτά. Να δούμε πώς τα περιφερειακά μέσα αντιμετωπίζουν αυτά τα ζητήματα, πώς αντιμετωπίζουν τις σύγχρονες προκλήσεις, πώς υιοθετούν τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Θα τα συζητήσουμε όλοι μαζί, Ενώσεις Συντακτών, δημοσιογράφοι, κυβέρνηση, ακαδημαϊκή κοινότητα, ιδιοκτήτες. Με τους ιδιοκτήτες θα έλεγα ότι έχουμε μια ειλικρινή σχέση τον τελευταίο καιρό και στην Περιφέρεια, και στην Αθήνα βεβαίως, όπως και η Ένωση Συντακτών της Αθήνας.

Το τελευταίο που θέλω να επισημάνω για τη σημερινή μας ημερίδα είναι η κοινή και ενιαία παρουσία του χώρου της δημοσιογραφίας εδώ, όλων των Ενώσεων Συντακτών. Η ενιαία εκπροσώπηση θεωρώ ότι είναι καθήκον, ιερό καθήκον της ΠΟΕΣΥ να γίνεται.

Είμαστε όλοι εδώ, η Ένωση Συντακτών της Αθήνας, όλες οι υπόλοιπες Ενώσεις Συντακτών, Μακεδονίας-Θράκης, Θεσσαλίας, βεβαίως η τοπική Ένωση Πελοποννήσου, Ηπείρου και Νήσων, η Ένωση Περιοδικού Τύπου, οι εκπρόσωποι των Ταμείων Τύπου. Με τη διαφορετικότητα των απόψεων που πάντα λέω ότι υπάρχουν - και πρέπει, είναι λογικό και θεμιτό και αναγκαίο να υπάρχουν διαφορετικές απόψεις - πορευόμαστε όλοι μαζί. Και έτσι αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα, τις αλλαγές, τις εξελίξεις. Είναι ραγδαίες οι αλλαγές τα τελευταία χρόνια στη δημοσιογραφία, σε μια εποχή που έχουν αλλάξει πολλά πράγματα σε αυτήν. Έχει αλλάξει το περιεχόμενο εργασίας των δημοσιογράφων, έχει μεταβληθεί πάρα πολύ. Έχουν μεταβληθεί οι εργασιακές σχέσεις. Έχει μεταβληθεί το επιχειρηματικό μοντέλο της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης. Και όλα αυτά και κυρίως οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει σε πράγματα, που πριν από χρόνια ίσως φάνταζαν αδιανόητα. Γι' αυτό λοιπόν είμαστε εδώ και θα είμαστε και στο μέλλον για να συζητάμε, να λαμβάνουμε αποφάσεις και να προχωράμε και ενωτικά και δημιουργικά. Να σας ευχαριστήσω όλους για την παρουσία σας.

Κώστας Βασιλάκης:

Η Κρήτη, εδώ που γίνεται η ημερίδα, ανήκει στην Ένωση Συντακτών Πελοποννήσου, Ηπείρου και Νήσων. Είναι η Ένωση που μας εκπροσωπεί. Για αυτό λοιπόν θα καλέσω για ένα σύντομο χαιρετισμό τον πρόεδρο της ΕΣΗΕΠΗΝ, τον κύριο Κυριάκο Κορτέση.

Κυριάκος Κορτέσης, Πρόεδρος ΕΣΗΕΠΗΝ:

Κυρίες και κύριοι, είναι πάρα πολύ σημαντικό το γεγονός ότι βρισκόμαστε για πρώτη φορά, για να κουβεντιάσουμε τα ζητήματα τα οποία αφορούν τον ρόλο του Τύπου. Και τα οποία, βεβαίως, είναι πολλά και σίγουρα αυτά τα οποία ενδιαφέρουν τον κόσμο δεν είναι τα λεγόμενα συντεχνιακά, δικά μας. Αλλά το μεγάλο ερώτημα στις μέρες μας είναι για τον ρόλο, τον οποίο καλείται να παίξει ο Τύπος συνολικά.

Οι Ενώσεις Συντακτών κάνουν μια προσπάθεια, γιατί είναι πνευματικά σωματεία, να ανατάξουν το επίπεδο της δημοσιογραφίας. Η προσπάθεια γίνεται πολλές φορές με κόπο, πολλές φορές με αστοχίες από πλευράς συγκεκριμένων ανθρώπων, αλλά να ξέρετε ότι είναι θέση των Ενώσεων Συντακτών να έχουμε μια δημοσιογραφία, η οποία αξίζει στον πολίτη και βεβαίως αξίζει στο πολίτευμα, στη δημοκρατία.

Δυστυχώς, κάνουμε αυτό το συνέδριο λίγες μόνο μέρες μετά από μια τραγωδία, η οποία πέρα από το γεγονός ότι μας συντάραξε όλους ως ανθρώπους, είναι βέβαιον ότι ανέδειξε και κάποιες παθογένειες στον χώρο μας. Παθογένειες οι οποίες, όμως, πολλές φορές προέρχονται από μια πολύ ισχυρή πλειονότητα, γιατί στην πλειονότητά τους οι δημοσιογράφοι κάνουν τη δουλειά τους με απόλυτη επάρκεια και σεβασμό στα γεγονότα. Υπάρχει, βεβαίως, μια μικρή πλειονότητα, η οποία αντιλαμβάνεται τη δημοσιογραφία ως κάτι άλλο.

Όμως πιστέψτε με, όλοι - και οι συνάδελφοι στην Αθήνα αλλά και οι συνάδελφοι κυρίως στην Περιφέρεια - είναι οι άνθρωποι που λειτούργησαν με απόλυτη ευσυνειδησία και με απόλυτο σεβασμό στα γεγονότα. Υπήρξαν και κάποιοι, οι οποίοι αποφάσισαν ότι έπρεπε να στοχοποιήσουν εν συνόλω τον κλάδο. Δεν θέλω να σχολιάσω, είναι αυτοί που τσουβαλιάζουν, είναι οι άνθρωποι που κάνουν την εύκολη κριτική και στο τέλος δεν λένε και τίποτα.

Σε ό,τι αφορά την Περιφέρεια, την οποία γνωρίζω καλύτερα υπηρετώντας στον χώρο της δημοσιογραφίας 36 χρόνια, θα έλεγα ότι η επάρκεια, ο σεβασμός, η αξιοπιστία των δημοσιογράφων της Περιφέρειας είναι πάρα πολύ μεγάλη.

Αντίστοιχα, όμως, αναντίστοιχη είναι η δυνατότητα που έχουν αυτοί οι άνθρωποι να ασκήσουν το επάγγελμα της δημοσιογραφίας. Και αυτό γιατί η κρίση - και όχι μόνο και οι επιλογές από πλευράς ανθρώπων που φέρονται ως ιδιοκτήτες - δεν έχει επιτρέψει στον χώρο μας να αναδειχθούν οι δυνατότητες των συναδέλφων.

Και έχουμε ακόμα αρκετούς ανέργους, έχουμε ανθρώπους οι οποίοι είναι κακοπληρωμένοι, ενώ είναι εξαιρετικοί στη δουλειά τους. Όσο φθίνει λοιπόν η συμμετοχή των επαγγελματιών δημοσιογράφων σε αυτό που αποκαλούμε ενημέρωση, τόσο η ποιότητα της ενημέρωσης προς τον πολίτη θα πέφτει.

Δημοσιογράφοι είναι οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν συγκεκριμένα καθήκοντα, έχουν συγκεκριμένες στοχεύσεις και έχουν και συγκεκριμένη ηθική, η οποία επιβάλλεται μέσα από τους κανόνες της δημοσιογραφίας και από τις Ενώσεις Συντακτών. Δημοσιογράφοι δεν είναι οι δημοσιολογούντες, οι οποίοι είτε το κάνουν από χόμπι είτε εξυπηρετούν προσωπικά τους συμφέροντα.

Και δυστυχώς στην Περιφέρεια, κάτι η οικονομική αδυναμία, κάτι ενδεχομένως ο τρόπος που βλέπουν ορισμένοι ιδιοκτήτες τα πράγματα, έχουν οδηγήσει συναδέλφους μακριά από τη δημοσιογραφία. Και στη θέση τους, έχουν μπει άνθρωποι που δεν έχουν καμία σχέση με αυτήν.

Αρα, η ποιότητα της ενημέρωσης που παρέχουμε στην κοινωνία είναι εξαρτώμενη από μια σειρά πραγμάτων. Ελπίζω ότι στη συνέχεια θα έχουμε τη δυνατότητα όλοι να τα κουβεντιάσουμε αυτά και στο τέλος αυτής της ημέρας και της ημερίδας να έχουμε αποφασίσει όλοι, ακόμη και η τοπική κοινωνία που εκφράζεται δια των τοπικών της αρχόντων, ότι τα μέσα ενημέρωσης πρέπει να στηριχθούν.

Εμπράκτως όμως, όχι στα λόγια. Εμείς, η κοινωνία, πρέπει να επιδιώξουμε καλύτερο επίπεδο δημοσιογραφίας. Και οι θεσμοί της κοινωνίας είναι αυτοί που μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη αυτού του στόχου, εμπράκτως επαναλαμβάνω, όχι μόνο στα λόγια.

Κώστας Βασιλάκης:

Θα παρακαλέσω για έναν χαιρετισμό την Πρόεδρο της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, της μεγαλύτερης σε μέλη Ένωσης Συντακτών της χώρας, την κυρία Μαρία Αντωνιάδου.

Μαρία Αντωνιάδου, Πρόεδρος ΕΣΗΕΑ:

Κύριε Δήμαρχε, κύριοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, κύριε Γενικέ Γραμματέα. Η σημερινή έναρξη των πρωτοβουλιών της Ομοσπονδίας νομίζω ότι κάνει χαρούμενους όλους τους προέδρους των Ενώσεων Συντακτών και θα πω, διερμηνεύοντάς τους, ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Ο συμβολισμός είναι υψηλός. Η Κρήτη και το Ηράκλειο είναι η πατρίδα του ιδρυτή του δημοσιογραφικού κινήματος στην Ελλάδα, του πρώτου προέδρου της ΕΣΗΕΑ, το 1914, Ιωάννη Κονδυλάκη. Και είμαστε περήφανοι που είμαστε εδώ και η Ομοσπονδία μας ξεκινάει από εδώ τις πρωτοβουλίες της.

Ευχαριστούμε Σωτήρη, ευχαριστούμε Μιμή, ευχαριστούμε και τον Ανδρέα και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας. Κυρίες και κύριοι, δεν μπορούν να υπάρχουν προκλήσεις και προοπτικές στα μέσα ενημέρωσης, με δημοσιογράφους χαμηλά αμειβόμενους, με αναξιοπρεπείς μισθούς. Δημοσιογράφους που δεν μπορούν να εφαρμόσουν τη δεοντολογία, γιατί έχουν συνθλιβεί από τα δεκαετή μνημόνια και από μία μεγάλη πανδημία. Δεν μπορούν να υπάρχουν μέσα ενημέρωσης «χαρτοσακούλες».

Δεν μπορούν να υπάρχουν νομοσχέδια, τα οποία κατεβαίνουν στη Βουλή και δεν προβλέπουν εργαζομένους. Εμείς, πρώτη η ΕΣΗΕΑ, ξεκινήσαμε το 2018 με πολύ μεγάλο κόστος, με πολλές επικρίσεις, σαν και αυτές που ακούμε για τα ζητήματα δεοντολογίας και για τα οποία εμείς αναλάβαμε την ευθύνη που μας αναλογεί ...

Η Ένωση Συντακτών, το 2018, με ένα διεθνές συνέδριο έφερε, για πρώτη φορά, το ζήτημα της ενίσχυσης του εντύπου Τύπου. Δεν είναι για να παίρνουν χρήματα οι ιδιοκτήτες. Η ενίσχυση του εντύπου Τύπου εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αρχής γενομένης από τη Δικαλία, τη Γαλλία του Διαφωτισμού και της Επανάστασης.

Δεν μπορούμε να κωφεύουμε. Αλλά αλήθεια, ποια μέτρα ενίσχυσης εντύπου Τύπου χωρίς εργαζομένους; Ποια μέτρα ενίσχυσης εντύπου Τύπου χωρίς συλλογικές συμβάσεις εργασίας; Χωρίς δεοντολογία; Πιστεύω ότι το νερό στα αυλάκι έχει μπει, αλλά οι ευθύνες, και οι δικές μας και κυρίως των ιδιοκτητών, είναι τεράστιες και δεν μπορούμε να κλείνουμε τα αυτιά μας.

Προκλήσεις στα περιφερειακά μέσα, αλλά και στα μέσα της Αθήνας, δεν μπορούν να υπάρχουν χωρίς να συζητάμε το πραγματικό και μείζον πρόβλημα που είναι η δεοντολογία. Το κρύβουμε κάτω από το χαλί και έρχεται η ώρα που πρέπει να απολογηθούμε.

Θέλω να ευχαριστήσω τον Σωτήρη Τριανταφύλλου και να σας πω ότι εμείς, όπου χρειαστεί, θα είμαστε παρόντες. Σε αυτή τη θητεία τα μέλη του Προεδρείου της ΕΣΗΕΑ έθεσαν ως βασικό πυλώνα την υπογραφή συμβάσεων. Έχουμε αρχίσει να συζητάμε με τις εργοδοτικές οργανώσεις.

Δυστυχώς είμαι απαισιόδοξη. Και είμαι απαισιόδοξη, διότι οι ίδιες οι εργοδοτικές οργανώσεις, πανελλήνιες, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διοικητικής φύσης. Η Ένωση Ιδιοκτητών Εφημερίδων

πέρασε πολλές φουρτούνες. Τώρα πια έχει ένα προεδρείο και χαίρομαι γιατί ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας, ο Νίκος Χατζηνικολάου και ο κύριος Μπούρας, είναι μέλη της ΕΣΗΕΑ. Και ελπίζω και εύχομαι ότι θα καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Την Τετάρτη στην ΕΣΗΕΑ έχουμε ένα ραντεβού με αυτό που λέμε νέο πυλώνα της ενημέρωσης, που είναι το Διαδίκτυο. Και ελπίζω και εύχομαι ότι θα ξεπεράσουν τις αγκυλώσεις τους, διότι δηλώνουν ότι δεν είναι εργοδοτική οργάνωση.

Υπογράψαμε με το Δημόσιο - και εδώ είναι ο Γενικός Γραμματέας - μετά από μεγάλο σφυροκόπημα μαζί με την ΕΣΠΗΤ και πολλούς καυγάδες. Αλλά βρήκαμε μια κοινή συνισταμένη, είναι βασικό. Και τον ευχαριστώ για τις προσπάθειες του ιδίου, παρά το γεγονός ότι ο υπουργός Οικονομικών - και αυτός κρητικής καταγωγής - ήταν πολύ σφιχτός και δύσκολος στη διαπραγμάτευση.

Το δεύτερο στο οποίο συμφωνήσαμε όλες οι Ενώσεις, μετά από πρωτοβουλία της ΕΣΗΕΑ, ήταν η δημιουργία του δικού μας παιδιού, του νέου μας παιδιού, του «Ξενοφόντα», του Οργανισμού Πνευματικών Δικαιωμάτων. Και καλώ όλους τους συναδέλφους εδώ στην Κρήτη να γίνουν μέλη του «Ξενοφόντα», του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης των Πνευματικών Δικαιωμάτων.

Δεν πίστεψαν πολύ στην προσπάθεια της ΕΣΗΕΑ, της ΕΣΠΗΤ και όλων των περιφερειακών Ενώσεων. Όταν ξεκινήσαμε το 2017, μας χλευάζανε. Δεν πίστευαν ποτέ ότι στη χώρα αυτή θα έρθουν πνευματικά δικαιώματα. Και όμως ήρθαν. Και χαιρόμαστε γιατί σε αυτήν την προσπάθεια είχαμε τη στήριξη του υπουργείου Πολιτισμού υπό την κυρία Μενδώνη και όλων των κομμάτων.

Είμαστε χώρα - πρότυπο σε όλη την Ευρώπη στο ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων, με δεύτερη την Ιταλία και τρίτη τη Γαλλία. Και ελπίζουμε ο νόμος να εφαρμοστεί στην πράξη.

Είναι εδώ η πρόεδρος του «Ξενοφόντα», η κυρία Νικολάρα και ειδική γραμματέας της ΕΣΗΕΑ και ο αντιπρόεδρος και πρώην πρόεδρος της ΕΣΗΕΣΘΣΤΕ, ο Δημήτρης Χορταργιάς. Τέλος, σε ό,τι με αφορά - επειδή εκλέγομαι πολλά χρόνια και οι αιρετοί πρέπει να γνωρίζουμε ότι στους συναδέλφους μας και στους ψηφοφόρους μας οφείλουμε τη δύναμή μας και κάποτε έρχεται το τέλος - το όραμά μου στην πορεία αυτή της ΕΣΗΕΑ είναι η δημιουργία ενός Ινστιτούτου Δημοσιογραφίας

«Ιωάννης Κονδυλάκης». Το Ινστιτούτο αυτό θα κάνει τις μελέτες για τον κλάδο, θα μιλάει για τη δεοντολογία σε συνεργασία με τα πειθαρχικά μας συμβούλια και θα χαράσσει το μέλλον της ελληνικής δημοσιογραφίας. Το οφείλουμε στον ιδρυτή του δημοσιογραφικού κινήματος, το οφείλουμε στους εαυτούς μας, το οφείλουμε στους συναδέλφους μας. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ που με ακούσατε.

Κώστας Βασιλάκης:

Είναι σημαντικό αυτό που είπε η κυρία Αντωνιάδου στο τέλος για το Ινστιτούτο για τον Ιωάννη Κονδυλάκη. Η Περιφέρεια Κρήτης ετοιμάζει μάλιστα το καλοκαίρι μία εκδήλωση για αυτόν τον μεγάλο συγγραφέα και δημοσιογράφο. Θα παρακολουθήσετε τώρα ένα μαγνητοσκοπημένο μήνυμα για την ημερίδα που μας έστειλε ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ και κυβερνητικός εκπρόσωπος, κύριος Γιάννης Οικονόμου.

Γιάννης Οικονόμου: Κυβερνητικός Εκπρόσωπος:

Το Συνέδριο της ΠΟΕΣΥ διεξάγεται υπό τη σκιά της τραγωδίας των Τεμπών, μέσα σε ένα κλίμα θλίψης για τους ανθρώπους που φύγανε, μέσα σε ένα κλίμα πόνου και πένθους, μέσα σε ένα κλίμα ερωτηματικών, οργής, θυμού και αγανάκτησης. Κυρίως μέσα σε ένα κλίμα απαίτησης να μην υπάρξει καμία συγκάλυψη, να καταλογιστούν, να αποδοθούν ευθύνες και να υπάρξουν συνέπειες και κυρίως να πάρουμε άμεσα και γρήγορα τις πρωτοβουλίες που απαιτούνται, ώστε ποτέ να μην ξαναζήσουμε στο μέλλον κάτι αντίστοιχο. Και με αφορμή αυτό το τραγικό συμβάν αναδείχθηκε η σημασία, ο ρόλος των δημοσιογράφων που εργάζονται στην ελληνική Περιφέρεια και των περιφερειακών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Αναδείχθηκε η ευθύνη που πρέπει να διέπει το λειτούργημα του δημοσιογράφου. Αναδείχθηκε η ανάγκη να σχεδιάζουμε πολιτικές που θα στηρίζουν τη βιωσιμότητα των μέσων στην ελληνική Περιφέρεια. Να σχεδιάζουμε πολιτικές που θα ενισχύουν και την ανθεκτικότητά τους αλλά και την παρουσία τους στον χάρτη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, έτσι όπως τον έχουν διαμορφώσει οι εξελίξεις και κυρίως οι τεχνολογικές εξελίξεις της τελευταίας περιόδου.

Οι πρωτοβουλίες της ελληνικής Πολιτείας, της ελληνικής κυβέρνησης, προς την κατεύθυνση αυτήν είναι πολλές. Είναι σε γνώση

των ανθρώπων των μέσων και πάντοτε προς την κατεύθυνση ενίσχυσης και ανάδειξης του ρόλου τους.

Θα ήθελα πολύ να είμαι παρών στο συνέδριό σας, υπό άλλες συνθήκες ίσως αυτό ήταν και περισσότερο εύκολο. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θέλω να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας. Θα παρακολουθήσω με ενδιαφέρον τη συζήτηση, τα τεκταινόμενα και σίγουρα τα συμπεράσματα.

Και όπως και το προηγούμενο διάστημα, έτσι και τώρα είμαστε εδώ για να έχουμε συνεργασίες και συνέργειες προς όφελος συνολικότερα του κλάδου των περιφερειακών μέσων, αλλά και του ρόλου των δημοσιογράφων και στα μέσα και στη ζωή της ελληνικής Περιφέρειας. Καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας.

Κώστας Βασιλάκης:

Να ευχαριστήσουμε για το μήνυμα τον κύριο Οικονόμου. Και περνάμε στις εργασίες. Πρώτη ομιλία, πρώτη τοποθέτηση, πρώτη παρέμβαση, από τον Πρόεδρο της ΠΟΕΣΥ, κύριο Σωτήρη Τριανταφύλλου: «Τα περιφερειακά μέσα και ο ρόλος τους».

Σωτήρης Τριανταφύλλου: Τα Περιφερειακά Μέσα και ο ρόλος τους.

Θα δούμε και powerpoint κάποια πράγματα. Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος. Έβαλε ένα πλαίσιο η Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ, θα επιχειρήσω να βάλω και εγώ ένα πλαίσιο στην κουβέντα μας και στα πάνελ που θα ακολουθήσουν.

Περισσότερο ως ερευνητής του πεδίου θα μιλήσω τώρα και με την πανεπιστημιακή μου ιδιότητα, παρά ως πρόεδρος. Αλλά θα επιχειρήσω να τα συνδέσω και τα δύο. Είπα προηγουμένως ότι τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης αποτελούν σημείο αναφοράς της αξιόπιστης ενημέρωσης στην Ελλάδα και της σύνδεσης της δημοσιογραφίας με την κοινωνία. Είναι δύο πολύ σημαντικά στοιχεία που υπάρχουν στα τοπικά μέσα ενημέρωσης, στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, για τα οποία οι πολίτες τα δύο τελευταία χρόνια, σύμφωνα με τις δύο τελευταίες έρευνες που έχουμε στη διάθεσή μας, λένε ότι είναι τα πιο αξιόπιστα μέσα. Αυτή είναι η έρευνα του 2022, του Digital News Report του Reuters Institute for the Study of Journalism του Εργαστηρίου

Δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Αυτή είναι του 2022 που τα φέρνει στην πρώτη θέση και αυτή είναι του 2021 που τα έχει πάρα πολύ ψηλά. Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο το οποίο πρέπει να κρατήσουμε, όσον αφορά την αξιοπιστία των περιφερειακών μέσων. Το δεύτερο στοιχείο είναι η σύνδεση με την τοπική κοινωνία.

Είναι συνδεδεμένα, εμβαθύνουν στην τοπική επικαιρότητα, δίνουν φωνή στις τοπικές κοινωνίες και προβάλλουν όλες τις περιοχές της χώρας. Αποτελούν μια τοπική δημόσια σφαίρα τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης και είναι πηγή των μεγάλων μέσων ενημέρωσης, της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, των κεντρικών μέσων ενημέρωσης και τα μέσα ενημέρωσης και οι δημοσιογράφοι. Αυτό είναι ένα από τα μεγάλα προβλήματα βεβαίως των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης. Είναι οι εργασιακές σχέσεις, είναι οι διαφορετικοί μισθολογικοί όροι που υπάρχουν, είναι συνήθως πιο χαμηλοί οι μισθοί. Είναι διαφορετικές οι εργασιακές σχέσεις, είναι πιο δύσκολες και πιο χαλαρές. Και όπως είπε πολύ σωστά πριν η Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ, δεν μπορεί να υπάρξει σημαντικός ρόλος του δημοσιογράφου, όταν δεν αμείβεται καλά ο δημοσιογράφος και υπό κανονικές εργασιακές σχέσεις, οι οποίες τα τελευταία χρόνια - όχι μόνο για τους δημοσιογράφους της Περιφέρειας, αλλά για όλους τους δημοσιογράφους στην Ελλάδα - έχουν διολισθήσει προς πιο χαλαρές μορφές.

Είναι δύσκολη η οικονομική βιωσιμότητα των τοπικών ΜΜΕ σε σχέση με αυτά του κέντρου, έχουν υποστεί μεγάλη πίεση από τη μείωση της κυκλοφορίας, την πτώση της διαφήμισης, τα μέσα του κέντρου, την άνοδο των πλατφορμών - διότι η ενημέρωση τα τελευταία χρόνια περνάει πάρα πολύ μέσω των πλατφορμών - και τη συνολικότερη αλλαγή που υπάρχει στον τρόπο της κατανάλωσης των ειδήσεων από το κοινό. Και βεβαίως, έχει έρθει και η πανδημία του COVID-19 που έχει επιταχύνει πάρα πολύ τις εξελίξεις αυτές. Δύο σημαντικά προβλήματα, τα είπε και η Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ, τα είπα και εγώ στον αρχή του χαιρετισμού και εμμένουμε σε αυτά: είναι η παρουσία μη επαγγελματιών του χώρου και κυρίως η παρουσία επιχειρήσεων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ύπαρξης μιας κανονικής επιχείρησης. Είναι απολύτως προβληματικό το να έχουμε επιχειρήσεις με έναν δημοσιογράφο - επιχειρήσεις Τύπου - ή με έναν εργαζόμενο ή με δύο

εργαζόμενους. Αυτό είναι απολύτως προβληματικό και είναι ένα ζήτημα το οποίο δεν βοηθάει στην ενημέρωση της Περιφέρειας.

Βεβαίως υπάρχουν προκλήσεις και προοπτικές μεγάλες. Είναι η βιωσιμότητα των μέσων, είναι οι εργασιακές σχέσεις για τους εργαζόμενους. Όπως και στην Αθήνα έτσι και στην Περιφέρεια, υπάρχει μια σχέση πολύ καλή θα έλεγα και ειλικρινής με τους ιδιοκτήτες, τους θεσμικούς εκπροσώπους των ιδιοκτητών των περιφερειακών μέσων.

Είμαστε κοντά στο να ξεκινήσουμε συζήτηση, είναι κοντά οι Ενώσεις Συντακτών στο να ξεκινήσουν συζητήσεις - όπως και στην Αθήνα έτσι και στην Περιφέρεια - για συλλογικές συμβάσεις στον ιδιωτικό τομέα. Είναι το επιχειρηματικό μοντέλο, το οποίο πρέπει να δούμε στα περιφερειακά μέσα: συνδρομές ενδεχομένως, εκδηλώσεις. Βλέπω ότι τον τελευταίο καιρό κάνουν εκδηλώσεις κυρίως τα περιφερειακά μέσα (εκδηλώσεις, ημερίδες).

Την άλλη εβδομάδα, θα πάμε στη Λαμία, στο Star Κεντρικής Ελλάδος. Μάλλον θα πάμε στην Πελοπόννησο, στην Πάτρα, σε μεγάλο τριήμερο συνέδριο της Πελοποννήσου.

Τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης κάνουν συνήθως τις μεγάλες εκδηλώσεις, οι οποίες αποδίδουν και έσοδα και όλα αυτά αποτελούν ενδεχομένως μια στήριξη στο επιχειρηματικό μοντέλο και στην αναζήτηση των εσόδων. Και βεβαίως μια πρόκληση μεγάλη, όπως είπα και πριν, είναι η υιοθέτηση των τεχνολογικών εξελίξεων. Τα νέα είναι καλά γενικώς. Η περασμένη έρευνα του 2021 έδειξε άνοδο των τοπικών ειδήσεων σε πολλές χώρες στον κόσμο. Κυρίως στις σκανδιναβικές, αλλά και σε χώρες πιο κοντινές στην Ελλάδα, όπως η Ρουμανία και η Κροατία.

Και αναμένουμε τις απαντήσεις από τα πάνελ, το συνδικαλιστικό κίνημα, ιδιοκτήτες, κυβέρνηση, ακαδημαϊκούς, δημόσια μέσα ενημέρωσης -είναι εδώ ο Πρόεδρος του Αθηναϊκού και Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων- ταμεία, πνευματικά δικαιώματα. Θα συζητήσουμε και για την περίπτωση της Κρήτης.

Επιχείρησα να βάλω ένα πολύ σύντομο πλαίσιο, στο οποίο θα κινηθούμε μετά για τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης.

Περιφερειακά ΜΜΕ και εργασιακό τοπίο

Συντονισμός: Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή, Γενική Γραμματέας της ΠΟΕΣΥ.**Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:**

Παρακαλώ, συνεχίζοντας μετά από τις εισηγήσεις των αρμοδίων προέδρων για τα περιφερειακά μέσα, για να δούμε ποιες είναι οι προκλήσεις και οι προοπτικές σήμερα, πρέπει πρώτα να δούμε την ουσία. Δηλαδή, ποιο είναι το εργασιακό τοπίο σήμερα στα περιφερειακά ΜΜΕ.

Γι' αυτό θα μιλήσουν ο Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας, Δημήτρης Γαλαμάτης και οι Πρόεδροι των Ενώσεων. Ξεκινάει ο κύριος Κορτέσης, ο πρόεδρος της ΕΣΗΕΠΗΝ

Κυριάκος Κορτέσης, Πρόεδρος ΕΣΗΕΠΗΝ:

Νομίζω ότι αναφέρθηκαν όλοι οι πρόεδροι στην ανάγκη να ανατάξουμε το επίπεδο της δημοσιογραφίας πανελλαδικώς και ειδικά περιφερειακώς. Εντοπίστηκαν κάποια ζητήματα, τα οποία είναι απαραίτητες συνθήκες για να μπορέσουμε να αποκτήσουμε μια δημοσιογραφία όπως τη θέλουμε.

Γιατί δεν έχουμε τη δημοσιογραφία που θέλουμε; Κατά τη δική μου άποψη, είναι γιατί δεν έχουμε πλέον επαγγελματίες δημοσιογράφους, οι οποίοι να ενημερώνουν σωστά τον κόσμο. Γιατί δεν έχουμε επαγγελματίες δημοσιογράφους, ακολουθεί το επόμενο ερώτημα; Γιατί πολύ απλά οι άνθρωποι αυτοί δεν μπορούν να ζήσουν από τη συγκεκριμένη δουλειά. Γιατί οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης, όχι εν συνόλω αλλά στην πλειονότητά τους, θιγόμενοι ενδεχομένως από αυτό που λέμε κρίση, έχουν απομακρύνει αυτούς που υπάρχουν στον χώρο, είτε τους έχουν καταστήσει υποαπασχολούμενους.

Ενώ γνωρίζουν πολύ καλά ότι η δημοσιογραφία είναι μια δουλειά, όπως το λένε οι Αμερικάνοι, **24-7**. Δηλαδή είναι μια συνεχής ενασχόληση. Δεν νοείται να υπάρχει δημοσιογράφος, ο οποίος δουλεύει τέσσερις ώρες. Τέσσερις ώρες δουλεύει γιατί τόσο μπορεί να τον πληρώσει ο εργοδότης.

Όμως, αυτό το οποίο ζητείται από εμάς και από τα μέσα ενημέρωσης, τους οργανισμούς των μέσων ενημέρωσης είναι να

παρέχουμε αυτό το οποίο λέει ο τίτλος τους: ενημέρωση. Ενημέρωση λοιπόν μερική, δεν μπορεί να υφίσταται. Η ενημέρωση πρέπει να είναι ολική. Ο δημοσιογράφος πρέπει να υπάρχει, να ασχολείται συνεχώς με τα θέματά του και να ενημερώνεται.

Είναι ευθύνη μόνο των μέσων ενημέρωσης; Εγώ θα έλεγα ότι ειδικά στην Περιφέρεια δεν φταίνε μόνο οι ιδιοκτήτες. Φταίνε και οι εκάστοτε κυβερνώντες. Πού είναι οι κυβερνήσεις για να υποστηρίξουν -εμπράκτως επαναλαμβάνω- τον ρόλο του Τύπου στην Περιφέρεια;

Ο κύριος Κεγκέρογλου θα θυμάται ίσως ότι το 1995 ψηφίστηκε ο νόμος που έμεινε ως νόμος Βενιζέλου για το 30% της κρατικής διαφήμισης, το οποίο υποχρεωτικώς πρέπει να χορηγείται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Περιφέρειας. Εφαρμόστηκε ποτέ; Όχι.

Είχαμε το τελευταίο διάστημα την περίφημη πλέον λίστα, που πήρε και το όνομα του υπουργού, κύριε Γενικέ. Ακόμη και εκεί, αυτή η παροχή, η οποία έγινε προς τα μέσα ενημέρωσης, συνδέθηκε με δύο πράγματα. Πρώτα απ' όλα με αυτό που είπα πριν, το 30%. Αναλογικά δηλαδή από το ποσό που διατέθηκε, το 30% πήγε στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης.

Δεύτερον, συνδέθηκε ποτέ αυτή η ενίσχυση η κρατική με τα μέσα και τις θέσεις εργασίας που έχουν; Ποιοι πήραν χρήματα; Αυτοί οι οποίοι δεν έχουν κανέναν εργαζόμενο δημοσιογράφο, αλλά παράλληλα θέλουν να δηλώνουν ότι παρέχουν ενημέρωση στο κοινό; Είχαμε τονίσει και στην προηγούμενη κυβέρνηση και σε εσάς ότι οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση πρέπει να συνδέεται απολύτως με τις θέσεις εργασίας των δημοσιογράφων, αλλά και των λοιπών ειδικοτήτων που απασχολούνται στα μέσα ενημέρωσης.

Σε έναν βαθμό έχει καταστεί δυνατό, όχι όμως σε αυτόν τον οποίο πρέπει. Δυστυχώς. Υπήρξε ένα πρόγραμμα για τα μέτρα ενίσχυσης του περιφερειακού Τύπου. Εφαρμόστηκε; Με έναν ιδιότυπο τρόπο.

Και τελευταίο παράδειγμα είναι το νομοσχέδιο, το οποίο ήρθε για τα μέσα ενημέρωσης και για την ενίσχυση που το κράτος μπορεί να δίνει σε αυτά. Και προέβλεπε, σε κάποιες διατάξεις του, ότι πρέπει να υπάρχει ένα μίνιμουμ απασχόλησης των δημοσιογράφων. Δηλαδή ότι κάποιος που θέλει να βγάλει μία εφημερίδα πρέπει να έχει και δημοσιογράφους. Γιατί δεν νομίζω ότι μπορεί να βγει, δηλαδή αντιβαίνει στην κοινή λογική.. Υπάρχουν μέσα ενημέρωσης χωρίς

δημοσιογράφους; Πώς γίνεται αυτό; Πρέπει να υπάρχουν; Όχι. Ποιος είναι αυτός ο οποίος ενημερώνει τον κόσμο; Αν δεν είναι ο δημοσιογράφος, ο επαγγελματίας, ο οποίος στο τέλος της ημέρας, ελέγχεται και από τις ίδιες τις Ενώσεις του για το αν κάνει σωστά τη δουλειά του, τουλάχιστον δεοντολογικά.

Ερχόμαστε λοιπόν και παίρνουμε ένα προσχέδιο νομοσχεδίου, το οποίο λέει ότι μπαίνει ένα μίνιμουμ απασχόλησης δημοσιογράφων και λοιπόν ειδικοτήτων. Και το τελικό κείμενο το οποίο ψηφίζεται εν τέλει στη Βουλή, είναι εντελώς διαφορετικό. Κάτω οι θέσεις, δηλαδή έχουμε για νομούς άνω των 80.000 κατοίκων μέχρι 300.000, δύο τουλάχιστον δημοσιογράφους και έναν τεχνικό ή άλλης ειδικότητας;

Δηλαδή, για φανταστείτε ένα περιφερειακό κανάλι, που είναι άλλη πικρή ιστορία. Του λέει τι; Ότι θα έχεις τηλεοπτικό σταθμό με μίνιμουμ δύο εργαζομένους, τρεις. Εάν υπάρχει λογική σε αυτό, να μου πείτε. Υπάρχει δηλαδή ένα κανάλι που μπορεί να βγει με τρεις ανθρώπους; Δεν αρρωσταίνει ποτέ κανείς; Δεν παίρνει άδεια ποτέ κανείς; Υπάρχει και ένα άλλο φαινόμενο για το οποίο ήταν μια ευκαιρία να μπει μια τάξη. Σε επίπεδο μέσων ενημέρωσης... Θα τα πούνε βέβαια, καλύτερα, οι εκπρόσωποι των εργοδοτών. Αλλά μια παρατήρηση ως εργαζόμενος επί πολλά χρόνια. Έχουμε εφημερίδες οι οποίες έχουν δημοσιογράφους. Είναι δημοσιογραφικοί οργανισμοί, εταιρείες οι οποίες παρέχουν το προϊόν της ενημέρωσης και έχουν δημοσιογράφους, τεχνικούς, διοικητικούς. Και στον αντίποδα έχουμε εφημερίδες, που πολύ σωστά τις αποκάλεσε προηγουμένως η κυρία Αντωνιάδου, «χαρτοσακούλες». Εφημερίδες οι οποίες κυκλοφορούν, χωρίς κανείς να ξέρει ποιος είναι από πίσω, πλην βεβαίως του εκδότη, ο οποίος μονίμως εμφανίζεται. Γίνονται λοιπόν εφημερίδες χωρίς δημοσιογράφους; Και μετά ζητάμε να έχουμε ενημέρωση. Τι είδους ενημέρωση θα έχουμε λοιπόν;

Ας αναρωτηθεί ο καθένας από εμάς. Και δεν είναι συντεχνιακό το ζήτημα, ότι ξέρετε κάτι, αυτοί παλεύουν για να φτιάξουν θέσεις εργασίας. Αν συμφωνούμε όλοι ότι η ενημέρωση είναι βασικό συστατικό μιας δημοκρατικής κοινωνίας, είναι απαραίτητη, τότε πρέπει να ρυθμίσουμε το περιβάλλον έτσι, ώστε αυτή η ενημέρωση να είναι και ορθή και όχι παραπλανητική.

Θα μπορούσα να μιλάω ώρες ολόκληρες για αυτά τα θέματα, αλλά δεν θα είχατε το κουράγιο να με ακούσετε. Όμως, το πρόβλημα είναι εντοπισμένο. Το ζήτημα είναι λοιπόν τι κάνουμε;

Ένα δεύτερο ζήτημα: δημοσιογράφοι και μέσα ενημέρωσης Περιφέρειας. Έχουν - αυτό λένε και οι έρευνες - υψηλό βαθμό αξιοπιστίας και αποδοχής από τις τοπικές κοινωνίες. Και εξηγείται με πάρα πολλούς τρόπους αυτό. Οι τοπικές κοινωνίες είτε σε επίπεδο θεσμών είτε σε επίπεδο πολιτών, πώς ακριβώς στηρίζουν αυτά τα μέσα ενημέρωσης; Για πείτε μου. Ή θεωρούμε ότι η ενημέρωση είναι ένα τζάμπα προϊόν; Κάποιοι άνθρωποι εργάζονται για να παράξουν αυτό το οποίο εμείς ζητούμε. Αυτοί οι άνθρωποι προφανώς δεν είναι κληρονόμοι περιουσιών, είναι εργαζόμενοι. Άρα πρέπει να πληρωθούν. Πώς έρχονται λοιπόν οι τοπικές αρχές αλλά και η ίδια κοινωνία να στηρίζει αυτό που η ίδια λέει ότι θέλει; Δεν έρχεται.

Μας έχει προβληματίσει ποτέ αυτό; Υπάρχουν χρήματα από παντού, όλοι παίρνουν λεφτά. Εκτός από τα μέσα ενημέρωσης και συνακόλουθα τους εργαζόμενούς τους. Και εμείς τι είπαμε; Οποιαδήποτε μορφή κρατικής ενίσχυσης να συνδέεται απολύτως με τις θέσεις εργασίας. Δεν μπορεί μία εφημερίδα, η οποία απασχολεί 10 δημοσιογράφους, να λαμβάνει την ίδια κρατική ενίσχυση ή και λιγότερη από αυτή που δεν έχει ούτε έναν. Είναι τουλάχιστον απαράδεκτο και βεβαίως είναι παράλογο.

Έχουμε εντοπίσει το πρόβλημα; Τι έχουμε κάνει γι' αυτό ή τι προτιθέμεθα να κάνουμε; Και εμάς ο ρόλος μας είναι να φωνάζουμε, να αναδεικνύουμε, να επισημαίνουμε. Αλλά δεν κρατάμε τις λύσεις στα χέρια μας. Και εδώ το κράτος πρέπει να προστρέξει για κάτι που το ίδιο το θέλει. Γιατί δεν νομίζω ότι συμβαίνουν αυτά τα πράγματα σε άλλες χώρες της Ευρώπης της οποίας λέμε ότι είμαστε μέλος. Ο κάθε - συγγνώμη για την έκφραση - κατσαπλιάς βγάζει μία φωτοτυπία και κυκλοφορεί και παριστάνει τον εκδότη.

Και οι άλλοι που έχουν εργαζόμενους τι είναι; Καστανάδες;

Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:

Ο πρόεδρος της ΕΣΗΕΜ-Θ, της Ένωσης Συντακτών Μακεδονίας-Θράκης, κύριος Νίκος Καρράς παρακαλώ.

Νίκος Καρράς, Πρόεδρος ΕΣΗΕΜ-Θ:

Θα προσπαθήσω να σας αναπτύξω με λίγα λόγια μία νέα πρωτοβουλία της Ένωσής μας. Ίσως συμβάλλουμε με αυτήν την πρωτοβουλία και στα αποτελέσματα αυτής της ημερίδας.

Είναι μία πρωτοβουλία που έχει άμεση σχέση με το αντικείμενο που συζητάμε σήμερα εδώ, άρα έχει μία επικαιρότητα. Και εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω την Ομοσπονδία μας για την πρωτοβουλία αυτή, διότι μας δίνει ένα πρώτο βήμα για κάτι που έχουμε ξεκινήσει μετά από 13 χρόνια οι περιφερειακές Ενώσεις, δηλαδή τις πρώτες επαφές με τις Ενώσεις των ιδιοκτητών των μέσων. Μήπως και μέχρι τέλους αυτού του μήνα καταφέρουμε να προχωρήσουμε σε μια πρώτη συμφωνία για υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης.

Αυτή η πρωτοβουλία της Ένωσής μας έχει τον τίτλο Press Local. Και εδώ καλούνται να την αξιοποιήσουν οι δημοσιογράφοι -μέλη και μη μέλη της Ένωσης Συντακτών- που εργάζονται σήμερα σε τοπικά μέσα ενημέρωσης της Θεσσαλονίκης, αλλά και όλης της Περιφέρειας της Βόρειας Ελλάδας.

Ο βασικός στόχος αυτής της πρωτοβουλίας που αναπτύσσεται - πρέπει εδώ να το υπογραμμίσω αυτό, με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας των Δημοσιογράφων, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου για Trade Unions for Fair Recovery- είναι στην ουσία η χαρτογράφηση και η παρακολούθηση των μεταβολών στις εργασιακές σχέσεις σε όλα τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης.

Και απότερη επιδίωξη είναι η σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας για τα μέσα ενημέρωσης, αρχικά της Μακεδονίας και της Θράκης, αλλά ευελπιστούμε ότι αυτό το πρόγραμμα θα επεκταθεί και θα καλύψει το σύνολο της Περιφέρειας. Η πρωτοβουλία και η ψηφιακή πλατφόρμα, που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της, θα παρουσιαστούν για πρώτη φορά την επόμενη εβδομάδα, 18 του Μάρτη, στην Αλεξανδρούπολη.

Δηλαδή ξεκινάμε αποκεντρωμένα, όχι από τη Θεσσαλονίκη, αλλά από τις περιφερειακές πόλεις της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και της Θράκης. Θα είναι τέσσερα εκπαιδευτικά εργαστήρια, συνολικά, αυτά που θα πραγματοποιηθούν για την ενημέρωση των μελών της

Ένωσης, σχετικά με το νέο εργαλείο που θέτει η ΕΣΗΕΜ-Θ στη διάθεσή τους. Τι ακριβώς είναι αυτό το Press Local;

Αναπτύσσοντας κοινό βηματισμό με άλλα συνδικάτα και Ενώσεις δημοσιογράφων για την ανάπτυξη του ψηφιακού συνδικαλισμού και την ενδυνάμωση της συλλογικής διαπραγμάτευσης στην Ευρώπη, η ΕΣΗΕΜ-Θ ανέπτυξε ειδική ψηφιακή πλατφόρμα, μέσω της οποίας πρώτον θα συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με την πραγματική κατάσταση εργασίας όλων των δημοσιογράφων, που εργάζονται για τοπικά μέσα ενημέρωσης σε όλες τις πόλεις της Βόρειας Ελλάδας. Και δεύτερον, θα αναφέρονται προβλήματα και θα τελούν υπό παρακολούθηση αλλαγές σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, τις συνθήκες εργασίας, τις συμβάσεις, το μοντέλο λειτουργίας των μέσων ενημέρωσης, δεοντολογικά θέματα, αμφιλεγόμενες συντακτικές αποφάσεις, νομικά ζητήματα όπως για παράδειγμα υποθέσεις δυσφήμισης και άλλα.

Έτσι, η Ένωση Συντακτών Μακεδονίας-Θράκης θα αξιοποιεί κατόπιν επαλήθευσης τις ειδοποιήσεις και αναφορές που θα φτάνουν σε αυτήν. Ωστε πρώτον, να παρεμβαίνει εγκαίρως όταν χρειάζεται να λυθούν επείγοντα προβλήματα, να αξιολογεί βάσει τεκμηρίων τις συνολικές συνθήκες λειτουργίας των τοπικών μέσων ενημέρωσης, να οργανώνει αναλόγως τη στρατηγική της όσον αφορά στην άσκηση πιέσεων προς τους εργοδότες ή και την κυβέρνηση. Και τέλος, για να τεκμηριώνει στοιχεία της διαπραγμάτευσης συλλογικών συμβάσεων με τους εργοδότες. Έτσι, για την εξοικείωση με τη χρήση αυτής της πλατφόρμας θα διεξαχθούν, όπως σας είπα και στην αρχή, τέσσερα εκπαιδευτικά εργαστήρια σε ισάριθμες πόλεις, την Αλεξανδρούπολη, την Καβάλα, την Κοζάνη και τέλος τη Θεσσαλονίκη.

Στα εργαστήρια αυτά θα εκπαιδευτούν συνολικά 80 δημοσιογράφοι, από 20 σε κάθε εργαστήριο. Παράλληλα, μέλη του Διοικητικού μας Συμβουλίου θα επισκεφθούν όλες αυτές τις πόλεις, κατά τις ίδιες ημερομηνίες, για να ενημερωθούν από τα μέλη της Ένωσης, σχετικά με τα ζητήματα των αντίστοιχων περιοχών και να συμμετάσχουν σε προγραμματισμένες συναντήσεις με τους ιδιοκτήτες των τοπικών μέσων ενημέρωσης και άλλες εργοδοτικές οργανώσεις.

Λοιπόν, αυτός είναι ο σχεδιασμός που έχει κάνει η Ένωσή μας και εδώ θέλω να υπογραμμίσω ότι για την αποδοτικότερη ανάπτυξη αυτής της πρωτοβουλίας θα συνεργαστεί η Ένωσή μας με την Ένωση

Συντακτών Θεσσαλίας, Στερεάς και Εύβοιας και φυσικά με την Ένωση Συντακτών Πελοποννήσου, Ηπείρου και Νήσων, καθιστώντας αυτές τις Ενώσεις κοινωνούς όλων των προϊόντων των υπηρεσιών και επιμέρους δραστηριοτήτων του έργου. Επίσης, στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης με τους ιδιοκτήτες των Μέσων Ενημέρωσης, θα συζητήσουμε μαζί τους και το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί πεδίο. Και αυτό θέλω να το υπογραμμίσω και χαίρομαι που είναι εδώ ο Πρόεδρος της Ένωσης Ιδιοκτητών Περιφερειακού Τύπου, ο κύριος Μιχαλόπουλος. Σε συνεργασία μαζί τους, μπορεί να δημιουργηθεί πεδίο και για αυτούς στην πλατφόρμα αυτή, ώστε να επικαιροποιούν στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία των μέσων που διαθέτουν, τον αριθμό των εργαζομένων σε αυτά και να αναπτύσσουμε από κοινού ενέργειες για την επίλυση των προβλημάτων που αναφέρονται στην πλατφόρμα.

Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:

Ας ακούσουμε τώρα τον Πρόεδρο της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Θεσσαλίας, Στερεάς και Εύβοιας, τον κύριο Τσιγκλιφύση.

Γιώργος Τσιγκλιφύσης, Πρόεδρος της ΕΣΗΕΘΣτΕΕ:

Εγώ θα προσπαθήσω να προσεγγίσω το θέμα του εργασιακού τοπίου στα περιφερειακά μέσα, σε συνάρτηση με την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί τουλάχιστον τις τελευταίες δεκαετίες στον περιφερειακό Τύπο.

Σήμερα είναι αλήθεια ότι ο Τύπος, συνολικά, αλλά και ο περιφερειακός ειδικά, βρίσκεται σε δεινή θέση. Οι εφημερίδες ανέστειλαν τη λειτουργία τους, άλλες υπολειτουργούν χωρίς ή με έναν-δύο δημοσιογράφους και άλλες εγκατέλειψαν την έντυπη έκδοση και έγιναν ηλεκτρονικές.

Μια εύκολη εξήγηση θα ήταν η αναφορά στην απαξίωση της αναγνωστικής συνήθειας των Ελλήνων. Από μια έρευνα που διάβασα, στην Ελλάδα προσδιορίζεται στο 7%, έναντι 26% που είναι ο μέσος όρος στην Ευρώπη. Μια άλλη εξήγηση, περισσότερο πειστική, είναι η οικονομική και η υγειονομική κρίση.

Και μια τρίτη εξήγηση είναι η επίδραση της τηλεόρασης και του Διαδικτύου στα έντυπα μέσα ενημέρωσης.

Θα επικεντρωθώ στα μέσα ενημέρωσης της Περιφέρειας, στα περιφερειακά μέσα, ξεκινώντας από τα έντυπα.

Δεν αμφισβητείται ότι η ραγδαία εξάπλωση της τεχνολογίας είχε σημαντική επίπτωση στις περιφερειακές εφημερίδες, καθώς αρκετές καθυστέρησαν να προσαρμοστούν τεχνολογικά στα νέα δεδομένα και το κυριότερο επέλεξαν, κατά την άποσή μου, λάθος φάρμακο ως αντίδοτο στο πλεονέκτημα της ταχύτητας μετάδοσης πληροφορίας από το Διαδίκτυο, την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο. Κατά την άποσή μου, πάντα, η απάντηση στην ταχύτητα του Διαδικτύου και των ραδιοτηλεοπτικών μέσων έπρεπε να είναι η εμφάνιση, η ανάλυση της είδησης, ο εμπλουτισμός της με όλες τις παραμέτρους, η ενίσχυση της ερευνητικής και της παρεμβατικής δημοσιογραφίας.

Όλα αυτά βεβαίως απαιτούσαν και απαιτούν ανθρώπους, περισσότερους δημοσιογράφους. Και ακολούθησε η οικονομική κρίση και η υγειονομική, που ήταν φυσικό να επηρεάσουν οικονομικά ακόμη περισσότερο τις επιχειρήσεις ενημέρωσης: μείωση πωλήσεων, μείωση διαφημιστικής πίτας κ.λ.π. Ειδικά, όμως, η οικονομική κρίση ήρθε να αναδείξει και άλλες παθογένειες ενός συστήματος, που στο όνομα της πολυφωνίας διέπονταν από μια λογική, η οποία όμως περισσότερο φαίνεται να ενίσχυε πελατειακές σχέσεις και εξαρτήσεις παρά τις ανάγκες της πολύπλευρης ενημέρωσης των πολιτών.

Όταν είχα πρωτοεκλεγεί πρόεδρος στην Ένωση Συντακτών Θεσσαλίας το μακρινό 2000, ως συνδικαλιστής τότε, θέταμε την ανάγκη θέσπισης κανόνων υγιούς ανταγωνισμού στα περιφερειακά μέσα, με βασικό κριτήριο, όμως, τον αριθμό των ανθρώπων που απασχολούσαν.

Έχω την αίσθηση ότι αυτό ποτέ δεν υιοθετήθηκε και γι' αυτό φτάσαμε να έχουμε εφημερίδες σε φωτοτυπίες με ή χωρίς δημοσιογράφους, έντυπα που απλά αναπαράγουν δελτία τύπου ή αντιγράφουν ειδήσεις από το Διαδίκτυο. Και το χειρότερο ήταν ότι όταν έφτανε η ώρα των ενισχύσεων, έμπαιναν στο ίδιο τσουβάλι όλες, ανεξάρτητα από τον αριθμό των απασχολούμενων ή άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών. Τι πιο άδικο από το να ενισχύονται ισότιμα ανόμοια πράγματα;

Ναι, θα μου πει ο παριστάμενος Γενικός Γραμματείας Ενημέρωσης, πρόσφατα ψηφίστηκε ένας νόμος για τον Μητρώο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που βάζει κανόνες. Θέλω να πω, όμως, ότι αυτοί

οι κανόνες απέχουν από τις προσδοκίες του δημοσιογραφικού κόσμου της Περιφέρειας, στην κρίσιμη παράμετρο της απασχόλησης. Επιπλέον, δεν έχουμε πάψει να ανησυχούμε ως προς την εφαρμογή του, μετά τα όσα έγιναν και με τους νόμους Ρουσόπουλου και Παππά, αλλά και τον νόμο για το 30% της κρατικής διαφήμισης στα περιφερειακά μέσα, που ουσιαστικά ποτέ δεν εφαρμόστηκαν.

Διευκρινίζω ότι θεωρούμε αυτονόητο το δικαίωμα του καθενός να εκδώσει μια εφημερίδα ή να αναπτύξει ένα μέσο ενημέρωσης. Αυτό όμως κατά την άποψή μας, δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να δικαιούται και κρατικών ενισχύσεων, χρηματοδοτήσεων, χωρίς να καλύπτει κάποιες μίνιμουμ προϋποθέσεις.

Θα μου επιτρέψετε να δούμε λίγο και το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο. Ο νόμος Βενιζέλου στα ραδιόφωνα εφαρμόστηκε τα πρώτα χρόνια της ελεύθερης ραδιοφωνίας. Σήμερα αν ζητηθούν στοιχεία στην Περιφέρεια, θα δούμε ότι ελάχιστα πλέον ραδιόφωνα, ραδιοφωνικοί σταθμοί, τηρούν τις μίνιμουμ προϋποθέσεις ως προς την απασχόληση των δημοσιογράφων. Το ίδιο πιστεύω ότι ισχύει και με την πλειονότητα των περιφερειακών τηλεοπτικών σταθμών, για τους οποίους, όπως ακούγεται, επίκειται και η έκδοση των αδειών. Δεν θα σχολιάσω ότι χρειάστηκε να περάσουν τόσα χρόνια για την αδειοδότηση.

Θέλω όμως να σταθώ στο κριτήριο, κυρίως ως προς την απασχόληση, με την ελπίδα ότι δεν θα είναι μια ακόμα απογοήτευση για τους δημοσιογράφους. Να δούμε το εργασιακό τοπίο τώρα στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Είναι λίγο-πολύ γνωστό ότι η διοίκηση της Ένωσής μας προσπάθησε πρόσφατα να κάνει μια χαρτογράφηση της κατάστασης και το αποτέλεσμα ήταν να βρεθούμε μπροστά σε δεδομένα που απλά επιβεβαίωσαν τους φόβους μας.

Έντυπα που εκδίδονται χωρίς δημοσιογράφους, ελάχιστοι εργαζόμενοι με πλήρη απασχόληση, κυριαρχούν οι ελαστικές σχέσεις εργασίας στα περισσότερα μέσα, ιδιαίτερα στη Δυτική Θεσσαλία, εκπαιδευτική εργασία, απολύσεις και «οικειοθελείς» αποχωρήσεις, χαμηλοί μισθοί που κυμαίνονται από 400 ως 800 ευρώ τον μήνα, εντατικοποίηση της δουλειάς λόγω της μείωσης του προσωπικού και της ταυτόχρονης απασχόλησης στα άλλα μέσα του ίδιου εργοδότη.

Και το κυριότερο, δημοσιογράφοι που ζουν και εργάζονται σε καθεστώς ανασφάλειας για το εργασιακό τους αύριο. Όλα τα παραπάνω

είναι φυσικό να επηρεάζουν και τη δουλειά των συναδέλφων, καθώς εκ των πραγμάτων υποχρεώνονται πολλές φορές να βάζουν σε δεύτερη μοίρα, ακόμη και πάγιες δημοσιογραφικές πρακτικές με άμεση αντανάκλαση και στην ποιότητα της δουλειάς τους, αλλά και στα μέσα.

Ένα άλλο ζήτημα έχει να κάνει με τους ετεροεπαγγελματίες, τους αλεξιπτωτιστές του επαγγέλματος, όπως τους λέμε εμείς. Στην Ελλάδα ό,τι δηλώσεις είσαι. Έτσι, ο καθένας μπορεί να δηλώνει δημοσιογράφος, άσχετα αν το κύριο επάγγελμά του είναι άλλο, αν είναι δάσκαλος, καθηγητής ή οτιδήποτε άλλο. Δεν έχουμε κάτι με τα επαγγέλματα και με τους ανθρώπους, αλλά αυτό που μας απασχολεί εμάς είναι ότι αυτοί οι άνθρωποι πολλές φορές χρησιμοποιούνται στα μέσα, με δώρα ή τετράωρα, με μισθούς ή και καθόλου μισθούς. Έχουμε και τέτοια φαινόμενα... Κάποιοι μπορεί να καλύπτουν θέσεις στην εφημερίδα χωρίς να έχουν μισθούς. Ίσως αυτό να είναι ένα θέμα που θα πρέπει να το δούμε και εμείς, ως συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Μέσα ενημέρωσης χωρίς δημοσιογράφους δεν μπορούν να υπάρχουν. Ούτε δημοσιογράφοι χωρίς μέσα ενημέρωσης. Δημοσιογράφοι, όμως, με πλήρη απασχόληση και με αξιοπρεπείς μισθούς, που θα κατοχυρώνονται μέσα από συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία, εκτός των άλλων, θα αναιρεί την εργασιακή ανασφάλεια, πρέπει να υπάρχουν. Αυτό νομίζω ότι θα πρέπει να είναι αποδεκτό και από τους εργοδότες μας.

Η απασχόληση ως είναι και ο μπούσουλας που θα ακολουθεί η Πολιτεία όταν θεσπίζει νόμους ή όταν αποφασίζει μέτρα στήριξης των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:

Και ο Πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου, κύριος Θέμης Μπερεδήμας.

Θέμης Μπερεδήμας, Πρόεδρος της ΕΣΠΗΤ:

Η πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας - αναφέρθηκε και πριν - κινείται στη σωστή κατεύθυνση για να αναδείξουμε ζητήματα που δεν αφορούν μόνο εμάς, αλλά αφορούν και την κοινωνία. Και θα βάλω ένα ερώτημα για να γίνω λίγο ανατρεπτικός. Αν ζούμε στη μεταδημοκρατία, μήπως και στον χώρο της δημοσιογραφίας ζούμε τη μεταδημοσιογραφία; Και για να γίνω

συγκεκριμένος, το τοπίο του έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου, στο κέντρο, έχει μεταβιβαστεί, έχει μετακινηθεί ιδιοκτησιακά. Δεν υπάρχει σήμερα κανένας παραδοσιακός εκδότης, όπως υπήρχε τα τελευταία 25 χρόνια. Οι ιδιοκτήτες των αθηναϊκών μέσων είναι πλέον ολιγάρχες, αν μας απασχολεί το ζήτημα.

Στην Περιφέρεια δεν έχει συμβεί ακόμα αυτό. Κάποιες προσπάθειες δεν περπάτησαν, ήταν ανεπιτυχείς. Βάζω ερωτήματα για να απαντηθούν και από τους καθηγητές και από τους πολιτικούς ενδεχομένως, αν αυτό τους απασχολεί ... Οι παθογένειες στον περιφερειακό Τύπο είναι πολλές. Με μάχη, συνάδελφοι και ιδιοκτήτες δημοσιογράφοι δίνουν τον αγώνα τους όλα αυτά τα χρόνια. Ακούστηκαν πριν ατέλειες των νόμων, του θεσμικού πλαισίου, αλλά και τα σχετικά προβλήματα. Παρακολουθώντας τα τεκταινόμενα τα τελευταία 30 χρόνια, θυμάμαι τον νόμο Βενιζέλου τον 2328, ο οποίος στο κομμάτι του περιφερειακού Τύπου δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Και ξέρετε γιατί; Γιατί δεν υπήρχε καμία πρόνοια για το Δημόσιο ή για τον δημόσιο λειτουργό που θα τον εφαρμόσει.

Υπήρχε η διακήρυξη του 30% που όλους μας έκανε ευτυχείς (δημοσιογράφους γιατί θα κατοχυρώναμε τη δουλειά μας, θα πληρωνόμαστε, και εκδότες γιατί θα συντηρούνταν), αλλά μη υπάρχουσας πρόνοιας τιμωρίας του δημοσίου λειτουργού που δεν θα εφάρμοζε το 30% στην Περιφέρεια, δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Κυρίες και κύριοι, είναι πλουραλισμός ή στρέβλωση σε μια πόλη και σε ένα νομό των 30, 40, 50 χιλιάδων κατοίκων να υπάρχουν τρεις, τέσσερις, πέντε και έξι εφημερίδες; Θυμάμαι στην Βόρεια Ελλάδα υπήρχαν και επτά εφημερίδες κάποτε, στις Σέρρες. Εμείς τι συζητάμε; Το δικαίωμα του καθενός να γράφει δημόσια, να εκφράζεται δημόσια ή να κυκλοφορεί ένα περιοδικό ή μια εφημερίδα δημόσια; Αυτό δεν το απαγορεύει κανένας, το προστατεύει το Σύνταγμα και ο καθένας μπορεί να κάνει ό,τι θέλει. Πού ερχόμαστε να διαφοροποιηθούμε; Στα χρήματα που παρέχει η συντεταγμένη πολιτεία, το κράτος, στις επιχειρήσεις Τύπου. Φτιάχτηκε ένα μητρώο από τον κύριο Κρέτσο, ένα νέο μητρώο από τον νόμο Οικονόμου - θα μας τα πει και ο κύριος Γενικός - το οποίο πρέπει

να εφαρμοστεί. Σε αυτό το μητρώο, για να χρηματοδοτούνται, πρέπει να εγγράφονται επιχειρήσεις Τύπου, οι οποίες έχουν προϋποθέσεις.

Εμείς διαφωνούμε με τον νόμο του κυρίου Οικονόμου και του κυρίου Γαλαμάτη, γιατί δεν είχε την τόλμη που είχε το αρχικό κείμενο. Και ρωτάω και τοπικούς βουλευτές εδώ: γιατί κύριε Γενικέ - το είπε και ο κ. Κορτέσης - γιατί το αρχικό κείμενο είχε πολλές σωστές διατάξεις στη σωστή κατεύθυνση και αποσιλώθηκε στην πορεία, το δίμηνο- τρίμηνο που πήγε στη Βουλή;

Να πω την άποψή μου δημοσίως; Γιατί πολλοί βουλευτές της επαρχίας πίεσαν, προκειμένου να μην θιγούν μικροεκδοτικά συμφέροντα. Μικροεκδοτικά, τα οποία στην τοπική κοινωνία δεν συμβάλλουν τα μάλα. Υπάρχει μία φωνή ακόμα. Να υπάρξει, αλλά να μην χρηματοδοτείται αν δεν έχει εργαζόμενους, αν δεν έχει σύνθεση προσωπικού. Το θεσμικό πλαίσιο σήμερα τι προβλέπει; Μία 24 σελίδων εφημερίδα, εβδομαδιαία, ως προϋπόθεση έχει έναν εργαζόμενο. Αυτός δεν δουλεύει 24/7, δουλεύει 365 επί 24 κάθε μέρα. Δεν θα αρρωστήσει, δεν θα πάρει ρεπό, δεν θα πάρει άδεια. Δεν γίνεται αυτό. Γι' αυτό λέω για τη μεταδημοσιογραφία. Βεβαίως η ψηφιακή εποχή μας ξεπερνάει. Δεν μπορούμε να την ενσωματώσουμε με την ταχύτητα που εξελίσσεται. Τα πάντα είναι στο κινητό τηλέφωνο, τα πάντα. Θυμηθείτε το '90-'95 το «filofax» είχαμε. Τώρα δεν υπάρχει «filofax», όλες οι σημειώσεις είναι εδώ, τα τηλέφωνα είναι εδώ, τα ραντεβού είναι εδώ, το reminder είναι εδώ να μας θυμίζει τα ραντεβού μας, το internet είναι εδώ, η τηλεόραση είναι εδώ, τα πάντα είναι εδώ. Άρα, μήπως πρέπει και εμείς να κινηθούμε λίγο διαφορετικά; Να αξιοποιήσουμε την τεχνολογία, τα παραδοσιακά μέσα; Συνδυαστικά με την τεχνολογία, να υπάρχει το χαρτί, να υπάρχει και το gr όμως. Εκεί θα πρέπει η Πολιτεία να έρθει να βοηθήσει μέσα ενημέρωσης που θέλουν να μετεξελιχθούν. Κύριε Γενικέ, συγγνώμη που το λέω και δημόσια, το σχέδιο νόμου που ψηφίσατε ὄδινεν ὄρος καί ἔτεκεν μῦν. Λυπάμαι που το λέω, αλλά είναι μια διαπίστωση. Παρά τις προθέσεις σας, δεν το καταφέρατε. Καλό θα ήταν εδώ να ακούγαμε και τις απόψεις των άλλων κομμάτων. Γιατί όταν είναι στην αντιπολίτευση ένα κόμμα και στην αξιωματική αντιπολίτευση, τα δίνει όλα: σε εμάς, στους εργαζόμενους, στους πάντες. Όταν πάει στην κυβέρνηση, κάνει άλλα. Και αυτό είναι μια διαπίστωση των πολλών, τελευταίων, ετών. Καλό θα ήταν να ακούσουμε

και τις απόψεις ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ, των υπολοίπων δυνάμεων του δημοκρατικού τόξου, να μας πουν την άποψή τους για αυτό, γιατί αυτό είναι θέμα δημοκρατίας. Το πώς αντιμετωπίζεται ο Τύπος είναι ζήτημα δημοκρατίας, κατά τη γνώμη μας.

Θα πρέπει να μουν στην κουβέντα μας οι πλατφόρμες οι διεθνείς, η λεγόμενη GAFAM. Η GAFAM είναι η Google, η Apple, η Facebook, η Amazon και η Microsoft. Αυτοί μας ακουμπούν, γιατί το έργο το δικό σας των εκδοτών και το δικό μας των δημοσιογράφων το παίρνουν και το αναπαράγουν. Αυτό παράγει πνευματικό δικαίωμα. Το είπε η κυρία Αντωνιάδου προηγουμένως.

Έχουμε ξεκινήσει έναν θετικό νόμο, δεν έχει ολοκληρωθεί. Πρέπει να ολοκληρωθεί. Θα παράξει χρήματα και για τους εκδότες και για τους δημοσιογράφους. Και όσο και αν ακούγεται παράξενο, οι δημοσιογραφικές Ενώσεις δεν φοβούνται να πουν ότι θέλουν να στηρίξουν τις υγιείς εκδοτικές επιχειρήσεις με εργαζόμενους, με δικαίωμα στη διαφήμιση, αλλά με εργαζόμενους καλώς αμειβομένους, με συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:

Ο κύριος Γαλαμάτης, Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας, να απαντήσει εφ' όλης της ύλης στα όσα συζητήθηκαν.

Δημήτρης Γαλαμάτης, Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας:

Δεν αισθάνομαι ότι βρίσκομαι στο βήμα ούτε για να απαντήσω, ούτε για να χαιρετήσω, ούτε για να ρωτήσω. Αλλά συμμετέχω με τη θεσμική ιδιότητα του Γενικού Γραμματέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, κυρίως για να αφουγκραστώ, κυρίως για να ενισχύσω έτι περαιτέρω ένα κλίμα θα έλεγα συχνής, έντονης και πυκνής επικοινωνίας με τους ανθρώπους που πλαισιώνουν τον μιντιακό χώρο, τους δημοσιογράφους, τους εκδότες, τις ιδιοκτησίες, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Συνήθως, μέσα σε ένα κλίμα που αν το δούμε ποσοστιαία είναι ένα κλίμα διαφωνιών. Ιστορικά όμως - οι πανεπιστημιακοί θα μας το πούνε αυτό - τα μεγάλα βήματα η ανθρωπότητα πάντα τα έκανε μέσα από συγκρούσεις και από διαφωνίες. Γιατί όπου υπάρχουν ομοφωνίες και συμφωνίες, ιδιαίτερα στον ευαίσθητο χώρο της ενημέρωσης, αυτό γεννά και υποψίες, αλλά πολλές φορές οδηγεί και σε τέλμα. Θα υιοθετήσω λοιπόν λόγο

περισσότερο ακαδημαϊκό και λιγότερο πολιτικό, όχι λόγω της ιδιότητάς μου της άλλης, αλλά γιατί νομίζω αυτό αρμόζει σε μια ημερίδα σαν αυτή που έχει και αρκετούς συμβολισμούς. Τους ανέδειξαν. Και συμβολισμό τοποθεσίας και συμβολισμό περιεχομένου και συγκυρία. Μία συγκυρία που εξακολουθεί να μας συγκλονίζει, γιατί εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρη αυτή η αδυναμία, πολλές φορές, του ελληνικού κράτους να προστατεύσει και να διαφυλάξει τους δικούς του ανθρώπους και οδηγεί πολλές φορές στις τραγωδίες.

Άρα, θα μου επιτρέψετε να υιοθετήσω αυτό το ύφος, γιατί νομίζω ότι αυτό είναι και πιο παραγωγικό. Ούτε θα μπω στο στερεότυπο: αναμένω με αγωνία τα συμπεράσματα της ημερίδας σας, προκειμένου να τα καταγράψουμε και να δούμε τι θα κάνουμε. Γιατί καταρχήν πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξουν συμπεράσματα. Θα είμαι μέλος και μέρος αυτών που θα συζητηθούν εδώ, άρα και εγώ θα είμαι μέρος των συμπερασμάτων. Και αυτά, μακάρι να αποτελέσουν μία πρώτη ύλη δουλειάς για το επόμενο βήμα. Θα πρέπει καταρχήν να συμφωνήσουμε και να συμφωνήσετε και σας το λέει αυτός ένας άνθρωπος που δεν προέρχεται από τον χώρο. Εγώ με το πολιτικό σκέλος του βιογραφικού μου, βρέθηκα Γενικός Γραμματέας εκεί. Δεν έχω δηλαδή κάποια τεχνική, κάποια τεχνοκρατική σχέση με το αντικείμενο της δημοσιογραφίας, πέρα από τη σχέση που είχα ως πολιτικό πρόσωπο, επικοινωνώντας το μήνυμά μου ή έχοντας επαφή με τους ανθρώπους του χώρου. Και πάντα με τους δημοσιογράφους και πολύ λιγότερο με τις ιδιοκτησίες, ως βουλευτής και ως δήμαρχος και ως ανώτατος υπάλληλος της δημόσιας διοίκησης, στη συνέχεια.

Πρέπει καταρχάς να αποφασίσουμε και να αποφασίσετε. Σας είπα ποια είναι η διαδρομή μου, αυτό έχει ένα μειονέκτημα ότι δεν ξέρεις τον χώρο και τους ανθρώπους. Υπάρχει όμως ένα μεγάλο πλεονέκτημα: να μπορείς να ακούς με πολύ πιο καθαρό αυτί, να μπορείς να βλέπεις τα πράγματα με πολύ πιο καθαρό μάτι, χωρίς την έμφυτη πολλές φορές υστεροβουλία που γεννάει η εμπλοκή κάποιου ανθρώπου με ένα συγκεκριμένο αντικείμενο, που πολλές φορές θα τον οδηγεί σε μία απόφαση ή σε μία πρόταση, η οποία θα καθοδηγείται από τη δουλειά του, από το επάγγελμά του, από τον κλάδο του και από τον χώρο του. Άρα αυτό νομίζω ότι το εκμεταλλευτήκαμε και το εκμεταλλευτήκατε, τον ενάμιση αυτόν χρόνο που είμαι εκεί, γιατί μπορούσαμε και είχαμε

μία συζήτηση που δεν είχε τουλάχιστον στη δική μου μεριά σκοπιμότητα, που εμφορούνταν από το επάγγελμά μου ή από τη διαδρομή μου.

Τι είναι δημοσιογράφος σήμερα στην Ελλάδα; Και δεν εννοώ με ακαδημαϊκούς όρους, αλλά με επαγγελματικούς. Δεν πρέπει κάποια στιγμή να καταλήξουμε ως χώρα και να αποφασίσουμε ποιος θα παίρνει τον τίτλο του δημοσιογράφου, ποιο είναι το επαγγελματικό περίγραμμα, ποιος θα μπορεί να διεκδικεί μία θέση εργασίας, πώς θα γράφονται οι προκηρύξεις; Υπάρχουν προκηρύξεις, από τότε που βγήκε το ΑΣΕΠ του αείμνηστου Πεπονή μέχρι και σήμερα, στις οποίες, όπου ζητείται θέση δημοσιογράφου, υπάρχουν διαφορετικά κριτήρια. Άλλοτε ζητούν αποφοίτους πανεπιστημίου και τι γίνεται με αυτά τα παιδιά που τελειώνουν από εκεί; Άλλοτε ζητούν υποχρεωτική εγγραφή στην Ένωση, στις Ενώσεις. Άλλοτε ζητούν και τα δύο. Φτιάχναμε τον νόμο και δεν ξέραμε πώς να το γράψουμε. Σε πολλές κουβέντες μαζί σας για να μπορέσουμε να είμαστε δίκαιοι και τίμιοι στην αγορά εργασίας, στον δημοσιογραφικό χώρο με τον νέο νόμο, στον οποίο αναφέρθηκε πριν ο κ. Μπερεδήμας.

Δεν πρέπει να καταλήξουμε σε αυτό; Λένε κάποιοι “γιατί θα πρέπει εγώ να είμαι γραμμένος σε μια Ένωση, για να μπορώ να διεκδικήσω μια θέση δουλειάς στο Δημόσιο για παράδειγμα ως δημοσιογράφος”; Τι είμαι; Όπως ο κομμωτής κατά το παρελθόν, που για να ανοίξει κάποιος κομμωτήριο ή κουρείο έπρεπε να δουλέψει πρώτα, να έχει ένσημα 10 χρόνια σε ένα κουρείο για να μπορέσει να ανοίξει κουρείο; Είναι κλειστό το επάγγελμα ή είναι ανοιχτό το επάγγελμα;

Αυτό από μόνο του θα μπορούσε να αποτελέσει μια ξεχωριστή ημερίδα. Ξέρω ότι είναι δύσκολο οι άνθρωποι που πρέπει να κάνουν τις μεγάλες τομές και πρέπει να αποφασίσουν για αυτές, να το κάνουν σε χρόνο που είναι οι ίδιοι στα πράγματα. Για παράδειγμα, θα μπορέσει εύκολα το Ελληνικό Κοινοβούλιο να ψηφίσει ένα εκλογικό σύστημα με λίστα; Θα μπορέσουν δηλαδή οι άνθρωποι που είναι εκλεγμένοι εκεί, να ψηφίσουν κάτι που θα τους πετάξει την επόμενη ημέρα απέξω; Το παράδειγμα είναι τυχαίο. Δεν πρέπει να συμφωνήσουμε σε αυτό;

Το δεύτερο. Έχω μια άριστη επικοινωνία μαζί σας με όλους σε όλη την Ελλάδα και με την ΕΣΗΕΑ και με την ΠΟΕΣΥ και με τις Ενώσεις και με επιμέρους δημοσιογράφους. Αλλά βλέπω και το λέω εντελώς

τίμια, εντελώς καθαρά, ότι ενώ έχετε πάθος, ενώ έχετε ενασχόληση, ενώ ασχολείστε πάρα πολλές ώρες και πολλοί άνθρωποι με το αντικείμενο, έχετε λίγο περιορίσει τον ορίζοντα της ενασχόλησης σε συνδικαλιστικά ζητήματα.

Μου μοιάζετε δηλαδή, στα μάτια ενός τρίτου, ενός πολίτη απλού όταν παρακολουθώ τη διαδρομή σας, περισσότερο συνδικάτο και λιγότερο μια πνευματική κυσέλη όπως ακούστηκε ή το Ινστιτούτο που είπε η Μαρία Αντωνιάδου. Και σας ξαναλέω, το λέω αυτό εντελώς τίμια, μπορεί να κάνω και λάθος. Άμα συνοψίσουμε τις ομιλίες των προέδρων λίγο πριν και βγάλουμε ένα περίγραμμα ποιοτικών στοιχείων της τοποθέτησης, το 90% αφορούν συνδικαλιστικά ζητήματα. Υπάρχουν όμως σήμερα ζητήματα, τα οποία είναι μια κοσμογονία στον χώρο των μέσων ενημέρωσης, στην Ευρώπη, στον κόσμο και στη χώρα μας. Πρέπει να ασχοληθούμε. Τι γίνεται με τα ζητήματα της ασφάλειας του δημοσιογραφικού επαγγέλματος;

Τι γίνεται με τον Κανονισμό που συζητείται εδώ και μερικούς μήνες και σε λίγο καιρό θα είναι νόμος της Ευρώπης άρα και της χώρας μας, το Media Freedom Act που άπτεται του δημοσιογραφικού χώρου; Τι γίνεται με ένα σωρό άλλα ζητήματα, με τα οποία νομίζω ότι θα πρέπει να ασχοληθείτε έτι περαιτέρω, με το να φτιάξετε κάτι σχετικό με τα ζητήματα αυτά.

Το τρίτο. Οπουδήποτε, παντού στη ζωή και στο φυσικό περιβάλλον, στη φύση και στην κοινωνία, τοπίο αρρυθμιστο σημαίνει τοπίο εκτεθειμένο. Και δυστυχώς στη χώρα μας, το τοπίο το μιντιακό, με όλους τους παράγοντες μέσα του - δημοσιογράφους, ιδιοκτησίες και κυβερνήσεις - εξακολουθεί εν πολλοίς να παραμένει αρρυθμιστο.

Άρα όσο παραμένει αρρυθμιστο, θα εξακολουθεί να είναι εκτεθειμένο και να είναι εκτεθειμένοι και όλοι οι παράγοντές του. Δημοσιογράφοι στις εργασιακές τους σχέσεις, ιδιοκτησίες.

Ποιος είναι ο μεγάλος στόχος, ποιο είναι το μεγάλο όραμα, ποια είναι, αν θέλετε, η βασική στρατηγική που θα πρέπει να υπηρετήσουμε; Η αυτορρύθμιση. Πώς θα μπορέσουμε λοιπόν μέσα από τη δική του πλευρά ο καθένας, με συγκεκριμένα κανάλια και καλούπια - επιτρέψτε μου την έκφραση - που θα βάλουμε, να καταφέρουμε αυτός ο χώρος σιγά-σιγά, κάποια στιγμή, να αυτορυθμίζεται.

Να μην χρειάζεται το κράτος - πατερούλης να κάνει τους νόμους καλούς ή κακούς, να μην χρειάζεται ιδιοκτησία με τους εργαζόμενους να μπαίνουν σε μία διελκυστίνδα, αλλά αυτά να έχουν αυτορυθμιστεί σε όλα τα επίπεδα. Και έτσι αν καταφέρουμε αυτό που βέβαια είναι ιδεατό - αλλά καλό είναι να τείνουμε συνέχεια προς την κατεύθυνση αυτή - οι έννοιες που σήμερα αμφισβητούνται, όπως ο πολιτισμός, η ελευθερία του τύπου και έχουνε στρατόπεδα χωρισμένα και στη χώρα μας και στην Ευρώπη, θα έχουν βρει και αυτά τον δρόμο τους.

Άκουσα με πολύ ενδιαφέρον, ξανάκουσα μάλλον με πολύ ενδιαφέρον, πράγματα που τα συζητάμε όλο αυτό το διάστημα. Δεν θέλω όμως να μείνουν στο κοινό - γιατί δεν ξέρω μπορεί να υπάρξει και κοινό που δεν έχει σχέση με τον χώρο - πράγματα τα οποία δεν είναι ακριβή.

Για παράδειγμα, δεν υπάρχει κανένας νόμος που ρυθμίζει τον αριθμό του προσωπικού στα τηλεοπτικά μέσα.

Ακολούθησαν παρεμβάσεις εκτός μικροφώνου, στις οποίες ο κ. Γαλαμάτης απάντησε ως εξής:

«Εννοώ νόμο που να συνδέεται με τους τελευταίους 15 μήνες. Εννοώ ότι δεν έχουμε κάνει καμιά παρέμβαση που να λέμε ότι ο Σπύρος, για παράδειγμα, στο κανάλι του πρέπει να έχει 10 εργαζόμενους και δημοσιογράφους».

Μαρία Αντωνιάδου:

Κάνατε, κάνατε, κάνατε. Και μας μειώσατε τις θέσεις.

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Μαρία, μιλάμε για τον περιφερειακό Τύπο. Για τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Το 25% είναι κάτι διαφορετικό.

Δεύτερον. Θέλω να είμαι απολύτως ειλικρινής. Τους 15 μήνες που είμαστε μαζί με τον κύριο Οικονόμου, ενάμιση-δύο χρόνια εκεί, αλλά και συνολικά η κυβέρνηση, προσπαθήσαμε να κινηθούμε σε ένα τοπίο, το οποίο εν πολλοίς ήταν αρρυθμιστο.

Δεν υπάρχει προηγούμενο Μητρώο Πέτσα. Το όνομα του κυρίου Πέτσα έχει συνδεθεί με άλλα πράγματα. Μέχρι την ώρα λοιπόν που καταπιαστήκαμε με το ζήτημα και τη στιγμή που αρχίσαμε να

καταπιανόμαστε με τη ρύθμιση του τοπίου κατά κάποιο τρόπο και σε θέματα διαφάνειας που έχουν να κάνουν με τις ιδιοκτησίες, αλλά και σε θέματα για το τι είναι εφημερίδα και τι είναι έντυπο και πώς μπορεί να είναι, είχαμε μόνο την προηγούμενη παρέμβαση για μητρώα, που είναι αυτά τα οποία εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι σήμερα.

Είναι στην πραγματικότητα δύο excel, ένα excel που αφορά τον έντυπο Τύπο τον περιφερειακό και ένα excel που αφορά τις ιστοσελίδες. Εντελώς ανενεργά, εντελώς ανενημέρωτα, αλλά εν πάση περιπτώσει ήταν το μοναδικό εργαλείο και είναι μέχρι και σήμερα.

Δεν είχε κριτήρια για να γραφτεί κάποιος, έστειλε ένα mail, έλεγε ότι είμαι αυτός, έχω αυτήν την εφημερίδα, έχω αυτό το τηλέφωνο, έχω αυτό το fax ή έχω αυτήν την ιστοσελίδα και περνούσε είτε στο online media που είναι το excel για τις ιστοσελίδες είτε στο αντίστοιχο μητρώο των εφημερίδων. Και αυτό είχε η Πολιτεία σαν μούσουλια για να κάνει τις πολιτικές της, αν θέλετε και τις χρηματοδοτήσεις της, να φτάσουμε και μέχρι εκεί ... Και εν πολλοίς, αυτό βασίστηκε και σε χρηματοδοτήσεις οριζόντιες που κάναμε και θα αναφερθώ αμέσως μετά. Δεν θέλω να πω τι κάναμε, γιατί όπως σας είπα δεν θέλω να παρουσιάσω τι έχει κάνει η κυβέρνηση για αυτά, αλλά εν τη ρύμη του λόγου ενδεχομένως να ακούγονται και κάποια πράγματα. Τι έκανε ο καινούργιος νόμος του Δεκεμβρίου, ο 5005;

Ήρθε σε ένα αρρυθμιστο τοπίο - πάντα μιλάμε για ιστοσελίδες, ενημερωτικές σελίδες και για έντυπο Τύπο - και βάζει κάποιους κανόνες. Δεν είναι οι άριστοι κανόνες, δεν είναι όμως και μηδέν. Βάζει θέματα. Κάποιος για να ενταχθεί στο μητρώο των εφημερίδων θα πρέπει να τηρεί κάποιες προϋποθέσεις: εργαζομένων, γραφείων, ΑΦΜ, προσωπικού. Λίγοι ή πολλοί είναι άλλης φύσης θέμα, πάντως βάζει κανόνες.

Δεν μπορεί κάποιος δηλαδή να αναφέρει από τώρα, που ήδη ξεκίνησαν και βγήκαν οι πρώτες υπουργικές αποφάσεις και ήδη έχουν ενημερωθεί και θα ενημερωθούν οι Ενώσεις σας - εννοώ των ιδιοκτητών των εφημερίδων - ποια δικαιολογητικά πρέπει να καταθέσουν μέσα στον επόμενο μήνα για να ενταχθούν στο Μητρώο. Και τι σημαίνει εντάσσομαι στο Μητρώο; Σημαίνει ότι αποκτώ οντότητα, παίρνω κωδικό ως εφημερίδα ή ως ιστοσελίδα, παίρνω σήμα.

Σε ένα περίπτερο που θα έχει πέντε εφημερίδες, στο Ναύπλιο για παράδειγμα, θα φαίνεται και στον απλό αναγνώστη ή υποψήφιο αγοραστή ποιες είναι στο Μητρώο ή όχι. Αποκτώ το προνόμιο να έχω και να λαμβάνω την όποια κρατική χρηματοδότηση, ενίσχυση ή διαφημιστική, κρατικό χρήμα. Και χωρίζεται έτσι η ήρα από το στάρι. Τώρα πόση ήρα συμπεριλαμβάνει αυτό και πόσο στάρι είναι μιας άλλης τάξης κουβέντα. Πάντως, δεν είμαστε και δεν θα είμαστε όπως ήμασταν μέχρι το Δεκέμβριο.

Το δεύτερο είναι ότι μπαίνει πια - γιατί και αυτό ακούστηκε και είναι σωστό - ποιος είναι ο ιδιοκτήτης σε μια εφημερίδα, σε μια ιστοσελίδα. Δεν είναι πια ανώνυμα, αποκτούν ταυτότητα, δεν μπορεί να υπάρχει ένα σάιτ για παράδειγμα στο Ηράκλειο και ως εκβιαστικός κριός να εκβιάζει περιφερειάρχη, δήμαρχο, βουλευτές ή οτιδήποτε άλλο μέσα σε ένα πλαίσιο ανωνυμίας.

Τελειώνει και αυτό. Λαμβάνει χρηματοδότηση, προσλαμβάνει προσωπικό. Ενημέρωσα τις διοικήσεις σας, νομίζω με τον κύριο Μπερεδήμα ή στην Πρόεδρο είχα μιλήσει.

Από μια τυχαία έρευνα που έκανα πριν από 15 μέρες σε μεγάλες ιστοσελίδες που αποκλειστικό αντικείμενο έχουν τις θέσεις ευρέσεως εργασίας, βρήκα σε αυτές τις ιστοσελίδες στο κομμάτι «δημοσιογράφοι», το οποίο ήταν μέχρι τότε κενό, 18, 19, 20 αγγελίες εκείνη τη μέρα, σε διάφορα μέρη της Ελλάδας και στην Αθήνα, που ζητούσαν δημοσιογράφους.

Για να αισθανθώ καλύτερα, το συνέδεσα και με το συγκεκριμένο νόμο. Όπως είδα και σε τοπικές εφημερίδες, στο πρωτοσέλιδο, να ζητούν δημοσιογράφους, αλλά δυστυχώς δεν μπορούν να βρουν. Δεν μπορούν να βρουν λόγω του ότι δεν έχουν, δηλαδή δεν υπάρχει στο νομό επαγγελματίας δημοσιογράφος για να τον προσλάβουν.

Αρα λοιπόν, είναι μία αρχή. Ποτέ, όπως είπε και σοφότερος από εμάς, να μην υποτιμάς το πρώτο σκαλοπάτι. Είναι μία πρώτη αρχή, θα δούμε πώς θα λειτουργήσει. Έως τώρα, έχουμε μόνο τη μέχρι στιγμής εμπειρία μας και έχουμε έναν νέο νόμο, πρέπει να δούμε πώς θα λειτουργήσει, στην αγορά, στον χώρο της δημοσιογραφίας, στην αποστολή του. Τι θα συμβεί στις ιστοσελίδες, τι θα συμβεί στις εφημερίδες και στον περιφερειακό Τύπο. Υπάρχει μία κινητικότητα.

Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν απόπειρες συνεργειών και συνενώσεων εντύπων σε διάφορες περιοχές ή ιστοσελίδων και εντύπων, που είναι απόρροια των διατάξεων του νόμου αυτού. Είναι άριστος νόμος; Όχι. Είναι καλός νόμος; Δεν θα τον βαφτίσω.

Είναι πάντως κάτι διαφορετικό, είναι ένα βήμα. Πηγαίνει τα πράγματα πιο μπροστά. Σήμερα που μιλάμε, σε αυτά τα περιβόητα μητρώα που έχουμε, είναι γραμμένες 227 εφημερίδες της Περιφέρειας, τοπικές, εβδομαδιαίες, ημερήσιες. Το νούμερο που είναι γραμμένο είναι 227. Υπάρχουν 1.500 ιστοσελίδες γραμμένες στο On Media Line του Μητρώου της Γενικής Γραμματείας.

Υπάρχουν περίπου 110 τηλεοπτικοί σταθμοί. Από αυτούς, οι 101 είναι περιφερειακού Τύπου. Και στα ραδιόφωνα η κατάσταση είναι λίγο πιο χαοτική. Ήμουν έτοιμος, είμαι έτοιμος να σας πω, ότι είναι γύρω στα 50 ραδιόφωνα στον νομό Αττικής και γύρω στα 60 στον νομό Θεσσαλονίκης. Αν κάνετε τις αναγωγές, μιλάμε για ένα αντίστοιχο αριθμό στα ραδιόφωνα. Για τα οποία ραδιόφωνα, με την ευκαιρία θα πω ότι είναι έτοιμο το θεσμικό πλαίσιο αδειοδοτήσεων. Ολοκληρώθηκαν όλες οι προεργασίες που είχαν γίνει και σε επίπεδο ομάδας εργασίας του ΕΣΡ και σε επίπεδο ειδικών επιστημών που το δούλεψαν. Το έχουμε δουλέψει, το σταματήσαμε λόγω των εξελίξεων.

Δεν ξέρω αν θα προλάβουμε, δεν αποκλείεται όμως να αναρτηθεί και στη διαβούλευση, να παρουσιαστεί μάλλον σε επόμενο υπουργικό συμβούλιο, ανάλογα και με τη ροή του πολιτικού χρόνου που θα έχουμε. Πάντως, είναι έτοιμο από τη δική μας πλευρά να το παρουσιάσει ο υπουργός. Αυτή είναι η διαδρομή: υπουργικό συμβούλιο, οργάνων και μετά στη Βουλή. Να το παρουσιάσει το υπουργικό συμβούλιο. Δεν ξέρω αν θα υπάρξει υπουργικό συμβούλιο που να έχει τέτοιου είδους ατζέντες. Πάντως, είναι έτοιμο και οι ενδιαφερόμενοι ήδη είναι σε συζητήσεις μαζί μας για να λαμβάνουν όλες αυτές τις ενημερώσεις που υπάρχουν.

Όταν υπάρχει μια διαβούλευση, είναι διαφορετικό το αρχικό σώμα ενός νόμου που κατατίθεται με το τελικό σώμα που θα κατατεθεί στη Βουλή, στο οποίο υπάρχουν αλλαγές. Διαφορετικά, δεν θα έχει νόημα η διαβούλευση. Αν οι αλλαγές είναι προς το καλύτερο ή προς το χειρότερο, αυτό είναι μιας διαφορετικής φύσεως πράγμα. Το λέω αυτό για να μην υπονοηθεί ότι έγινε μία *ad hoc* και μία αυθαίρετη

προσθαφαίρεση άρθρων. Κάτι προέκυψε και έγινε αυτό. Κάποια διαβούλευση έγινε, κάποιος - να χρησιμοποιήσω και έναν όρο της εποχής - lobbying και επικράτησε περισσότερο κάποιου άλλου. Στις δημοκρατίες έτσι φτιάχνονται οι νόμοι, τι να κάνουμε; Δεν λέω αν είναι καλό ή κακό, πάντως έτσι φτιάχνονται οι νόμοι παντού.

Τα επικοινωνιακά προγράμματα: να το κάνω ξεκάθαρο για άλλη μια φορά. Η Περιφέρεια Κρήτης, για παράδειγμα, που έχει τα πιο φιλόδοξα και με πιο υψηλούς προϋπολογισμούς επικοινωνιακά προγράμματα, καταθέτει στη Γενική Γραμματεία την έγκριση για το επικοινωνιακό πρόγραμμα, παράδειγμα, ενός εκατομμυρίου ευρώ.

Αυτό που κάνει η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης είναι να δει στα προϋπολογιστικά στοιχεία του φορέα, είτε είναι υπουργείο είτε είναι Περιφέρεια, αν τηρείται το 30% που πρέπει να πάει στη διαφήμιση στα περιφερειακά μέσα. Για ποιο 30% μιλάμε όμως; Αν μιλάμε για ένα επικοινωνιακό πρόγραμμα ενός εκατομμυρίου, δεν μιλάμε για τις 300.000. Θέλω να είναι σαφές αυτό. Γιατί ένα επικοινωνιακό πρόγραμμα που κατατίθεται, σκέλος του επικοινωνιακού προγράμματος προβολής του φορέα είναι τα μέσα ενημέρωσης. Είναι συμμετοχές σε τουριστικές εκθέσεις, είναι άλλου είδους συνέδρια, είναι ημερίδες.

Μπορεί δηλαδή ένα επικοινωνιακό πρόγραμμα ύψους ενός εκατομμυρίου να έχει για τα μέσα ενημέρωσης 20.000, από τις οποίες 20.000 το 30% θα είναι για τα περιφερειακά μέσα. Να το λέμε για να είμαστε τίμιοι στις κουβέντες μας και ξεκάθαροι. Γιατί διαβάζω συνέχεια - γιατί εγώ υπογράφω αυτά τα επικοινωνιακά προγράμματα - «30 εκατομμύρια επικοινωνιακό πρόγραμμα, 100 εκατομμύρια επικοινωνιακό πρόγραμμα». Το τι αφορά αυτό που υπογράφουμε εμείς και αφορά τα περιφερειακά μέσα από αυτό το φίλτρο που βγαίνει, είναι πάρα πολύ μικρό σε σχέση με το αρχικό πρόγραμμα. Και τι μπορούμε να αφήσουμε; Οι Περιφέρειες, για παράδειγμα οι τουριστικές, οι τουριστικοί δήμοι ή και υπουργεία πρέπει να προωθήσουν μια πολιτική, χωρίς επικοινωνιακό πρόγραμμα;

Είμαι απόλυτα ξεκάθαρος σε αυτό. Έχω και καλά νέα να σας πω όμως σε αυτό, γιατί για πρώτη φορά η Γενική Γραμματεία - ήδη έχουν φύγει τα μπιλιετάκια - ελέγξαμε τα απολογιστικά στοιχεία των φορέων που κάναμε επικοινωνιακά προγράμματα του '21. Και βρήκαμε περίπου

8, 10, 12 περιπτώσεις που δεν τήρησαν το 30% από αυτό όλο το ποσό. Ήδη έχουν πάρει το γράμμα από τη Γενική Γραμματεία, ένιωσαν δηλαδή την ανάσα του κράτους, την ελεγκτική του διαδικασία στο κομμάτι αυτό. Και ήδη τους ενσωματώσαμε στη νέα νομοθεσία, η οποία νομοθεσία μέχρι τώρα - του Βενιζέλου - λέει ότι πρέπει να τηρείς 30%. Δεν το τήρησες; Εντάξει. Το τήρησες; Είσαι καλός, είσαι σωστός. Δεν το τήρησες, δεν υπάρχει κάτι. Μετά άλλαξε η νομοθεσία και έλεγε πόσα δεν έβαλες, 5.000 ευρώ; Στο βάζω σαν πρόστιμο. Για να το επιστρέψεις. Το πρόστιμο ακολουθούσε τη διαδικασία των διοικητικών προστίμων. Είχαν μπει 4-5 πρόστιμα, γύρω στο 1990, ακόμα οι αγωγές είναι στα δικαστήρια.

Ακολούθησε παρέμβαση εκτός μικροφώνου (σχετικά με το 30%), στην οποία ο κ. Γαλαμάτης απάντησε:

«Θα μου επιτρέψετε να μην κάνουμε διάλογο και μετά ό,τι θέλετε. Άρα λοιπόν για το 2021 έχουν ελεγχθεί όλοι και βρέθηκαν όπως σας είπα, περιπτώσεις. Τι λέει ο νέος νόμος ο 2005 του 2022; Ότι οπουδήποτε δεν τηρείται αυτό, με βάση τον νέο νόμο, θα μεταφέρει ο φορέας το ποσό που δεν τήρησε στο επόμενο επικοινωνιακό πρόγραμμα. Δηλαδή δεν έβαλα εγώ 10.000 στα περιφερειακά μέσα το 2021 -πρόστιμο δεν μπορώ να πάρω, τίποτα άλλο δεν μπορώ να σου κάνω- αυτά τα δέκα χιλιάδικα θα τα πας στο επόμενο επικοινωνιακό πρόγραμμα, ξεχωριστά για τα περιφερειακά μέσα.

Για να είμαστε ξεκάθαροι. Στο 30% από τα ποσά που ακούτε, στα επικοινωνιακά προγράμματα, συμπεριλαμβάνεται ένα συγκεκριμένο ποσό που έχει να κάνει με τα μέσα ενημέρωσης (και όχι με το σύνολο του ποσού)».

Ακροατής: Θα το δημοσιοποιήσετε αυτό; Την ανάλυση του επικοινωνιακού προγράμματος...

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Α, έχει ενδιαφέρον αυτό, θα το κάνω.

Έχω βρει επικοινωνιακό πρόγραμμα, δεν αναφέρομαι στην Περιφέρεια, το οποίο είναι 600 χιλιάδων, αυτό που αναλογεί για να βρούμε το 30%

νομίζω ήταν 10 χιλιάδες. Δηλαδή 3.000 ουσιαστικά από τις 600. Τα υπόλοιπα δεν αφορούν το 30%. Είναι συνέδριο, είναι ημερίδα, είναι ταξίδι, είναι άλλα πράγματα. Είναι λεωφορεία, είναι μετρό.

Δεν είναι πάντως μέσα ενημέρωσης. Να είμαστε απόλυτα ξεκάθαροι σε αυτό για να μιλάμε για το ίδιο πράγμα.

Επίσης, δεν ξέρω αν είμαστε στην εποχή της μεταδημοκρατίας ή της μεταδημοσιογραφίας. Σίγουρα πάντως, κατά την άποψή μου, δεν είμαστε στην εποχή της μεταπολιτικής. Να το ξεκαθαρίσουμε κι αυτό, είμαστε στην εποχή της ζώσας πολιτικής, στην πιο προκλητική της περίοδο. Το λέω αυτό γιατί οι όροι αυτοί γενικώς πλανώνται στη δημόσια σφαίρα. Η δική μου άποψη λοιπόν είναι αυτή. Προκλήσεις μεγάλες υπάρχουν και θα υπάρχουν, προοπτικές υπάρχουν στον χώρο; Αυτό νομίζω θα πρέπει να απαντήσουμε σήμερα εδώ, χωρίς να βαυκαλιστούμε, χωρίς να ωραιοποιήσουμε τα πράγματα.

Νομίζω ότι έδωσα αρκετά ερεθίσματα για να κάνουμε μία πολύ καλύτερη κουβέντα. Να πω ότι, ως Γενική Γραμματεία, ήδη με πολλούς από εσάς, με τους εκπροσώπους σας, εδώ και περίπου οκτώ μήνες, συνεργαζόμαστε στο πλαίσιο μιας ομάδας συντονισμού, μιας ομάδας task force, για τα ζητήματα της ασφάλειας των δημοσιογράφων, και με τη συμμετοχή των Πανεπιστημίων και του ΑΠΕ - που είναι εδώ και ο Πρόεδρος - και της ΕΡΤ και των Ενώσεων Δημοσιογράφων.

Ήδη πολλά από αυτά που έρχονται από τον χώρο σας και από την πανεπιστημιακή κοινότητα, αισθάνομαι ότι έχουν δημιουργήσει μια άμιλλα στον χώρο. Και βλέπω ότι πολλά πράγματα, πέρα από την task force, γίνονται. Είχα μια πολύ ενδιαφέρουσα κουβέντα με τον κύριο Σκαμνάκη και αναμένω να κάνει σήμερα εδώ μια πολύ ενδιαφέρουσα παρουσία.

Δεν ξέρω αν θα το κάνετε για άλλα ζητήματα ή για ζητήματα της Σχολής Δημοσιογραφίας που δημιουργείται στη Θεσσαλονίκη ή για ζητήματα της Ασφάλειας με τη συνεργασία όλων σας. Θέλω να πω δηλαδή ότι βλέπω να υπάρχει μια κινητικότητα και παράγεται μια άμιλλα για ζητήματα που ξεπερνούν τις συλλογικές συμβάσεις.

Και όσον μας αφορά, ως εργοδότη, εμείς τη συλλογική μας σύμβαση την υπογράψαμε. Μέσα από μια σύντομη, πυκνή, αλλά πολύ έντονη διαδικασία, που έχει κυρίως ζητήματα θεσμικά, και έχει και κάποια ζητήματα, όχι μισθολογικά.

Στο σημείο αυτό, έγιναν παρεμβάσεις και ερωτήσεις, εκτός μικροφώνου, όσον αφορά στο είδος των εν λόγω παροχών, στις οποίες ο κ. Γαλαμάτης απάντησε διευκρινιστικά ως εξής:

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Είναι μη μισθολογικές παροχές, που αφορούν την ΕΡΤ, το ΑΠΕ, τη Γενική Γραμματεία και όλον τον δημόσιο τομέα. Όπου και εκεί, πάντα, έχουμε να αντιμετωπίσουμε περιπτώσεις δημόσιων λειτουργών που εφαρμόζουν τη συλλογική σύμβαση, που λειτουργούν δηλαδή λίγο-πολύ ως κακός ιδιώτης και άλλους φορείς που δεν την εφαρμόζουν.

Έχω καλά νέα για αυτούς. Έχω υπογράψει μία εγκύκλιο, μάλλον έχει συνταχθεί η εγκύκλιος της Παρασκευής - υπογράφεται τη Δευτέρα - η οποία θα φτάσει και στις Περιφέρειες, και στα υπουργεία, και στους Δήμους μέσω των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Με αυτήν θα τους θυμίσουμε ότι υπάρχει αυτή η σύμβαση και θα τους ζητήσουμε να εφαρμόσουν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους, τα δέοντα για τους δημοσιογράφους που έχουν και απασχολούν, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται βέβαια και οι μετακλητοί, για να το βάλουμε και αυτό μέσα. Δεν θα μπω στον πειρασμό να προχωρήσω σε συνδικαλιστική αντιπαράθεση και σε κουβέντες μονομερούς συνδικαλισμού. Έβαλα και άλλα θέματα, με μεγάλο ενδιαφέρον αναμένω και τα δύο. Ελπίζω, όμως, τα ποσοστά να μην περιοριστούν πάλι στο κομμάτι το συνδικαλιστικό.

Δεν βλέπω από τις σημειώσεις μου να έχω κρατήσει κάτι άλλο. Αν κάτι μου έχει διαφύγει, είναι ακριβώς επειδή μου διέφυγε και όχι επειδή ήθελα να το αποφύγω. Αν νομίζετε ότι για κάτι δεν έχω τοποθετηθεί σε αυτά που είχαμε να πούμε, εδώ είμαστε για να τα πούμε.

Να πω βέβαια όμως, για να μην το ξεχνάμε - νομίζω το είπε η Πρόεδρος και είναι προς τιμήν της - ότι όταν η Πολιτεία αναλαμβάνει να στηρίξει κάποια μέσα ενημέρωσης για παράδειγμα, καλύπτοντας τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων της για το '21 και το '22, οριζόντια, με πολλά εκατομμύρια ευρώ για όλα τα μέσα, εφημερίδες, έντυπα, ιστοσελίδες κλπ., δεν είναι εκείνη τη στιγμή στήριξη στο Μιχαλόπουλο ή στον Σπύρο που έχει το κανάλι ή σε οποιονδήποτε έχει

την εφημερίδα. Αλλά ουσιαστικά, είναι στήριξη σε αυτόν για να μπορέσει να στηρίξει την υπάρχουσα κατάσταση του, να μην απολύσει εργαζομένους, να μην μειώσει τους μισθούς, να μην στριμωχτεί, να μην κλείσει. Έτσι λοιπόν και το χαρτί που ενισχύσαμε στη δύσκολη συγκυρία του ενεργειακού κόστους που ανέβηκε και το κόστος διακίνησης, ουσιαστικά είναι μια στήριξη του χώρου, μέσα στον οποίο κινούμαστε όλοι.

Και ήδη νομίζω ότι είμαστε σε μια φάση εφαρμογής να υιοθετήσουμε ένα de minimis πρόγραμμα στήριξης του Τύπου. Έχουμε ήδη έρθει σε επαφή με τους εκπροσώπους των χώρων. Δεν είμαι έτοιμος να σας πω ποσά και διαδικασία. Όλου του έντυπου Τύπου. Με έναν πλαφόν στήριξης ενός ποσού, το οποίο είναι υπό συζήτηση. Και από εκεί και πέρα, ανάλογα με τα κριτήρια και το πόσο προσωπικό έχει ο καθένας, πόσους εργαζόμενους, τι κύκλο εργασίας έχει, θα πάρει και το αντίστοιχο αυτό ποσό. Και στο οποίο επιχειρούμε να συμπεριλάβουμε και το ζήτημα τού ότι δεν θα μπορέσει να πάρει κάποιος, αν δεν έχει πρώτα εξοφλήσει το προσωπικό που χρωστάει. Δηλαδή, δεν θα πάρει κάποιος de minimis, αν δεν έχει τακτοποιημένο το προσωπικό του, πέρα από τη φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα που χρειάζεται.

Νομίζω ότι αγκάλιασα όλα τα θέματα τα οποία έχουν τεθεί. Αν κάτι δεν έχει τεθεί, εδώ θα είμαι. Περιμένω την κυρία Αντωνιάδου να πάρει τον λόγο.

Πρέπει να συγχαρώ την ΠΟΕΣΥ για την πρωτοβουλία που πήρε, που από ό,τι καταλαβαίνω είναι ένα ξεκίνημα μιας αλληλουχίας πρωτοβουλιών.

Εμείς είμαστε εδώ για να τα στηρίζουμε όλα αυτά. Και με την παρουσία μας, και ο υπουργός θέλει να είναι εδώ, όπως και από το μήνυμα ακούσατε, γιατί από αυτό κερδίζουμε όλοι. Και ουσιαστικά, οικοδομούμε ψηφίδα-ψηφίδα τον μεγάλο στόχο που είναι η αυτορρύθμιση του χώρου. Ευχαριστώ πολύ.

Μοσχάνθη (Μιμή) Τουφεξή:

Η Πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών Αθηνών, η κυρία Αντωνιάδου.

Μαρία Αντωνιάδου, Πρόεδρος ΕΣΗΕΑ:

Καταρχήν κυρίες και κύριοι, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι με τον Δημήτρη Γαλαμάτη έχω μια σχέση μίσους και πάθους.

Εγώ του αναγνωρίζω την προσπάθεια και το ενδιαφέρον. Θέλω να πω ότι έχουμε αρκετά κοινά. Μεταξύ άλλων, θα αναφερθώ στην ειδικότητά του, διότι και εγώ προέρχομαι από αγροτική οικογένεια που ασχολούνταν με την κτηνοτροφία, οπότε έχουμε μία κοινή συνισταμένη.

Δεν θα βγάλω το παπούτσι μου όπως ο Χρυστσόφ, γιατί εμένα είναι γόβα, ενώ του Χρυστσόφ ήταν Timberland από ό,τι θυμάμαι... Αγαπητέ Δημήτρη, θέλω να σου πω, γιατί οφείλω να απαντήσω, ορισμένα ζητήματα.

Αναφέρθηκες στο συνδικαλιστικό κίνημα των δημοσιογράφων και είπες ότι δεν μπορείτε να έχετε μόνο στείρο συνδικαλισμό. Μάλλον αυτή η τοποθέτησή σου θα έπρεπε να απευθύνεται σε άλλα σωματεία.

Οι δημοσιογραφικές Ενώσεις είναι επαγγελματικές Ενώσεις. Ένας από τους πυλώνες τους, ο κυρίαρχος πυλώνας, είναι οι εργασιακές σχέσεις. Αλλοίμονο. Με τι θα ασχολούμασταν κυρίαρχα, αν δεν ασχολούμασταν με τις εργασιακές σχέσεις; Όμως από τη γένεσή τους, από το 1914, έχουν πολιτιστικό ρόλο. Έχουν εκπαιδευτικό ρόλο. Αλλοίμονο, εγώ έχω τη χαρά και την τιμή και χαίρομαι γι' αυτό να ηγούμαι ενός Μορφωτικού Ιδρύματος με δεκάδες παρεμβάσεις. Κάποιοι από εσάς βλέπετε την έκδοσή μας για το 1922, που στηρίζεται στο ιστορικό αρχείο της Ένωσης. Είμαστε οι μοναδικοί που βγάλαμε λεύκωμα των εφημερίδων που εξέδιδαν οι Έλληνες φαντάροι στο μικρασιατικό μέτωπο (ένα κομμάτι έχει και ο ελληνικός στρατός). Είμαστε μία Ένωση -και το ίδιο είναι όλες οι Ενώσεις- που από το 1915, με το όραμα του Ιωάννη Κονδυλάκη δημιουργήσαμε βιβλιοθήκη.

Και υπάρχουν τα κείμενα αυτών των μεγάλων διανοούμενων και διανοητών. Και χαίρομαι και είναι τιμή μου που επί των ημερών μου και επί των ημερών του Σταύρου Καπάκου, φτιάξαμε τη βιβλιοθήκη μας, με έναν μοναδικό θησαυρό, με 60.000 βιβλία, με χειρόγραφα που δεν υπάρχουν πουθενά αλλού.

Ο ρόλος των δημοσιογραφικών Ενώσεων δεν είναι ρόλος αμιγώς συνδικαλιστικός. Και επειδή κάποιοι κόλλησαν τη ρετσέτα στους πολιτικούς, κόλλησαν τη ρετσέτα στους δημοσιογράφους, κολλάνε τη ρετσέτα στους συνδικαλιστές, δεν σημαίνει ότι εμείς που είμαστε συνδικαλιστικές Ενώσεις των δημοσιογράφων πρέπει να την «τρώμε»

διπλά και τρίδιπλα. Οι Ενώσεις Συντακτών είναι επαγγελματικά σωματεία. Είναι κλειστές; Σε ποιον το λέμε; Στην ΕΣΗΕΑ που ιδρύθηκε ως Ένωση Συντακτών Εφημερίδων και ενέταξε τους τηλεοπτικούς σταθμούς και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς; Εγώ ξεκίνησα ως ασκούμενη στις εφημερίδες, είμαι παιδί των εφημερίδων. Αλλά δούλεψα πάρα πολύ καιρό σε ραδιοφωνικό σταθμό, τότε που έγινε η μεγάλη έκρηξη. Και εμείς είχαμε την πρωτοβουλία και εντάξαμε τους συναδέλφους των site.

Σε λίγο, λένε οι παλιότεροι, η Αντωνιάδου, ο Καπάκος και οι υπόλοιποι, θα γράφουν τους πάντες που περνάνε έξω από την ΕΣΗΕΑ. Έχουμε ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, αλλά δεν είμαστε κλειστά κλαμπ. Το αντίθετο θα έλεγα. Και χαίρομαι που περνάνε καθημερινά να κάνουν αιτήσεις - είναι η περίοδος των αιτήσεων για να γίνεις μέλος, ολοκληρώνονται - χαίρομαι που έρχονται νέοι συνάδελφοί μας από τις ιστοσελίδες. Διότι μόνο όταν είναι μέλη μπορείς να αντιμετωπίσεις τα προβλήματα. Όταν δεν είναι μέλη, τι προβλήματα να αντιμετωπίσεις;

Κρατάς μια ομάδα παρέας και συνεχίζεις. Το αντίθετο. Τι είναι δημοσιογράφος; Αυτός που γράφει για τον δήμο. Από την αρχαία Ελλάδα είναι ο όρος μάλλον. Να συνεχίσω; Εμείς πρώτοι ξεκινήσαμε πριν από τέσσερα χρόνια τη δια βίου εκπαίδευση. Κι αν είπα προηγουμένως ότι έχω ένα όραμα να ολοκληρώσω, είναι η δημιουργία του Ινστιτούτου. Ήδη ο έβδομος όροφος, που στηρίχθηκε από τρεις ανθρώπους οικονομικά, από την οικογένεια Λάτση, την οικογένεια Μαρτίνου και την οικογένεια Πουρνάρα, που μας έφτιαξαν τη βιβλιοθήκη, είναι ο όροφος Ιωάννη Κονδυλάκη, η δημιουργία του οποίου συνοδεύτηκε με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τον θάνατό του. Και θέλουμε να φτιάξουμε ένα Ινστιτούτο, αυτό έχει τη δια βίου εκπαίδευση.

Έχουν γίνει σύγχρονες αίθουσες σεμιναρίων. Με πόνο και αίμα συγκεντρώνουμε κάθε χρόνο τα χρήματα για να γίνονται τρεις κύκλοι σεμιναρίων: ένας για την ασφάλεια, ένας για τη γλώσσα και ένας για τα σύγχρονα μέσα. Διότι εγώ είμαι στα σύγχρονα μέσα αναλφάβητη. Δεν πρέπει να εκπαιδευτώ; Δεν πρέπει να εκπαιδεύουμε τα μέλη μας; Δέχομαι την κριτική: μα δεν ξέρουν να μιλάνε ελληνικά. Προφανώς όλοι μας κάνουμε λάθη και κάποιοι συνάδελφοί μας. Όμως, το θέμα της γλώσσας δεν είναι μόνο θέμα των Ενώσεων. Καταρχήν, είναι θέμα

εκπαίδευσης στη χώρα. Και δεν είναι όλοι οι συνάδελφοι. Αν ένα κομμάτι κάνει λάθη, δεν σημαίνει ότι κάνουμε όλοι λάθη.

Να συνεχίσω για την ασφάλεια των δημοσιογράφων. Εμείς χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία σας κύριε Γενικέ με το πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, να εκπαιδεύονται οι δημοσιογράφοι στην ασφάλεια.

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Δεν είναι μόνο η δική μας πρωτοβουλία ούτε του πανεπιστημίου. Συμμετέχει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Μαρία Αντωνιάδου:

Και η ΕΣΗΕΜΘ.

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Ο Δήμος, η ΕΣΗΕΜΘ...

Μαρία Αντωνιάδου:

Εμείς χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία σας. Σας εξηγήσαμε όμως, γιατί κάναμε παράλληλο σεμινάριο. Και θα σας πω γιατί έγινε το σεμινάριο από την ΕΣΗΕΑ. Διότι υπάρχει δυσκολία των δημοσιογράφων της Αθήνας να φύγουν και να πάνε σε μία άλλη περιοχή, για ένα μήνα να εκπαιδευτούν. Διότι οι συνάδελφοι εργάζονται ατελείωτες ώρες. Εάν εγώ εργάζομαι ως πρόεδρος τους 10 ώρες, αυτοί εργάζονται 20 για να μπορούν να ανταπεξέλθουν. Εμείς ξεκινήσαμε και είπαμε θα κάνουμε αυτό το σεμινάριο. Διότι όταν οι συνάδελφοί μας πήγαν στην Ουκρανία, πολλοί από αυτούς ή ορισμένοι από αυτούς δεν είχαν ούτε κράνη ούτε αλεξίσφαιρα γιλέκα. Και αν δεν αναλάμβανε πρωτοβουλία η ΕΣΗΕΑ να απευθυνθεί στον Τάκη Θεοδωρικάκο - που δεν με ενδιαφέρουν τα ιδεολογικά και τα πολιτικά κανενός - πολλοί συνάδελφοί μας θα πήγαιναν χωρίς αλεξίσφαιρα γιλέκα.

Ο λόγος που αναφέρθηκα στη σύμβαση, για την οποία τσακωθήκαμε, ούτε είμαστε ικανοποιημένοι, ούτε είμαστε ικανοποιημένος πιστεύω και εσείς και οι καθ' ύλην αρμόδιοι υπουργοί, είναι διότι μπορέσαμε για πρώτη φορά να εντάξουμε σε μία σύμβαση, μεταξύ άλλων, και το πρωτόκολλο ασφαλείας που εφαρμόζει η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων. Αυτή είναι η αλήθεια. Εάν δεν υπήρχε η

Ένωση Δημοσιογράφων, η Διεθνής Ομοσπονδία που έχουμε την τιμή να είμαστε ιδρυτικά μέλη απ' το 1926, δεν θα υπήρχε πρωτόκολλο και ασφάλεια ζωής. Ξέρετε ότι για να φύγουν οι συνάδελφοι, χρειαζόταν ασφάλεια ζωής που τα κανάλια δεν μπορούσαν να καταβάλουν, γιατί ήταν πολύ υψηλά; Και ήρθε η Διεθνής Ομοσπονδία και έδωσε αυτή τη λύση για όλους, όχι μόνο για τους Έλληνες δημοσιογράφους. Δεν το καταλαβαίνω.

Τι είναι αυτό που ξαφνικά τίθεται το ερώτημα, «ποιος ορίζει τι είναι δημοσιογράφος». Προφανώς ο καθένας είναι ελεύθερος να εντάσσεται αν θέλει σε μία επαγγελματική Ένωση. Μόνο που υπάρχει μία ιστορία και μία παράδοση θα έλεγα εγώ. Και εγώ μπορώ να δηλώνω αστροναύτης. Είμαι αστροναύτης; Με το fake news έχει παίξει πολύ και αυτό.

Εγώ θα σας αντιστρέψω το ερώτημα. Τι είναι εφημερίδα; Κι αυτός αρχαίος όρος είναι, πολύ παλιός. Εφημερίδα είναι να εκδίδεις ένα έντυπο 365 μέρες στον χρόνο και να εργάζεσαι εσύ και ο εαυτός σου; Γιατί εγώ δεν το δέχομαι ότι αυτό είναι εφημερίδα. Και δεν δέχομαι ότι αυτές οι εφημερίδες θα ενισχύονται. Και τι αντιμετωπίσαμε; Είχαμε τις μειώσεις των θέσεων εργασίας στους τηλεοπτικούς σταθμούς πανελληνίας εμβέλειας. Εμείς απεργήσαμε, με τα κόμματα της αντιπολίτευσης να μας στηρίζουν σε αυτό. Και στα θέματα του περιφερειακού Τύπου, και λέω του περιφερειακού Τύπου, όλα μέλι γάλα. Κανένα κόμμα δεν αντέδρασε. Γιατί; Γιατί οι περιφερειακοί βουλευτές, θα το πω οι βουλευτές της επαρχίας, γιατί εγώ είμαι από χωριό, και από πολύ μικρό χωριό 100 κατοίκων, δεν έχω πρόβλημα, επαρχιώτισσα είμαι. Γιατί είναι πάρα πολλοί στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Δεν αντιμετωπίσαμε πρώτη φορά το ίδιο πρόβλημα. Αυτό μπορεί να μην αφορά την ΕΣΗΕΑ, αλλά ούτε η ΠΟΕΣΥ θα άφηνε τα μέλη της και δεν θα έδινε εντολή στην ΕΣΗΕΑ να στηρίξει, που θα το κάναμε και μόνοι μας. Γιατί είναι πολύ ισχυρό, το αντιμετωπίσαμε και στην περίπτωση του ΕΔΟΕΑΠ και του καινούργιου νόμου. Δεν το αντιμετωπίζουμε σήμερα. Εγώ κατανοώ ότι οι βουλευτές είναι άνθρωποι, πάνε στην εκλογική τους Περιφέρεια και υπάρχουν οι εκδότες που πιέζουν. Κοιτάζτε μας όμως στα μάτια και πείτε μας, μπορεί να υπάρχει εφημερίδα που εκδίδεται 365 μέρες τον χρόνο με έναν;

Τι εφημερίδα είναι αυτή, τι γράφει; Παλιά σε εφημερίδες και της Αθήνας γράφανε και τα άστρα και τα ζώδια. Και πάλι λέω ότι ο νόμος έχει θετικά, όπως είναι το Μητρώο. Εμείς τα ακούσαμε, οι δημοσιογραφικές Ενώσεις κύριε Γενικέ, γιατί δεχθήκαμε να μπούμε στην Επιτροπή Δεοντολογίας. Γιατί είπαμε ότι δεν θα παίρνετε τα χρήματα, να τα βάζετε στην τράπεζα και να μην υπάρχουν όροι δεοντολογίας. Πώς θα γίνει αυτό; Και πάλι αισθάνθηκα την ανάγκη να απαντήσω, γιατί δεν μπορεί να μένουν αυτά αναπάντητα. Και χαίρομαι, γιατί προχθές η ΕΣΗΕΑ και σας στέλνει το χαρτί, αποφάσισε να θέσει σε αυτή την Επιτροπή δύο κορυφαίους κατά τη γνώμη μας συναδέλφους, που προέρχονται από τον χώρο των εφημερίδων: την Ελένη Βουλτσίδου, μέχρι πρότινος, αφού συνταξιοδοτήθηκε, αρχισυντάκτρια του «Βήματος της Κυριακής», και τη Δήμητρα Γκουντούνα, Πρόεδρο του Πρωτοβαθμίου μας Πειθαρχικού Συμβουλίου. Γιατί μας ενδιαφέρει. Εμείς συγκρουστήκαμε και πολλές φορές ορισμένοι συνάδελφοι και με τα κόμματα από τα οποία προέρχονται. Θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ να μην μιλάμε για στείρο συνδικαλισμό. Δεν δέχομαι τη μομφή στους συνδικαλιστές, δεν αισθάνομαι συνδικαλίστρια.

Με τα κοινά ασχολούμαστε, όπως εσείς ασχολείστε με τα κοινά. Πολιτική είναι και αυτό, με την ευρύτερη έννοια του όρου. Σας ευχαριστώ πολύ. Συγγνώμη για την ένταση, είναι φίλος μου ο Δημήτρης. Δίνει λύσεις σε θέματα, αλλά κάποια στιγμή συγκρουόμαστε και δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά.

Κώστας Βασιλάκης:

Ευχαριστούμε την κυρία Αντωνιάδου. Θα κάνουμε για λίγο μια παράκαμψη, γιατί είναι κοντά μας ο Περιφερειάρχης Κρήτης, ο κύριος Σταύρος Αρναουτάκης.

Να πούμε ότι αυτή η ημερίδα που γίνεται εδώ είναι σε συνδιοργάνωση με την Περιφέρεια Κρήτης και με τη βοήθειά της. Την Περιφέρεια Κρήτης, η οποία βρίσκεται δίπλα μας σε πάρα πολλές εκδηλώσεις. Το συνέδριο - που αναβίωσε μετά από χρόνια - των αθλητικών συντακτών Ελλάδας και Κύπρου έγινε με τη σημαντική βοήθειά της. Έχουμε εκδόσεις οι οποίες γίνονται σε συνεργασία της Περιφέρειας Κρήτης με την ΕΣΗΕΑ για τον Ιωάννη Κονδυλάκη. Ακούσατε ότι ετοιμάζεται κύριε Αρναουτάκη και το Ινστιτούτο «Ιωάννης Κονδυλάκης» για τους

συναδέλφους, για τη μετεκπαίδευση, την εκπαίδευση των συναδέλφων. Και είναι πάρα πολύ σημαντικό, όπως το είπε η κυρία Αντωνιάδου. Λοιπόν να σας καλέσω για ένα χαιρετισμό.

Σταύρος Αρναουτάκης, Περιφερειάρχης Κρήτης:

Μέσα σε μια ιδιαίτερα δύσκολη για την κοινωνία περίοδο, με τη σκέψη όλων μας να είναι ακόμα στραμμένη στο τραγικό σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών, σας καλωσορίζουμε στο Ηράκλειο, σας καλωσορίζουμε στην Κρήτη. Χαιρετίζουμε ως Περιφέρεια Κρήτης την ημερίδα για τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, η οποία διεξάγεται σε μια εποχή κατά την οποία η ομαλότητα της καθημερινότητας δεν είναι πλέον δεδομένη, καθώς οι αλληπάλληλες κρίσεις είναι η νέα κανονικότητα. Σε αυτή την τόσο μεταβατική εποχή είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναγνωρίσουμε τον ρόλο των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης.

Γιατί τώρα είναι που χρειαζόμαστε ικανούς δημοσιογράφους με εξειδικευμένες γνώσεις. Ανθρώπους που θα μπορούν να αξιολογήσουν τον τεράστιο όγκο πληροφοριών, να διακρίνουν τις αληθείς από τις ψευδείς ειδήσεις και να αναδείξουν τη σημαντική πληροφορία και άποψη που συμβάλλει στον ελεύθερο, ανοιχτό και δημοκρατικό δημόσιο διάλογο. Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι, σε έναν κόσμο που παραμένει σε αστάθεια, σε έναν κόσμο όπου οι νέες τεχνολογίες καταργούν τα συμβατικά όρια και τους φραγμούς της ενημέρωσης, η διάκριση της αλήθειας από το λάθος, του γεγονότος από την προπαγάνδα, της παρόρμησης από τον λόγο καθίσταται όλο και δυσχερέστερη, με αποτέλεσμα να ζητείται άμεσα έναν νέος τρόπος προσέγγισης της είδησης.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ως δημοσιογράφοι και μέλη της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών, είστε μέσα από τη καθημερινή σας δημόσια παρουσία, φορείς για τη μετάβαση στη νέα εποχή, όπου η δημοσιογραφία αξιοποιεί καινοτόμες προσεγγίσεις, διευκολύνει τον δημόσιο διάλογο και δημιουργεί το πεδίο για την κάλυψη του κενού, ανάμεσα στο κέντρο και την Περιφέρεια. Ανάμεσα στα κέντρα λήψης των αποφάσεων και στην ελληνική Περιφέρεια, εκεί όπου χτυπά η καρδιά της Ελλάδας. Γιατί ο κάτοικος του Ηρακλείου, της Σητείας, του Ρεθύμνου ή των Χανίων πρέπει να λαμβάνει άμεσα όλη την

πληροφορία χωρίς παραμορφώσεις. Να ενημερώνεται και να αξιολογεί, αντιλαμβανόμενος ολόκληρη την εικόνα.

Φίλες και φίλοι, η Περιφέρεια Κρήτης συνεργάζεται και ενισχύει τον περιφερειακό Τύπο, με την πεποίθηση ότι η βιωσιμότητα των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης αποτελεί ένα βασικό πυλώνα για την αναπτυξιακή πορεία των τοπικών κοινωνιών. Γιατί μέσα από τα δικά σας ρεπορτάζ, με τη δική σας δημοσιογραφική έρευνα, αποτυπώνονται οι αναπτυξιακές προκλήσεις της ελληνικής Περιφέρειας.

Και στη συνέχεια, μεταφέρονται στην Αθήνα και στις Βρυξέλλες, εκεί όπου χαράζονται οι πολιτικές για την ανάπτυξη των Περιφερειών της Ένωσης. Κλείνοντας και αφού συγχαρώ τους εισηγητές της ημερίδας, τα μέλη της ΠΟΕΣΥ για τη διοργάνωση και όλους τους δημοσιογράφους της Κρήτης και των περιφερειακών μέσων για το έργο που επιτελείτε, να ευχηθώ από καρδιάς να συνεχίσετε τη δουλειά σας μέσα από συνθήκες ασφάλειας και ομαλότητας και να γίνεστε φορείς ειδήσεων που δεν θα συγκλονίζουν την κοινωνία.

Από τη δική μας πλευρά, συνεχίζουμε τη συνεργασία με τα περιφερειακά μέσα, με την πεποίθηση ότι μέσα από αυτά ενδυναμώνεται η φωνή του πολίτη και ενισχύεται ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Καλή επιτυχία στις εργασίες και να αναφέρω, κύριε Γενικέ, σε εσάς και σε όλους τους προέδρους ότι μαζί με τους συνεργάτες μας στο Περιφερειακό Συμβούλιο έχουμε κάνει μια επιλογή. Δεν περιμένουμε να δώσουμε το 30% στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Δίνουμε πάνω από το 80% από αυτά τα οποία έχουμε και συνεχίζουμε και από το νέο πρόγραμμα, που έχουμε για το ΕΣΠΑ, πιστεύοντας ότι θα φτάσει στο 80%. Γιατί πρέπει να υπάρχουν μέσα σε όλη την ελληνική Περιφέρεια. Γιατί γνωρίζετε εσείς πολύ καλύτερα από εμάς, πώς λειτουργούν κάποια άλλα μέσα στην Αθήνα. Είναι μια βαθιά, πολιτική, υπεύθυνη απόφαση, που έχουμε πάρει ως συνεργάτες στο Περιφερειακό Συμβούλιο, να υπάρχει αυτή η ενίσχυση. Αλλά και στις εφημερίδες, όπου πρέπει να σας πούμε ότι έχουμε κάνει μια ξεχωριστή επιχορήγηση στις εβδομαδιαίες. Δίνουμε ένα σημαντικό ποσό, όπως και στις καθημερινές εφημερίδες, γιατί πρέπει να υπάρχουν. Εύχομαι λοιπόν καλή επιτυχία και πάλι συγνώμη που δεν ήμουν εξ αρχής.

**Ανδρέας Παναγόπουλος, Οργανωτικός Γραμματέας της ΠΟΕΣΥ:
Νέες δεξιότητες και νέες ειδικότητες στα Μέσα και η ανάγκη
συνεχούς επιμόρφωσης**

Θα συμπληρώσω σε αυτό που είπε ο φίλος, Κώστας Βασιλάκης, ότι δεν θα πρέπει να το δούμε μόνο στενά από την πλευρά των δημοσιογράφων. Θα πρέπει να δούμε το θέμα της επιμόρφωσης και κατά την άποψή μου θα πρέπει να το δουν και οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης. Γιατί; Γιατί αν οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης δεν αντιληφθούν τις κοσμογονικές αλλαγές γίνονται στο εξωτερικό, δεν θα μπορέσουν να κατανοήσουν εύκολα, ό,τι και να έχει μάθει ένας δημοσιογράφος, πόσο χρήσιμο τους είναι στην καθημερινότητά τους και στη δουλειά τους. Εδώ υπάρχει ένα βιντεάκι, που είναι εντυπωσιακό, για το πώς ήταν τα πράγματα στο παρελθόν.

Λοιπόν, σίγουρα είναι απαραίτητα τα γυαλιά ηλίου στη σημερινή εποχή που ζούμε. Αλλά η ουσία είναι ότι φανταστείτε πόσα πράγματα έχουν αλλάξει στην καθημερινή πρακτική της δουλειάς μας. Εγώ τα έχω ζήσει όλα αυτά, παρότι δεν φαίνεται ότι είμαι τόσο μεγάλος.

Και ουσιαστικά με ένα λάπτοπ, με ένα κινητό τηλέφωνο μπορούμε να κάνουμε τα πάντα, παντού. Μπορούμε να κάνουμε βίντεο, μπορούμε να κάνουμε φωτογράφιση. Μπορούμε να κάνουμε ντοκιμαντέρ με το κινητό μας τηλέφωνο, μπορούμε να μοντάρουμε στο κινητό μας τηλέφωνο, μπορούμε να κάνουμε τα πάντα. Και αυτό είναι μία πρόκληση. Υπάρχουν κίνδυνοι για τους δημοσιογράφους. Υπάρχουν όμως και ευκαιρίες, αρκεί να μάθουμε τι μπορούμε να κάνουμε, εύκολο είναι. Συνήθως όσοι φτιάχνουν τέτοιους είδους εφαρμογές και πλατφόρμες ακολουθούν αυτό που λένε οι Αμερικανοί σε ένα ακρωνύμιο kiss. Όχι φιλί, keep it simple stupid.

Λοιπόν, έχουμε περάσει στη νέα γενιά των δημοσιογράφων πολυεργαλείων. Θέλουμε, δεν θέλουμε να το καταλάβουμε, δυστυχώς ή ευτυχώς - ευτυχώς κατά την άποψή μου - έχουμε περάσει σε αυτήν την εποχή. Και έχουμε δραματικές αλλαγές στον τρόπο δουλειάς, στον τρόπο που οι δημοσιογράφοι παράγουν την είδηση, στη φύση του ειδησεογραφικού περιεχομένου, στη δομή και την οργάνωση των newsroom, των αιθουσών σύνταξης και των ειδησεογραφικών οργανισμών. Στη δομή των σχέσεων ανάμεσα στα μέσα, πώς επηρεάζει το ίντερνετ την τηλεόραση, η τηλεόραση το ίντερνετ, τις εφημερίδες, το

ραδιόφωνο και ούτω καθεξής. Οι πανεπιστημιακοί θα το πούνε ίσως και agenda setting. Στους δημοσιογράφους, στις πηγές, στο κοινό και σε όλους τους εμπλεκόμενους με τα μέσα, ακόμα και στους διαφημιστές και στους διαφημιζόμενους.

Έχει αλλάξει πλήρως το τοπίο και πρέπει αυτό να το δούμε. Αλλά πάντα μιλάμε για την ίδια τέχνη. Η είδηση είναι το Άγιο Δισκοπότηρο. Αυτό κάνουμε εμείς. Είμαστε δημοσιογράφοι, ψάχνουμε να βρούμε πληροφορίες, τις διασταυρώνουμε, τις δημοσιεύουμε. Αλλά απαιτούνται νέες πρακτικές, ικανότητες, τρόποι παρουσίασης των θεμάτων μας, γραφής με γνώση των κατάλληλων εργαλείων.

Σε αυτήν την εποχή είμαστε. Υπάρχουν ήδη σεμινάρια που κάνουμε για παράδειγμα στην ΕΣΗΕΑ. Είχα την τιμή από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ να είμαι επιστημονικός υπεύθυνος στα δύο πρόσφατα σεμινάρια που κάναμε για τη γλώσσα και για την ασφάλεια των δημοσιογράφων. Και χρειάζονται ακόμα περισσότερα σεμινάρια, χρειάζεται ακόμα περισσότερη επιμόρφωση σε όλες αυτές τις νέες πρακτικές, αλλά - θα μου επιτρέψετε να επιμένω - και επιμόρφωση των ιδιοκτητών, για να μπορούν να αντιληφθούν το νέο περιβάλλον.

Υπήρχαν εποχές που στην ακαδημαϊκή κοινότητα μιλούσαν πολλοί για το τέλος των εφημερίδων. Δεν ήρθε το τέλος των εφημερίδων. Μιλούσαν για το τέλος των δημοσιογράφων γιατί υπήρχαν οι πολίτες δημοσιογράφοι. Όλα αυτά συμπεριλαμβάνονται, γίνεται μία συμπερίληψη. Δεν γίνεται κανένας αποκλεισμός σε τίποτα. Αλλά έχουμε μία ευθύνη όλοι μας, κυρίως η πλευρά των ιδιοκτητών κατά την άποψή μου, γιατί δίνουμε εντελώς δωρεάν, ειδικά στο Διαδίκτυο, το περιεχόμενο. Και θα πρέπει να σκεφτούμε πώς θα αλλάξει και το επιχειρηματικό μοντέλο στα μέσα ενημέρωσης. Άνοιξαν δρόμο, δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε την πυρίτιδα. Οι New York Times - πέθανε η εφημερίδα - έφτιαξαν ένα σπουδαίο περιεχόμενο, το ίδιο περιεχόμενο με τις ίδιες δημοσιογραφικές αξίες και αρχές στα site. Και τώρα, τα περισσότερα έσοδα που έχουν οι New York Times είναι από το site και όχι από τις εφημερίδες. Το ίδιο συμβαίνει για παράδειγμα στη Le Monde, πρόσφατα. Η Le Monde σταμάτησε να πουλάει, πέφτουν οι πωλήσεις στο χαρτί. Αυξάνει η Le Monde τις συνδρομές τις διαδικτυακές. Και θα μπορούσαν να υπάρχουν μεικτά μοντέλα. Οτιδήποτε είναι μία απλή είδηση να είναι δωρεάν στον κόσμο. Αλλά μία

ανάλυση, μία έρευνα, για παράδειγμα, που θα έχει ένα καλό βίντεο μέσα, infographics και ούτω καθεξής, δηλαδή νέες δεξιότητες και νέους τρόπους παρουσίασης του δημοσιογραφικού περιεχομένου, θα μπορούσε να αμείβεται, να είναι δηλαδή με συνδρομή.

Κάθε μέσο, τηλεόραση, ραδιόφωνο και ούτω καθεξής, έχει τη δική του γραμματική, θέλει διαφορετική γραφή, διαφορετικά εργαλεία παραγωγής της είδησης, έχει διαφορετικά κοινά με διαφορετικές ανάγκες και συνήθειες.

Τι έχουμε στη σημερινή εποχή; Έχουμε μία μεγάλη πίεση, εμείς οι δημοσιογράφοι, να δημοσιεύσουμε ταχύτατα και άμεσα. Ουσιαστικά κάθε πληροφορία, κάθε είδηση, ακόμα και μία απλή είδηση που έρχεται με ένα δελτίο τύπου και κρίνουμε ότι πρέπει να δημοσιευθεί, στα site περισσότερο, τις αντιμετωπίζουμε ως breaking news. Δηλαδή έρχεται και το ανεβάζουμε κατευθείαν. Και τι έχουμε; Λιγότερο χρόνο για επιβεβαίωση και διασταύρωση των πληροφοριών και των ειδήσεων, πράγμα που δημιουργεί ζητήματα αξιοπιστίας για το δημοσιογραφικό περιεχόμενο.

Υπάρχει μία αγχωτική διαδικασία εργασίας. Πιεζόμαστε πάρα πολύ να ανεβάσουμε γρήγορα, γιατί υπάρχουν και άλλοι λόγοι που αφορούν τους αλγόριθμους, αφορούν το search engine optimization και ούτω καθεξής. Υπάρχει δηλαδή ανάγκη για μία συνεχή ανανέωση του περιεχομένου. Οι ειδήσεις πεθαίνουν μετά από μία-δύο ώρες. Αν δείτε τα πρωτοσέλιδα, τις homepages δηλαδή των site, θα δείτε ότι μετά από δύο ώρες, η είδηση που ήταν πρώτη, αν δεν έχει και καλά νούμερα - και αυτό πρέπει να μάθουμε να το εξετάζουμε - πεθαίνει, εξαφανίζεται. Και βγαίνει μία καινούργια. Έχουμε διαφορετικό τρόπο που αντλούμε πληροφορίες από τις πηγές, όπως για παράδειγμα τα social media που είναι πηγές, αλλά εκεί έχουμε να αντιμετωπίσουμε αν είναι fake ή όχι το περιεχόμενο. Και προφανώς, πρέπει να δημιουργήσουμε περιεχόμενο με βίντεο, με ήχο, με φωτογραφία, που να είναι interactive, όπως τα infographics κ.ο.κ.

Έχει δημιουργηθεί μία νέα ειδικότητα στη δουλειά μας. Αυτό που δεν το έχουμε ονομάσει, αλλά θα πρέπει κάποια στιγμή να το ονομάσουμε: ο συντάκτης ροής. Δηλαδή είναι ένας άνθρωπος μπροστά σε έναν υπολογιστή και οποιαδήποτε είδηση έρχεται, πληροφορία κ.λ.π. γράφει, γράφει, γράφει με προβλήματα όπως το copy-paste. Αυτό που

χαρακτηρίζεται δευτερογενής δημοσιογραφία, γιατί δεν κάνουμε εμείς την έρευνα, δεν ψάχνουμε εμείς τις πληροφορίες. Παίρνουμε κάτι, το γράφουμε, το δημοσιεύουμε. Με πολλά προβλήματα στο copy-paste, στο rewriting και ούτω κάθε εξής και προβλήματα αξιοπιστίας. Υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός δημοσιεύσεων. Τα μεγαλύτερα site, ας πούμε για παράδειγμα στην Αθήνα ή σε πολύ μεγάλες πόλεις, δημοσιεύουν 400-500 ειδήσεις την ημέρα. Μα τι θα προλάβει να διαβάσει κάποιος; Και δεν έχουν όλες μεγάλη αξία.

Το καλό είναι, γιατί μιλάμε για τον περιφερειακό Τύπο και τα περιφερειακά μέσα - κατά την γνώμη μου ο όρος θα έπρεπε να είναι τοπικός Τύπος - ότι έτσι παίρνει μεγάλη αξία το τοπικό περιεχόμενο και όχι το παγκόσμιο περιεχόμενο με τα site. Το οποίο έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τους χρήστες. Και εμείς μπορούμε να δημιουργήσουμε κοινότητες και ούτω καθεξής.

Και με αυτό εδώ θα κλείσω. Πολυταλαντούχοι δημοσιογράφοι, πρέπει να ξέρουμε: ψηφιακές πλατφόρμες και εργαλεία για να βρίσκουμε τις ειδήσεις. Πώς θα βρούμε ειδήσεις στο Twitter, πώς θα τις ψάξουμε στο Twitter, λέω ένα παράδειγμα. Να ξέρουμε τα εργαλεία και τις πρακτικές για τη διασταύρωση των ειδήσεων και κυρίως τα εργαλεία που υπάρχουν και είναι πανεύκολα και δεν είναι τίποτα. Ως παράδειγμα λέω το InVid, όπου μπορώ να ψάξω να δω αν μια είδηση είναι ψεύτικη ή όχι. Αν ένα βίντεο είναι ψεύτικο, αν είναι fake news. Από το 2014 το κάνω μάθημα στα σεμινάρια της ΕΣΗΕΑ, ποια είναι τα εργαλεία και οι πρακτικές. Με λύπη μου έχω διαπιστώσει από τους εκατοντάδες, ίσως και χιλιάδες συμμετέχοντες, ότι ελάχιστοι το χρησιμοποιούν.

Το να μάθουμε κάτι, αν δεν μάθουμε να το χρησιμοποιούμε - δεν κάνουμε αυτό που λένε στο χωριό μου hands on, δηλαδή να μάθουμε, να δούμε πώς δουλεύει αυτό το πράγμα - δεν έχει κανένα νόημα. Λοιπόν, πρέπει να μάθουμε να γράφουμε διαφορετικά τις ειδήσεις στο ίντερνετ, γιατί πρέπει να μας βρίσκει η Google και άλλες μηχανές αναζήτησης, τώρα το Bing και ούτω καθεξής. Πρέπει να μάθουμε να επεξεργαζόμαστε φωτογραφίες, να τις θολώνουμε, να φτιάχνουμε slide shows και ούτω καθεξής. Να φτιάχνουμε photo galleries, να φτιάχνουμε αφήγηση με τις φωτογραφίες, όχι να πετάμε φωτογραφίες μέσα σε ένα site, απλά να τις βάζουμε και ούτω καθεξής.

Κάθε φωτογραφία χρειάζεται ένα κειμενάκι για να μπορέσει ο χρήστης να καταλάβει. Mobile journalism που διδάσκεται στο εξωτερικό. Βγάζουν ζωντανά οι δημοσιογράφοι με ένα κινητό - σε μεγάλα δίκτυα, στο CNN, στο CNBC, στο Al Jazeera - με το κινητό τους και ένα τριπόδι βγάζουν ζωντανό στην τηλεόραση.

Έτσι εξελίσσεται. Δεν είμαι υπέρμαχος της τεχνολογικής αιτιοκρατίας, αλλά μας επηρεάζει. Άλλοι συνάδελφοι χρησιμοποιούν DSLR μηχανές, φωτογραφικές που πια έχουν γίνει μηχανές βίντεο, κανονικές. Και μέσα από τις DSLR μπορείς να κάνεις ζωντανή μετάδοση. Είσαι π.χ. στην πορεία και κάνεις ζωντανή μετάδοση. Και με το κινητό σου, μπορείς να κάνεις ζωντανή μετάδοση. Υπάρχουν ημι-αυτοματοποιημένα εργαλεία, που με ένα εξελάκι βάζεις μέσα και φτιάχνει ένα interactive, διαδραστικό infographic.

Πρέπει να αρχίσουμε να καταλαβαίνουμε τι είναι ο κώδικας που βλέπουμε πάνω στα site. Πρέπει να αρχίσουμε να καταλαβαίνουμε τι είναι το data journalism. Πρέπει να ξέρουμε τι είναι οι μετρήσεις που βλέπουμε και υπάρχουν άπειρα εργαλεία μετρήσεων στο ίντερνετ ειδικά. Και στην τηλεόραση θα έρθει. Κοντός ψαλμός αλληλουσία, γιατί έχουμε τη Smart TV τώρα. Και όταν όλες οι Smart TV θα επεκταθούν, κάθε τηλεόραση είναι διεύθυνση IP υπολογιστή και θα αλλάξει ο τρόπος των μετρήσεων. Θα το δούμε σχετικά σύντομα πιστεύω.

Πρέπει να ξέρουμε social media, πρέπει να ξέρουμε να προωθούμε το περιεχόμενο, να το πακετάρουμε και να γνωρίζουμε μεθόδους επικοινωνίας.

Δηλαδή οι δημοσιογράφοι αρχίζουμε και γινόμαστε και λίγο μαρκετίστες. Κάνουμε marketing του περιεχομένου και του εαυτού μας μέσα από τα social media, γιατί με αυτό που δημοσιεύουμε φτιάχνουμε μία δική μας κοινότητα. Αλλά κάνουμε marketing του περιεχομένου και για τα μέσα στα οποία δουλεύουμε.

Λοιπόν, ποιες είναι οι νέες προκλήσεις, πέραν αυτών των προκλήσεων που πια θεωρούνται σχετικά παλιές; Και που εδώ, όμως, δυστυχώς δεν τις έχουμε αποκτήσει, αλλά ελπίζουμε όλοι και έχουμε τη διάθεση να συμβάλλουμε ως Ενώσεις Συντακτών για να ανταποκριθούμε και σε αυτόν τον ρόλο της επιμόρφωσης των συναδέλφων και της βελτίωσης όλων μας; Η τεχνητή νοημοσύνη. Θα έχετε ακούσει φαντάζομαι το ChatGPT της Bing, που γράφει κείμενα. Του λες, «γράψε

μου αυτό το κείμενο» και το γράφει. Στο εξωτερικό, έχω κάνει μία τρίωρη παρουσίαση (τι γίνεται στο εξωτερικό), σε σχέση με τους αλγόριθμους και την τεχνητή νοημοσύνη, αλλά δεν είναι της παρούσης. Πολύ ευχαρίστως όποιος θέλει να του τη στείλω κιόλας.

Λοιπόν, τα μεγάλα πρακτορεία χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη για να γράψουν κείμενα. Ποιο είναι το ζητούμενο; Η γνώμη μου είναι ότι με την τεχνητή νοημοσύνη μπορούμε να διευκολυνθούμε εμείς ως δημοσιογράφοι και να έχουμε περισσότερο χρόνο να ψάξουμε πράγματα. Για παράδειγμα, για τους αγώνες τους ποδοσφαιρικούς που δεν έχουν μεγάλο ενδιαφέρον, που είναι δεύτερη κατηγορία, τρίτη κατηγορία και δεν περιλαμβάνουν τίποτα, υπάρχουν ρομποτάκια, τεχνητή νοημοσύνη, που γράφουν το σκορ, ποιος έβαλε γκολ κ.λ.π. και το δημοσιεύουν.

Το κάνουν στις Ηνωμένες Πολιτείες, αν θυμάμαι σωστά είναι η Washington Post που το έκανε και για τους ποδοσφαιρικούς αγώνες. Αλλά το έκανε για τις μετοχές μικρών εταιριών, με τις οποίες δεν ασχολούνταν κανένας. Υπήρχαν δημοσιεύσεις. Και αυτό αύξησε το visibility, την ορατότητα των πληροφοριών για τις μικρές εταιρείες και αυτές τις μικρές εταιρείες άρχισε να τις διαβάζει ο κόσμος και άρχισαν να υπάρχουν περισσότεροι επενδυτές σε αυτές.

Υπάρχουν και θετικά, υπάρχουν και αρνητικά, προφανώς. Τώρα όμως οι αλγόριθμοι, για παράδειγμα, στις μετρήσεις του Διαδικτύου εξελίσσονται. Και σύντομα, ειδικά σε πληρωμένα εργαλεία που υπάρχουν για διαδικτυακές μετρήσεις, όχι στα Google Analytics, θα έρχεται ο αλγόριθμος και θα σου λέει: Μάλιστα, «κύριε Παναγόπουλε, τι διάβασες»; Πώς να φτιάχνω μακαρόνια. Θα διαβάζεις το άρθρο «τι έκανε ο Τσίπρας» εκεί και θα σου βγάζει προτεινόμενο εξατομικευμένο περιεχόμενο, μόνος του ο αλγόριθμος, να φας και μακαρόνια ογκρατέν, τη συνταγή δίπλα να τη διαβάσεις (που έχει κινδύνους αυτό, γιατί μετά ο αλγόριθμος μας βάζει σε μια φούσκα).

Μεγάλο ζήτημα είναι η υπερεμπορευματοποίηση, γιατί μπορεί τα νούμερα να καθορίζουν το περιεχόμενο. Και δεν μιλάω μόνο για το Διαδίκτυο, μιλάω και για τις τηλεοράσεις, ίσως λίγο προφητικά. Υπάρχει το τέλος του χαρτιού; Ναι, μπορεί να έρθει το τέλος του χαρτιού. Γιατί οι έρευνες έχουν δείξει ότι, με βάση τα δημογραφικά στοιχεία στο εξωτερικό, όσο μεγαλώνουν και φεύγουν άνθρωποι της γενιάς μας, οι νεότεροι δεν διαβάζουν εφημερίδες.

Θα μπορούσαμε όμως, γιατί πάντα θα θέλουμε κάποιους να διαβάζουμε, ακόμα και νεότεροι, και εφημερίδες - γιατί έχουμε μάθει να έχουμε βιβλία στο σχολείο, άρα έχουμε μια κουλτούρα να αγγίζουμε το χαρτί – με συνδρομές να παίρνουμε εφημερίδες. Άρα, ίσως πρέπει να ξαναδοούμε το επιχειρηματικό μοντέλο.

Και επιπλέον, μπαίνουμε στην εποχή όχι της πληκτρολόγησης της αναζήτησης, αλλά μπαίνουμε στην εποχή της φωνητικής αναζήτησης. Είναι voice search, όπως το λένε στο εξωτερικό. Δηλαδή θα λες «πού θα αγοράσω παπούτσια με ψηλά τακούνια» και θα το ρωτάς αντί να το γράφεις. Και θα σου βγάλει τα μαγαζιά που πουλάνε δίπλα σου τα παπούτσια αυτά. Αλλά ταυτόχρονα δείτε και στο περιεχόμενο, τι θα γίνεται στην καθημερινότητά μας.

Τι χρειαζόμαστε λοιπόν, για να κλείσω εδώ; Χρειαζόμαστε πολυταλαντούχους, επιμορφωμένους, καλοπληρωμένους δημοσιογράφους και ενημερωμένους επιμορφωμένους επιχειρηματίες στα μέσα ενημέρωσης για να είναι βιώσιμα. Και έτσι νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε μπροστά.

Εγώ είμαι περήφανος και για τις Ενώσεις και για τις προθέσεις που έχουν και για τη δουλειά που κάνουν. Είμαι περήφανος γιατί οι περισσότεροι νέοι συνάδελφοι που συναντώ είτε στους χώρους της δουλειάς, είτε στους χώρους τους συνδικαλιστικούς, είτε στους χώρους εκπαίδευσης, έχουν πρόθεση και διάθεση.

Μία κοινή δράση χρειάζεται από όλους μας, από τις Ενώσεις, από τα πανεπιστήμια, από τις επιχειρηματικές Ενώσεις. Αφήνω έξω τα συνδικαλιστικά, αλλά είναι απαραίτητο να κατανοήσουν και οι επιχειρηματίες, να κατανοήσει όμως και η κοινωνία περισσότερο, ότι μόνο όταν οι δημοσιογράφοι είναι επιμορφωμένοι και καλοπληρωμένοι, τότε η δημοκρατία θα γίνεται καλύτερη, γιατί θα υπάρχουν λιγότερες εξαρτήσεις. Ευχαριστώ πολύ.

Κώστας Βασιλάκης:

Ευχαριστούμε τον κύριο Παναγόπουλο. Νομίζω ότι η ομιλία του και όσα είδατε είναι εξαιρετικά σημαντικά.

Επόμενο τραπέζι συζήτησης: Περιφερειακά μέσα μαζικής ενημέρωσης, επιχειρηματικότητα και προκλήσεις. Τον συντονισμό έχει ο Γιάννης Βοϊτσίδης, πρώτος αντιπρόεδρος της Πανελληνίας

Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών. Θα παρακαλέσω να καλέσει και τους ομιλητές στο πάνελ.

Περιφερειακά ΜΜΕ: Επιχειρηματικότητα και προκλήσεις

Συντονισμός: Γιάννης Βοϊτσίδης, Α΄ Αντιπρόεδρος της ΠΟΕΣΥ

Γιάννης Βοϊτσίδης:

Να καλέσω λοιπόν τον κύριο Αιμίλιο Περδικάρη, Πρόεδρο του Αθηναϊκού Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, στο πάνελ. Τον κύριο Σπύρο Καμπιώτη, Αντιπρόεδρο της Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων Ελληνικής Περιφέρειας. Τον κύριο Γιώργο Μιχαλόπουλο, Πρόεδρο του Συνδέσμου Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων και την κυρία Λαμπρινή Παπαδοπούλου, επίκουρη καθηγήτρια στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, την οποία χαίρομαι και πάλι που τη βλέπω μετά από χρόνια, γιατί δουλέψαμε μαζί στον Αγγελιοφόρο και είναι μέλος της Ένωσης Συντακτών Μακεδονίας Θράκης. Είχα ετοιμάσει να πω αρκετά πράγματα ως εισαγωγή, ως αθλητικός συντάκτης που είμαι. Θα προσπαθήσω να τα συρρικνώσω.

Θέλω να πω απλά ότι τα θέματα των περιφερειακών ΜΜΕ είναι ευνόητο ότι μας έχουν απασχολήσει και στην Ένωση Συντακτών Μακεδονίας Θράκης, όπου έχω την τιμή να είμαι στο Διοικητικό Συμβούλιό της, εδώ και αρκετά χρόνια. Αναφέρθηκε και ο πρόεδρος ο κύριος Καράς, στην πρωτοβουλία Press Local, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Έχουν απασχολήσει και γενικές συνελεύσεις της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων, με σχετικά ψηφίσματα για την ανάγκη ενίσχυσης του περιφερειακού Τύπου. Αυτό το γνωρίζουμε και από την παρουσία, την εκπροσώπηση της Ένωσης Μακεδονίας Θράκης επί πολλά χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία.

Και βέβαια είναι θετικό ότι τα τελευταία χρόνια η σημασία των τοπικών -όπως είπε και ο Ανδρέας ο Παναγόπουλος αποφεύγοντας το «περιφερειακών»- Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για τη λειτουργία της δημοκρατίας, πήρε τη θέση που της αναλογεί στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση και τοποθετήσεις από την Vera Jourova,

την Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Αξίες και την Διαφάνεια. Τα επιχειρήματα αναφέρθηκαν: ενίσχυση των φωνών μακριά από τα κέντρα εξουσίας, ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας και περισσότερες ευκαιρίες για ερευνητική δημοσιογραφία.

Αυτόν τον καιρό προωθείται και η πρωτοβουλία Local Media for Democracy. Ένα έργο που σκοπεύει να εντοπίσει περιοχές της Ευρώπης, όπου μπορούμε να πούμε ότι τα τοπικά μέσα ενημέρωσης είναι ελάχιστα ή πασχίζουν να επιβιώσουν. Και να τα ενισχύσει οικονομικά, να τα βοηθήσει να αναπτυχθούν με έναν τρόπο που θα μπορούν να διεκδικούν βιωσιμότητα.

Κλείνοντας τη δική μου εισαγωγή, να πω ότι πρέπει να κρατήσουμε τον φωτισμό στραμμένο στην υπεραξία που μπορεί να διεκδικεί το ποιοτικό ενημερωτικό προϊόν, υιοθετώντας βέβαια και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Και ανταποκρινόμενοι όλοι οι δημοσιογράφοι, αλλά φυσικά και οι ιδιοκτήτες στις προκλήσεις της εποχής μας.

Αιμίλιος Περδικάρης, Πρόεδρος Αθηναϊκού - Μακεδονικού Πρακτορείου ΑΠΕ - ΜΠΕ

Δεν θα μακρηγορήσω. Κάποιες σκέψεις ουσιαστικά θέλω να καταθέσω στη συζήτηση. Ούτως ή άλλως η θέση μου είναι, ξέρετε, λίγο περίεργη. Γιατί περισσότερο θέλω να μιλήσω ως συνάδελφος, ως δημοσιογράφος, και όχι με τη θεσμική ιδιότητα την οποία έχω. Διότι ούτως ή άλλως, η σχέση του Αθηναϊκού και Μακεδονικού Πρακτορείου με τα περιφερειακά μέσα, με τον τοπικό Τύπο, πείτε όποιο χαρακτηρισμό θέλετε, είναι μια αμφίδρομη σχέση.

Και είναι μια αμφίδρομη σχέση γιατί; Από τη μία πλευρά το Πρακτορείο χρειάζεται τα περιφερειακά μέσα και τα χρειάζεται ως πηγή συμπληρωματική προς τους ανταποκριτές που έχει και ευτυχώς έχει ένα δίκτυο ανταποκριτών σε όλη την Ελλάδα, ιδιαίτερα ικανών και άξιων συναδέλφων. Από την άλλη πλευρά, χρειάζεται να ανοίγει κατά αυτόν τον τρόπο τους ορίζοντές του και να μην περιορίζεται σε μία στείρα αναπαραγωγή δελτίων τύπου και ανακοινώσεων. Γιατί δεν είναι πραγματικά ο ρόλος αυτός ενός Πρακτορείου Ειδήσεων. Μια παρένθεση, αν μου επιτρέπετε σε αυτό: ο Ανδρέας Παναγόπουλος είπε νωρίτερα για την τεχνητή νοημοσύνη. Σε κάποια λοιπόν από τις τελευταίες συνεδριάσεις που κάναμε, της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρακτορείων, βραβεύτηκε το γερμανικό πρακτορείο για ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, το οποίο ανέπτυξε. Και όταν κάποιος το ακούει εδώ, φαντάζονται ενδεχομένως πόσες θέσεις εργασίας μπορεί να κοπούν... Η απάντηση είναι καμία. Γιατί; Τι έκανε το συγκεκριμένο σύστημα; Φανταστείτε, για να μιλήσουμε με όρους πραγματικούς, τον καιρό της πανδημίας που έβγαινε το δελτίο με τα κρούσματα κάθε απόγευμα. Το μόνο το οποίο θα έκανε λοιπόν, με το σύστημα αυτό, ο συναδέλφος ήταν να βάλει τα νούμερα που έβγαιναν από το δελτίο τύπου του υπουργείου, του ΕΟΔΥ. Το κείμενο έβγαινε από μόνο του, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι απελευθέρωνε δυνάμεις, γιατί δεν χρειαζόταν να απασχολείται ούτε ο αρμόδιος συντάκτης του υπουργείου ούτε ένας συντάκτης ροής, ένας συντάκτης ύλης για να φτιάξει αυτό το κείμενο. Τελείωνε κατευθείαν με την εισαγωγή των δεδομένων. Και υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια παραδείγματα. Ο συντάκτης βγάζει τα δεδομένα και κερδίζει χρόνο για να κάνει δουλειά. Το αναφέρω ως παράδειγμα αυτό για να μην φοβόμαστε και την τεχνολογική εξέλιξη. Και αυτό που λέω είναι ότι πρέπει να ανοίγουμε τους ορίζοντές μας.

Και κυρίως σε ό,τι αφορά το πρακτορείο, είναι μια άδικη κριτική η οποία γίνεται εις βάρος επαγγελματιών που κάνουν τη δουλειά τους και την κάνουν με πάρα πολύ καλό τρόπο. Και λέω ότι είναι πολλές φορές άδικη αυτή η κριτική, γιατί είναι στο στόχαστρο της κριτικής αυτής επειδή είναι ένα δημόσιο μέσο. Ότι κάποιος ενδεχομένως ορισμένες φορές να φαντάζονται ότι υπάρχουν και διάφορα πράγματα από πίσω, ότι είναι άνθρωποι που υπαγορεύουν ειδήσεις. Είναι άδικο προς τους συναδέλφους αυτό, όχι προς τη διοίκηση. Γι' αυτό λοιπόν πρέπει να ανοίγουμε τους ορίζοντές μας και να μην περιοριζόμαστε σε μία στείρα αναπαραγωγή δελτίων τύπου και ανακοινώσεων.

Και η δύναμη και η ποικιλία του περιφερειακού Τύπου, σε συνδυασμό, όπως είπα, με το δίκτυο των ανταποκριτών του πρακτορείου, βοηθάει πάρα πολύ σε αυτό. Είναι πολύ σημαντικό. Από την άλλη πλευρά, γιατί λέω ότι είναι αμφίδρομη η σχέση αυτή; Τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης έχουν ως μία βασική πηγή το Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο. Και δεν είναι υπερβολή να πω ότι ίσως και το 90% της ύλης τους να προέρχεται από εκεί. Και προσοχή, δεν το λέω γιατί θέλω να απαξιώσω τη δουλειά που γίνεται από τους συναδέλφους σε τοπικό επίπεδο. Κάθε άλλο. Απλά είναι λογικό ο

κορμός των ειδήσεων που προέρχεται από το Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο, από τη ροή ειδήσεων που αφορά τις εξελίξεις σε κεντρικό ή σε διεθνές επίπεδο, να περνάει στα περιφερειακά μέσα κατά αυτόν τον τρόπο και να συμπληρώνεται με τα ρεπορτάζ των συναδέλφων σε τοπικό επίπεδο. Να είναι δηλαδή μία πλήρης ενημέρωση κατά αυτόν τον τρόπο, που δεν εστιάζει δηλαδή σε τοπικά γεγονότα.

Και ένα παράδειγμα αυτής της αμφίδρομης σχέσης είναι το τραγικό δυστύχημα το οποίο είχαμε στα Τέμπη, για το οποίο είμαστε ακόμη όλοι συγκλονισμένοι. Και θέλω να πω και εγώ ότι υπήρξε - και από τη θέση που είμαι - μία από τις πιο δύσκολες στιγμές μου στη δημοσιογραφία από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 που έχω μπει σε αυτό το επάγγελμα ως φοιτητής. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για αυτό. Υπήρξε όμως ένα παράδειγμα αυτής της αμφίδρομης σχέσης ανάμεσα στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης και στο Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο. Γιατί η ροή υπήρχε και από εμάς, η πληροφορία υπήρχε και από εμάς, από τους ανθρώπους τους δικούς μας που έσπευσαν στην περιοχή, όχι μόνο τους ανταποκριτές, τους φωτορεπόρτερ επίσης. Και αντίστοιχα, τα πρώτα στοιχεία τα είχαμε από ανθρώπους που δούλευαν σε τοπικά μέσα ενημέρωσης και μπορέσαμε κατά αυτόν τον τρόπο να συνδυάσουμε ουσιαστικά τις δυνάμεις μας. Άρα λοιπόν, είναι ένα ζήτημα «βιωσιμότητας» σε δημοσιογραφικό επίπεδο.

Σε δημοσιογραφικό επίπεδο, είναι απαραίτητοι και οι δύο πόλοι, ο ένας για τον άλλον. Σε ό,τι αφορά δε το Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο, ναι, είναι η βιωσιμότητα και με την κυριολεκτική έννοια του όρου. Διότι ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι στηρίζεται και στις συνδρομές τις οποίες εισπράττει από όλα τα μέσα. Και ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο, επειδή με τη σειρά του στηρίζει τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, έχει μια διαφορετική τιμολογιακή πολιτική σε ό,τι έχει να κάνει με τα κεντρικά μέσα ενημέρωσης.

Και είναι απόλυτα λογικό αυτό. Και αυτό, επειδή και το συγκεκριμένο ζήτημα το έθιξαν και οι προηγούμενοι συνομιλητές, διακρίνει στην ουσία τα περιφερειακά μέσα από διάφορα άλλα που θα τολμούσα να τα πω λαθρόβια μέσα ενημέρωσης. Τα οποία τι κάνουνε; Ουσιαστικά κλέβουν τη δική μας ύλη. Η λογοκλοπή είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο πρόβλημα και για εμάς, που προσπαθούμε να το λύσουμε. Δεν έχουμε βρει ακόμα τον τρόπο, αλλά προσπαθούμε. Γιατί είναι άδικο και

προς τα υπόλοιπα μέσα, προς τους επαγγελματίες που κάνουν τη δουλειά τους, προς τα περιφερειακά μέσα κυρίως, τα οποία σέβονται τον εαυτό τους, σέβονται τους ανθρώπους που δουλεύουν και παράγουν αυτό το αποτέλεσμα.

Άρα λοιπόν είναι το προσωπικό, είναι η ποιότητα, είναι όλα αυτά τα πράγματα που διακρίνουν τα περιφερειακά μέσα από τα κεντρικά. Και πολλές φορές το συζητούσαμε με συναδέλφους στη Θεσσαλονίκη, σε μία ημερίδα πρόσφατα. Θυμάμαι ακριβώς όταν σας είπα ότι μπήκα στο επάγγελμα, στα τέλη της δεκαετίας του '90, ότι στη Θεσσαλονίκη υπήρχαν τότε τρεις εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας, πανελλαδικής εμβέλειας. Και πάρα πολύ δυνατές. Όλοι οι συνάδελφοι που ήταν στην Αθήνα, ήταν και ανταποκριτές, ήταν συνεργάτες τους. Τώρα δεν υπάρχει καμία. Και αυτό αφορά όλη την Περιφέρεια, όχι μόνο τη Θεσσαλονίκη.

Υπάρχουν κάποιες αξιολογικές προσπάθειες ευτυχώς - θα πω ευτυχώς - αλλά δεν υπάρχει αυτό το πράγμα, το οποίο αντίστοιχα υπάρχει σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δείτε την Ιταλία και τη Γερμανία για παράδειγμα, όπου οι μεγαλύτερες εφημερίδες δεν έχουν έδρα τη Ρώμη ή το Βερολίνο ή το Μόναχο. Μπορεί να έχουν έδρα τη Φρανκφούρτη, επειδή είναι το οικονομικό κέντρο και αντίστοιχα στην Ιταλία το Μιλάνο, επειδή επίσης είναι το οικονομικό χρηματοοικονομικό κέντρο. Άρα και αυτό είναι ένα ζήτημα που αναδεικνύει τη σημασία του περιφερειακού Τύπου.

Και ένα ακόμα ζήτημα που ξεχωρίζει τα περιφερειακά μέσα και αφορά και το Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο είναι ότι στη συντριπτική πλειονότητά τους σέβονται τη δεοντολογία, διότι κάνουν ξεκάθαρη αναφορά στην πηγή. Σε αντίθεση, όπως είπα, με άλλα μέσα ενημέρωσης τα οποία τολμώ να τα χαρακτηρίσω και λαθρόβια, διότι πολύ απλά κλέβουν αυτήν την ύλη. Και αυτό δικαιολογεί το υψηλό ποσοστό αποδοχής και αξιοπιστίας των περιφερειακών μέσων που είδαμε και νωρίτερα στις έρευνες αυτές.

Ένα τελευταίο θέμα στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ, για να δώσω πάσα και στους υπόλοιπους και να γίνει και μια συζήτηση: σε ό,τι αφορά εμάς, το έχουμε θέσει και παραμένει ως στόχος - στο Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο - ο εκσυγχρονισμός και το να προχωρήσουμε με γοργά βήματα για να μπορέσουμε να

παρακολουθήσουμε τις τεχνολογικές εξελίξεις. Παραμένει ο βασικός μας στόχος, δουλεύουμε για αυτό και θέλουμε να επενδύσουμε κυρίως στο ψηφιακό προϊόν, στο digital content. Τι είναι το digital content; είναι η εικόνα, είναι το βίντεο, είναι τα infographics, είναι τα social media, είναι όλα αυτά στα οποία θα πρέπει να πάμε με γοργά βήματα μπροστά. Εκεί λοιπόν θεωρώ ότι το Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο και τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης μπορούν να συμβαδίσουν. Διότι μέσα από αυτήν την αμφίδρομη σχέση που υπάρχει και μέσα από αυτή τη συνεργασία και ταυτόχρονα με την ανάγκη και τα περιφερειακά μέσα να εκσυγχρονιστούν και να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις, μπορούν να ακολουθήσουν εμάς, να αξιοποιήσουν το περιεχόμενό μας, όπως το φανταζόμαστε ότι θα είναι μετά από αυτόν τον εκσυγχρονισμό. Και θα επιβεβαιωθεί, ουσιαστικά, αυτό που σας είπα και στην αρχή. Ότι είναι μία αμφίδρομη σχέση, μία σχέση στην οποία χρειάζεται ο ένας τον άλλον, μία σχέση που σημαίνει ότι προχωράμε μαζί. Και ελπίζω να συνεχίσουμε με τον τρόπο που σας περιέγραψα να προχωράμε και στο μέλλον. Σας ευχαριστώ.

Γιάννης Βοϊτσίδης:

Και τώρα καλώ στο βήμα τον κύριο Σπύρο Καμπιώτη, Αντιπρόεδρο της Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων Ελληνικής Περιφέρειας.

Σπύρος Καμπιώτης, Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων Ελληνικής Περιφέρειας.

Συγχαρητήρια στους διοργανωτές και κυρίως συγχαρητήρια και για την επιλογή της Κρήτης, για αυτή τη σημαντική συνάντηση. Δεδομένου ότι έχει προσδώσει σημαντικά πράγματα, ειδικά στην περιφερειακή ενημέρωση, έχοντας μια πολύ σπουδαία ιστορία, καθώς και αναδεικνύοντας σημαντικά μέσα ενημέρωσης, τόσο στο κομμάτι του έντυπου Τύπου, των εφημερίδων, όσο βέβαια και στο κομμάτι της περιφερειακής τηλεόρασης. Αλλά και στα ραδιόφωνα και βεβαίως στην εποχή που ζούμε και στους ενημερωτικούς ιστότοπους, στα portals.

Θα ήθελα να μεταφέρω τους χαιρετισμούς του Προέδρου της Ένωσής μας, της Ένωσης Περιφερειακών Καναλιών Ελλάδος, του κυρίου Αντώνη Δημητρίου, ιδιοκτήτη του Κρήτη TV. Και βεβαίως να πω ότι δεν μπόρεσε να είναι εδώ, λόγω ενός προγραμματισμένου

ταξιδιού του στο εξωτερικό, το οποίο τον ανάγκασε να μην μπορέσει να το αναβάλει και έτσι εκπροσωπώ σήμερα εγώ εδώ την Ένωσή μας.

Επιχειρηματικότητα και προκλήσεις λοιπόν στο κομμάτι εκείνο το οποίο αφορά τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, που έχουμε ακούσει πάρα πολλές φορές, όχι μόνο στο πανελλήνιο, αλλά και στο παγκόσμιο στερέωμα, ότι αποτελούν πυλώνες δημοκρατίας. Να προσπαθήσουμε λοιπόν να προσεγγίσουμε όσο μπορούμε τον ρόλο του επιχειρηματία σε ένα περιφερειακό μέσο ενημέρωσης. Θα ήταν πολύ σημαντικό να δούμε τι σημαίνει επιχειρηματικότητα σε ένα περιφερειακό μέσο ενημέρωσης. Ποιος είναι αυτός ο οποίος αποκαλείται επιχειρηματίας σε ένα περιφερειακό μέσο ενημέρωσης; Αν δει κάποιος τον χάρτη στο πανελλήνιο - στη χώρα που ζούμε - και στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, θα καταλάβει αμέσως ότι έχουμε τρεις «ταχύτητες» επιχειρηματιών. Αυτή είναι η σημερινή πραγματικότητα.

Έχουμε λοιπόν τους επιχειρηματίες εκείνους που τρέχουν ένα περιφερειακό μέσο ενημέρωσης, προερχόμενοι από ένα διοικητικό κομμάτι αυτού του μέσου. Μπορεί να ήταν λογιστές, μπορεί να ήταν σε κάποιο άλλο πόστο διοικητικό. Έχουμε τους ιδιοκτήτες εκείνους οι οποίοι είναι ή ήταν δημοσιογράφοι, οι οποίοι στην πορεία εξελίχθηκαν σε ιδιοκτήτες. Και έχουμε και την περίπτωση, σε αρκετές περιοχές, των τεχνικών, που ξεκίνησαν ως τεχνικοί, ειδικά στα ηλεκτρονικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ειδικά στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση, και μετεξελίχθηκαν στην πορεία σε ιδιοκτήτες.

Όπως πολύ σωστά αναφέρθηκε, η ιδιοκτησία όσον αφορά τα εθνικά μέσα ενημέρωσης δεν έχει καμία σχέση με την ιδιοκτησία και με την επιχειρηματικότητα στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Δεν συγκρίνεται σε καμία περίπτωση. Σήμερα στην Περιφέρεια, δεν μιλάμε για ιδιοκτήτη-επενδυτή, αλλά μιλάμε για έναν ιδιοκτήτη ο οποίος είναι συνεργάτης, ο οποίος είναι συνάδελφος, συνοδοιπόρος με μια ομάδα ανθρώπων που πασχίζουν καθημερινά για να μπορέσουν να τα φέρουν βόλτα.

Αυτό είναι το τοπίο σήμερα του επιχειρηματία στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης. Και θα ήθελα εδώ όλοι να σκεφτούμε τις προσπάθειες που έχουν γίνει και στην ελληνική Περιφέρεια να χωρέσουν επενδυτές στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, οι οποίες ιστορικά, τουλάχιστον

τα τελευταία 20 χρόνια, έχουν αποτύχει παταγωδώς. Όχι μόνο απέτυχαν, αλλά θα σας θυμίσω ότι έχουν αφήσει πίσω τους και συντρίμια. Θα θυμίσω ότι έχουν αφήσει φοβερές παθογένειες στην Περιφέρεια και προβλήματα με ανέργους, με αποζημιώσεις που δεν δόθηκαν ποτέ, με μηχανήματα τα οποία έχουν κατασχεθεί σε βουνά και σε γραφεία και ούτω καθεξής.

Ακόμα και πρόσφατες προσπάθειες επενδυτών για να μπορέσουν να δημιουργήσουν δίκτυα ή ό,τι άλλο πέρασε από το μυαλό τους στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, απέτυχαν παταγωδώς.

Ο ρόλος του δημοσιογράφου σε ένα επαρχιακό μέσο ενημέρωσης δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να ταυτιστεί με τον ρόλο του εργαζόμενου στο μέσο ενημέρωσης.

Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις όπου ΙΚΕ εμφανίζονταν ως ιδιοκτήτες μέσων ενημέρωσης. Το υπουργείο δεν είχε έναν μπούσουλα για να μπορέσει ένας υπάλληλος σε ένα Δήμο να πατήσει ένα κουμπί και να δει ότι αυτές είναι οι τηλεοράσεις. Αυτά είναι τα ραδιόφωνα, αυτές είναι οι εφημερίδες, αυτή είναι οι ιστότοποι, εν πάση περιπτώσει, που έχουν γραφεί στο σύστημα. Μένω όμως, σας λέω και πάλι, στην περιφερειακή τηλεόραση γιατί είμαστε πάρα λίγοι, είμαστε λιγότεροι. Είμαστε μετρημένοι στα δάκτυλα του ενός χεριού. Εκατόν ένα κανάλια είπε ο κύριος Γενικός. Εγώ θα σας πω ότι άμα αφαιρέσουμε κάποια δημοτικά, αφαιρέσουμε τα κανάλια της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και αφαιρέσουμε και τα κανάλια της Εκκλησίας, μιλάμε για 70 περίπου περιφερειακούς τηλεοπτικούς σταθμούς.

Με το πάτημα ενός κουμπιού θα μπορούσε να δει κι ο τελευταίος Δήμος, το τελευταίο μέρος της Ελλάδας, ο τελευταίος υπάλληλος, τι είναι αυτό που είναι τηλεόραση, ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες, τι γίνεται. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ακόμη και παράβαση καθήκοντος, σημαίνει ανομία. Σημαίνει ότι τίποτα δεν λειτουργεί. Απλά πραγματάκια, σας είπα και προηγουμένως - και θα τη χρησιμοποιήσω αυτή τη λέξη μέχρι να κατεβώ από το βήμα - θα πρέπει να δημιουργήσουμε σήμερα μαζί, γιατί δεν μπορούμε να πάμε χώρια, ένα οικοσύστημα.

Θα μείνω λίγο στην περιφερειακή τηλεόραση και θα συνδέσω αυτά τα οποία θα ήθελα να πω με την πανδημία. Με τον τρόπο που λειτουργεί αυτή τη στιγμή το ΕΣΡ, για να βρει κάποιος στο Εθνικό Συμβούλιο

Ραδιοτηλεόρασης τη λίστα των περιφερειακών καναλιών, πρέπει να κάνει τον φακίρη. Θα πρέπει να πατήσει 100 κουμπιά, να φτάσει σε ένα excel, το οποίο θα κατεβάσει και δεν πρόκειται να καταλάβει ποτέ τίποτα. Αν μη τι άλλο, σκεφτείτε έναν υπάλληλο, που σε πέντε λεπτά σχολάει.

Ήθελα να γυρίσουμε λίγο πίσω και να πάμε στην πανδημία. Στην πανδημία όλοι μας, ανεξαιρέτως, δουλέψαμε πάρα πολύ σκληρά για να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε και στις ανάγκες της ενημέρωσης, αλλά και στις προϋποθέσεις εκείνες τις οποίες έπρεπε να υπηρετήσουμε το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, από το τελευταίο χωριό μέχρι την μεγαλύτερη πόλη.

Δουλέψαμε σκληρά. Όταν ξεκίνησε η διαδικασία και όταν άρχισαν όλα αυτά τα καλούδια τα οποία έδινε η κυβέρνηση, είπα κάτι εκείνη την περίοδο και μάλιστα το είχα χρησιμοποιήσει και σε call, τα οποία κάναμε σαν Ένωση Περιφερειακών Καναλιών με κυβερνώντες, με σημαντικούς δηλαδή παράγοντες της πολιτείας: ότι όταν τελειώσει η πανδημία και μούμε στην καθημερινότητα, αν κάποιος χρωστούσε, είχε διακανονίσει χρέη προς το Δημόσιο ένα X ποσό θα βγει με X επί δέκα. Συνέβη. Όταν μπήκαμε στην πανδημία, όποιος είχε διακανονίσει ένα ελεγχόμενο ποσό προς τα ασφαλιστικά ταμεία και προς το Δημόσιο, βγήκε με αυτό το ποσό επί δέκα. Διότι εκείνη την περίοδο οι ανάγκες ήταν τεράστιες. Δεν βοηθηθήκαμε, παρότι προσπαθήσαμε να μεταφέρουμε και να πούμε ότι εμείς δεν μπορούμε να μούμε στο Συνεργασία, δεν μπορούμε να μούμε στις αναστολές. Έχουμε ανθρώπους στο γυαλί, έχουμε ανθρώπους στον δρόμο, μας βλέπουν. Δεν γίνεται εμείς να εκμεταλλευτούμε αυτά τα καλούδια τα οποία δίνονταν στον εμπορικό, επιχειρηματικό κόσμο της χώρας. Και βγήκαμε μέσα από αυτή τη διαδικασία, πήραμε τις αναβολές, δεν χρειάζεται να πάμε τώρα να πληρώσουμε.

Όλα αυτά μεταφέρθηκαν όμως, έτσι; Όλα αυτά μεταφέρθηκαν με αποτέλεσμα σήμερα – σας το υπογράφω αυτό που λέω - τα χρέη προς το Δημόσιο και προς τα ασφαλιστικά ταμεία να είναι επί δέκα. Διακανονισμένα τα οποία συρρικνώνουν και συμπιέζουν την καθημερινότητά μας. Η περιφερειακή τηλεόραση αυτήν τη στιγμή, μετά από την αδειοδότηση των εθνικών καναλιών, ακούει από την εποχή του κυρίου Παπά και του κυρίου Κρέτσου μέχρι και σήμερα, μέχρι την εποχή

του κυρίου Οικονόμου, ότι κάποια στιγμή θα αδειοδοτηθεί. Τα εθνικά κανάλια αδειοδοτήθηκαν. Καλώς ή κακώς, με τον τρόπο που αδειοδοτήθηκαν, δεν θα το κρίνουμε εμείς από αυτό το βήμα. Μπορεί να διαφωνούμε σε κάποια πράγματα, μπορεί να συμφωνούμε, αλλά εν τωιαύτη περιπτώσει να κοιτάξουμε να δούμε τη δική μας την πορεία. Πέντε χρόνια, τουλάχιστον πέντε χρόνια τώρα, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι οι αναβολές πηγαίνουν η μια πίσω από την άλλη.

Διότι οι ντιρεκτίβες και κυρίως οι ευρωπαϊκές οδηγίες θέλουν από την εποχή των μνημονίων τα περιφερειακά κανάλια να μπουν σε μια διαδικασία αδειοδότησης. Έτσι γίνεται παντού. Το 2014, το μέσο ενημέρωσης που επιλέχθηκε στη χώρα να παίζει περιφερειακό ρόλο, στην κυριολεξία περιφερειακό και όχι επαρχιακό ή τοπικό, είναι οι τηλεοράσεις.

Το 2014 συμπιέστηκαν τα πράγματα λόγω των συχνοτήτων, λόγω της κινητής τηλεφωνίας, λόγω, λόγω... Και πήγαμε σε μια διαδικασία να μετατραπεί όλο αυτό σε ένα περιφερειακό μέσο ενημέρωσης. Έτσι λοιπόν βγήκαν οι 13 περιφερειακές τηλεοπτικές ζώνες της χώρας. Έτσι λοιπόν βρέθηκαν κανάλια από εκεί που εξέπεμπαν σε μια πόλη ή σε έναν νομό, να εκπέμπουν σε περιοχές εκατομμυρίων ανθρώπων. Έτσι βρέθηκαν κανάλια να πρέπει να παίζουν έναν ρόλο, που θα αγγίζει τον περιφερειακό πολίτη και όχι τον πολίτη ενός μικρού χωριού. Στην πορεία μπήκαμε στη διαδικασία των αδειοδοτήσεων και σήμερα το μόνο που γίνεται είναι να παίρνουμε αναβολές. Στο τέλος του 2021 θα βγουν οι άδειες οι περιφερειακές, στο τέλος του 2022 οι άδειες οι περιφερειακές. Σήμερα θα πρέπει να σας πω ότι αυτό το πράγμα λήγει στις 31 Μαΐου 2023 και σαφώς θα έχουμε μια ακόμη αναβολή.

Δεν υπάρχει τίποτα έτοιμο, δεν υπάρχει κανένας προγραμματισμός ή καμία καθυστέρηση πάνω σε αυτό το κομμάτι, διότι όλα αυτά καθυστερούν. Τον λόγο για τον οποίο καθυστερούν, ειλικρινά με μια λέξη εγώ μπορώ τουλάχιστον να αποδώσω. Είναι η λέξη ομηρία. Είμαστε σε ομηρία, όχι μόνο εμείς, αλλά και ένα πλήθος ανθρώπων συνεργατών μας, που είναι μαζί με εμάς και καθημερινά πασχίζουμε να τα βγάλουμε πέρα. Και περιμένουμε να λυθεί το πρόβλημα της αδειοδότησης. Μια αδειοδότηση, η οποία, όπως καταλαβαίνετε, από πίσω της σέρνει παθογόνες διαδικασίες για τις οποίες δεν βρίσκουμε άκρη. Το 2014 τα πράγματα στην Ελλάδα άλλαξαν. Και σε μία νύχτα,

στις 30 Ιουνίου 2014, κληθήκαμε να υπογράψουμε μία κατάπτυστη σύμβαση, η οποία - και εκείνη - μας έθεσε σε μία ομηρία τουλάχιστον 10 χρόνων, γιατί ήτανε δεκαετής, με τη Digea.

Εκεί έγινε ένας διαχωρισμός τότε στα περιφερειακά κανάλια, που τι έλεγε; Έλεγε ότι άλλος θα είναι εκείνος ο οποίος θα σας εκπέμπει, άρα ο ψηφιακός πάροχος της εκπομπής σας. Και εσείς περιορίζεστε σε αυτό το οποίο κάνουμε όλοι σε αυτή την αίθουσα. Στη δημιουργία περιεχόμενου. Εμείς λοιπόν δημιουργούμε περιεχόμενο - το εμείς το βάζω και θα το ξαναβάλω σε ένα συνολικότερο πλαίσιο. Διότι δεν είναι μόνο δημοσιογράφοι ή μόνο η ιδιοκτησία. Υπάρχουν και διοικητικοί υπάλληλοι, υπάρχουν και τεχνικοί υπάλληλοι, τεχνικοί συνάδελφοι. Δεδομένου ότι η τηλεόραση σήμερα, στην ταχύτατη εποχή που διανύουμε, είναι πρώτα το τεχνικό κομμάτι για να μπορέσεις να συντονιστείς και να ανταπεξέλθεις σε όλο αυτό και μετά το δημοσιογραφικό. Δεν είναι απόλυτο αυτό το οποίο λέω, άλλοτε είναι το ένα μπροστά και το άλλο είναι πίσω. Αλλά όσο καλός και να είναι ένας δημοσιογράφος, αν δεν έχει μια τεχνική υποστήριξη, σύγχρονη, πίσω του, δεν θα μπορέσει να προχωρήσει.

Έλεγα λοιπόν ότι το 2014 μπήκαμε και υπογράψαμε μια σύμβαση δεκαετούς διάρκειας, με έναν φορέα ο οποίος ήταν οι ψηφιακοί μας συνεργάτες, οι συνεργάτες μας όσον αφορά την εκπομπή μας. Και από εκεί μετά, εμείς θα έπρεπε να είμαστε οι πάροχοι περιεχομένου. Αυτοί οι ψηφιακοί μας συνεργάτες, όπως θα γνωρίζετε πολύ καλά, είναι η Digea. Τι σημαίνει Digea; Σημαίνει ένα μονοπώλιο, κρατικό μονοπώλιο ιδιωτικού δικαίου. Δεν υπάρχει δεύτερος, δεν δόθηκε ο χρόνος για να υπάρξει δεύτερος, έγιναν όλα σε ένα βράδυ. Ήταν τότε μια κατάσταση, κατά την οποία είχε κλείσει η ΕΡΤ. Και έτσι όλο προχώρησε όπως προχώρησε.

Σήμερα, όμως, εμείς είμαστε σε ομηρία και σε αυτό το κομμάτι. Και για να καταλάβετε τι εννοώ, θα σας πω ότι η ανυπαρξία αδειοδότησης, κύριε Γαλαμάτη, είναι ένας σοβαρότερος λόγος, ο οποίος υπογράφεται και από υπουργικές αποφάσεις. Όπου αν δεν έχεις άδεια λειτουργίας, δεν μπορείς να εκπέμψεις high definition.

Ένα απλό πράγμα θα σας πω. Δηλαδή πρώτα πρέπει να πάρουμε άδειες και μετά η Digea να μας δώσει χώρο, ούτως ώστε να μπορέσουμε και εμείς να εκπέμψουμε σε υψηλή ανάλυση. Το σήμα μας στην Digea

είναι άθλιο, η κατάσταση είναι δραματική. Δε θα καθίσω τώρα να εξηγήσω λεπτομέρειες. Δεν καταλαβαίνει ο πάροχος τίποτα, και το χειρότερο από όλα είναι το εξής: ότι ξεκινάμε τη χρονιά μας, ξεκινάμε το 2023, και τι κάνει ο καθένας ο οποίος είναι νοικοκύρης; Θέλει να κάνει τον προϋπολογισμό του, είτε στο οικογενειακό του ταμείο είτε στην επιχείρησή του ή οπουδήποτε αλλού. Δεν μπορούμε σε καμία περίπτωση να κάνουμε προϋπολογισμό της χρονιάς την οποία διανύουμε. Τον Φεβρουάριο του 2023 - με τις πλάτες της ΕΕΤΤ - η οποία βεβαίως είναι ένας φορέας κρατικός, για αυτό είπα προηγουμένως ότι είναι ένα κρατικό μονοπώλιο ιδιωτικού δικαίου. Διότι οι ίδιοι δεν φταίνε. Όταν πας να τους συναντήσεις και να τους πεις «κύριοι, μα τι μου λέτε εδώ», λένε εμείς δεν βγάζουμε τι χρήματα πρέπει να δώσετε. Η ΕΕΤΤ, το κράτος, βρείτε τα με αυτούς. Εμείς ακολουθούμε τις οδηγίες της ΕΕΤΤ. Υπάρχει ανταγωνιστής τους; Όχι, δεν υπάρχει, είναι μονοπώλιο. Θα μπορούσε σήμερα στη χώρα να υπάρχει μόνο μία εταιρεία κινητής τηλεφωνίας; Μόνο μία, Cosmote ας πούμε, η Wind, η Vodafone; Όχι. Στην περίπτωση τη δική μας όμως υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Και με τις πλάτες του κράτους.

Τον Φεβρουάριο μάς ήρθε 8,5% αύξηση αναδρομική. Το μηνιάτικο που δίνουμε στην Digea, χωρίς δεύτερη κουβέντα. Και ειδοποίηση ότι μέχρι τον Μάιο θα έχουμε και περίπου ένα 10-12% επίσης αύξηση. Θα πρέπει να γνωρίζετε για εκείνη τη σύμβαση ότι ήταν μία σύμβαση που μας έσυρε. Και γιατί μας έσυρε; Διότι αν δεν την υπογράφαμε στις 30 Ιουνίου 2014, την 1η Ιουλίου 2014 θα είχαμε κλείσει.

Πολλοί επέλεξαν αυτόν τον τρόπο. Εκεί έγινε το πρώτο ξεκαθάρισμα. Όπως και τώρα είναι εκατοντάδες ραδιόφωνα στη χώρα, έτσι ήταν και οι τηλεοράσεις οι περιφερειακές. Εκείνη τη στιγμή λοιπόν κάποιοι αποφάσισαν να μην ακολουθήσουν. Ή μετά από δύο, τρεις, τέσσερις μήνες, αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το σκάφος. Σήμερα λοιπόν δεν μπορούμε να βγάλουμε προϋπολογισμό.

Για κάθε περιφερειακό κανάλι που κλείνει στην Ελλάδα - είτε κλείνει στον Έβρο είτε στην Κρήτη - τα έσοδα τα οποία χάνει η Digea από αυτά τα μηνιάτικα μεταφέρονται σε όσους είναι ανοιχτοί. Δηλαδή αν στο τέλος μείνουν 10 κανάλια περιφερειακά, ανοιχτά, στην Ελλάδα, θα πρέπει αυτό το ποσό το οποίο έχει προϋπολογίσει ο ψηφιακός μας

φορέας, για την εκπομπή μας, να το πάρει. Από 5; Από 5. Από 15; Από 15. Έτσι είναι η σύμβαση, αυτή τη σύμβαση έχουμε υπογράψει.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι βρισκόμαστε σε μια κατάσταση αβεβαιότητας. Πώς θα υπογράψουμε αύριο το πρωί συμβάσεις μαζί σας, να μπούμε σε μια διαδικασία - και έχουμε όλη την καλή διάθεση να βρούμε τον τρόπο - όταν δεν ξέρουμε τον προϋπολογισμό μας; Τι αυξήσεις να δώσουμε όταν δεν ξέρουμε στο τέλος του χρόνου αν υπάρχουμε;

Παρέμβαση εκτός μικροφώνου

Σπύρος Καμπιώτης:

Όταν κατατεθεί, όταν γίνει η πράξη. Αυτή τη στιγμή εμείς πληρώνουμε 5.700 ευρώ κύριε Γενικέ.

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Ναι, αλλά να τα λέμε όλα. Ότι έχουμε βρεθεί και συμφωνήσαμε ότι θα πληρώσει αυτήν την αύξηση το ελληνικό κράτος. Και έχει κατατεθεί τροπολογία.

Σπύρος Καμπιώτης:

Αυτή τη στιγμή πληρώνουμε. Αν δεν πληρώσουμε, κλείνουμε. Ήδη υπάρχουν δύο κανάλια που παίζουν με μαύρο. Κανάλια περιφερειακά παίζουν με μαύρο. Αυτή τη στιγμή αυτό είναι το τοπίο.

Τι άλλο μας βάζει σε αυτήν την αβεβαιότητα; Δηλαδή ποια είναι τα πράγματα σήμερα, η πραγματικότητα σήμερα εκτός από την Digea που μας βάζει σε αβεβαιότητα. Είναι, όπως είπα προηγουμένως, οι άδειες. Και δεν θα κάνω τίποτα άλλο παρά να επαναλάβω αυτό το οποίο είπα σε δύο διαδοχικές συναντήσεις στον ίδιο τον πολιτικό μας προϊστάμενο, έτσι πρέπει τουλάχιστον να τον χαρακτηρίσουμε, τον κύριο Οικονόμου. Σε δύο διαφορετικές συναντήσεις, του έθεσα το ίδιο ερώτημα και πήρα την ίδια απάντηση. Τι είπα; Είπα το εξής: εμείς ως Ionian TV στην περιοχή στην οποία εκπέμπουμε, θα θέλαμε να εξελιχθούμε κι άλλο. Να προχωρήσουμε και να εκσυγχρονιστούμε περισσότερο και να δημιουργήσουμε τουλάχιστον 20 ακόμα θέσεις εργασίας. Επειδή όμως αυτή τη στιγμή είμαστε σε ομηρία και δεν ξέρουμε τι θα μας συμβεί και δεν τολμάμε να προχωρήσουμε, διότι το μέλλον είναι αβέβαιο, ήθελα να

σας ρωτήσω. Εγώ έχω τη διάθεση. Να προχωρήσω; Η απάντηση ήταν: δεν μπορώ να σας δώσω απάντηση. Απάντηση από εμάς, από εμένα δεν μπορείτε να πάρετε για αυτό το ερώτημα. Άρα προχωράμε ή δεν προχωράμε; Θα υπάρχουμε αύριο ή δεν θα υπάρχουμε αύριο; Οι απαντήσεις τα πέντε τελευταία χρόνια είναι ότι «είμαστε στον αέρα».

Επιχειρηματίες λοιπόν και επιχειρηματικότητα και προκλήσεις ως περιφερειακή τηλεόραση, το 2023, σε ένα αβέβαιο τελείως περιβάλλον, όπου πρέπει αύριο το πρωί να καθίσουμε με όλους εσάς να υπογράψουμε συμβάσεις εργασίας.

Άκουσα πολύ ωραία πράγματα και βεβαίως δόθηκαν αρκετές απαντήσεις. Και δεν σας κρύβω ότι είναι η πρώτη φορά που τουλάχιστον εγώ ακούω αγωνία και από την πλευρά των δημοσιογράφων για το πού θα πάει αυτό το οικοσύστημα των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης. Και δεν τίθεται αυτή τη φορά μόνο από τις πλευρές, μόνο από την πλευρά των συνδικαλιστικών οργανώσεων, αλλά μπαίνει σε ένα συλλογικότερο πλαίσιο. Και νομίζω ότι αυτό είναι εκείνο που θα μπορέσει στην πορεία να μας πάει όλους μαζί. Νομίζω ότι δεν θα έχουμε καμία τύχη στο μέλλον αν κάποια πράγματα, κάποιες παθογένειες, δεν καθίσουμε κάτω να τις προχωρήσουμε μαζί, σε μία συγκεκριμένη κατεύθυνση. Στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός οικοσυστήματος, ενός πλαισίου στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσουμε. Διαφορετικά, δεν θα μπορέσουμε να υπάρξουμε.

Όσον αφορά το 30% της διαφήμισης, είναι κάτι το οποίο έρχεται από πάρα πολύ παλιά και είναι κάστανα τα οποία έρχονται κάθε φορά στα χέρια της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης... Είναι δυνατόν να θεσπίστηκε αυτό το 30% για να πρέπει οι δημόσιοι οργανισμοί αλλά και η τοπική αυτοδιοίκηση, να καταθέτουν εγγράφως όλα αυτά που καταθέτουν στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, για να πουν ότι το 30% πάει σε εκθέσεις, λεωφορεία, φαγοπότια και εισιτήρια, στα οποία πηγαινοερχόμαστε, σε διάφορες δράσεις, απαιτούμενες δράσεις εξωστρέφειας των οργανισμών αυτών;

Αυτό ήθελε η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης; Να καταθέτουν οι οργανισμοί ότι το 30% πάει σε πούλμαν; Νομίζω ότι όταν θεσπίστηκε, θεσπίστηκε ξεκάθαρα για να πηγαίνει ένα ποσοστό στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό λοιπόν το ποσοστό του 30%, μετά βεβαιότητας σας λέω ότι, τουλάχιστον στη δική μου την περίπτωση, είναι μηδέν. Δεν είναι ούτε 2 ούτε 3%.

Τοποθετούμαι λοιπόν και λέω ότι καλό είναι αυτό να το δούμε από την αρχή και να πούμε δεν είναι 30%, είναι 2%, αλλά να ξέρουμε ότι είναι 2. Διαφορετικά, δεν πρόκειται να βρούμε ποτέ άκρη με κανέναν οργανισμό.

Η βιωσιμότητα των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης και γενικότερα των μέσων ενημέρωσης συμφωνώ απόλυτα, κύριε Γενικέ, ότι δεν μπορεί να είναι υπόθεση του κράτους. Όμως, χωρίς οικοσύστημα αυτή τη στιγμή πού να πάμε, σε ποια αγορά; Ποια αγορά είναι απέναντι μας για να μας καταστήσει εμάς επιχειρηματίες, για να καταστήσει επιχειρήσεις που έχουν εργαζόμενους, που έχουν θέσεις εργασίας οι οποίες υπάρχουν και είναι δυνατές;

Υπογράφουμε συμβάσεις, ανεβαίνει ο μισθός, πάμε να δημιουργήσουμε καλύτερα πράγματα, δημιουργούμε σοβαρό περιεχόμενο, όταν ακόμη και στους κανόνες της αγοράς, αυτή τη στιγμή έχουμε φοβερά προβλήματα. Φοβερά προβλήματα, διότι μετά από εκείνη την περιβόητη μέτρηση, που ξέρετε όλοι σε αυτή την αίθουσα ότι έγινε το 2007, δεν έγινε άλλη ποτέ. Δεκαέξι χρόνια πριν έγινε μία μέτρηση με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και με σοβαρούς παίχτες όσον αφορά τις μετρήσεις. Τρεις - τέσσερις εταιρείες συνασπίστηκαν για να παράξουν αυτό το αποτέλεσμα.

Και αυτή τη στιγμή, στην ελληνική Περιφέρεια, στα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, ο καθένας όχι ό,τι δηλώσει είναι... Ο καθένας κάνει ό,τι θέλει. Πώς μας αντιμετωπίζει η αγορά στο κέντρο; Δεν έχουμε δείκτες, δεν έχουμε νούμερα, δεν μας μετράει κανείς, δεν υπάρχουμε στα μηχανάκια της AGB, δεν υπάρχουμε πουθενά.

Αυτή τη στιγμή, στα MediaShop δεν υπάρχουμε. Υπάρχουν αυτές οι μετρήσεις οι οποίες αποτυπώνονται στη Nielsen και λένε ότι υπάρχει ένα ορφανό 27%. Και για το 27%, δείτε την προηγούμενη εβδομάδα. Αθροίστε τα εθνικά κανάλια και δείτε ότι περισσεύει ένα 27%. Δεν το τοποθετούν ποτέ να πούνε ότι από αυτό το 27% το 22% είναι τα Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης. Το 7% είναι τα Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης. Το 27% είναι τα Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης. Δεν το τοποθετούν, είναι άθλιο το τοπίο. Δηλαδή η ανυπαρξία οικοσυστήματος μας αναγκάζει να μην μπορούμε να μπούμε ούτε στην αγορά. Την αγορά, όχι να εξαρτόμαστε από την κυβέρνηση ή το κάθε κράτος.

Θα ήθελα λοιπόν να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ και πάλι για την πρόσκληση, εκ μέρους των συναδέλφων στην Ένωση των

Περιφερειακών Καναλιών, εκ μέρους του κυρίου Δημητρίου, του Προέδρου.

Και φεύγοντας, θα ήθελα να σας πω το εξής. Η πλειονότητα των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης, δεν είναι δυνατά. Τα «δυνατά μέσα ενημέρωσης» είναι ελάχιστα. Σαφώς, βρισκόμαστε σε μια περιοχή, την Κρήτη, όπου το Κρήτη TV αποτελεί στην κυριολεξία μια ναυαρχίδα στο κομμάτι της περιφερειακής τηλεόρασης. Η Κρήτη είναι ένα μέρος, όπου η περιφερειακή τηλεόραση λειτουργεί από το 1995, λόγω της δόμησης της περιοχής. Τα κανάλια δηλαδή δεν ήταν ποτέ τοπικά, ήταν και κανάλια από το Λασιθί μέχρι τα Χανιά, ενώ σε αυτό το σημείο βρεθήκαμε εμείς το 2014. Τότε, εμείς κληθήκαμε να προχωρήσουμε την περιφερειακή τηλεόραση. Και να είστε βέβαιοι ότι πατήσαμε κάποιους από εμάς, που θέλαμε να γίνουμε περιφερειακά κανάλια, στα αχνάρια του Κρήτη TV, για να φτάσουμε εδώ που φτάσαμε και προσωπικά εγώ.

Ίσως θα μπορούσαμε να μιλάμε πάρα πολλές ώρες. Θα τα ξαναπούμε. Και βεβαίως στο κομμάτι που αφορά τις συμβάσεις, να δούμε πώς μπορεί να προχωρήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και σε ένα πλαίσιο στο οποίο θα συμπορευτούμε.

Γιάννης Βοϊτσίδης:

Μας είπε σημαντικά πράγματα ο κύριος Καμπιώτης και βέβαια τα άκουσε και ιδιαίτερα ο Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης. Θα καλέσω στο βήμα τον κύριο Γιώργο Μιχαλόπουλο, πρόεδρο του Συνδέσμου Ημερήσιων Περιφερειακών Εφημερίδων.

Γιώργος Μιχαλόπουλος, πρόεδρος του Συνδέσμου Ημερήσιων Περιφερειακών Εφημερίδων:

Είναι πολύ σημαντικό και είναι στο πλαίσιο αυτού που είπε ο Πρόεδρος ότι ξεκινήσαμε συναντήσεις, οι οποίες πάνε πάρα πολύ καλά, γιατί βρήκαμε ανθρώπους εργατικούς, έξυπνους και κυρίως πραγματιστές. Και νομίζω ότι ο Πρόεδρος με την παρουσίασή του, είπε τα πάντα όσον αφορά το τι συμβαίνει στον κλάδο. Θα πάω κατευθείαν λοιπόν στα θέματα που συζητήσαμε σήμερα.

Κύριε Γενικέ, δυστυχώς είστε ο μόνος εδώ, οπότε εσείς θα τα ακούσετε. Θέλω να πω καταρχήν ότι είστε, σε τόσους Γενικούς που έχω συνεργαστεί, ο πιο εργατικός και αποδοτικός που έχει περάσει μέχρι τώρα. Όμως προς τιμήν σας, είπατε ότι δεν είστε άνθρωπος του

χώρου. Μέσα σε αυτό το δωμάτιο βρίσκονται expertise του χώρου. Ακούστε τους πολύ προσεκτικά, τα είπαν όλα.

Λοιπόν, περί μητρώου. Δεν έχω να προσθέσω τίποτα. Θα πω για ένα παράδοξο και μία σπέκουλα που ακούστηκαν, καθώς και για το λόμπι. Το παράδοξο είναι ότι ο ΣΗΠΕ ήταν από τις πιο δυνατές φωνές στη Βουλή για το θέμα του προσωπικού, με αποτέλεσμα όλοι οι υπόλοιποι να «την πέσουν» στο ΣΗΠΕ. Θέλω αυτό να το κρατήσετε.

Αυτοί που ήταν στην κουβέντα το ξέρουν. Είπατε κύριε Γενικέ για λόμπι. Εγώ θα σας πω «το λόμπι της απάτης». Και για τη σπέκουλα: η σπέκουλα ήταν ότι ο ΣΗΠΕ ή οι Ενώσεις ή δεν ξέρω ποιος έρχονται να κλείσουν εφημερίδες. Οι εφημερίδες προστατεύονται από το Σύνταγμα. Οποιος θέλει ανοίγει, ό,τι ώρα θέλει ανοίγει.

Αυτό που θέλαμε να τελειώσει, αλλά δεν τελείωσε, είναι η νοθεία με το κρατικό χρήμα. Και η νοθεία συνεχίζεται. Και το λόμπι της απάτης είναι ότι κατάφεραν να σας πείσουν ότι έχουν διεισδυτικότητα στην κοινωνία ή πουλάνε, ποιοι; Αυτοί που τυπώνουν 50 φύλλα στον εκτυπωτή και τα δίνουν σε δύο ξαδέλφια. Σας λέω λοιπόν ότι το νομοσχέδιο που κατατέθηκε, δεν θα λύσει τίποτα. Ίσα-ίσα συμβάλλει στη νοθεία. Γιατί σας το λέω, από τις 104 εφημερίδες οι 102 θα μουν στο μητρώο. Και από αυτές, ορισμένες σας ενημερώνω, ότι έχουν 95-97% του τζίρου τους από κρατικό χρήμα.

Δεν κάνουν τίποτα άλλο, μόνο αυτό. Και εγώ θέλω να σας πω και το προσωπικό παράδειγμα της περιοχής μου. Και της Κρήτης. Μιας και είμαστε εδώ, θα χρησιμοποιήσω της Κρήτης. Επιχειρήσεις με 70 άτομα προσωπικό θα παίρνουν το ίδιο ακριβώς χρήμα με αυτόν που έχει ένα ή κανένα άτομο προσωπικό. Αυτό έκανε το μητρώο.

Πάω λοιπόν στην οικονομική ενίσχυση και το πρόγραμμα των 16 εκατομμυρίων που λιμνάζουν. Απλά και ξεκάθαρα. Κανένα τερτίπι, κανένα κόλπο. Έχεις προσωπικό; Παίρνεις. Έχεις δημοσιογράφους, έχεις τεχνικούς; Παίρνεις. Δεν έχεις; Δεν παίρνεις. Τίποτα άλλο, κανένα άλλο κόλπο, είσαι παλιός, είσαι καινούργιος, είσαι έτσι, είσαι αλλιώς, είσαι μεγάλος, είσαι μικρός. Είσαι αυτός που είσαι. Θα πάρουν όλοι αυτά που τους αξίζουν. Και για να το κάνω ακόμα πιο δυνατό, αν θέλετε και κατευθείαν στη μισθοδοσία του προσωπικού. Να μην μπλέκεται κανένας επιχειρηματίας που μπορεί να κάνει οτιδήποτε άλλο.

Πάμε στο θέμα για τα πνευματικά δικαιώματα. Τα είπε πάρα πολύ ωραία η κυρία Πρόεδρος. Θέλω να πω - θα χρησιμοποιήσω ένα παράδειγμα- ότι τέσσερα ξυραφάκια έκοψαν καλύτερα από ένα. Η

Ένωση, η ΠΟΕΣΥ, ο Νίκος Χατζηνικολάου με την ΕΥΑ, ο ΣΗΠΕ παλέψαμε όλοι μαζί και βγάλαμε τον καλύτερο νόμο στην Ευρώπη. Και θέλω να δώσω τα εύσημα στον Νίκο Χατζηνικολάου, γιατί έκανε πάρα πολλή δουλειά για αυτό. Με τις δύο ιδιότητες -και του εκδότη και του δημοσιογράφου- κατάφερε να διασφαλίσει με τον καλύτερο νόμο και τους δύο. Άρα λοιπόν μπράβο σε όλους, αλλά μπράβο πιο πολύ στον Νίκο Χατζηνικολάου.

Πάω κατευθείαν στην κρατική διαφήμιση. Έχετε δίκιο σε όλα.

Είναι έτσι, είναι περιπλεγμένα κ.λπ. Εγώ θα σας πω ότι από το 30%, τι περισεύει στο τέλος; Δέκα; Δεν φτάνουν ούτε αυτά τα 10, σας το λέω ξεκάθαρα.

Και θα τελειώσω και θα πω: νέο πρόγραμμα ενίσχυσης. Να μην υπάρχει πάλι κόλπο και κόλλημα. Ούτε ελάχιστο κριτήριο, ούτε μέγιστο κριτήριο, ούτε τζίροι, ούτε τίποτα.

Δεν υπάρχει πιο δίκαιη κατανομή για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης από το προσωπικό που έχεις. Και όχι το προσωπικό που έχεις σήμερα. Προσλαμβάνεις τώρα, γιατί ξέρεις ότι θα πέσει κρατικό χρήμα. Αλλά προσλαμβάνεις και αυτούς που είχες προσλάβει, για να πάρεις αυτά που σου αντιστοιχούν. Οτιδήποτε άλλο θα είναι και αυτό νοθεία.

Σας ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση. Δείχνει μία νέα μέρα στην ΠΟΕΣΥ και θα είμαστε κοντά σας.

Γιάννης Βοϊτσίδης:

Θα ακούσουμε τώρα την κυρία Λαμπρινή Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Λαμπρινή Παπαδοπούλου: Επίκουρη Καθηγήτρια στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Οι προηγούμενοι ομιλητές αναφέρθηκαν στα πολύ σημαντικά και επείγοντα προβλήματα του εγχώριου κλάδου. Θα μου επιτρέψετε να μεταφέρω τη συζήτηση στο διεθνές πεδίο. Η διεθνής συζήτηση αναφορικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παραδοσιακά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο νέο επικοινωνιακό τοπίο μέχρι πρόσφατα εστίαζε κυρίως σε μεγάλους και διεθνείς οργανισμούς ειδήσεων, παρότι τα περιφερειακά ΜΜΕ αφορούν μια πολύ μεγάλη μερίδα του πληθυσμού, για την οποία μάλιστα αποτελούν τις πιο σημαντικές πηγές ειδήσεων για όσα συμβαίνουν στις τοπικές κοινωνίες.

Όπως υποστήριξε ο Ράσμους Κλάις Νίλσεν στο βιβλίο του με θέμα τα τοπικά μέσα, είναι πολύ δύσκολο να συμπεράνουμε απλά το τι θα συμβεί σε τοπικό επίπεδο βασιζόμενοι σε μελέτες εθνικών μέσων. Παρόλα αυτά, τα περιφερειακά ΜΜΕ, τα οποία κάποτε κατείχαν προνομιακές θέσεις στην αγορά που κινούνταν, βρέθηκαν μόλις πρόσφατα στο επίκεντρο της ακαδημαϊκής έρευνας. Οι περισσότερες μελέτες προφανώς δεν είναι σε θέση να δώσουν οριστικές λύσεις, που να μπορούν να οδηγήσουν στην επιβίωση αυτών των μέσων. Καταγράφουν, ωστόσο, με αρκετή σαφήνεια τις προσπάθειες που γίνονται, αξιολογούν την αποτελεσματικότητά τους και προτείνουν ορισμένες κατευθύνσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα προσπαθήσω λοιπόν, πολύ συνοπτικά, να παρουσιάσω μία επισκόπηση της διεθνούς συζήτησης, αναφορικά με τα επιχειρηματικά μοντέλα που επιχειρούν να υιοθετήσουν τα περιφερειακά μέσα, ελπίζοντας αυτά να αποτελέσουν τη βάση για μία γόνιμη συζήτηση.

Ξεκινώντας λοιπόν από το παραδοσιακό επιχειρηματικό μοντέλο των περιφερειακών έντυπων μέσων, να πούμε ότι αυτό λειτουργούσε στη βάση μιας διπλής αγοράς. Σύμφωνα με αυτό λοιπόν, οι ειδήσεις πωλούνται στο κοινό και στη συνέχεια η προσοχή αυτού του κοινού, πωλείται σε διαφημιστές. Πιο συγκεκριμένα, οι βασικές πηγές εσόδων για τα περιφερειακά μέσα προέρχονταν από μία μίξη διαφημίσεων και μικρών αγγελιών. Οι δε έντυπες συνδρομές και πωλήσεις φύλων αντιστοιχούσαν σε ένα μικρότερο μερίδιο εσόδων. Δεν θα μιλήσω για τις προκλήσεις κι αυτό επειδή τις γνωρίζουμε. Έγινε αναφορά και ακαδημαϊκά, αλλά και πρακτικά νομίζω ότι οι περισσότεροι τις έχετε βιώσει. Οπότε τα ερωτήματα που τίθενται πλέον πιεστικά, τόσο στο ίδιο το πεδίο όσο και στην ακαδημαϊκή έρευνα, σχετίζονται με την αναζήτηση ενός νέου επιχειρηματικού μοντέλου, το οποίο θα καταστήσει εκ νέου βιώσιμα αυτά τα μέσα στο ψηφιακό και υπερανταγωνιστικό επικοινωνιακό πεδίο.

Μία λοιπόν από τις πιο σημαντικές έρευνες, οι οποίες επιχειρούν να αποτυπώσουν τους πειραματισμούς που λαμβάνουν χώρα, είναι η έρευνα του Reuters Institute for the Study of Journalism. Η έκθεση βασίζεται σε 48 συνεντεύξεις με συντάκτες, ρεπόρτερ και εμπορικούς διευθυντές σε περιφερειακά ΜΜΕ στην Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και τη Φινλανδία.

Οι συγγραφείς επιχείρησαν να αναλύσουν τον τρόπο, με τον οποίο οι περιφερειακές εφημερίδες στην Ευρώπη προσαρμόζονται σε ένα

ολοένα και πιο ψηφιακό κινητό και κυριαρχούμενο από πλατφόρμες μιντιακό περιβάλλον. Όπως επισημαίνεται, οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν τα τοπικά μέσα είναι εν μέρει παρόμοιες με εκείνες των εθνικών μέσων, όπως για παράδειγμα η μείωση των εσόδων παλαιού τύπου και η συρρίκνωση των αιθουσών σύνταξης, αλλά και εν μέρει διακριτές, καθώς τα περιφερειακά ΜΜΕ έχουν λιγότερες ευκαιρίες να επιδιώξουν οικονομίες κλίμακας και πιο περιορισμένους πόρους για να επενδύσουν στην ψηφιακή τους παρουσία.

Αναφορικά με τους πειραματισμούς - και αυτό νομίζω είναι το κομμάτι που μας αφορά περισσότερο - πολλές εφημερίδες διερεύνησαν εναλλακτικές ροές εσόδων, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι εκδηλώσεις, στις οποίες αναφέρθηκε νωρίτερα και ο Σωτήρης Τριανταφύλλου, η δημιουργία εταιριών εσωτερικού μάρκετινγκ και πολλοί ακόμα πειραματισμοί.

Το μοντέλο που φαίνεται να κυριαρχεί, ωστόσο, όσον αφορά στις πηγές εσόδων, σε σχέση με τα περιφερειακά μέσα σε διεθνές επίπεδο, είναι αυτή τη στιγμή το συνδρομητικό τείχος. Θα επανέλθω σε αυτό. Μία ακόμα έρευνα, την οποία επίσης θα τρέξω για να τη δούμε πολύ συνοπτικά, είναι αυτή των Jenkins και Nielsen, η οποία δημοσιεύθηκε το 2020. Εδώ υπάρχουν τρία μοντέλα, τρία μοτίβα σε σχέση με τις συνεντεύξεις που έχουν κάνει πάλι με τους περιφερειακούς διευθυντές πάρα πολλών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Το πρόβλημα εδώ είναι ότι αυτή τη στιγμή τα έσοδα από τα έντυπα μέσα αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των εσόδων αυτών των μέσων, περίπου το 80-90%. Αυτό το ποσοστό, ωστόσο, συρρικνώνεται δραματικά, ενώ την ίδια ώρα οι νέες πηγές εσόδων δεν φαίνεται να έχουν αναδυθεί ακόμα επαρκώς. Και δεν φαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν ή μάλλον να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα αυτών των μέσων.

Έχουμε λοιπόν ένα μοντέλο το οποίο πεθαίνει και ένα νέο μοντέλο το οποίο δεν έχει γεννηθεί και δεν έχει σταθεί ακόμα στα πόδια του ολοκληρωτικά. Φυσικά αναγνωρίζεται ότι προκειμένου να εξελιχθούν αυτά τα μέσα και προκειμένου να επιβιώσουν, πρέπει να πειραματιστούν με νέες προσεγγίσεις.

Σε σχέση με αυτήν την έρευνα, μια πρόταση που κάνουν οι συγγραφείς είναι ότι τα ΜΜΕ πρέπει να μετατραπούν σε αμφιδέξιους οργανισμούς. Τι σημαίνει αυτό; Οργανισμοί οι οποίοι να μπορούν να εκμεταλλευτούν τις υπάρχουσες δυνατότητες που έχουν, αλλά

παράλληλα να εξερευνήσουν καινοτομίες οι οποίες να μπορούν να βοηθήσουν στη μελλοντική τους επιβίωση.

Επανέρχομαι στο συνδρομητικό τείχος, το οποίο, όπως είπα, φαίνεται να είναι ένα από τα επιχειρηματικά μοντέλα τα οποία κερδίζουν έδαφος στα περιφερειακά μέσα του εξωτερικού.

Πολύ συνοπτικά. Εδώ ουσιαστικά αναφερόμαστε στον τρόπο πρόσβασης του κοινού στη διαδικτυακή έκδοση. Οι τρόποι είναι τρεις: Προφανώς δωρεάν περιεχόμενο, δωρεάν μετά από εγγραφή, και συνδρομητικό τείχος.

Σε σχέση με το paywall έχουμε τρεις επιλογές. Το πρώτο είναι το αυστηρό συνδρομητικό τείχος, δηλαδή όλο το περιεχόμενο είναι κλειστό και το κοινό πρέπει να πληρώσει προκειμένου να έχει πρόσβαση σε αυτό. Έχουμε το metered model, το οποίο εφαρμόζεται από τους New York Times, αν τυχόν γνωρίζετε, όπου τι γίνεται; Ουσιαστικά, το κοινό έχει πρόσβαση σε 10 άρθρα δωρεάν και στη συνέχεια πρέπει να πληρώσει.

Και τέλος, έχουμε και το μοντέλο freemium, δηλαδή free και premium, όπου το περιεχόμενο γενικά είναι ελεύθερο, αλλά υπάρχει μια πιο premium έκδοση, για την οποία πρέπει να πληρώσει το κοινό. Αυτή η πηγή εσόδων φαίνεται να έχει κυριαρχήσει προς το παρόν στο εξωτερικό, ιδιαίτερα στις περιφερειακές εφημερίδες στη Βόρεια Αμερική και στη Δυτική Ευρώπη. Ενδεικτικό είναι ότι το 2014 στη Νορβηγία μόνο 55 ΜΜΕ περιφερειακά είχαν paywall, ενώ έναν χρόνο αργότερα ο αριθμός αυτός είχε αυξηθεί στα 125. Ιστοσελίδες, οι διαδικτυακές εκδόσεις των έντυπων εφημερίδων.

Παρ' όλα αυτά πρέπει να πούμε ότι η αισιοδοξία του κλάδου αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των paywalls, ίσως να ήταν κάπως πιο πρόωρη, καθώς νέες έρευνες δείχνουν ότι ενδεχομένως να μην κατάφερε να συλλάβει τις βαθύτερες δομικές επιπτώσεις της χρέωσης για την πρόσβαση στο περιεχόμενο.

Τουλάχιστον σε σχέση με την επισκεψιμότητα. Η Olsen, Kammer και Solno, λοιπόν, έκαναν μία άλλη έρευνα στην οποία μέτρησαν τα ποσοστά επισκεψιμότητας στις ιστοσελίδες έντυπων μέσων, πριν και μετά από την εφαρμογή ενός paywall. Και τα αποτελέσματα δεν είναι και πάρα πολύ αισιόδοξα. Είδαν ότι μειώθηκε ο αριθμός των επισκεπτών. Διαπίστωσαν πως τα σκληρά paywalls, αυτά δηλαδή που όλο το περιεχόμενο είναι πίσω από έναν συνδρομητικό τείχος, έχουν πιο άμεση αρνητική επίδραση στην επισκεψιμότητα. Δηλαδή με το που εφαρμόζονται, ο κόσμος σταματάει σχεδόν αμέσως να παίζει σε αυτά

τα site. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, αυτό το μοτίβο αλλάζει και διαπιστώνεται τελικά πως η επισκεψιμότητα παραμένει μειωμένη, ανεξάρτητα από τον τύπο του paywall. Το πιο σημαντικό, ωστόσο, που προκύπτει από αυτή τη μελέτη, είναι πως με την εφαρμογή αυτού του τείχους και τη συνακόλουθη μείωση των επισκεπτών, απειλείται ουσιαστικά στην πράξη ο ρόλος των περιφερειακών μέσων ως πηγών ενημέρωσης για την κοινότητα, καθώς οδηγεί σε συρρίκνωση του αριθμού των αναγνωστών.

Αυτήν την έννοια της κοινότητας και τη συμβολή των περιφερειακών μέσων σε αυτήν, επιχειρούν να βάλουν στον κάδρο ορισμένες πιο πρόσφατες έρευνες, επισημαίνοντας πως η πραγματική πρόταση αξίας αυτών των μέσων βρίσκεται στην κοινότητα στην οποία απευθύνονται. Πλήθος ερευνητών έχουν επισημάνει τον μοναδικό δημοκρατικό ρόλο που διαδραματίζουν τα τοπικά μέσα στις κοινότητές τους, καθώς δημιουργούν ευκαιρίες για τους πολίτες, ώστε να συζητήσουν τοπικά ζητήματα, να προτείνουν λύσεις. Προσφέρουν μια μορφή διαμεσολαβούμενου κοινωνικού κεφαλαίου, μέσω του οποίου μπορούν αρχικά να συνδέουν τους πολίτες μεταξύ τους και στη συνέχεια τους πολίτες με όσους βρίσκονται στην εξουσία.

Οι τοπικές εφημερίδες μπορούν να θεωρηθούν ως μέσα ενημέρωσης - κλειδί, καθώς προσφέρουν ειδήσεις που δεν είναι διαθέσιμες πουθενά αλλού.

Μία άλλη έρευνα επισημαίνει πως εξετάζει τα εναλλακτικά ιδιοκτησιακά μοντέλα, απλά οδηγείται στο συμπέρασμα πως ένα στυλ διαχείρισης εστιασμένο στην κοινότητα, προσαρμοσμένο προφανώς στις ιδιομορφίες και ποικιλομορφίες κάθε κοινότητας, αποτελεί την πιο βιώσιμη λύση. Μία έρευνα του Pew Research Center δείχνει ότι οι πολίτες που είναι ενεργοί στην κοινότητά τους και ενδιαφέρονται και συμμετέχουν σε όσα συμβαίνουν, είναι αυτοί οι οποίοι έχουν και περισσότερες πιθανότητες τελικά να πληρώσουν για περιεχόμενο τοπικό. Ένα παράδειγμα, ένα ενδεικτικό μοντέλο περιφερειακού μέσου, το οποίο βασίστηκε στην κοινότητα ως πρόταση αξίας και κατάφερε όχι απλά να επιβιώσει, αλλά να καταγράψει μεγάλη επιτυχία: Bristol Cable, είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα εναλλακτικού επιχειρηματικού μοντέλου. Είναι ένα συνεταιριστικό μέσο, το οποίο ανήκει εξ ολοκλήρου στους αναγνώστες του. Όπως αναφέρουν στην ιστοσελίδα τους, μία ομάδα εθελοντών της περιοχής αποφάσισε να ιδρύσει ένα συνεταιριστικό μέσο, το οποίο θα ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες της κοινότητάς τους.

Σήμερα ανήκει σε εκατοντάδες κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι, όπως αναφέρουν, αυτού του είδους το επιχειρηματικό μοντέλο τους, το οποίο είναι βαθιά ριζωμένο στην κοινότητα, τους έχει επιτρέψει όχι μόνο να ασκήσουν μία δημοσιογραφία που είναι προς το συμφέρον τους, αλλά να δώσει πραγματική φωνή στα μέλη της κοινότητας. Κάποιοι είναι δημοσιογράφοι, οι οποίοι είναι και μέλη του συνεταιρισμού και κάποιοι άλλοι εργάζονται ως υπάλληλοι. Και δεν είναι το μοναδικό συνεταιριστικό μέσο. Δηλαδή, υπάρχουν πάρα πολλά συνεταιριστικά μέσα στο εξωτερικό, στη Γερμανία. Η Tageszeitung κ.λ.π. Και η Εφημερίδα των Συντακτών προφανώς, λίγο πιο ιδιόμορφο μοντέλο εκεί. Αλλά σε κάθε περίπτωση υπάρχει το AlterThess στη Θεσσαλονίκη, το Όμνια, το οποίο και αυτό προσιδιάζει σε συνεταιρισμό. Το Νησί στη Μυτιλήνη, προφανώς από τα πιο σπουδαία και επιτυχημένα εναλλακτικά εγχειρήματα. Είχα τη χαρά να δουλέψω έναν χρόνο στη Μυτιλήνη, οπότε γνωρίζω από κοντά αυτό το εγχείρημα. Είχα τη μεγάλη χαρά να δουλέψω και στη Θεσσαλονίκη, στον Αγγελιοφόρο, όπως ανέφερε νωρίτερα ο Γιάννης Βοϊτσίδης, όπου δυστυχώς είδα μία από τις πιο μεγάλες περιφερειακές και επιτυχημένες εφημερίδες να καταρρέουν. Και μάλλον αυτό σχετίζεται και με αυτή τη διαφάνεια. Είχε πολλούς ιδιοκτήτες και πολλά άλλα δομικά προβλήματα όμως. Δεν ήταν μόνο αυτό. Ένα από τα πολλά προβλήματα ήταν και αυτό. Κατά τη γνώμη μου, ένα άλλο πρόβλημα που συνδέεται με αυτή τη διαφάνεια, που δεν είναι τίποτα τρομερό. Είναι ένα ημερολόγιο με τις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα στο Bristol. Όσο αυτονόητο και αν μπορεί να φαίνεται αυτό, δηλαδή ένα τοπικό μέσο να μεταφέρει τα νέα της Περιφέρειας, η αλήθεια είναι ότι πολλά περιφερειακά μέσα, και νομίζω ότι αυτό φορά και τον Αγγελιοφόρο, ξέφυγαν από αυτόν τον προσανατολισμό και επιχείρησαν ουσιαστικά να ανταγωνιστούν τα εθνικά ΜΜΕ, τόσο σε ανάλυση όσο σε ειδήσεις. Ο κόσμος της Περιφέρειας δεν έχει ανάγκη να διαβάσει στα Νέα της Μυτιλήνης για ένα εθνικό ζήτημα. Είτε θα απευθυνθεί σε εκείνα τα μέσα, είτε θα το μάθει ούτως ή άλλως. Στα Νέα της Μυτιλήνης θέλει να μάθει τι συμβαίνει στη Μυτιλήνη, τι συμβαίνει στη γειτονιά του. Η τοπική κοινότητα λοιπόν -και αυτό νομίζω είναι κάτι το οποίο έχει χαθεί σαν πληροφορία- και οι τοπικές ειδήσεις αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα αυτών των μέσων. Αυτό είναι το στοιχείο που πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί και πάνω σε αυτό θεωρώ και θεωρεί

βασικά η έρευνα η ακαδημαϊκή ότι πρέπει να βασιστούν τα περιφερειακά μέσα, προκειμένου να διεκδικήσουν την επιβίωσή τους. Και κλείνω, λέγοντας ότι σε κάθε περίπτωση, η ανάγκη για ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Η Penelope Abernathy περιγράφει τις περιοχές στις οποίες δεν υπάρχουν καθόλου περιφερειακά μέσα, ως news deserts, ειδησεογραφικές ερήμους. Σύμφωνα με την ίδια, περίπου 1.300 με 1.400 κοινότητες στην Αμερική, οι οποίες έως και το 2004 είχαν περιφερειακά μέσα, έχουν καταστεί πλέον news deserts. Ο κίνδυνος αυτός δεν απειλεί απλά την Ελλάδα, έχει έρθει στην Ελλάδα.

Παρέμβαση (εκτός μικροφώνου): Υπήρχε ενδιαφέρον των ανθρώπων εκεί;

Λαμπρινή Παπαδοπούλου:

Είναι πολύ μεγάλη συζήτηση. Με πολύ μεγάλη χαρά να απαντήσω, αλλά δεν θέλω τώρα να καθυστερήσω. Έχουμε στην Ελλάδα, στην Αιτωλοακαρνανία αν θυμάμαι. Θα την κάνω αυτή την παρένθεση. Το Σταύρος Νιάρχος «τρέχει» μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα με θέμα ακριβώς αυτά τα news deserts. Αν μπίτε στο site, για τα news deserts στην Ελλάδα, έχει καταγράψει τις περιοχές στις οποίες δεν υπάρχουν καθόλου περιφερειακά ΜΜΕ. Και μάλιστα, συμμετέχω ως ερευνήτρια σε μια αντίστοιχη έρευνα που θα ξεκινήσει τώρα το European University Institute.

«Τρέχει» τώρα και ευρωπαϊκά μια αντίστοιχη έρευνα. Στην Ελλάδα θα έχω τη χαρά και τη τιμή να είμαι επικεφαλής, για να καταγράψουμε λίγο το τοπίο των περιφερειακών μέσων και τις εν δυνάμει ειδησεογραφικές ερήμους.

Εν κατακλείδι, να πούμε μόνο ότι δεδομένου του ρόλου των τοπικών εφημερίδων ως πηγών πληροφόρησης, μεσολαβητών πολιτισμού και ταυτότητας, αλλά και ως αρενών για δημόσιο λόγο στο τοπικό πλαίσιο, η βιωσιμότητα των περιφερειακών μέσων δεν αφορά μόνο την επιβίωση μιας βιομηχανίας, αλλά και την ουσιαστική ευημερία των κατοίκων των τοπικών κοινωνιών.

Ευχαριστώ πολύ.

Γιάννης Βοϊτσίδης:

Πάμε στη συνέχεια. Δημοσιογραφία και μέσα σε μετάβαση με συντονιστή τον Οργανωτικό Γραμματέα της ΠΟΕΣΥ, Ανδρέα Παναγόπουλο.

Δημοσιογραφία και Μέσα σε μετάβαση

Συντονισμός: Ανδρέας Παναγόπουλος:

Θα περάσουμε τώρα στην ακαδημαϊκή κοινότητα σε πιο μεγάλη έκταση. Είχαμε και προηγουμένως την κυρία Παπαδοπούλου, που μας έδωσε πολύ σημαντικές πληροφορίες.

Έχουμε μαζί μας τον κύριο Νίκο Λέανδρο, τον καθηγητή από το Πάντειο Πανεπιστήμιο, τον κύριο Παντελή Βατικιώτη, επίκουρο καθηγητή στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και τον κύριο Κάπο, που είναι στο διδακτικό προσωπικό του Παντείου Πανεπιστημίου, τον διδάκτορα.

Άφησα τελευταίο τον κύριο Αντώνη Σκαμνάκη, αναπληρωτή καθηγητή από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, γιατί θα είναι και ο πρώτος που θα του δώσω το λόγο.

Αντώνης Σκαμνάκης, αναπληρωτής καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:

Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση. Λαμπρινή, η μελέτη των περιφερειακών μέσων στην Ελλάδα δεν είναι κάτι πρόσφατο. Έχει ξεκινήσει εδώ και 30 χρόνια.

Μάλιστα, επιτρέψτε μου να κάνω μια συμβολή στην ιστορία των περιφερειακών μέσων. Πολύ κρίσιμο αυτό. Ο όρος «Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης» εισάγεται το 1994 σε μια αντίστοιχη ημερίδα με τίτλο σχεδόν όμοιο με αυτόν εδώ. Και γίνεται μάλιστα στο νησί της Κρήτης. Αλλά από την άλλη την πλευρά, στα Χανιά.

Είναι λοιπόν 25 Σεπτεμβρίου του 1994, όπου γίνεται μια ημερίδα και εισάγεται αυτός ο όρος για πρώτη φορά, τα Περιφερειακά ΜΜΕ στην Ελλάδα. Τίτλος λοιπόν της ημερίδας ήταν «Τα Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης Προβλήματα Προοπτικές» - ο ίδιος δηλαδή σχεδόν τίτλος - στην οποία συμμετείχαν ως οργανωτές η ΕΣΗΕΑ, γιατί τότε δεν είχε δημιουργηθεί ακόμα η ΠΟΕΣΥ. Διαβάζω ποιοι συμμετείχαν. Το ΑΠΕ,

μαζί με τότε διευθυντή του τον Νικόλα Βουλέλη, το Πάντειο Πανεπιστήμιο με τη Μελίνα Σεραφετινίδου, το Ίδρυμα Προαγωγής Δημοσιογραφίας Μπότση με τον Πέτρο Δίπλα, έναν πολύ γνωστό δημοσιογράφο της Καθημερινής τότε και φυσικά υπό την αιγίδα του υπουργείου Τύπου και ΜΜΕ, την εποχή εκείνη.

Δηλαδή, μια ημερίδα η οποία πριν 30 χρόνια ακριβώς, εισάγει ουσιαστικά το αντικείμενο στην Ελλάδα. Για να ακολουθήσει το 1996 το πρώτο διεθνές συνέδριο για τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης και τον ρόλο των δημοσιογράφων, το οποίο γίνεται στην Ορθόδοξη Ακαδημία στα Χανιά, το 1995.

Το 1996 επαναλαμβάνεται αυτό το διεθνές συνέδριο με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δημοσιογραφίας και του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων, επίσης στα Χανιά, αυτή τη φορά στο ΜΑΗΧ. Και το 1998, Λαμπρινή, έχουμε την έκδοση του συλλογικού τόμου «περιφερειακά ΜΜΕ στην Ευρώπη, οι συνέπειες της απορρύθμισης», με επιμελητές του συλλογικού τόμου τον Νίκο Δεμερτζή και τον υποφαινόμενο. Είχε προηγηθεί δε η εισαγωγή του μαθήματος «Τοπική Δημοσιογραφία και Επαρχιακός Τύπος» στο τμήμα στο οποίο υπηρετείς - απευθύνομαι σε εσένα γιατί είσαι συνάδελφος, νεότερη - και έχουμε το μάθημα επιλογής «Τοπική Δημοσιότητα και Επαρχιακός Τύπος». Είναι και στηρίζεται αυτό το μάθημα στην πρώτη ουσιαστική μελέτη που έγινε στην Ελλάδα το 1996, με τη χρηματοδότηση της Αγροτικής Τράπεζας. Τη μελέτη αυτήν την έκανε ο Νίκος Δεμερτζής και εκδόθηκε από τις εκδόσεις της Αγροτικής Τράπεζας. Ήταν το εγχειρίδιο δηλαδή του μαθήματος.

Πολύ σημαντικό λοιπόν αυτό, το 1998.

Το 2000 έχουμε τη δεύτερη επανέκδοση και θα πρέπει να πω ότι σταθμός ουσιαστικά για την έννοια των περιφερειακών μέσων ήταν ο νόμος Βενιζέλου, το 1995, ο οποίος εισάγει την έννοια της περιφερειακής τηλεόρασης. Όχι των περιφερειακών μέσων γενικά, δεν αναφέρεται ο νόμος 2328 σε περιφερειακό Τύπο, αναφέρεται σε περιφερειακά μέσα γενικά. Αλλά κάνει λόγο κυρίως για την περιφερειακή τηλεόραση, γιατί αυτό ήταν εκείνη την εποχή. Δεν είχε εισαχθεί ακόμα ο όρος περιφερειακός Τύπος.

Ουσιαστικά, ο όρος περιφερειακός Τύπος εισάγεται με τη δημιουργία του Συνδέσμου Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων. Είναι περίπου το 1998-99 και είναι και η περίοδος που έχουμε μία πολύ μεγάλη διάσπαση στον χώρο του επονομαζομένου επαρχιακού Τύπου, που χαρακτηρίστηκε κατά κάποιον τρόπο - λείπουν τώρα οι του Ηράκλειου

- και εμφύλιος πόλεμος, κρητικός εμφύλιος, τα θυμάται ο Θέμης Μπερεδήμας αυτά. Διότι στη μία Ένωση πρόεδρος ήταν ο Γραμματικάκης από το Ηράκλειο και στην άλλη, στον σύνδεσμο, ήταν ο Γαρεδάκης από τα Χανιά. Αυτό λοιπόν, η διάσπαση του επαρχιακού Τύπου είχε λάβει τα χαρακτηριστικά ενός κρητικού εμφυλίου πολέμου. Εν πάση περιπτώσει, θέλω να πω με λίγα λόγια, έκτοτε παρήχθη πάρα πολύ σημαντικό υλικό και από νεότερους συναδέλφους και με δημοσιεύσεις πολύ σημαντικές. Κοιτάξτε, θεωρώ σπουδαίο τον ρόλο των περιφερειακών μέσων, όχι επειδή το έχω μελετήσει και αποτελεί και το γνωστικό μου αντικείμενο στο Πανεπιστήμιο (το γνωστικό μου αντικείμενο είναι ουσιαστικά πολιτική και κοινοτική δημοσιογραφία). Όχι επειδή το έχω υπηρετήσει διαχρονικά το αντικείμενο αυτό, αλλά είναι σπουδαίος ο ρόλος των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης για τη Δημοκρατία. Είναι τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, που ουσιαστικά δημιουργούν εκείνο το πεδίο που μπορεί να σταθεί εμπόδιο στις ισχυρές τάσεις συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης στον χώρο των μέσων ενημέρωσης γενικά.

Χωρίς τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, ο βαθμός συγκέντρωσης στην ελληνική κοινωνία θα ήταν ισχυρότερος. Και γι' αυτό χρειάζονται σοβαρή ενίσχυση. Και προσέξτε να δείτε τώρα: το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων, των press subsidies δηλαδή, είναι αντικείμενο σπουδών σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Έχουν γίνει πλήθος έρευνες για να μελετήσουν το φαινόμενο αυτό.

Εμείς είχαμε προχωρήσει μάλιστα στο Πανεπιστήμιο και κάναμε μία σχετική σύγκριση διαφορετικών συστημάτων άμεσων και έμμεσων επιχορηγήσεων στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Και βγήκαν πάρα πολύ σημαντικά συμπεράσματα, τα οποία είχαμε δώσει και στις επαγγελματικές Ενώσεις και κυρίως στον Σύνδεσμο Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων που τα πήρε και τα χρησιμοποίησε στις επαφές που είχε με το αρμόδιο υπουργείο.

Άρα, η κρατική παρέμβαση ενίσχυσης των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης, είναι πάρα πολύ κρίσιμη για την επιβίωσή τους, αλλά και για την επιβίωση της ίδιας της δημοκρατίας. Και πρέπει να το δούμε αυτό, διότι ακούγονται και μερικά πράγματα που δεν είναι σοβαρά κατά τη γνώμη μου. Προσέξτε: το Σύνταγμά μας που είναι από τα πιο προοδευτικά Συντάγματα στην Ευρώπη και από τα πιο παλιά, έχει ένα πυλώνα πολύ σημαντικό: ελευθερία του Τύπου. Ο καθένας έχει το δικαίωμα και να ασκεί το δημοσιογραφικό επάγγελμα και να βγάζει και να εκδίδει μια εφημερίδα. Εάν το καταργήσουμε αυτό, καταργούμε

τη θεμελιώδη αρχή της ελευθερίας του Τύπου, που είναι, επαναλαμβάνω, βασικός πυλώνας του Συντάγματος. Άλλο όμως το ένα και άλλο το άλλο. Δηλαδή πώς θα συνδέσουμε την κρατική επιχορήγηση; Και μην το λαμβάνετε εδώ το θέμα της κρατικής επιχορήγησης ως κάτι κρατικοδίαιτο, υπάρχουν τομείς της οικονομίας που είναι πιο κρατικοδίαιτοι από τον Τύπο. Δεν υπάρχουν επιχειρήσεις αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, οι οποίες να μην έχουν κρατική επιδότηση. Και μάλιστα η ναυαρχίδα της ελληνικής οικονομίας είναι η πιο επιδοτούμενη. Αν θέλουμε λοιπόν να διασφαλίσουμε την ελευθερία του Τύπου, αν θέλουμε να διασφαλίσουμε την ύπαρξη περιφερειακών μέσων, πρέπει να τα ενισχύσουμε όχι με κανόνες του παρελθόντος. Με ένα σύστημα ορθολογικό. Και επαναλαμβάνω ότι αυτό έχει μελετηθεί. Υπάρχουν συστήματα έμμεσης ή άμεσης κρατικής ενίσχυσης των εντύπων μέσων ενημέρωσης. Και υπάρχουν και προτάσεις πάνω σε αυτό. Το ζήτημα λοιπόν είναι να υπάρξει ένας εξορθολογισμός ουσιαστικά του συστήματος αυτού, για να μπορέσει να στηριχθεί τα επόμενα χρόνια. Γιατί το μέλλον πράγματι δεν είναι το χαρτί. Δείτε τι συμβαίνει με τον αθηναϊκό Τύπο, τον πανελλαδικής κυκλοφορίας εννοώ. Το 1989 η μέση ημερήσια κυκλοφορία των αθηναϊκών εφημερίδων ήταν 1.170.000 φύλλα. Ποια είναι σήμερα η κυκλοφορία τους; Κάτω από 50. Έχω την εντύπωση ότι είναι 35.000 φύλλα, πανελλαδικά. Εδώ επιτρέψτε μου να πω ότι στην κρίση, παρόλο που έχει σημαντικές απώλειες ο περιφερειακός Τύπος, ο Τύπος μάλλον της Περιφέρειας -μην πούμε περιφερειακός Τύπος γιατί είναι λάθος- αποδεικνύει ότι έχει μεγαλύτερη ανθεκτικότητα. Εάν υπολογίσουμε ότι υπάρχουν εφημερίδες αυτή τη στιγμή που πουλάνε σε έναν νομό, περιφερειακή ενότητα πλέον, 3.000 και 3.500 φύλλα, άσχετα αν πουλούσανε 12.000 στο παρελθόν, αυτό είναι πολύ μεγάλο επίτευγμα για τη σημερινή εποχή. Γιατί μην ξεχνάμε ότι είχαμε δύο – τρία πολύ σημαντικά στοιχεία. Είχαμε την επίδραση της τηλεόρασης μετά την απορρύθμιση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου. Στη συνέχεια, είχαμε μια βαθιά οικονομική κρίση. Και στο τέλος είχαμε και την υγειονομική κρίση που έδωσε και το τελικό χτύπημα. Και φυσικά, το πιο σημαντικό, την επίδραση των διαδικτυακών μέσων, του Διαδικτύου δηλαδή, στο έντυπο.

Παρουσιάζουν ορισμένα περιφερειακά μέσα και εφημερίδες της Περιφέρειας ανθεκτικότητα σε σχέση με αυτό που συμβαίνει με τις πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες. Επίσης, είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό που ειπώθηκε ότι ο περιφερειακός Τύπος δεν είναι στα

χέρια εργολάβων. Είναι στα χέρια παραδοσιακών εκδοτών ακόμα, ανθρώπων δηλαδή που είτε ήταν παλιοί δημοσιογράφοι είτε ήταν παραδοσιακοί εκδότες με την έννοια ενός μικρού επιχειρηματία ή μιας μικρής οικογενειακής επιχείρησης. Γιατί αυτό ήταν το επιχειρηματικό μοντέλο του τύπου της Περιφέρειας: μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Δεν θέλω να σας κουράσω, είναι ένα τεράστιο θέμα κατά τη γνώμη μου, που έχει να κάνει με την ανισομερή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην Ελλάδα. Γι' αυτό παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις από περιοχή σε περιοχή. Δηλαδή άλλος είναι ο Τύπος στην Κρήτη, άλλος είναι ο Τύπος στη Δυτική Πελοπόννησο, άλλος στη Θράκη δυστυχώς και στη Δυτική Μακεδονία.

Υπάρχουν τέτοιου είδους διαφοροποιήσεις, που έχουν να κάνουν με την περιφερειακή ανάπτυξη. Θεωρώ λοιπόν ότι από αυτό προκύπτουν και οι διαφορετικές ταχύτητες. Κάπου, δηλαδή σε μία περιοχή όπως τα Γρεβενά, δεν μπορείς να έχεις 10 δημοσιογράφους.

Πρέπει να έχεις δημοσιογράφους. Μάλιστα όταν συμμετείχα παλιότερα στην επιτροπή, που είχε φτιάξει ο Θοδωρής Ρουσόπουλος για τον νόμο 3548 του 2007, όπου μπήκαν μια σειρά από ζητήματα, θυμάμαι τότε ότι ο Σύνδεσμος Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων έθετε το ζήτημα ότι πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον τρεις δημοσιογράφοι σε μια εφημερίδα, η οποία κυκλοφορεί σε νομούς, τότε, κάτω των 50.000 κατοίκων. Και υπήρξε βέβαια μια αντιπρόταση που έλεγε έναν ή κανέναν σε αυτούς τους νομούς της περιφερειακής ενότητας σήμερα. Υπάρχουν λοιπόν πάρα πολλά ζητήματα που έχουν να κάνουν και με αυτά τα στοιχεία της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, έχουν να κάνουν και με τον ίδιο τον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό, όπως αυτός διαμορφώθηκε ουσιαστικά μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο -μεταπολεμικά εννοώ- με την ύπαρξη ενός ισχυρού αθηνοκεντρικού μοντέλου ...

Νίκος Λεάνδρος, Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο:

Λοιπόν τι συμβαίνει σε αυτό το βίντεο που είδαμε; Συμβαίνει το εξής: ο λύκος δολοφονείται από τα τρία μικρά γουρουνάκια. Πάει η αστυνομία και τα συλλαμβάνει. Η αρχική εικόνα είναι ότι ο λύκος άρχισε να καταστρέφει το σπίτι και τα γουρουνάκια τον δολοφόνησαν, προσπαθώντας να προστατεύσουν το σπίτι. Και αρχίζει εκεί μία συζήτηση, αν είναι δίκαιο αυτό το οποίο έκαναν τα τρία γουρουνάκια,

αν έχουν δικαίωμα δηλαδή να υπερασπιστούν το σπίτι τους ακόμα και σκοτώνοντας τον λύκο ή όχι.

Γίνεται λοιπόν μία συζήτηση, υπάρχουν ψηφοφορίες, κάποιοι λένε καλά του έκανε του λύκου, κάποιοι άλλοι λένε ότι δεν επιτρέπεται αυτή η βία κ.λ.π. Και ξαφνικά, εμφανίζεται κάποιος και λέει ότι ήξερε τον λύκο και ότι ο λύκος είχε άσθμα. Δεν ήταν δυνατόν ποτέ να φουσήξει και να ρίξει τα σπίτια. Και βγαίνουν και κάποιοι ειδικοί και λένε ότι ακόμα και άσθμα να μην είχε, τα σπίτια αυτά δεν θα μπορούσαν να υποστούν αυτές τις ζημιές από το φύσημα του λύκου. Οπότε, αποκαλύπτεται ότι ο λόγος που τα γουρουνάκια σκοτώνουν τον λύκο είναι γιατί χρωστούν το σπίτι, έχουν χρέη στις τράπεζες. Το δάνειο το οποίο έχουν πάρει δεν μπορούν να το πληρώσουν και η τράπεζα θα τους πάρει το σπίτι. Και κάνουν τα ίδια τη ζημιά στο σπίτι για να πάρουν την αποζημίωση από την ασφάλεια και να πληρώσουν το δάνειο. Και σκοτώνουν τον λύκο ενοχοποιώντας τον. Ο λύκος είναι το θύμα όλης αυτής της ιστορίας.

Τα γουρουνάκια όμως, ταυτόχρονα, είναι το θύμα των τραπεζών. Και με αυτό ξεκινάει μια συζήτηση και λέγεται ότι οι τράπεζες το έχουν παρακάνει, χρωστάμε κι εμείς, χάνουμε τα σπίτια μας και καταλήγει με τη διαδήλωση την οποία βλέπετε στο βίντεο.

Τι συμπεράσματα νομίζω μπορούμε να βγάλουμε από τις δύο αυτές διαφημίσεις, όπως τις βλέπει η Guardian, όσον αφορά και τον τρόπο που γίνεται η δημοσιογραφία, αλλά και τον ρόλο της εφημερίδας: το πρόβλημα παραμένει το ίδιο. Γιατί να αγοράσεις την εφημερίδα. Ποιος είναι ο ρόλος και πώς θα πρέπει οι δημοσιογράφοι να λειτουργήσουν σε αυτό το πλαίσιο. Ποια είναι η μετάβαση δηλαδή η οποία έχει γίνει σε αυτά τα περίπου 30 χρόνια, τα οποία μεσολαβούν ανάμεσα στις δύο διαφημίσεις.

Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι ο στόχος είναι ο ίδιος. The whole picture, έτσι τελειώνει. Και τα δύο μηνύματα τελειώνουν με τον ίδιο τρόπο. Δηλαδή, καταρχάς, υπάρχει συνέχεια. Μετάβαση. Το ότι έχουμε πάει σε μία άλλη εποχή, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει τίποτα κοινό με την παλαιότερη εποχή. Ο στόχος είναι ο ίδιος. Πρέπει δηλαδή να διατηρηθεί η αντικειμενικότητα. Αυτό είναι ένα συμπέρασμα το οποίο μπορούμε να βγάλουμε.

Ένα δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι τα μέσα και ο τρόπος εργασίας είναι εντελώς διαφορετικός. Η ίδια εικόνα δεν βγαίνει πια από μία ομάδα δημοσιογράφων, οι οποίοι σαν το μάτι του Θεού παρακολουθούν και κρίνουν και μας δίνουν έτοιμο το περιεχόμενο.

Τώρα πια δεν μας δίνουν έτοιμο το περιεχόμενο, συνδιαλέγονται, υπάρχει μία διάδραση με το κοινό. Το μοντέλο αυτό η Guardian το ονομάζει Open Journalism. Είναι ένας νέος τρόπος λειτουργίας της αίθουσας σύνταξης. Έχει και πολλά άλλα στοιχεία, δεν θέλω να μπω σε αυτό το μοντέλο. Θα μπορούσαμε σε εξειδικευμένα σεμινάρια να συζητήσουμε για το μοντέλο της Guardian, για το μοντέλο των New York Times που είναι πολύ πετυχημένα παραδείγματα μετάβασης. Άρα λοιπόν έχουμε έναν άλλο τρόπο λειτουργίας, νέα εργαλεία και διαφορετικό τρόπο λειτουργίας της αίθουσας σύνταξης συνολικά. Με την έννοια ότι ο δημοσιογράφος λειτουργεί ως ένα είδος επιμελητή που οργανώνει μία ευρύτερη συζήτηση. Και λαμβάνει υπόψη του τη γνώμη του κοινού, τις απόψεις του κοινού, τις γνώμες των ειδικών. Ρωτάει, είναι δηλαδή ο ίδιος στο κέντρο ενός οικοσυστήματος, για να χρησιμοποιήσουμε αυτή τη λέξη που έχει γίνει της μόδας στην Ελλάδα τελευταία.

Υπάρχει όμως και ένα τρίτο μήνυμα, που είναι ακόμα σημαντικότερο νομίζω. Το πρώτο βίντεο είναι μία ατομική ιστορία. Δηλαδή, ο κίνδυνος ενός ανθρώπου και η πιθανότητα του εγκλήματος. Είναι ένα έγκλημα ή μία σωτηρία ενός ανθρώπου. Είναι ένα ατομικό ζήτημα. Το δεύτερο βίντεο έχει να κάνει με ένα κοινωνικό ζήτημα. Και μέσα από το προσωπικό αναδεικνύεται το κοινωνικό, το οποίο είναι το μείζον. Μέσα από τη δολοφονία με τον όποιον τρόπο, αναδεικνύεται το θέμα των δανείων, του ρόλου των τραπεζών, της αγωνίας των ανθρώπων, της κινητοποίησης, των διαδηλώσεων. Ας κρατήσουμε αυτό το τρίτο μήνυμα και να θέσουμε το ερώτημα.

Να επανέλθω λοιπόν στο αρχικό μου ερώτημα. Άρα τι σημαίνει μετάβαση; Σίγουρα σημαίνει αυτά που είπαμε για την τεχνολογική αλλαγή και τον νέο ρόλο της δημοσιογραφίας και τον τρόπο που πρέπει να γίνεται και να λειτουργεί η αίθουσα σύνταξης. Όμως, το πολύ σημαντικότερο ζήτημα είναι αν το περιεχόμενο ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας. Και αυτό είναι που πρέπει να προβληματίσει πάνω απ' όλα.

Αναφέρθηκαν πάρα πολλοί ομιλητές στο θέμα της δημοκρατίας και ότι -και σωστά το είπαν - είναι απαραίτητη η λειτουργία των media για την καλή λειτουργία της δημοκρατίας. Απειλείται σήμερα η δημοκρατία; Απειλείται. Γιατί απειλείται η δημοκρατία; Διότι οι κοινωνικές ανισότητες αυξάνονται, διότι η φτώχεια αυξάνεται, διότι πάρα πολλοί άνθρωποι δεν μπορούν να πληρώσουν το ρεύμα. Για κοινωνικούς λόγους απειλείται η δημοκρατία.

Και αυτό που περιμένουν οι άνθρωποι δεν είναι πια απλά το ρεπορτάζ. Το θέλουν αυτό, αλλά θέλουν να καταλάβουν τι συμβαίνει στο σύγχρονο κόσμο. Και αυτός πρέπει να είναι και ο στόχος.

Πριν από τρεις μήνες, κυκλοφόρησε το Human Development Report, δηλαδή η έκθεση των Ηνωμένων Εθνών που βγαίνει κάθε χρόνο για την κατάσταση της ανθρωπότητας και των ανθρώπινων κοινωνιών. Ο τίτλος αυτής της έκθεσης είναι *uncertain times, uncertain lives*.

Και λέει ότι η νέα κανονικότητα, τις επόμενες δεκαετίες, θα είναι η έλλειψη κανονικότητας. Δηλαδή η αυξανόμενη αστάθεια. Γιατί; Γιατί υπάρχουν τρεις κυρίως λόγοι, λένε τα Ηνωμένα Έθνη. Η τεχνολογική αλλαγή, που αποσταθεροποιεί τις κοινωνίες και τα επαγγέλματα.

Η κλιματική αλλαγή, η μείωση της βιοποικιλότητας, τα οξυνόμενα περιβαλλοντικά προβλήματα, η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της γης κ.λ.π. Και επίσης, η αύξηση των ανισοτήτων, τόσο στο εσωτερικό των χωρών, όσο και μεταξύ των χωρών. Αυτό δημιουργεί τεράστια ψυχολογικά προβλήματα - υπάρχουν πάρα πολλές έρευνες που το δείχνουν αυτό - και οξύνει τις συγκρούσεις και τις αντιθέσεις. Και φυσικά απειλεί και τη δημοκρατία. Πρέπει τα media να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων. Δηλαδή πρέπει να εξηγήσουν τι συμβαίνει σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία, όπου οξύνονται οι αντιθέσεις και οι συγκρούσεις. Πρέπει να μπορέσουν να κινητοποιήσουν τον κόσμο με έναν τρόπο με τον οποίο θα δοθούν κάποιες λύσεις.

Αυτό είναι η ουσία της αλλαγής που συντελείται σήμερα. Από την άποψη αυτή, θα πρέπει να πω ότι και η πρότασή μου είναι τα όποια προγράμματα γίνονται και στις Ενώσεις Συντακτών και οι ομιλίες και οι συζητήσεις, να μην είναι μόνο για το πώς θα χρησιμοποιήσουμε τα εργαλεία. Αλλά, ας πούμε, τι γίνεται με την κλιματική αλλαγή; Τι γίνεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη; Ξέρουμε τις έννοιες αυτές; Μπορούμε να τις χειριστούμε; Μπορούμε να τις δώσουμε στην κοινωνία; Λέω δύο παραδείγματα, τα οποία είναι στην αιχμή της συζήτησης διεθνώς.

Χρειάζεται λοιπόν όχι απλά να περιγράψουμε τις εξελίξεις, αλλά να μπορέσουμε να βοηθήσουμε την κοινωνία να καταλάβει τι ακριβώς συμβαίνει, ποια είναι η ουσία των αλλαγών. Διότι οι αλλαγές είναι ραγδαίες. Όπως σας είπα, δημιουργούν αυξανόμενες ανισότητες, σύγχυση, ψυχολογικά προβλήματα, ανασφάλεια. Και όλα αυτά, εάν δεν υπάρξουν λύσεις ικανοποιητικές, είναι εξαιρετικά επικίνδυνα φαινόμενα. Πρέπει λοιπόν να καταλάβουμε την αλλαγή με αυτή την ευρύτερη έννοια και να προτάξουμε και εμείς, ως ακαδημαϊκοί, αλλά

προφανώς και τα media, τα ουσιαστικά προβλήματα με τρόπο όχι περιγραφικό, αλλά προσπαθώντας να αναδείξουμε τις βαθύτερες αιτίες.

Να δώσω ένα παράδειγμα γι' αυτό. Ένα θέμα το οποίο απασχολεί αυτή τη στιγμή τις τοπικές κοινωνίες, είναι το θέμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των διαφόρων πάρκων, τα οποία στήνονται. Δεν αρκεί να καταγράφουμε τις αντιδράσεις. Πρέπει να το κάνουμε αυτό, αλλά πρέπει να μιλήσουμε επίσης για την κλιματική αλλαγή. Γιατί πρέπει να προχωρήσουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά πρέπει να μιλήσουμε και γιατί δεν υπάρχει χωροταξικό σχέδιο. Γιατί μπορεί αυτή η ιστορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από κάποιες απόψεις να βλάψει το περιβάλλον.

Άρα χρειάζεται μία βαθύτερη γνώση όλων των διαστάσεων του προβλήματος. Δεν είναι ικανοποιητική η συνεργασία μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου, της ακαδημαϊκής κοινότητας που έχει μια τεράστια εμπειρία γιατί μελετάει αυτά τα ζητήματα συστηματικά για χρόνια (φοιτητές μας κάνουν διδακτορικά και όλα αυτά τα πράγματα), δεν είναι ικανοποιητική η συνεργασία μεταξύ του ακαδημαϊκού και του επαγγελματικού χώρου. Είναι πολύ περιστασιακή. Για παράδειγμα, κανένα πανεπιστήμιο, απ' ό,τι ξέρω, όλα αυτά τα χρόνια δεν είχε ποτέ συνεργασία με την Ένωση Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών. Κατά καιρούς υπάρχει συνεργασία με το ΣΗΠΕ, κατά καιρούς υπάρχει συνεργασία με κάποιες συνδικαλιστικές ενώσεις, την Ένωση Συντακτών ή κάποιες άλλες, αλλά είναι περιστασιακό.

Εξαρτάται από το ποιος είναι επικεφαλής και έχει τη διάθεση να κάνει κάτι. Δεν είναι συστηματικό και δεν είναι πολύ σε βάθος. Δεν αφορά δηλαδή - πέρα από τα εργαλεία και τις τεχνολογικές αλλαγές - και το να μπορέσουν οι δημοσιογράφοι να κατανοήσουν τις βαθύτερες κοινωνικές, πολιτικές, γεωπολιτικές, τεχνολογικές αλλαγές. Δεν γίνονται δηλαδή σεμινάρια, συζητήσεις γύρω από αυτά τα ζητήματα. Χρειάζεται να γίνουν και αυτά. Διότι η χώρα μας όπως ξέρετε, αντιμετωπίζει τεράστιο πρόβλημα. Πρέπει λοιπόν να μπορέσει να ανταποκριθεί και η χώρα μας, όπως και οι επιχειρήσεις, σε αυτές τις νέες προκλήσεις. Δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση στη χώρα μας, ούτε από τα media.

Και αν θα πρέπει από κάπου να ξεκινήσουμε, είναι από μία συνεργασία πανεπιστημίων και επαγγελματικού χώρου, φυσικά και της Πολιτείας, γύρω τόσο από τα συνδικαλιστικά θέματα και τις τεχνολογικές αλλαγές, δηλαδή τα εργαλεία, αλλά και γύρω από το τι

θα γράψουμε. Όχι πώς θα το γράψουμε αλλά και τι θα γράψουμε. Δηλαδή να έχουμε τις ικανότητες να αναλύουμε τα ζητήματα σε βάθος στη διεθνή τους διάσταση και στην ουσιαστική τους σημασία.

Ανδρέας Παναγόπουλος:

Ευχαριστούμε τον κύριο Λέανδρο. Ο κύριος Βατικιώτης έχει το λόγο.

Παντελής Βατικιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Πάντειο

Πανεπιστήμιο:

Έχουμε ένα powerpoint. Έχουν ακουστεί πολύ ενδιαφέροντα πράγματα και ως εκ τούτου έχουν καλυφθεί πολλά εξ αυτών.

Θα προσπαθήσω να τονίσω κάποια στοιχεία που έχουν ήδη αναφερθεί και ίσως και κάποια επιχειρήματα που θα μπορέσουν να ενισχύσουν όλη αυτή την κουβέντα περί της πρότασης για τη βιωσιμότητα των περιφερειακών μέσων που ξεκίνησε και πολύ ωραία.

Υπάρχουν διάφοροι ορισμοί. Εγώ το ονομάζω εδώ «των πολιτών», για να αναδείξω ότι είναι μέσα στην υπηρεσία του πολίτη και πάνω εκεί ακριβώς θα χτίσω και την παρουσίαση.

Μιλάμε αρκετά, νομίζω, για το πρόβλημα - να τη χαρακτηρίσω - της πληροφοριακής αταξίας, με ό,τι αυτό περιλαμβάνει (την προπαγάνδα, την παραπληροφόρηση, θεωρίες συνωμοσίας και ούτω καθεξής). Και καλώς τονίζεται η ανάγκη να εκπαιδευτούμε με τα απαραίτητα εργαλεία, προκειμένου να διαχειριστούμε αυτό το πρόβλημα και οι επαγγελματίες δημοσιογράφοι αλλά και οι πολίτες ως τέτοιοι.

Αναγκαία συνθήκη αλλά δεν είναι ικανή για να προστατεύσει έτσι την δημοκρατία.

Λιγότερο μιλάμε για την απουσία, για το ότι απουσιάζει ένα προστατευτικό δίκτυο για την υπεράσπιση της πληροφόρησης του πολίτη. Διάφορες μελέτες και έρευνες έχουν αναδείξει σημαντικά προβλήματα. Ενδεικτικά από την UNESCO, από το Reporter Without Borders, το Freedom House και ούτω καθεξής. Οπότε, θα ήθελα να τονίσω ότι για τη διαχείριση αυτής της αταξίας, θα πρέπει η έμφαση να δοθεί στην ενίσχυση των μέσων των πολιτών και δη στα τοπικά περιφερειακά μέσα. Σε τελική ανάλυση, αν θέλουμε και αξιόπιστα εθνικά μέσα, νομίζω ότι χρειαζόμαστε τα ισχυρά τοπικά περιφερειακά μέσα και αυτό έχει αναδειχθεί με πολλούς τρόπους εδώ.

Το αίτημα, όπως φαίνεται και εδώ, είναι διαχρονικό για τον εκδημοκρατισμό της διαμεσολαβημένης επικοινωνίας και την ανάγκη

της αντιπροσώπευσης και συμμετοχής των πολιτών. Οπότε, δεν θα επιμείνω τόσο στο θεωρητικό, όσο στο ότι σίγουρα στις μέρες μας έχουμε πολύ περισσότερα εργαλεία, αν λάβουμε υπόψιν τις διαφορετικές δυνατότητες που έχουμε σε σχέση με τα μέσα.

Και μέσα σε αυτό το πλαίσιο, είναι ένα αίτημα που έχει διατυπωθεί διαχρονικά με πολλές αφορμές και από πολλά διαφορετικά εγχειρήματα. Ενδεικτικά κάποια από αυτά, τα οποία συγκαταλέγονται σε αυτό που μπορούμε να ορίσουμε ως ευρισκόμενα στο περιθώριο της κυρίαρχης δημόσιας σφαίρας: ανεξάρτητα ριζοσπαστικά μέσα και με τη συμμετοχή επαγγελματιών δημοσιογράφων εδώ, κινηματικά ακτιβιστικά, από τα κάτω συμμετοχικά και φυσικά τα τοπικά περιφερειακά.

Οπότε, και μάλιστα στην Ελλάδα, νομίζω ότι έχουμε μια πολύ ισχυρή παράδοση, πόσο μάλλον από την κρίση και μετά, όπου και πολλοί επαγγελματίες δημοσιογράφοι έχουν βρει διέξοδο σε πολλά ανεξάρτητα εγχειρήματα. Και πολλά από αυτά κάνουν και πολύ σημαντική δουλειά. Τώρα τι χαρακτηριστικό διαφορετικό έχουν, εναλλακτικό - όπως θέλετε να το θέσετε - όλα αυτά.

Εν συντομία, σίγουρα το πλαίσιο αναφοράς. Μιλάμε, εν προκειμένω, για μέσα τα οποία δίνουν έμφαση στις διαφορετικές κοινότητες, γεωγραφικές, υποπολιτισμικές ομάδες, μειονότητες είτε κινήματα, για το περιβάλλον και την κοινωνική Δικαιοσύνη. Το περιεχόμενο, εξειδικευμένη πληροφόρηση για παράδειγμα τοπικής υφής ενδιαφέροντος, άρθρωση διαφορετικών ανταγωνιστικών λόγων και αιτημάτων. Πρακτικές οργάνωσης και παραγωγής, βλέπουμε εδώ τις συνεργατικές μορφές παραγωγής γνώσης και πολιτικές ανοιχτές δημοσίευσης. Και φυσικά, όσον αφορά την εμπλοκή του κοινού ως τέτοια στη διαδικασία, αυτή είναι πάρα πολύ σημαντική, τόσο σε επίπεδο συμμετοχής και διαχείρισης της πληροφορίας - δυνητικά ο καθένας είναι παραγωγός - όσο και σε επίπεδο πειραματισμού σαν ένα εργαστήριο μέσα από το οποίο εκπαιδεύονται και οι ίδιοι πολίτες. Δεν χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να επιχειρηματολογήσουμε για τα τοπικά περιφερειακά μέσα. Συνιστούν ένα προνομιακό πεδίο διαφορετικής πληροφοριακής συγκρότησης, με γνώμονα την υπεράσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

Ενδεικτικά, βρίσκονται στην υπηρεσία του πολίτη, σε αντίθεση με τη λογική της κάλυψης του μέσου αναγνώστη, ενισχύοντας έτσι το αίσθημα της κοινότητας (με αλληλεπιδράσεις, κοινωνικούς δεσμούς) και προάγοντας τη διαβούλευση ως τέτοια. Πράγμα που μεταφράζεται

σε μια δημοσιογραφία για τους πολίτες και με τους πολίτες. Αναδεικνύουν ζητήματα που αποτελούν προτεραιότητα για τις τοπικές κοινωνίες και τους πολίτες. Οι ίδιοι πολίτες λοιπόν είναι οι πηγές των ιστοριών.

Έχουν εναλλακτικούς τρόπους πλαισίωσης των διαφόρων ιστοριών για τα κοινωνικά ζητήματα, που αποφεύγουν τα διπολικά σχήματα και ούτω καθεξής, ενισχύοντας τον δημόσιο διάλογο. Και φυσικά, όπως αναφέρθηκε, το κοινό έχει πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα να συνεισφέρει τόσο σε επίπεδο σχολιασμού όσο και παραγωγής μέσα από αυτήν τη διαδικασία, καθώς και να εκπαιδεύεται και το ίδιο.

Έτσι λοιπόν, αν αναζητούμε μια λύση στις κρίσεις και στις προκλήσεις που τίθενται, είτε αν το δούμε πιο συγκεκριμένα στο επίπεδο της παραπληροφόρησης στη σύγχρονη κοινωνία και στο δομικό ζήτημα της αποδόμησης των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και της δημοσιογραφίας, νομίζω εδώ ότι η λύση πρέπει να είναι στρατηγική, δομική και αυτή είναι η ανάπτυξη των μέσων των πολιτών, που θα υπηρετήσουν την πληροφόρηση του πολίτη ως θεμελιώδες πολιτειακό δικαίωμα. Θα δίνουν λοιπόν σε όλους και όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται για να κάνουν πραγματικότητα την υπόσχεση της δημοκρατίας. Αυτό σημαίνει ότι αναζητούμε έναν επιπλέον δημόσιο χώρο, μια δημόσια σφαίρα η οποία θα συμπληρώσει αυτήν που έχουμε, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί - και το γνωρίζουμε ακόμα και στις περιπτώσεις όπου έχουμε αναπτυγμένα μοντέλα της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης - να καλύψει το κενό.

Άρα χρειαζόμαστε ένα υποστηρικτικό πεδίο, πολυπρισματικό, όπου θα έχουμε μια ευρεία γκάμα μέσω των πολιτών που θα διευκολύνουν ακριβώς την ανάπτυξη των ειδικών ενδιαφερόντων, την αντιπροσώπευση των διαφορετικών λόγων και τη συμμετοχή των διαφορετικών κοινωνικών δρώντων στη δημόσια συζήτηση.

Οι άξονες εδώ -για να κάνω και τη σύνδεση με την οποία συμφωνώ και προσπαθώ να αναπτύξω κι εγώ - για την ανάγκη της κρατικής δημόσιας χρηματοδότησης. Ποιοι είναι αυτοί που πληρώνουν; Είναι οι πολίτες, για να λέμε και τα αυτονόητα. Νομίζω ότι θα πρέπει να υποστηριχθεί ένα μοντέλο μη κερδοσκοπικών μέσων των πολιτών, που θα υπηρετούν το δημόσιο αγαθό της πληροφόρησης και με έναν ορίζοντα που θα ενισχύει τον πλουραλισμό και την πολυφωνία. Και φυσικά εδώ τα τοπικά περιφερειακά μέσα νομίζω ότι μπορούν να αποτελέσουν ένα στρατηγικό πυλώνα στον σχεδιασμό. Σίγουρα θα χρειαστούμε και έναν οδικό χάρτη, δεν είναι κάτι καινούργιο.

Αναφέρω την έρευνα του κοινού. Ο αγαπητός Αντώνης αναφέρθηκε σε έρευνες που έχουν γίνει στο παρελθόν. Νομίζω ότι τώρα θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και τα νέα δεδομένα της ψηφιακής εποχής.

Πόσο μάλλον, για να το συνδέσω και με την άλλη σημείωση του Νίκου, να μάθουμε τι θέλουν οι πολίτες στις τοπικές κοινωνίες, να τους εντάξουμε σε αυτήν τη διαδικασία, να καταγράψουμε, να χαρτογραφήσουμε αυτές τις ανάγκες, με τη συμβολή και των επαγγελματιών δημοσιογράφων σαφέστατα και των ακαδημαϊκών και ούτω καθεξής.

Το δεύτερο σκέλος, που επίσης τονίστηκε για την ανάγκη των συμμαχιών και συνεργειών και σαν ομάδων πίεσης προς την Πολιτεία για αυτό το νέο πλαίσιο, το οποίο θα μπορούσε να ενισχύσει ακριβώς την πληροφόρηση για τον πολίτη. Όπου εκτός από τους επαγγελματίες δημοσιογράφους έχουμε και διάφορους άλλους φορείς που υποστηρίζουν το δικαίωμα στην πληροφόρηση, μη κυβερνητικές οργανώσεις, αλλά και ανεξάρτητες φορείς. Πολλοί εξ αυτών επίσης αναφέρθηκαν, κάτω από αυτή την ομπρέλα που παρουσίασα πριν στο πολύχρωμο μωσαϊκό (διάφορα παραδείγματα έθεσε και η Λαμπρινή). Προσπαθούμε να τα καλύψουμε και εμείς κάτω από τις εναλλακτικές αν θέλετε μορφές δημοσιογραφίας στο παρατηρητήριο που έχουμε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Και να έρθουμε και στο τέλος στην πρόταση, η οποία απαιτείται για έναν μακροχρόνιο σχεδιασμό ενός βιώσιμου μοντέλου, το οποίο θα είναι χρηματοδοτημένο και ανταγωνιστικό για τα μέσα των πολιτών.

Οπότε εδώ θα μου επιτρέψετε μερικές σκέψεις με το βλέμμα σε μια βιώσιμη δημοσιογραφία για τις επόμενες δεκαετίες και γενιές, να μην χαθούν και όλες αυτές που βγαίνουν από τα Πανεπιστήμια και θέλουμε να πιστεύουμε ότι ξέρουν πώς να κάνουν δημοσιογραφία.

Αν μπορώ να λάβω υπόψη και τα σχόλια και παρατηρήσεις που έγιναν, η δική μου εντύπωση είναι ότι το εμπορικό σχήμα έτσι κι αλλιώς δεν λειτουργεί για αυτά. Και μόνο να λάβουμε υπόψη πώς ζούμε στην - να χρησιμοποιήσω κι εγώ τον όρο - εποχή της μεταδιαφήμισης. Άρα η διαφήμιση δεν κινείται με τους παραδοσιακούς τρόπους για την τοποθέτηση των προϊόντων. Μπορεί πλέον να βρει κατευθείαν το κοινό μέσα από τη Google, μέσα από το Facebook, ανά πάσα στιγμή. Κι αυτό δεν αφορά μόνο τα παραδοσιακά μέσα, αφορά και τους ειδησεογραφικούς οργανισμούς τους διαδικτυακούς. Οπότε, λαμβάνοντας αυτά υπόψη, θα πάμε πίσω στο μοντέλο της δημόσιας χρηματοδότησης ως τέτοια.

Εδώ έχουν αναφερθεί πολλά από τα προβλήματα τα οποία πάντα συνοδεύουν την οποιαδήποτε προσέγγιση τέτοιου τύπου, για την κατάχρηση της εξουσίας και ούτω καθεξής. Επίσης, παρατίθενται και αναφέρονται τα καλά παραδείγματα στη βόρεια Ευρώπη, στις σκανδιναβικές χώρες κ.λπ.

Άρα έχουμε ένα σημείο αναφοράς. Επίσης, να λάβουμε υπόψη ότι σε αυτές τις περιπτώσεις, όπου υπάρχει χρηματοδότηση για να υποστηριχθεί η αξία της είδησης, τυγχάνει να είναι και πολύ ψηλά στους δείκτες, είτε αυτή είναι η ελευθερία του Τύπου ή είναι οι γενικότεροι δείκτες δημοκρατικότητας.

Άρα, για να κλείσω εδώ, μια βιώσιμη πολιτική υποστήριξης της δημοσιογραφίας, μέσω της δημόσιας χρηματοδότησης των μέσων των πολιτών - και φυσικά εδώ τα τοπικά περιφερειακά μέσα μπορούν να αποτελέσουν μια ναυαρχίδα - θα πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύεται με τις δικλίδες ασφαλείας απέναντι σε οποιαδήποτε μορφή κυβερνητικής επιρροής, είτε αυτή είναι πώς θα διαλέξουν ποιος θα πάρει τα χρήματα είτε να ασκηθεί λογοκρισία ή οποιοσδήποτε τύπος ελέγχου για να δούμε αν γίνεται καλά η δημοσιογραφία. Φαντάζομαι σε αυτό συμφωνούμε, οπότε το προσπερνάμε.

Και να συνοδεύεται, επίσης, από όλες εκείνες τις προϋποθέσεις, για το ποια εγχειρήματα μπορούν να μουν κάτω από αυτό το πλαίσιο, όπως είπαμε μη κερδοσκοπικά. Και άλλες προϋποθέσεις που έχουν να κάνουν για παράδειγμα και με αυτό που αναφέρθηκε, πώς δηλαδή θα παίρνουν τα χρήματα. Συμφωνώ απολύτως ότι μια βασική συνιστώσα είναι η εργασία, οπότε θα πρέπει πάνω από τα 2/3, το 75% της χρηματοδότησης να πηγαίνει ακριβώς σε αυτό που μας λείπει: στην έρευνα πεδίου. Οι νέες τεχνολογίες μπορεί να έχουν μειώσει το κόστος, αλλά φαντάζομαι συμφωνούμε ότι δεν μπορούν να αντικαταστήσουν αυτή τη βασική παράμετρο και αυτή θα πρέπει να ενισχυθεί. Παραγωγή πρωτογενούς περιεχομένου και ούτω καθεξής, αυτά μπορούν να μουν σαν παράμετροι.

Ενίσχυση του πλουραλισμού. Και εδώ μπορούμε να δανειστούμε από διάφορα μοντέλα πώς μπορεί να υπάρχει από ένα μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης, αν προκρίνουμε για παράδειγμα και να ψηφίζουν οι ίδιοι πολίτες ανάμεσα στα εγχειρήματα, τα οποία είναι διαθέσιμα και ως εκ τούτου θα μπορούν να λάβουν τη χρηματοδότηση. Έχοντας όμως και ένα ποσοστό ελάχιστο αντιπροσώπευσης, αν θέλουμε να ικανοποιήσουμε τη συνθήκη του πλουραλισμού.

Και για όλα τα θέματα που αναφέρονται και φοβόμαστε κάτω από την ομπρέλα του δημόσιου συμφέροντος, νομίζω είναι πολύ απλά τα πράγματα. Τα πάντα πρέπει να είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα στον καθένα σε αυτή την περίπτωση. Οπότε, θα συμφωνήσω κι εγώ ότι αυτή μοιάζει μία βιώσιμη πολιτική για αυτά που τουλάχιστον εγώ ονόμασα «μέσα των πολιτών».

Ανδρέας Παναγόπουλος:

Τον λόγο έχει ο κύριος Παναγιώτης Κάπος, που είναι στο διδακτικό προσωπικό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Παναγιώτης Κάπος, Διδακτικό Προσωπικό Πάντειο Πανεπιστήμιο:

Πραγματικά, στην εξαιρετική αυτή ημερίδα έχουν ειπωθεί πολλά σημαντικά πράγματα. Εγώ ουσιαστικά θα πιάσω λίγο το νήμα από τις παρουσιάσεις του κυρίου Παναγόπουλου και της κυρίας Λαμπρινής Παπαδοπούλου. Θα μιλήσω λίγο και θα βάλω στη διάσταση την ψηφιακή γενιά.

Εμείς διαβάζουμε εφημερίδες, διαβάσαμε ή γενικά είμαστε άνθρωποι που έχουμε μία σχέση με τον έντυπο Τύπο και με τον περιφερειακό. Όμως, υπάρχει μία γενιά που έρχεται, η οποία δεν ξέρει τι σημαίνει εφημερίδα στην πραγματικότητα. Δεν έχει διαβάσει, δεν έχει πιάσει έντυπη εφημερίδα σε πολλές περιπτώσεις. Και πώς εμείς αυτή τη γενιά, από όλο το οικοσύστημα που συζητάμε (δημοσιογράφους, εκδότες, οποιονδήποτε), θα πρέπει να την αγκαλιάσουμε; Για να μιλήσουμε και λίγο και τη γλώσσα της. Αλλά και σε κάθε περίπτωση, όλα αυτά τα επιχειρηματικά μοντέλα που λέμε, απευθύνονται κυρίως στην ψηφιακή γενιά που έχει μάθει να είναι σε ένα ψηφιακό περιβάλλον.

Στην πραγματικότητα, υπάρχει η πληροφορία ως το επίκεντρο και το εκδοτικό περιεχόμενο ως βασικές κινητήριες δυνάμεις, οι οποίες είναι σε ένα προσκήνιο ψηφιακής αλλαγής. Συνεπώς, χωρίς να εγκαταλείπουν την έντυπη διάστασή τους, οφείλουν να αναπτύξουν στρατηγικές μετάβασης στο ψηφιακό περιβάλλον, αναπροσαρμόζοντας όμως παγιωμένα εκδοτικά, επικοινωνιακά και επιχειρηματικά μοντέλα. Φυσικά, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη σε κάθε διάστασή τους ότι οι τελευταίες αναλογικές γενιές φθίνουν βιολογικά και από την άλλη πλευρά η ψηφιακή γενιά δεν φαίνεται να έχει την ανάγκη - έτσι φαίνεται τουλάχιστον και από κάποιες έρευνες - να διαβάσει

εφημερίδα. Δεν υπάρχει αυτή η «κουλτούρα περιπτέρου» που υπήρχε σε παλαιότερες γενιές, ούτε έντυπης ενημέρωσης. Αλλά από την άλλη μεριά, ούτε στο ψηφιακό περιβάλλον φαίνονται διατεθειμένες να αγοράσουν περιεχόμενο ή ακόμα και να διαβάσουν περιεχόμενο από τα μέσα επικοινωνίας. Συνήθως διαβάζουν στα social media, αυτό θα το κρατήσουμε λίγο και για μετά.

Συνεπώς, είναι μια σημαντική πρόκληση για όλον τον περιφερειακό Τύπο – θα εστιάσω στον περιφερειακό Τύπο μιας και είναι γενικότερα το θέμα της ημερίδας - το πώς θα εισχωρήσει σε αυτόν το νέο ηλικιακό κοινό, η ψηφιακή γενιά. Πρέπει πρώτα απ' όλα να τη γνωρίσει αυτήν την ψηφιακή γενιά, να ξέρει ποιες είναι οι απαιτήσεις της και ποιες είναι οι διαστάσεις της και γενικά ποια είναι η νοοτροπία της.

Θα μω κατευθείαν στην ψηφιακή γενιά και σε κάποια επιχειρηματικά μοντέλα που θα μπορούσαν να συνάδουν με αυτήν την ψηφιακή γενιά. Η ψηφιακή γενιά έχει πάρα πολλούς ορισμούς. Ας δούμε τα βασικά χαρακτηριστικά της, όπως τα λέει και τα αναφέρει η βιβλιογραφία. Διαθέτουν ευελιξία προσαρμογής, είναι σημαντικά εξοικειωμένοι με την τεχνολογία, χρησιμοποιούν νέους τρόπους επικοινωνίας, περιστρέφονται γύρω από το Διαδίκτυο, αλληλεπιδρούν με άλλους, διαθέτουν κουλτούρα συνδεσιμότητας, δημιουργίας και διαδικτυακού διαμοιρασμού, προτιμούν τη γραφική απεικόνιση από τα κείμενα. Προτιμούν να μαθαίνουν μέσω της χρήσης τεχνολογίας, επιθυμούν ενεργητική και διερευνητική μάθηση και δεν θέλουν να είναι παθητικοί δέκτες ειδήσεων. Και σε κάθε περίπτωση, εκτιμούν την αμεσότητα και την ευκολία Δεν έχουν την υπομονή πλέον να κάθονται για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα να διαβάζουν ολόκληρες αράδες. Και καταναλώνουν κειμενικό περιεχόμενο και πληροφορία με διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τις προηγούμενες γενιές.

Πρέπει να τα έχουμε αυτά ως έναν καταστατικό χάρτη, το τι συμβαίνει στην ψηφιακή γενιά και ποιες είναι οι ανάγκες της. Σαφώς υπάρχει και η λεγόμενη χρήση χρήσεων και ικανοποιήσεων.

Στην πραγματικότητα, δηλαδή, ότι προσαρμόζεται ανάλογα με το μέσο που θα διαβάσει ή στο σύστημα που θα μπει, ακόμα και στα social media, ανάλογα με το πώς θα είναι να τα χρησιμοποιήσει. Δηλαδή με άλλο τρόπο χρησιμοποιεί το Facebook, το οποίο η νέα ψηφιακή γενιά - αν θέλουμε να είμαστε επικαιροποιημένοι - δεν το χρησιμοποιεί ιδιαίτερα. Χρησιμοποιεί το Instagram και το Tik Tok τώρα, που είναι τα καινούργια social media για την ψηφιακή γενιά. Άρα, στην

πραγματικότητα θα πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας ότι κάθε περιεχόμενο θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με το μέσο στο οποίο εμφανίζεται, παρέχεται ή ακόμα και δημιουργείται.

Γιατί και η δημιουργία περιεχομένου φυσικά είναι ένας εξαιρετικά σημαντικός δείκτης.

Τώρα ως προς το εμπειρικό πλαίσιο, πάλι θα ανατρέξω πολύ γρήγορα - τα είπαν οι προλαλήσαντες και πολύ καλά - στα επιχειρηματικά μοντέλα. Οι μικροπληρωμές είναι ένα μοντέλο το οποίο εμφανίστηκε στη μουσική βιομηχανία και αφορά όχι συνδρομητικό πακέτο σε ολόκληρη την εφημερίδα ή σε εξαμηνιαία, τριμηνιαία βάση ή ανά μέρα, αλλά σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Μπορεί να θέλει να διαβάσει κάποιος για τα πολιτιστικά, αν μιλάμε για νέους, να θέλει να διαβάσει τα αθλητικά. Θα μπορεί να πληρώσει μόνο για αυτό το συγκεκριμένο περιεχόμενο. Οπότε βάζω στη συζήτηση και αυτό το μοντέλο.

Τώρα, ηλεκτρονικές διαφημίσεις έχουν εμφανιστεί ως ένα μοντέλο το οποίο δημιουργεί έσοδα στον Τύπο και στον περιφερειακό. Στη Σκανδιναβία έχουν εφαρμοστεί αυτά, με την έννοια ότι ως πάροχοι περιεχομένου και δημιουργοί περιεχομένου γνωρίζουν πώς να δημιουργήσουν μια διαφημιστική καμπάνια.

Εκεί που θέλω να εστιάσω είναι κυρίως στο ψηφιακό περιβάλλον, όπου όπως και να το κάνουμε, το κείμενο πρέπει να είναι πιο σύντομο. Για το έντυπο περιβάλλον, προφανώς υπάρχουν άλλα ζητήματα. Είναι ψηφιακός εγγραμματισμός, είναι πάρα πολλά, τα οποία δεν είναι του παρόντος.

Και συζητώντας για τα επιχειρηματικά μοντέλα, θα προσθέσω λίγο και αυτό που νομίζω δεν ειπώθηκε σήμερα, την εποχή του web 3.0 και του blockchain. Σε αυτήν την εποχή υπάρχει το νέο Διαδίκτυο, έτσι όπως το είχαν οραματιστεί ο Tim Berners-Lee και άλλοι, το οποίο είναι ένα ανοιχτό Διαδίκτυο και δεν είναι ολιγοπωλιακό. Έτσι, δεν θα εξαρτάται δηλαδή το κάθε μέσο ενημέρωσης, αν θα είναι στην Google Ads πρώτο και δημιουργεί περιεχόμενο μόνο για τον Google. Θα πρέπει να δημιουργεί περιεχόμενο για τους αναγνώστες.

Τώρα, τι κάνει το web 3.0 στην πραγματικότητα, πολύ συνοπτικά: μπορεί να δώσει - και το blockchain ως νέα τεχνολογία - νέες δυνατότητες και να υπάρχει περιεχόμενο που να δημιουργείται με διαφάνεια και αξιοπιστία και να ελέγχεται το περιεχόμενο και να εντοπίζονται και οι πηγές των fake news. Μπορεί να το διασφαλίσει αυτό με τεχνικά χαρακτηριστικά. Να προστατεύει τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών, που είναι πάρα πολύ σημαντικό. Αλλά

κυρίως και να επιβραβεύει τους αναγνώστες - καταναλωτές - prosumers, δηλαδή τους ανθρώπους που δημιουργούν περιεχόμενο και καταναλώνουν περιεχόμενο. Και στην πραγματικότητα, μπορεί να δημιουργήσει νέες ροές εσόδων. Φυσικά είναι πάρα πολύ καινοτόμο, αλλά το βάζω αυτό στην ατζέντα, γιατί είναι ένα γεγονός το οποίο έρχεται, υπάρχει στο εξωτερικό, μπορεί και θα πρέπει να μας απασχολήσει και εμάς, από οποιοδήποτε πεδίο έρχεται ο καθένας. Φυσικά όλα αυτά τα μοντέλα που έχουμε αναφέρει δεν έχουν μια προκάτ εφαρμογή, δεν μπορούν να εφαρμοστούν ούτε για όλους, ούτε σε όλα τα μέσα. Εξαρτάται από τους πόρους του καθενός, στρατηγικές κ.λ.π.

Άρα, στην πραγματικότητα, το κάθε μέσο θα πρέπει να έχει όμως την παλέτα αυτή και να επιλέξει τα κατάλληλα χρώματα που θα αξιοποιήσει το μοντέλο που το ενδιαφέρει. Επανερχόμενος στην ψηφιακή γενιά, ουσιαστικά στο μάθημα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο που κάνουμε, την Εκδοτική Επιχειρηματικότητα και Παραγωγική Διαδικασία, κάνουμε μελέτες πάνω σε αυτό και σε συνδυασμό με το media lab του Παντείου Πανεπιστημίου. Δηλαδή, ερευνούμε τα social media των εκδοτών, κυρίως ως μεθοδολογικό εργαλείο αυτή τη στιγμή ως βάση δεδομένων τα μέλη του ΣΗΠΕ, που είναι ένα οριοθετημένο δείγμα και ουσιαστικά κοιτάζουμε τα social media και βγάζουμε κάποια πρώτα συμπεράσματα.

Αυτό που θα σας δείξω τώρα και θα σας πω, είναι στην ουσία μέσα από έρευνες και εργασίες που έχουμε κάνει με τους φοιτητές. Η ψηφιακή γενιά τι λέει; Σας παραθέτω τα λεγόμενά της. Να δούμε αν μπορούμε να την ακούσουμε. Η θεματολογία των μέσων και των περιφερειακών μέσων να καλύπτει και άλλους ορίζοντες, όπως ίσως θέματα που αφορούν την εκπαίδευση, τη λειτουργία, τις αλλαγές στα πανεπιστήμια, να έχουν ενεργό συμμετοχή τα νεαρότερα κοινά. Για παράδειγμα, στην επόμενη συνεδρία είναι για τον πολιτισμό, τον τουρισμό.

Αυτά είναι θέματα, ένα θεματικό πεδίο, ένα content, που μπορεί να τραβήξει την ψηφιακή γενιά, να διαβάσει τοπικά μέσα και έντυπα και ψηφιακά. Άλλο που έχουμε εντοπίσει, από τα λεγόμενα της ψηφιακής γενιάς, είναι ότι δεν υπάρχει μεγάλη αλληλεπίδραση με το κοινό, όπως σχόλια κοινοποίησης. Δηλαδή τα social media των εκδοτών εφημερίδων είναι στατικά. Αυτό δεν τραβάει κανέναν, ειδικά τη γενιά αυτή που θέλει να υπάρχει μια αλληλεπίδραση. Άρα τα εγκαταλείπει. Ποικιλομορφία όσον αφορά το περιεχόμενο των αναρτήσεων.

Εδώ το πολυμεσικό περιεχόμενο: φωτογραφίες, βίντεο, ήχος, κείμενο, hashtags. Γενικά, οτιδήποτε μπορεί να συμβάλλει σε μια αποδοτική επικοινωνία.

Οι εφημερίδες, λέει εδώ η ίδια ψηφιακή γενιά, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να μουν στο Instagram και στο TikTok για πιο άμεση επαφή με τον κόσμο και να ανεβάζουν μικρά βίντεο - αποσπάσματα που θα αφορούν τα θέματά τους. Υπάρχουν εφημερίδες στη Γαλλία, τοπικός Τύπος - είναι πολλά τα παραδείγματα, μπορούμε να τα παραθέσουμε κάποια στιγμή αν χρειαστεί σε πρακτικά κ.τ.λ. - που έχουν εφαρμόσει ουσιαστικά πρωτοσέλιδα σε μικρά τρέιλερς. Ουσιαστικά τραβάνε την ψηφιακή γενιά να αναγνωρίσει πρώτα από όλα την εφημερίδα, αυτό το visibility που είπαμε πριν, την ορατότητα. Δεν ξέρω αν εδώ, ακόμα και στην Κρήτη ή στη Θράκη ή οπουδήποτε στην Ήπειρο, γνωρίζει η ψηφιακή γενιά τις εφημερίδες που βγαίνουν στην περιοχή της. Μπορεί να το γνωρίζουν από τους γονείς τους, αλλά από μόνοι τους νομίζω δεν θα το ήξερα.

Άλλο που μας λέει η ψηφιακή γενιά: θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και νέα μοντέλα, όπου κάθε χρήστης θα πληρώνει ένα μικρό ποσό για να μπορεί να διαβάσει αποκλειστικά νέα που δεν υπάρχουν στην έντυπη έκδοση των εφημερίδων. Άρα το ψηφιακό περιβάλλον μπορεί να είναι enhanced. Δηλαδή, να είναι ένα εμπλουτισμένο περιεχόμενο, το οποίο έχει καλύτερη ανανέωση, τροποποιείται πιο εύκολα. Και το έντυπο να έχει μια εμβάθυνση, δηλαδή να έχει μια ανάλυση ενός γεγονότος, ενός θέματος που προφανώς δεν μπορείς να το πεις με λίγες λέξεις και με λίγες σειρές.

Σύνδεση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με τη διαδικτυακή φόρμα συνδρομής μέσω κουμπιών προτροπής. Και για εφημερίδες που έχουν μοντέλα συνδρομητικά, ο αναγνώστης πρέπει να μπει στο site, να τα ψάξει, να δει αν υπάρχουν. Δεν θα το κάνει αυτό. Αν έχει όμως μια ανάρτηση και γράφει εκεί «γραφτείτε συνδρομητής» και έχει ένα κουμπί προτροπής και μπει, ο άλλος μπορεί να το κάνει αυτό.

Σε άλλες βιομηχανίες μέσων και περιεχόμενων, στο βιβλίο για παράδειγμα, στα περιοδικά υπάρχουν αυτά τα μοντέλα. Περισσότερη εικόνα, χρώμα, κίνηση, έξυπνα βίντεο και θέματα που απασχολούν τους νέους.

Επίσης άλλα θέματα εδώ: εργασία, ανεργία, μουσική, μόδα, τέχνες. Αυτά είναι θέματα που προφανώς απασχολούν τους νέους και θα ήθελαν να διαβάσουν αυτό το περιεχόμενο. Θα μπορούσαν να ανεβάζουν, μας λέει εδώ πρόταση ένας φοιτητής, σε story στο

Instagram και στο Facebook, κάποια άρθρα που περιλαμβάνουν διάσημα πρόσωπα, με σκοπό να τα αναδημοσιεύουν στους προσωπικούς λογαριασμούς. Εδώ υπάρχει ένα θέμα, αυτό με τους influencers κ.λπ., με την επιδραστική τους δύναμη, αλλά θα μπορούσαν να επιλέγουν κάποια αξιολογημένα μέλη της κοινωνίας της τοπικής, κάποιους γνωστούς, για να δημιουργήσουν μια διάχυση στο περιεχόμενο.

Επίσης, δημοσιεύσεις μιας επιχείρησης στο TikTok έχουν περισσότερες πιθανότητες να αγγίξουν το νεαρότερο ηλικιακά κοινό από οπουδήποτε αλλού. Υπάρχει γενιά στο TikTok. Για παράδειγμα στο βιβλίο, δημιουργούνται best sellers βιβλίων μόνο από το TikTok, στο οποίο μπορεί και η εφημερίδα με ανάλογες προσαρμογές να δώσει μια ορατότητα όπως σας είπα στο περιεχόμενο. Η κύρια παρατήρησή μου είναι πως σχεδόν σε κάθε ένα κανάλι ανεβάζουν το ίδιο υλικό. Δηλαδή δεν μπορείς να έχεις 4-5 social media, αν τα έχεις και αυτά ως περιφερειακή εφημερίδα, και να έχεις copy paste το ίδιο υλικό. Θέλει προσαρμογή. Προφανώς εδώ είναι τα άλλα ζητήματα που θίξατε, δηλαδή εργαζόμενοι κ.λπ. Φυσικά έτσι πρέπει να γίνει. Δεν μπορεί ένας άνθρωπος ή δύο-τρεις δημοσιογράφοι να κάνουν όλη αυτή τη δουλειά. Η η κατάρτιση, όπως αναφέρατε, προφανώς όλα αυτά υπάρχουν στην ατζέντα.

Στο Instagram πρέπει να αλλάξει η φύση δημοσιεύσεων, να έχουν πιο πολύ τα highlights κ.λπ., κάποια τεχνικά εργαλεία. Γενικά, η γενιά μας αναζητά παντού την ευκολία πρόσβασης σε μια είδηση, καθώς στον σύγχρονο κόσμο συμβαίνουν πάρα πολλά σε σύντομο χρονικό διάστημα, στην Ελλάδα και παγκοσμίως. Θέλουν να έχουν άμεση πρόσβαση και να μουν μετά στο site της εφημερίδας να το διαβάσουν αυτό. Αλλά να το δουν όμως, να το καταλάβουν.

Και ένα που έχω κρατήσει γιατί μου αρέσει και νομίζω είναι ένα μοντέλο το οποίο θα φτιαχτεί στις εφημερίδες κάποια στιγμή. Και στις περιφερειακές, γιατί οι περιφερειακές έχουν αυτό το πλεονέκτημα του εστιασμένου κοινού, ξέρουν που στοχεύουν κατά πρώτον λόγο.

Η επόμενη δεκαετία πιθανόν να αναδείξει νέους τρόπους έξυπνης και προσωποποιημένης πληροφόρησης. Έχουμε τα big data και ήδη χρησιμοποιούνται στα έξυπνα κινητά, τα smartphones για να έρχονται προσωποποιημένες ειδήσεις. Δηλαδή, εξατομίκευση αυτού του περιεχομένου αλλά αυτό φυσικά θέλει ποικιλία περιεχομένου για να μπορεί να εφαρμοστεί.

Θα πάω κατευθείαν σε βασικά συμπεράσματα και από την έρευνα γενικότερα. Στην πραγματικότητα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη ότι αφενός υφίσταται ένα χάσμα γενεών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το facebook είναι από μεγαλύτερο κοινό, τα άλλα από νεαρότερο κοινό. Και αφετέρου η αναλογική γενιά, όπως σας είπα, φθίνει βιολογικά και έχει ήδη εγκαταλείψει την αγορά των έντυπων (αναφέρθηκε και ο κ. Σκαμνάκης στις πωλήσεις των φύλων και τη σοβαρή μείωση που υπάρχει)

Από την άλλη πλευρά, όμως, η ψηφιακή γενιά δεν φαίνεται διατεθειμένη να αγοράσει και να διαβάσει δημοσιογραφικό περιεχόμενο, τουλάχιστον στην έντυπη μορφή του όπως είναι τώρα ή να το καταναλώσει με τρόπο που αυτό εμφανίστηκε στο ψηφιακό περιβάλλον. Δηλαδή υπάρχει εδώ ένα κενό. Δηλαδή, αυτή η ψηφιακή γενιά είναι μετέωρη και πάει και διαβάζει από τα social media ό,τι ανεβάζει ο καθένας και όλα αυτά που έχουμε δει, φυσικά και με κίνδυνο την παραπληροφόρηση, την κριτική ικανότητα, τη σκέψη, τη δημοκρατία, άμα το δούμε ευρύτερα.

Η έλευση των νέων μέσων κοινωνικής δικτύωσης ωθεί πιο δυναμικά τις εκδοτικές επιχειρήσεις στο να αναθεωρήσουν τη στρατηγική τους και να επεκτείνουν μια πιο συνεκτική στρατηγική, η οποία θα αγκαλιάζει και το έντυπο περιβάλλον και το ψηφιακό και θα το διαχέει αυτό μέσα από τα social media.

Οι προκλήσεις αλλά και όλες οι έρευνες δείχνουν ουσιαστικά τρεις στρατηγικές που πρέπει να ακολουθηθούν: είναι οι στρατηγικές σύνταξης, οι στρατηγικές διανομής και οι επιχειρηματικές στρατηγικές και τα επιχειρηματικά μοντέλα. Για να υλοποιήσεις, όμως, αυτά τα μοντέλα, δεν μπορείς να έχεις έξω από το κάδρο την ψηφιακή γενιά. Σίγουρα, στην πραγματικότητα, ο περιφερειακός Τύπος έχει κάποιες προκλήσεις, μάλλον και κάποια πλεονεκτήματα. Από τη μια μεριά, μπορεί να συνδυάσει αυτή την υπερτοπικότητα που διαθέτει, το hyperlocal ή το microlocal όπως είναι στην ακαδημαϊκή μελέτη. Ταυτόχρονα, όμως, διευρύνοντας και το κοινό, στοχεύοντας δηλαδή δια μέσου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε ένα ευρύτερο κοινό, το οποίο μπορεί να είναι μέσα αξιοποίησης της μεθοριακής της υπόστασης. Πολλές εφημερίδες είναι στη μεθόριο και μπορούν να λειτουργήσουν σε άλλα κοινά και σε άλλες χώρες ακόμα. Και αυτά τα social media, όπως καταλαβαίνετε, μπορούν να δώσουν ένα πάρα πολύ καλό έναυσμα για να γίνει. Άρα στην πραγματικότητα μία χωρική διεύρυνση του περιεχομένου των ίδιων των social media.

Για παράδειγμα, στην Κρήτη γίνονται πάρα πολλά φεστιβάλ μουσικής - και τώρα το καλοκαίρι - τα οποία να μεν ενδιαφέρουν το Ρέθυμνο, το Ηράκλειο, τα Χανιά και τον Άγιο Νικόλαο και τη Σητεία και οτιδήποτε, αλλά έρχονται πάρα πολλοί από όλη την Ελλάδα. Άρα δεν είναι μόνο ένα τοπικό γεγονός. Είναι σε μία τοπική κοινότητα, αλλά έρχονται ακόμα και από το εξωτερικό. Άρα αυτό ως περιεχόμενο, ως νέο, μπορεί να έχει πολύ μεγαλύτερο κοινό από ό,τι θεωρούμε ότι είναι το κοινό μόνο του περιφερειακού Τύπου.

Οπότε αυτό που φαίνεται κιόλας είναι ότι οι στρατηγικές παραγωγής περιεχομένου στα social media έχουν μια έντονη εντυποκεντρική διάσταση ακόμα. Δεν έχουν προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις, αυτές που προτάσσει το νέο περιβάλλον.

Αλλά στην πραγματικότητα, όπως η εφεύρεση της τυπογραφίας που ήταν ως αποτέλεσμα, για να χρησιμοποιήσω τα λόγια της Αιζενστάιν, μιας μεγάλης εμβέλειας, μη αναστρέψιμης διαδικασίας που δεν είχε γυρισμό, έτσι και η ψηφιακή διαδικασία, η ψηφιακή εποχή, δεν έχει γυρισμό. Είμαστε σε αυτήν, πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να προσαρμοστούμε. Το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και στις βιομηχανίες των μέσων και της επικοινωνίας. Αναμφίβολα, βρισκόμαστε στην εποχή του επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας και των μοντέλων των νέων μέσων.

Φαίνεται ότι τα νέα μέσα και τα περιφερειακά μέσα, ακόμα και τα έντυπα τα παραδοσιακά, μπορούν στην πραγματικότητα να μετασχηματίζονται σε παρόχους περιεχομένου, σε curator, σε επιμελητές περιεχομένου. Αυτό συμβαίνει σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα, όπου στην ουσία, για παράδειγμα, αξιολογούν κάποια sites ή αξιολογούν περιεχόμενο ή εφημερίδες.

Και μπορούν αυτό να το παρέχουν μέσα από το brand τους, γιατί ξέρουν να κάνουν αυτήν τη δουλειά, να διαχειρίζονται περιεχόμενο και να αξιολογούν, να το διασταυρώνουν αν είναι αξιόπιστο ή όχι. Αλλά σε κάθε εκδοτικό, επιχειρηματικό και επικοινωνιακό μοντέλο, η στόχευση σε νέο ηλικιακά κοινό πρέπει να είναι μια εκ των ων ουκ άνευ δραστηριότητα. Μια συνθήκη η οποία θα καταστήσει και αυτή, σε συνδυασμό με όλα όσα έχετε πει, μια βιώσιμη ανάπτυξη στον Τύπο. Η νέα γενιά βρίσκεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στο ψηφιακό περιβάλλον, όντας βαθιά δικτυωμένη. Θα μεγαλώσει ηλικιακά κάποια στιγμή και αυτή η γενιά, αλλά δύσκολα θα ακολουθήσει μοντέλα ενημέρωσης τα οποία δεν γνώρισε. Χωρίς τη σε βάθος κατανόηση της ψηφιακής γενιάς και την αποτελεσματική στόχευση σε αυτήν, κάθε

στρατηγική του περιφερειακού Τύπου, είτε είναι αυτή επιχειρηματική στρατηγική, είτε τεχνολογική, είτε καινοτομίας, είτε οργανωτική, λειτουργική, είτε marketing, θα είναι ημιτελής, εάν με συνέπεια και συνέχεια δεν στοχεύει και σε αυτό το κοινό, με αποτέλεσμα να διακυβεύεται όλη αυτή η βιωσιμότητα που συζητάμε. Η ψηφιακή γενιά είναι εδώ και νομίζω ότι πρέπει να την ακούσουμε

Δημήτρης Γαλαμάτης, Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας:

Είναι κάτι που δεν είναι ακόμα ώριμο για να ανακοινωθεί από τη Γενική Γραμματεία, αλλά επειδή βλέπω ότι σε μια τέτοια ημερίδα τέθηκε ως προβληματισμός και ως ανησυχία, θα σπεύσω να εκμεταλλευτώ τη συγκυρία (κυρίως από την αποκωδικοποίηση του συγκεκριμένου θέματος που έκανε ο τελευταίος ομιλητής, ο κύριος Κάπος, τα είπαν και οι προηγούμενοι καθηγητές, αλλά ήταν πολύ πιο σαφής).

Τι θα κάνουμε με την ψηφιακή γενιά σε σχέση με τον έντυπο Τύπο. Πώς θα τη φέρουμε κοντά; Πώς θα τον γνωρίσει; Πώς αυτό θα μπορέσει να αποτελέσει ένα θεμέλιο για τον πολιτισμό και για τη δημοσιογραφία; Πώς θα μπορέσει να δώσει και μια άλλη επιχειρηματική διέξοδο; Το έχουμε ψελλίσει σε κάνα δύο δημόσιες παρεμβάσεις μας, θέλω να το πω πιο καθαρά - γιατί θα χρειαστούμε και τη βοήθεια κυρίως των πανεπιστημιακών, αλλά και των δημοσιογράφων - ότι επεξεργαζόμαστε στη Γενική Γραμματεία τους τελευταίους δύο μήνες ένα πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας στα σχολεία. Τι κάνει η επεξεργασία που κάνουμε μέχρι τώρα; Κυρίως αναζητούμε και έχουμε αλληλογραφία και έχουμε συγκεντρώσει υλικό από αντίστοιχες πρακτικές άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Δουλέψαμε πάρα πολύ πάνω στο πρόγραμμα της Φινλανδίας, βλέπουμε το πρόγραμμα της Γαλλίας. Είμαστε σε μία φάση που γεννάμε, η υπηρεσία δηλαδή και όλοι οι συνεργάτες οι δικοί μου, προσπαθούμε να γεννήσουμε ένα τέτοιο πρόγραμμα, που θα απευθύνεται ακριβώς στα παιδιά της σχολικής ηλικίας σε όλη την Ελλάδα, σε συνεχή και διαρκή βάση. Γι' αυτό θέλουμε και τη βοήθειά σας. Νομίζω ότι θα αποτελέσει ένα ακόμα εργαλείο ενίσχυσης του περιφερειακού Τύπου. Γιατί μιλάμε για το πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας του επαρχιακού Τύπου. Δηλαδή, στην Κρήτη δεν θα αφορά μόνο τις μεγάλες εφημερίδες της

πανελλαδικής κυκλοφορίας, αλλά και τις τοπικές, οι οποίες θα βρίσκονται με βάση το πρόγραμμα, έτσι όπως το σχεδιάζουμε, ανάλογα με την κυκλοφορία τους, αν είναι ημερήσιες, αν είναι εβδομαδιαίες και σε συγκεκριμένα τακτά διαστήματα ή σε συγκεκριμένες περιόδους προγραμμάτων φιλιαναγνωσίας. Θα βρίσκονται μέσα στα σχολεία και θα υπάρχει άμεση επαφή της νεολαίας, των παιδιών της πρωτοβάθμιας και κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τον Τύπο.

Και με μια ώσμωση που θα δημιουργηθεί, με τις επιχειρήσεις Τύπου, με τους δημοσιογράφους που δουλεύουν εκεί, με τους δημοσιογράφους γενικότερα και φυσικά με την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Το λέω, γιατί είναι ένα εργαστήριο αυτό που γίνεται σε αυτήν την ημερίδα. Δεν έχει τον χαρακτήρα εξαγγελίας, έχει τον χαρακτήρα ενημέρωσης του χώρου, προκειμένου να γεννήσει ενδεχομένως κάποια έτι περαιτέρω ιδέα που θα μορφοποιήσει και θα κάνει πιο σαφές αυτό που σχεδιάζουμε. Αλλά θέλω να απευθύνω και ένα αίτημα συνεργασίας και αναμονής προτάσεων, κυρίως από το πάνω πάνελ, αλλά και από το χώρο τον δικό σας, των Ενώσεων».

Ανδρέας Παναγόπουλος:

Επιτρέψτε μου μία φράση, πάντως, κύριε Γενικέ. Καλό είναι να μπου οι εφημερίδες οι έντυπες μέσα στα σχολεία, αλλά αν δεν πλησιάσεις τη νέα γενιά μέσα από τα social media, θα τις πάρουν και θα τις πετάξουν και δεν θα ξανασχοληθούν. Ο συνάδελφος, Μιχάλης Βασιλάκης από το Μουσείο Τύπου, Πρόεδρος του Μουσείου Τύπου της ΕΣΗΕΠΗΝ, θέλει να πει δύο καλές πρακτικές και να κλείσουμε.

Μιχάλης Βασιλάκης, Πρόεδρος του Μουσείου Τύπου της ΕΣΗΕΠΗΝ:

Επιγραμματικά και μόνο για να μην σας κουράζω. Τι έχουμε κάνει; Είναι δύο-τρία πράγματα. Πρώτον, πρόγραμμα δωρεάν εκπαιδευτικό για μαθητές δημοτικού, με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με μουσικοπαιδαγωγούς και άλλα. Έρχονται τα παιδιά στον χώρο του Μουσείου Τύπου, έχουν μία γνωριμία με τον Τύπο, ανάλογα και με το περιεχόμενο και τη διδακτέα ύλη που κάνουν στο σχολείο τους. Δεύτερη πρακτική: πρόγραμμα το οποίο κάναμε με ομάδα συναδέλφων δημοσιογράφων. Επισκέψεις ανά δύο άτομα σε σχολεία τα οποία ασχολούνται με το μαθητικό έντυπο, εκδίδουν σχολικές εφημερίδες. Δεν παρεμβαίνουμε στο περιεχόμενό τους. Τους βοηθάμε κυρίως σε

πιο πρακτικά ζητήματα. Αν η φωτογραφία πρέπει να είναι δίστηλη, αν είναι μονόστηλη, πόσες λέξεις χρειάζεται για να είναι σωστός ο τίτλος και ούτω καθεξής.

Και ένα τρίτο, το οποίο πιστεύουμε ότι αγγίζει τη νέα γενιά - είναι τουλάχιστον πιο κοντά σε αυτά που και η ίδια πρεσβεύει σε αυτόν τον ψηφιακό κόσμο - είναι το κομμάτι της ψηφιοποίησης, στο οποίο έχουμε προχωρήσει. Βέβαια, είμαστε πίσω σε σχέση με αυτό που θα θέλαμε να έχουμε κάνει, αλλά ήδη στο Διαδίκτυο υπάρχουν 303.000 σελίδες ανοιχτό αρχείο, το οποίο είναι επισκέψιμο σε όλους τους χρήστες του Διαδικτύου κάθε ηλικίας.

Κώστας Βασιλάκης, Έφορος ΠΟΕΣΥ:

Θα σας διαβάσω τώρα το μήνυμα που μας έστειλε η εκπρόσωπος Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία, κυρία Πόπη Τσαπανίδου. Αναφέρει:

ΠΟΠΗ ΤΣΑΠΑΝΙΔΟΥ:

«Αρχικά θα ήθελα να εκφράσω τη συμπαράστασή μου και από αυτό το βήμα που μου δίνεται, στις οικογένειες των θυμάτων της σιδηροδρομικής τραγωδίας, στα Τέμπη. Επίσης, με αφορμή αυτό το γεγονός, θα ήθελα να εκφράσω τη συμπαράστασή μου σε όλους τους συναδέλφους δημοσιογράφους που έδωσαν τη μάχη της ενημέρωσης τις πρώτες δύσκολες ώρες στον τόπο του δυστυχήματος.

Γνωρίζω πολύ καλά αυτή την αγωνία γιατί την έχω ζήσει και εγώ. Σε αυτό το σημείο όμως θα ήθελα να σταθώ και σε κάτι άλλο, συγκεκριμένα, που έχει σχέση με το συνέδριό σας. Όλοι είδαμε τη σημασία των Περιφερειακών Μέσων Ενημέρωσης εκείνες τις κρίσιμες ώρες. Τις πρώτες πληροφορίες τις διαβάζαμε, κατά κύριο λόγο, από τα τοπικά μέσα της Κεντρικής Ελλάδας.

Σε αυτήν τη δύσκολη στιγμή, αναδείχθηκε με κάθε τρόπο η σημασία του περιφερειακού Τύπου, όχι μόνο για τις τοπικές κοινωνίες αλλά και για ολόκληρη τη χώρα. Σε καμία περίπτωση λοιπόν τα μέσα πανελλαδικής εμβέλειας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τη δουλειά που γίνεται στα περιφερειακά μέσα.

Αντίθετα, πολύ συχνά, σε διάφορα γεγονότα πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής φύσεως, διαπιστώνουμε πως όλοι οι άλλοι αντλούν πληροφορίες από τον περιφερειακό Τύπο.

Με άλλα λόγια, ο περιφερειακός Τύπος συμβάλλει εξίσου σημαντικά στην ενημέρωση των πολιτών, όπως και οι υπόλοιπες πηγές ενημέρωσης. Οι διευκολύνσεις που μπορεί να παρέχει η Πολιτεία στον βαθμό του δυνατού, είναι απαραίτητες για τη δημοκρατία και είναι απαραίτητες για την περαιτέρω ανάπτυξη των περιφερειακών μέσων.

Η Πολιτεία οφείλει να σκύψει στα σοβαρά αιτήματα των μέσων της περιφέρειας και να δώσει λύσεις στα χρόνια προβλήματά τους. Και αυτό θα το κάνει ξεκαθαρίζοντας το πεδίο του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου της Περιφέρειας, προκηρύσσοντας άδειες αλλά και διαμορφώνοντας ένα έγκυρο μητρώο Τύπου, με προϋπόθεση το κριτήριο της εργασίας.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έχει κάνει ένα πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της διαφάνειας. Αυτό το πρώτο βήμα ήταν η δημιουργία μητρώου ηλεκτρονικού Τύπου, το οποίο παραμένει αναξιοποίητο. Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας».

Πολιτισμός, Τουρισμός και Αθλητισμός ως βάσεις παραγωγής και διανομής περιεχομένου από την Περιφέρεια: Η περίπτωση της Κρήτης

Συντονισμός: Γιάννης Σιούλας, Β΄ Αντιπρόεδρος της ΠΟΕΣΥ.

Γιάννης Σιούλας, Β΄ Αντιπρόεδρος της ΠΟΕΣΥ:

Να καλέσω στο πάνελ να έρθουν οι κύριοι Νίκος Ψιλάκης, Κυριάκος Κώτσογλου, Σταύρος Τζεδάκης και Αντώνης Παπουτσήκης.

Εισαγωγικά να πω ότι ο κ. Ψιλάκης, που θα είναι ο πρώτος ομιλητής, πέρα από συνάδελφος, είναι δημοσιογράφος χρόνια πολλά, αλλά κυρίως είναι συγγραφέας. Και μάλιστα στην Κρήτη τον θεωρούν εμβληματική μορφή, υπό την έννοια ότι έχει αναδείξει πολλά στοιχεία από την ιστορία της. Υπάρχει τρίτομο έργο του κ. Ψιλάκη για τα μοναστήρια της Κρήτης, εξαιρετικά σημαντικό, που αποτελεί πηγή για όλους τους υπόλοιπους οι οποίοι ασχολούνται με αυτά τα θέματα.

Ακροατής: Βραβεύτηκε και από την Ακαδημία Αθηνών.

ΝΙΚΟΣ ΨΙΛΑΚΗΣ, Δημοσιογράφος, Μέλος ΕΣΗΕΠΗΝ –

Συγγραφέας:

Τιμή μου να είμαι σε αυτό το βήμα. Κύριοι συνάδελφοι, αγαπητοί φίλοι. Μπορεί να φαίνεται κάπως παράξενο να μιλάμε εδώ για πολιτισμό σε εποχές πολλαπλών κρίσεων και έντονων αμφισβητήσεων, ακόμη και σε εποχές καθολικού προβληματισμού, όπως τώρα.

Μα σκέφτομαι πως κάπου εδώ βρίσκεται η ρίζα όλων τούτων: στον πολιτισμό μας, σε μια πολυσυζητημένη έννοια, για την οποία δεν έχει ακόμη δοθεί ένας καθολικός ορισμός. Και φτάνουμε σε σημείο να τον εξειδικεύουμε, να μιλάμε για πολιτικό πολιτισμό, νομικό πολιτισμό και βεβαίως για τηλεοπτικό. Λες και δεν περιλαμβάνει ένα σύνολο δράσεων, επιτευγμάτων, πνευματικών και υλικών συμπεριφορών και αξιών.

Όταν ο φίλος, ο Κωστής Βασιλάκης, μου έκανε την τιμητική πρόταση να μιλήσω σε μια εκδήλωση του σιναφιού μου, με γενικό τίτλο «Τύπος και Πολιτισμός», δίστασα. Τι να χωρέσεις σε μια ολιγόλεπτη εισήγηση, τη στιγμή που ξέρεις καλά ότι και ο ίδιος ο Τύπος έκφραση του πολιτισμού είναι. Έκφραση ιδιαζόντως σημαντική που επηρέασε γενιές και γενιές και διαμόρφωσε συνειδήσεις. Τη στιγμή που ξέρεις πολύ καλά ότι ο ίδιος ο Τύπος συνιστά πολύτιμο πολιτισμικό αγαθό και απόθεμα και κοινωνική περιουσία. Κάτι σαν εθνικό αρχείο κι αν μην θεωρηθεί υπερβολικός ο χαρακτηρισμός, γιατί νομίζω πως δεν είναι.

Δεν αναφέρομαι βέβαια στις όλο και συρρικνούμενες στήλες των εφημερίδων, τις αποκαλούμενες πολιτιστικές. Στο σύνολο αναφέρομαι, από την πρώτη μέχρι την τελευταία αράδα, από την πρώτη μέχρι την τελευταία λέξη. Πολιτισμός είναι η ενημέρωση, είναι η έκφραση γνώμης, είναι το δικαίωμα στον λόγο, η πολυφωνία και ο διάλογος. Πολιτισμός είναι όλα αυτά που καθιέρωσαν τον Τύπο στις συνειδήσεις των πολιτών.

Πολιτισμός είναι και η κριτική τελικά, μα και η πολυβασανισμένη δεοντολογία, που κι αυτή κατάντησε να μοιάζει κατασκευασμένη με λάστιχο. Όπως ακριβώς και η κριτική, που, κατά τη γνώμη μου, η αποδυνάμωση και η συνεχής απουσία της δεν είναι μονάχα σιωπή, αλλά συνιστά και άκριτη αποδοχή όλων όσων «σερβίρονται».

Άλλοι ειδικότεροί μου μίλησαν και θα μιλήσουν για όλα αυτά τα ζητήματα. Εγώ θα περιοριστώ σε μερικές αναφορές, που αντλώ κυρίως

από μια προσεκτική ματιά στον κρητικό τύπο και τις απαρχές του (υλικό που συγκεντρώνω για προσωπικές μελέτες). Και αναρωτιέμαι, φίλοι αγαπητοί και συνάδελφοι, πόσο σκοτεινές φαίνονται οι εποχές που δεν φωτίστηκαν από τον Τύπο. Πόσο θολές είναι οι εποχές, που δεν ευτύχησαν να έχουν εφημερίδες. Πόσο ασαφές παραμένει το κοινωνικό τους τοπίο, πόσο γνοφερός ακόμη και ο φυσικός χώρος. Ακόμα και ο φυσικός χώρος με περιοχές υποφωτισμένες και όψη θαμπή. Και θυμάμαι ξάφνου εκείνον τον ρομαντικό πατριώτη, τον Βιβιλάκη, που όταν είχε ανάψει για τα καλά η φωτιά του πολέμου, κουβάλησε ολόκληρο τυπογραφείο σε ένα μικρό χωριό της Κρήτης, για να εκδώσει εφημερίδα το 1841, στα χρόνια της πρώτης μεγάλης επανάστασης μετά το '21. Ήξερε εκείνος ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος του Τύπου. Ναι, εφημερίδα στα χρόνια της φωτιάς. Η πρώτη ουσιαστικά που κυκλοφόρησε στο νησί, μετά την ελεγχόμενη από τον Μοχάμεντ Άλι, την εφημερίδα «Γκιρίτ». Και είναι να ανασύρεις από τη λήθη το δεύτερο τυπογραφείο, αυτό που κατά την παράδοση μετακινούνταν από χωρίου εις χωρίον και από σπηλαίου εις σπήλαιον, στα χρόνια του μεγάλου σηκωμού της Κρήτης, το 1866.

Ήξεραν όμως και οι οθωμανικές αρχές, αυτές που δειλά επέτρεψαν την κυκλοφορία εφημερίδων στη νήσο μετά το τανζιμάτ, την αποκαλούμενη ημιτελή, λειψή και άτολμη φιλελευθεροποίηση του Χάττι Χουμαγιούν. Η εφημερίδα που γινόταν επικίνδυνη για την εξουσία έκλεινε για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα ή και οριστικά. Αυτές τις πρώτες εφημερίδες κοιτάζω, του 1880-1890. Επιτρέψτε μου να πω, δεν είναι μόνο πηγές ειδήσεων πολιτικών και κοινωνικών. Είναι καθρέφτες μιας εποχής και θα σας πω γιατί. Μαθήματα πολιτισμού και διδαχές για όλους εμάς σήμερα.

Και επειδή κουβέντιαζα με συναδέλφους πριν, για τις δυσκολίες αυτής της εποχής, λέω είναι τόσο δύσκολα σήμερα ή μήπως και τότε ήταν το ίδιο δύσκολα; Ή μήπως κάθε εποχή έχει τις δικές της δυσκολίες; Οι πρωτοπόροι της δημοσιογραφίας έστρεψαν γρήγορα το βλέμμα τους στις αληθινές πηγές του πολιτισμού, τον λεγόμενο λαϊκό πολιτισμό. Και διέσωσαν καταπληκτικές μαρτυρίες, μια περασμένη ζωή, για ήθος και αξίες και πρότυπα ζωής. Είναι να αναρωτιέσαι πώς οι άνθρωποι αυτοί σε καιρούς σοβαρών εθνικών ζητημάτων, στον αιώνα των μεγάλων επαναστάσεων, είχαν συλλάβει καθ' ολοκληρία το νόημα, θεωρώντας τον πολιτισμό και τις εκφράσεις του δομικό υλικό μιας μελλοντικής ελεύθερης κοινωνίας και ενός κράτους σαν και αυτό που οι ίδιοι είχαν ονειρευτεί.

Ο ίδιος ο Βιβιλάκης, που σας είπα λίγο πριν, δεν έγραφε μόνο πύρινα άρθρα για την απελευθέρωση της Κρήτης αλλά και παραδόσεις, δημοσίευε ρίμες, μετέφραζε αρχαίους συγγραφείς. Σε μια από αυτές τις εφημερίδες του 19^{ου} αιώνα, διάβασα πριν από χρόνια ένα κείμενο για τη διατροφή των Κρητών. Πολύ πριν αναδειχθεί ο πλούτος της παραδοσιακής διατροφής και πριν ο πολιτισμός αυτός εκπέσει σε ευτελείς παραθέσεις συνταγών, απογυμνωμένες από το κοινωνικό και το πολιτισμικό τους πλαίσιο. Μερικά από αυτά τα κείμενα θα έπρεπε ίσως να διδάσκονται σε σχολεία και πανεπιστήμια.

Έτυχε να έχω λόγο την εποχή που η ανώριμη, επιτρέψτε μου να το πω, και ανερμάτιστη ελληνική πολιτική ηγεσία πρότεινε τον όρο μεσογειακή διατροφή. Μερικοί άνθρωποι έδωσαν τότε μάχες, αντιπροτείνοντας αν όχι το «κρητική», όπως επέβαλε η επιστημονική δεοντολογία, το «ελληνική», το «ελληνικός διατροφικός πολιτισμός» ή κάτι που να έχει σχέση γενικά και ένα εθνικό περιεχόμενο.

Τη συνέχεια την ξέρετε. Η τάχα θριαμβευτική επιτυχία της πολιτικής είναι μάλλον παταγώδης αποτυχία της ελληνικής κοινωνίας.

Δεν ανατρέχω στο παρελθόν για να κάνω συγκρίσεις και να βγάλω πρόχειρα συμπεράσματα. Το μέλλον ονειρεύομαι και εγώ όπως και όλοι μας εδώ μέσα και τις πηγές από τις οποίες αντλούμε εμπνεύσεις. Και αν στρέψουμε τα μάτια στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν, είναι για να δούμε τον Κωστή Παλαμά να κάνει ρεπορτάζ Βουλής, τον Παπαδιαμάντη και τον Καζαντζάκη αμειβόμενους συνεργάτες των εφημερίδων. Και όλους εκείνους που διαμόρφωσαν τη νέα ελληνική λογοτεχνία στο γύρισμα του περασμένου αιώνα, να αποτελούν στυλοβάτες του Τύπου. Οι κώδικες γραφής και οι αφηγηματικές τεχνικές ήταν ίδιες ή έστω κινούνταν σε παράλληλους δρόμους, καθώς η είδηση δεν ήταν ποτέ αποστεωμένη, αλλά πλαισιωμένη με όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν ένα κείμενο ελκυστικό.

Επιτρέψτε μου να πω, ότι παρά τις όποιες ακρότητες του Τύπου, κάτω από αυτές τις συνθήκες ωρίμασε και η ίδια ελληνική κοινωνία. Και να θυμηθούμε πως ο Τύπος συνιστά και συνιστούσε ένα συμπαγές σύνολο πραγμάτων. Όπως θα έλεγε κάποιος παλιός συνάδελφος, στα πρώτα χρόνια της ελευθεροτυπίας, συμπληρώνοντας τα λόγια του Χέγκελ «η εφημερίδα είναι η πρωινή προσευχή του σύγχρονου ανθρώπου».

Αναρωτιέμαι λοιπόν, όπως μάλλον κι εσείς, ποιος επιτελεί σήμερα αυτό το μέγιστο λειτούργημα συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός πολιτιστικού πλαισίου. Δεδομένου ότι ο πολιτισμός είναι, όπως είπαμε, μια έννοια πολυδιάστατη και εν τέλει περιλαμβάνει το σύνολο

της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η δημοσιογραφία του κινητού τηλεφώνου μήπως; Ή της κοινωνικής δικτύωσης; Ο περιφερειακός Τύπος βρίσκεται μπροστά σε πολλές προκλήσεις. Αλλά εμείς οι λειτουργοί του οφείλουμε να γνωρίζουμε ότι ο πολιτισμός είναι δημιουργία, όχι μίμηση πολιτιστικών προτύπων ακρίτως υιοθετημένων. Είναι οι μικρές κοιτίδες άλλοτε της λεσβιακής λογοτεχνικής άνοιξης, άλλοτε της Κρήτης των Αλεξίου ή του Καζαντζάκη, άλλοτε της Θεσσαλονίκης, άλλοτε της αλεξανδρινής πρωτοπορίας. Γιατί και οι εφημερίδες της Αλεξάνδρειας περιφερειακός Τύπος θα μπορούν να θεωρηθούν, παρότι γενικά τον χαρακτηρίζουμε ως παροικιακό Τύπο.

Όλες αυτές οι φωνές δημιουργούν όχι μόνο την ποικιλότητα, την οποία οφείλουμε να αναδείξουμε, μα και το υπόστρωμα για μια κοινή συνιστώσα και την ανάπτυξη τάσεων που οδηγούν στην εθνική τέχνη, που αποτελούν πρόκριμα για την ανάπτυξη κάθε μορφής τέχνης. Μένω σε αυτό που είπα πριν για τον Τύπο ως πηγή πληροφοριών και αποτύπωση ενός πλαισίου ζωής και ενός συνόλου δράσεων, που κορωνίδα τους είναι η συμμετοχή στα κάθε λογής δρώμενα. Με βασικό συστατικό την ενημέρωση από λειτουργούς της ενημέρωσης, όχι από ευκαιριακούς, ανώνυμους και απαίδευτους εν πολλοίς.

Στα μέσα της δεκαετίας του '80, νέος ακόμη πολύ, ανέλαβα τη διεύθυνση μιας ντόπιας εφημερίδας, βοηθώντας το πέρασμα στη νέα τεχνολογία. Πολύ πριν κυκλοφορήσει το πρώτο φύλλο, ήρθε και με βρήκε ένας άνθρωπος 80 ετών τότε. Εκείνος που κάποτε ως κλητήρας της νέας εφημερίδας του Μουρέλου -ναι υπήρχε τότε κι αυτή η ειδικότητα, κλητήρας- μετέφερε τα τελευταία χειρόγραφα του γέροντα Κονδυλάκη από την εργένικη κάμαρά του στο τυπογραφείο και είχε περάσει όλη την υπόλοιπη ζωή του ως εφημεριδοπώλης. Ένας από αυτούς που κουβαλούσαν 500 και 700 φύλλα και τα μοίραζαν για να βρουν οι συνδρομητές την εφημερίδα τους το πρωί, κάτω από την πόρτα του σπιτιού ή του μαγαζιού τους. Στο σχολείο δεν είχε πάει. Μέχρι τη Δευτέρα Δημοτικού μόνο. Αλλά, λέει, οφείλω πολλά στις εφημερίδες, αυτό το έλεγε και το ξανάλεγε. Από τις εφημερίδες έμαθα γράμματα και έγινα άνθρωπος. Όχι ως άνθρωπος εργαζόμενος του Τύπου, αλλά ως αναγνώστης του Τύπου. Σας διαβεβαιώ ότι ήταν ένας άνθρωπος υψηλής κουλτούρας, τον κράτησα πολλές ώρες στο γραφείο και μιλούσαμε. Εκείνη την εποχή διάβαζε Χέμινγκουэй, ήξερε σχεδόν απέξω τον Ερωτόκριτο. Και δεν κρύβω ότι τα λόγια του με

προβλημάτισαν πάρα πολύ, καθώς αναλογίστηκα το μέγεθος της δικής μου ευθύνης.

Θυμήθηκα τότε τα λόγια ενός δικού μου καθηγητή στα χρόνια του Γυμνασίου. Κωστής Στρατάκης το όνομά του. Ακόμα είναι εν ζωή, να είναι καλά ο άνθρωπος. Αν θέλετε να μάθετε σωστά ελληνικά μας έλεγε, να διαβάζετε εφημερίδες. Παλαιολόγο, Τερζάκη, Φραγκούλη. Αυτές τις μνήμες επέλεξα για να τελειώσω τη σημερινή μου εισήγηση. Και μια λέξη που την είπα και πριν: ευθύνη. Σας ευχαριστώ.

Γιάννης Σιούλας:

Και εμείς ευχαριστούμε κύριε Ψιλάκη. Δεν ξέρω σήμερα αν θα μπορούσε κανένας να επικαλεστεί το ίδιο επιχείρημα, όσον αφορά την ανάγνωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, για να μάθει ελληνικά. Αλλά αυτό είναι άλλης τάξεως θέμα, που πιθανόν να αποτελέσει αντικείμενο άλλης ημερίδας που θα επιχειρήσει η Ομοσπονδία, κύριε Πρόεδρε. Λοιπόν, ο κύριος Κυριάκος Κώτσογλου, Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού, θα ήθελα να προσέλθει. Δώστε μας και εσείς τώρα το στίγμα, πώς ο τουρισμός τώρα παράγει περιεχόμενο.

Κυριάκος Κώτσογλου, Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού:

Εγώ ως *perd* έμεινα σταθερός στον τίτλο και σκέφτηκα να σας πω το εξής. Ας υποθέσουμε ότι βρίσκομαι στο εξωτερικό σε έναν χώρο όπου προσπαθεί ο κόσμος να μου πει, δώσε μου μια κουβέντα γιατί πρέπει να επισκεφτώ την Κρήτη. Μην με μπερδέψεις, είμαι ανάμεσα σε προορισμούς οι οποίοι προβάλλονται και όλοι λένε ότι είναι καταπληκτικοί στη φύση, υπέροχη γαστρονομία, υπέροχοι άνθρωποι. Αλλά εγώ θέλω να μου πεις γιατί πρέπει να είναι η Κρήτη στο bucket list. Ένας προορισμός λοιπόν τεσσάρων εποχών και ένας παράδεισος πέρα από κάθε προσδοκία. Για να δούμε πώς αυτό γίνεται ορατό. Είμαι σίγουρος ότι μέχρι τώρα δεν σας έχω πείσει.

Λέω λοιπόν να σας δείξω πώς εμείς στην Περιφέρεια χρησιμοποιούμε το περιεχόμενο στον τουρισμό. Και τι έδειξα σε μια από τις 30 παρουσιάσεις που κάναμε φέτος, για να ξέρετε ίντα κάνουμε εκεί πέρα.

Η οθόνη θα μας στερήσει την ανάλυση που θέλουμε και θα μας δημιουργήσει μια απόσταση από την πραγματικότητα. Ο πίνακας ανακοινώσεων της έκθεσης αναφέρει ότι ο Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης θα κάνει παρουσίαση, το κοινό γεμίζει την αίθουσα και βγαίνω εγώ και λέω: «Γεια σας μωρέ κοπέλια, ήρθαμε από την Κρήτη να σας την

παρουσιάσουμε. Λοιπόν η Κρήτη είναι πάρα πολύ ωραία λόγω τιμής, ήντα να σας ελέω εδά, θα σας την εδείξω καλλιιά. Εδώ είμαστε, έντηνε, τα υπόλοιπα από κοντά, με το καλό να σμίξουμε στην Κρήτη.

Ετελειώσαμε, δεν ακούω χειροκροτήματα Δεν σας άρεσε; Δεν είχε περιεχόμενο.

Για να δούμε, ξεκινώντας λοιπόν λέω να σας καλωσορίσω. Να σας καλωσορίσω globaly, να σας καλωσορίσω ελληνικά και να σας καλωσορίσω με το πρώτο ευρωπαϊκό, ποτέ γραμμένο, καλωσόρισες. Και αν θέλετε να το προχωρήσουμε παραπέρα, να δούμε την πρώτη η Μαρία η οποία έχει γραφτεί άμποτε. Μαρία μι και άλφα, ρο και γιώτα και το άλφα έχει ένα j, γι' αυτό τη λέμε Μαριγώ η Μαρίγια. Σας θυμίζει κάποτε αυτό κάτι; Αλλά πρέπει να προχωρήσω, πρέπει να δείξω περιεχόμενο.

Πραγματικά κάθε φορά που παρουσιάζω την Κρήτη, έχω ένα πρόβλημα από που να ξεκινήσω. Και αυτό γιατί η Κρήτη έχει χίλια πρόσωπα. Θα ξεκινήσω από το εύκολο, τις παραλίες μας. Είναι κάτι πολύ απλό. Και αν δεν θέλετε, δεν σας αρέσει να κολυμπάτε, πολύ ωραία κάντε diving. Και ακόμα και στην περίπτωση αυτή, κάντε μια κρουαζιέρα βρε παιδιά, κάντε ένα yachting, κάντε ό,τι θέλετε. Χαζά ξεκίνησα συγγνώμη, είναι κάτι ευρύτερο οι παραλίες ...

Ας πάω στη φύση, αλλά από που να ξεκινήσω, βουνό χειμώνα; Ή άνοιξη; Να πάω καλοκαίρι, να πάω φθινόπωρο; Φωτογραφία η οποία δεν είναι σε πολύ καλή ανάλυση, γιατί την έχουν πάρει οι Γερμανοί στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Ουσιαστικά είναι το πρώτο αιολικό πάρκο της γης και εμείς το καταστρέψαμε. Θυμηθείτε τι σας είπα για την αυθεντικότητα, 10.000 ήταν οι ανεμόμυλοι αυτοί. Βλακείες κάνεις Κυριάκο, ξεκίνα διαφορετικά αγόρι μου... Εδώ μιλάς σε ανθρώπους της περιπέτειας, πάμε να δούμε την εύκολη, τη δύσκολη.

Θα πω για τα ξενοδοχεία μας. Η Κρήτη των θαυμάτων λέω εγώ, η Κρήτη του 6% του πληθυσμού, αλλά του 20% των αρχαιολογικών χώρων και του 30% των πεντάστερων στην Ελλάδα. Ναι ναι, αυτό θα πω. Μπα... πολιτισμός, εδώ υπάρχει blend, εδώ υπάρχει άρωμα. Από που να ξεκινήσω; Μινωικός, βυζαντινός, ρωμαϊκός, σαρακίνικος, blend. Ή να πάω στο σημερινό; Περιεχόμενο παντού, μπα.

Ο μπαμπάς μου έλεγε ότι γύρω από ένα τραπέζι γίνονται όλα τα καλά. Λέω αυτό θα πω εγώ, με εκπλήσσει κάθε φορά ο Ψιλάκης που τον ακούω. Δεν ξέρετε ποιος ήταν ο ορισμός στο Λονδίνο τότε που δόθηκε ο ορισμός της μεσογειακής διατροφής. Η διατροφή η οποία δεν είναι παντελώς ερμηνευμένη και μελετημένη, χρησιμοποιούνταν για να

παρουσιάσει το εδεσματολόγιο των Κρητών της νοτίου Πελοποννήσου και ορισμένων περιοχών της νοτίου Ιταλίας και της Γαλλίας.

Μπήκαμε στο ίδιο τσουβάλι αναφερόμενοι με το Μαρόκο, την Αλγερία και τη Λιβύη. Ακόμα και οι Λιβανέζοι που προσπαθούν να μας αντιγράψουν, δεν μπορεί κανείς να καταλάβει, γιατί και πώς γίνονται οι κολοκυθοκορφάδες, πώς γεμίζονται και πώς γίνονται έδεσμα. Αλλά που να πείσω για το diet gastronomy, είναι πιο εύκολο. Κι τι να πω; Για το healthy way; Να πω για το fresh way, να πω για το challenging way; Ή για το καλό πράγμα; Χρειάζομαι περιεχόμενο κάθε στιγμή την ώρα που θα το κάνω.

Όχι μωρέ, οι άνθρωποι είναι στην Κρήτη, αυτό που είπε η Μιμή, η καρδιά. We call it παρέα. It's just fabulous. Ας ρωτήσουμε τους ανθρώπους που μένουν εδώ 12 μήνες, κάτι θα βγάλουμε από αυτούς. Και τι είναι η Κρήτη; Τελικά η Κρήτη - αυτό που πρέπει να πείσουμε και μου χρειάζεται είναι περιεχόμενο για να τους πείσω - δεν είναι ένας χώρος που κάνεις μπάνιο. Μπορεί να έχει 1.067 χιλιόμετρα ακτογραμμής και 550 παραλίες. Μπορεί 150 να είναι μπλε σημαίες, αλλά δεν σημαίνει τίποτα. Η Κρήτη είναι μια ολόκληρη αρχιτεκτονική. Και αν εμείς πιστεύουμε ότι ξεχωρίζει, είναι γιατί έχει τα πάντα. Τα πάντα από λαϊκό πολιτισμό μέχρι περιήγηση και από σκι ορειβατικό μέχρι γαστρονομία. Από πεντάστερα ή οτιδήποτε, αλλά είναι μια ολόκληρη θεματική αρχιτεκτονική. Δεν υποτιμώ σε καμία περίπτωση άλλους προορισμούς. Ένα πράγμα έχω να πω. Δεν έχουν όλα αυτά. Και εγώ χρειάζομαι περιεχόμενο.

Γιατί να προτιμήσω την Κρήτη; Χιλιάδες λόγια υπάρχουν, αλλά «πάρε» τέσσερις γρήγορα: φύση, γαστρονομία, πολιτισμός, κουλτούρα και φιλοξενία από την καρδιά. Και τώρα θα τρέξω πολύ, γιατί δεν μπορώ. Ένας μπλε παράδεισος. Θέλετε μπλε, θέλετε πράσινες, θέλετε καλύτερες, θέλετε ρηχές, θέλετε αμώδεις, θέλετε τροπικές, πολύ τροπικές, θέλετε the amazon way, θέλετε the shaytan way? Τι θέλετε; Καταλαβαίνετε τους χώρους; Περιεχόμενο breathtaking. Μόνοι; Βρήκατε την κοπελιά; Και θέλουμε φαγητό; Πρέπει να το δείξουμε, πρέπει να τη δείξουμε αυτή τη σχέση. Πρέπει να την τραβήξουμε, πρέπει να μπορέσω να την εξηγήσω.

Και ιστορία, τα είπαμε, δεν μένουμε άλλο εδώ. Το εξηγούσα και πριν, εδώ στην Κρήτη 3.500 χρόνια πριν, είχαμε κυκλικούς χορούς. Οι Κρητικοί, οι Μινωίτες δεν ήταν πολεμιστές, ήταν έμποροι, ήταν αρχιτέκτονες. Το στήθος της θεάς της γονιμότητας ήταν σημαντικότερο από τα μπράτσα. Γι' αυτό θα πάτε στο μουσείο και θα

δείτε κόσμημα, χρώμα, τοιχογραφία, άρωμα, χορό. Η Κρήτη αναπτύχθηκε μαζί με την Αίγυπτο. Εκεί μαχαίρι και θάνατος, εδώ εμπόριο. Μετά ήρθαν οι άγριοι, οι πιο άγριοι.

Εδώ είναι η διαφορά. Η Κρήτη έχει όλα αυτά τα πράγματα. Εδώ είναι δύσκολο, να πείσω ότι οι New York Times ήρθαν να γράψουν αυτό το πράγμα, χωρίς να τους πληρώσει κανείς. Κι όμως έτσι ακριβώς έγινε. Και ήρθε ο Μανώλης Κοκολάκης και ήταν ο πρέσβης της Νορβηγίας, ο οποίος μόλις βρέχει, μόλις χιονίσει στην Κηφισιά, παίρνει τα πεδιλάκια του και βγαίνει και μου έλεγε. Call Κικίλιας, πες του που είναι εδώ;

Δεν λέω ότι είμαστε καλύτερα βουνά από τις Άλπεις. Το λέω, αλλά το λέω μέσα μου. Λέω όμως ότι είμαστε το μοναδικό μέρος του κόσμου που κάνεις ορειβατικό σκι και από την πάνω πλευρά βλέπεις την Σαντορίνη και από την κάτω βλέπεις τη Γαύδο, από τα αριστερά βλέπεις τα Λαθισιώτικα και από τα δεξιά βλέπεις τον Μπάλο και σε 45 λεπτά πίνεις ρακί και καλτσουνάκι στο λιμάνι.

Αυτό λέω, αυτό είναι το diversity, αυτή είναι η διαφορά. Ε4, εδώ μπορώ να παίξω μήνες. Αν βλέπατε καλύτερα την ανάλυση θα καταλάβετε τι σημαίνει breathtaking. Ξέρετε που είναι αυτό; Κρήτη είναι όλα αυτά.

Ακροατής (εκτός μικροφώνου): Για τα παλάσινα θα μας πείτε τίποτα;

Κυριάκος Κώτσογλου:

Όταν πήγαμε λοιπόν στον δήμο εκεί τους είπα ότι ξενοδοχεία δεν είναι με έψιλον γιώτα, δεν είναι να πας να παίρνεις ένα θέρετρο και να το σκοτώνεις. Ξενοδοχεία είναι να πηγαίνεις σε ένα αδιάφορο μέρος και να το κάνεις κέντρο ενδιαφέροντος. Το έκανε ο Ανδρέας Ανδρεάδης, πήγε στον Κορφαλώνα, σε μια αδιάφορη περιοχή και θα κάνει ό,τι καλύτερο. Αν θέλουμε να βάλουμε μια ωραία σουίτα στον Παρθενώνα από πάνω, θα την πουλάμε δύο εκατομμύρια την ημέρα. Το θέλουμε; Δεν πρέπει να το θέλουμε. Η Κρήτη θα χάσει ένα τοπωνύμιο.

Ακροατής:

Χαίρομαι για την τοποθέτησή σας. Είστε κατά της επένδυσης δηλαδή στο (...) από ό,τι κατάλαβα.

Κυριάκος Κώτσογλου:

Και το είπα και μπροστά στον Δήμο. Ο τύπος αυτός είναι ένας Γάλλος νομπελίστας, ωραίος, μου αρέσει. Εάν θέλει κάποιος να λάβει υπόψη ότι θα γνωρίσει έναν τόπο, πρέπει να λάβει πολύ σοβαρά, να βάλει στο μυαλό του ότι θα ξεχάσει την παραλία για πολύ καιρό, Gide, νομπελίστας. Στην πραγματικότητα είναι δύσκολο στην Κρητάρα αυτό, έτσι είναι, εγώ τον πιστεύω, τον αγαπώ. Τι είναι αυτό; Πείτε μου. Που είναι αυτό; Γαύδος είναι. Η Γαύδος, το πιο μικρό πράγμα της Κρήτης, έχει χίλια πρόσωπα.

Τελικά, τι παραπάνω υπάρχει; Γι αυτό σας λέω, sense the authentic. Εντάξει είμαστε, ένας μπλε παράδεισος και λοιπόν; Η Κρήτη είναι 100 νησάκια μικρά, είναι ένας χώρος όπου οι χρυσαφένιες ακτές και τα χιονισμένα βουνά απέχουν 45 λεπτά. Είναι ένας χώρος που κάθε φορά γίνεται κάτι και σε προσκαλεί να το αναγνωρίσεις.

Τι θέλουμε να κάνουμε εμείς, γιατί διαφέρουμε ως Κρητικοί; Γιατί εκεί που πάμε θέλουμε να ζήσουμε σαν τους ντόπιους, να κάνουμε κάτι διαφορετικό. Να κάνουμε κάτι memorable. Αυτή είναι η διαφορά μας. Κάνουμε τον άλλο οικογένεια. Και είμαστε πολύ περήφανοι όταν το κάνουμε και είμαστε πολύ απογοητευμένοι όταν δεν γίνεται αυτό. Γιατί κάποιες φορές γίνεται. Γιατί μια αστραπή είναι η ζωή μας, μα κάτι θα προλάβουμε. Οπότε, ας αισθανθούμε.

Σε μια περιφέρεια 50% είναι τουρισμός, κάθε τι είναι τουρισμός. Και η ύδρευση είναι τουρισμός και ο δρόμος είναι τουρισμός και η αποχέτευση είναι τουρισμός και η διάσωση. Αν η Κρήτη δεν παντρέψει αυτό το περιεχόμενο και αυτήν την ικανότητα με την αυθεντικότητα, που εξέφρασε ο Ψιλάκης, θα χαθεί. Και θα γίνει απλά ένας προορισμός σαν όλους τους άλλους. Δε μας έχει κάνει καμιά χάρη η Κρήτη, πέρα από το γεγονός ότι είναι μεγάλη και έχει φέρουσα ικανότητα. Εμείς έχουμε κάνει ό,τι μπορούμε για να την καταστρέψουμε. Απλά είναι μεγάλη και δεν καταστρέφεται εύκολα.

Αλλά μπορούμε να το κάνουμε. Σημασία έχει να δούμε, να εκμεταλλευτούμε το μέγεθος, να κρατήσουμε την αυθεντικότητα, να γίνουμε αειφόροι και βιώσιμοι. Και έτσι θα έχουμε να λέμε, αυτό που η αειφορία λέει, η ικανότητα του φυτού να διατηρεί την ικανότητά του για παραγωγή, ακόμα και μετά την παραγωγή και την τοκοφορία του.

Γιάννης Σιούλας:

Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Αντιπεριφερειάρχη. Νομίζω ότι, παρότι εμείς δε χρειαζόταν και ιδιαίτερη προσπάθεια να πειστούμε για να έρθουμε στην Κρήτη, τα καταφέρατε αρκετά καλά. Και ξέρετε γιατί;

Γιατί ομολογήσατε αυτό το οποίο οι περισσότεροι που ερχόμαστε από αλλού, έχουμε διαπιστώσει στην Κρήτη: ότι κάνατε πολλές προσπάθειες να τη χαλάσετε σε αρκετά σημεία. Επειδή σώζεται, ερχόμαστε ακόμα.

Ο έτερος Αντιπεριφερειάρχης και Πρόεδρος της Αγροδιατροφικής Κρήτης, ο κύριος Σταύρος Τζεδάκης.

Σταύρος Τζεδάκης, Αντιπεριφερειάρχης και Πρόεδρος της Αγροδιατροφικής Κρήτης.

Ευχαριστώ για την πρόσκληση την ΠΟΕΣΥ που μου δίνει τη δυνατότητα να πούμε δύο - τρία πράγματα όσον αφορά τα κρητικά προϊόντα και την κρητική διατροφή.

Έχουμε συνεργαστεί πάρα πολλές φορές με τον Νίκο Ψιλάκη, ο οποίος έχει κάνει πάρα πολλά πράγματα όσον αφορά την κρητική διατροφή.

Έχουμε εκτυπώσει μαζί μια σειρά συνταγών, δικών του συνταγών, πραγματικά ένα πολύ ωραίο βιβλίο, που είναι προς διάθεση. Και τον ευχαριστούμε για την προσφορά του στην κρητική διατροφή.

Και με τον Κυριάκο Κώτσογλου, βέβαια, έχουμε κάνει πάρα πολλές δράσεις, ώστε να μπορέσουμε να διασυνδέσουμε τον αγροδιατροφικό τομέα με τον τουρισμό.

Φίλες και φίλοι, οι τομείς πολιτισμός, τουρισμός, αθλητισμός και - θα πρόσθετα κι εγώ - διατροφή του κάθε τόπου ή της κάθε Περιφέρειας, είναι τομείς για τους οποίους χρειάζεται μια ενιαία στρατηγική, ώστε να μπορέσει κάθε Περιφέρεια να έχει τη μεγαλύτερη δυνατή ανάπτυξη. Άλλωστε είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους.

Η Κρήτη είναι ένας τόπος με πλούσια πολιτισμική παράδοση. Έχουμε κάθε χρόνο εκατομμύρια τουριστών στο νησί μας, είμαστε ένα νησί με σημαντικές αθλητικές δομές και βέβαια είμαστε μια Περιφέρεια με μεγάλη παραγωγική βάση και πάρα πολλά προϊόντα. Όλα αυτά, αν τα προωθήσουμε σωστά και ενιαία, έχουμε το υπόβαθρο να έχουμε μεγάλη ποιοτική τουριστική ανάπτυξη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, κάτι που θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Η συμβολή των δημοσιογράφων των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης μπορεί να είναι καθοριστική. Γιατί μπορούμε να προβάλλουμε μέσω αυτών τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του κάθε τόπου, αλλά χρειάζεται και η καλοπροαίρετη κριτική και σε εμάς τους αιρετούς και στην Πολιτεία για ό,τι δεν κάνουμε σωστά, όσον αφορά αυτούς τους τομείς και γενικότερα όλους τους τομείς της κοινωνίας.

Η Περιφέρεια Κρήτης είναι παραγωγική με πάρα πολλά προϊόντα: ελαιόλαδο, κρασί, τυροκομικά, μέλι, κηπευτικά, βότανα και πολλά άλλα. Προϊόντα τα οποία έρχονται από πολύ παλιά με πλούσια πολιτισμική παράδοση. Φίλες και φίλοι, ο αγροδιατροφικός τομέας αποδείχθηκε περίτρανα ότι είναι αυτός ο τομέας που μπορεί να κρατήσει τη χώρα όρθια και τους πολίτες, απέναντι σε οποιαδήποτε κρίση, είτε υγειονομική είναι αυτή, είτε γεωπολιτική, είτε οικονομική. Όμως, το γεγονός ότι, όπως βλέπουμε, απογραφή με απογραφή μειώνεται ο πληθυσμός της χώρας και αυτός που απομένει υπερσυσσωρεύεται στα αστικά κέντρα, αποδεικνύει ότι είμαστε μια χώρα κυρίως παροχής υπηρεσιών παρά παραγωγική. Πρέπει λοιπόν η Πολιτεία να δώσει κίνητρα για περιφερειακή ανάπτυξη, να ξαναζωντανέψει η ύπαιθρος, να αυξήσουμε την παραγωγή. Άλλωστε ο πρωτογενής τομέας, ο αγροδιατροφικός τομέας είναι από τους βασικούς πυλώνες οικονομίας, ανάπτυξης και απασχόλησης και για το νησί μας αλλά και για ολόκληρη τη χώρα. Είναι πολύ σημαντικό να έχουμε ανταγωνιστικά προϊόντα, ώστε να μπορέσουμε να τα προωθήσουμε σωστά και να αποκτήσουμε την εξωστρέφεια που χρειάζεται.

Ανταγωνιστικά προϊόντα, εκτός των άλλων, σημαίνει τρία πράγματα: Πρώτον, ποιοτικά προϊόντα. Δεύτερον, κόστος παραγωγής μεταποίησης και τυποποίησης μέχρι να φτάσει στον καταναλωτή. Χρειάζεται ένα χαμηλό κόστος, ώστε να μπορεί με την αγοραστική δύναμη που έχει ο πολίτης, να το αγοράσει.

Και τρίτον, τυποποίηση του προϊόντος.

Όσον αφορά την ποιότητα, έχουν γίνει πάρα πολύ σοβαρά βήματα. Έχουμε ποιοτικά προϊόντα, όμως κατά τη γνώμη μου, μέσα από βέλτιστες πρακτικές, μπορούμε να κάνουμε ακόμα περισσότερα πράγματα και να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο την ποιότητα των προϊόντων μας. Μια ποιότητα που ξεκινά από το χωράφι και την καλλιέργεια μέχρι την τυποποίηση και το τελικό προϊόν. Είναι αναγκαία η εκπαίδευση και στον παραγωγό και στον μεταποιητή και στον τυποποιητή, ώστε να έχουμε ένα προϊόν τέτοιο που να αποκτήσει την υπεραξία που του αναλογεί.

Ο δεύτερος παράγοντας, όπως είπαμε, είναι το κόστος παραγωγής μεταποίησης, ώστε να φτάσει το προϊόν στον καταναλωτή σε προσιτές τιμές.

Και ο τρίτος παράγοντας είναι η τυποποίηση του προϊόντος. Είναι πολύ σημαντικό, τα προϊόντα μας να τα τυποποιούμε και να μην τα

διώχνουμε «χύμα». Θα πρέπει να τα εκμεταλλευόμαστε εμείς και όχι άλλοι. Γιατί ένα τυποποιημένο προϊόν με ετικέτα, με προδιαγραφές, είναι ένα ασφαλές προϊόν που μπορεί να κερδίσει την ταυτότητα. Και μια ταυτότητα που θα το οδηγήσει σε μια υπεραξία διαχρονική και όχι πρόσκαιρη, ώστε από αυτήν την υπεραξία να πάρει και ο παραγωγός και ο μεταποιητής. Και εν τέλει ο καταναλωτής να έχει ένα ποιοτικό προϊόν. Έχουμε λοιπόν ένα τυποποιημένο προϊόν ποιοτικό που θέλουμε να το προωθήσουμε στην αγορά. Και εδώ παίζει καθοριστικό ρόλο και η Περιφέρεια και η αγροδιατροφική σύμπραξη, με μια σειρά προωθητικών ενεργειών που προσφέρει στους παραγωγούς μας με πολύ μικρό κόστος, προκειμένου να προωθήσουν και να προβάλλουν τα προϊόντα τους.

Όσο σημαντικές όμως είναι οι προωθητικές ενέργειες ώστε τα προϊόντα μας να κατακτήσουν την εγχώρια και διεθνή αγορά, άλλο τόσο σημαντικό είναι να δώσουμε τη δυνατότητα στα εκατομμύρια των επισκεπτών που έρχονται το νησί μας να δοκιμάσουν τα τοπικά μας προϊόντα και την κρητική διατροφή. Και βέβαια μετά να γίνουν οι καλύτεροι πρεσβευτές οι ίδιοι στις χώρες τους. Να διασυνδέσουμε τον αγροδιατροφικό τομέα με τον τουρισμό και να κάνουμε την Κρήτη τον καλύτερο γαστρονομικό προορισμό.

Στην ερώτηση, «μπορούν τα προϊόντα τα δικά σας να ανταγωνιστούν τις τιμές των εισαγόμενων», η απάντηση είναι προφανής: ότι οικονομικά δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε ούτε το ένταμ, ούτε το γκούντα, ούτε το εισαγόμενο αρνί. Όμως, μπορούμε να ανταγωνιστούμε στην ποιότητα και εκεί πρέπει να στοχεύσουμε, να χτίσουμε μια άλλη επιλογή ενός προϊόντος που έχει πλούσια διατροφική αξία και μοναδική γεύση. Και αυτό να δώσουμε στους επισκέπτες μας να καταλάβουν, ώστε να έχουν τη δυνατότητα και το κίνητρο να δώσουν και κάτι παραπάνω για να το γευτούν. Είναι σημαντικό λοιπόν οι ξενοδόχοι μας, οι ταβέρνες μας, οι φούρνοι μας και γενικότερα όλη η εστίαση να βάλουν στους χώρους τους τα τοπικά μας προϊόντα. Και να συνειδητοποιήσουν ότι αναδεικνύοντας την κρητική διατροφή, στην ουσία αναβαθμίζουν το τουριστικό τους προϊόν και γενικότερα όλες τις υπηρεσίες τους.

Στην Περιφέρεια Κρήτης, στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη, έχουμε κάνει βήματα με τα τοπικά μας σήματα, με τις προδιαγραφές τους, ώστε να εντάξουν τα προϊόντα του νησιού οι χώροι μαζικής εστίασης και τα ξενοδοχεία. Ένα από τα τοπικά σήματα είναι η πιστοποίηση των χώρων μαζικής εστίασης με το σήμα «κρητική κουζίνα». Στόχος μας

είναι οι επισκέπτες του νησιού να γνωρίσουν την κρητική γαστρονομία, που στηρίζεται στις αρχές της κρητικής διατροφής και να γευτούν τα τοπικά ποιοτικά προϊόντα μας.

Θέλουμε σε κάθε εστιατόριο να έχει τυποποιημένο ελαιόλαδο, κρασί, τυροκομικά, μέλι και όλα τα προϊόντα της Κρήτης. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσεται και η δημιουργία δύο νέων σημάτων που φτιάξαμε σαν Αγροδιατροφική Σύμπραξη. Το πρώτο είναι το σήμα «κρητικές γεύσεις», που αφορά το μπουφέ των ξενοδοχείων, του εστιατορίου των ξενοδοχείων. Σε συνεργασία με τη Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης, φτιάξαμε 50 συνταγές με άρωμα Κρήτης και 30 από αυτές τις βιντεοσκοπήσαμε κιόλας.

Και βάζουμε ένα ρεαλιστικό στόχο στα ξενοδοχεία για να κάνουν χρήση του σήματος: το 30% των πιάτων που προσφέρουν να είναι από κρητικές πρώτες ύλες. Έτσι όπως είπαμε, θα δώσουμε τη δυνατότητα στους επισκέπτες μας να έχουν και μια άλλη επιλογή με το να δοκιμάσουν τα προϊόντα μας, ώστε να γίνουν οι καλύτεροι πρεσβευτές μετά στη χώρα τους.

Το δεύτερο σήμα είναι το «κρητικό δεκατιανό». Το σήμα αυτό στοχεύει στην κατανάλωση τοπικών προϊόντων από καταστήματα, όπως φούρνοι, καφέ και όλα τα καταστήματα που προσφέρουν take away υπηρεσίες. Οι λόγοι που το κάναμε αυτό είναι το γεγονός ότι όλοι μας θα επισκεφτούμε ένα τέτοιο μαγαζί κατά το πρωινό -και οι ντόπιοι και οι επισκέπτες του νησιού- προκειμένου να πάρουμε ένα ρόφημα και το δεκατιανό μας. Άρα, θέλουμε να προσφέρουμε στους καταναλωτές άρωμα Κρήτης από το πρωί, με σύγχρονες συνταγές, βασισμένες ωστόσο στις παραδοσιακές μας αξίες και τα προϊόντα του τόπου μας. Το κρητικό δεκατιανό με το κρητικό σάντουιτς, τη γραβιέρα, το ανθόγαλο, το απάκι, τις παραδοσιακές μας πίτες, τις σαλάτες μας με το κρητικό ελαιόλαδο.

Τα τοπικά σήματα λοιπόν είναι ένα σημαντικό βήμα, όπου βλέπουμε σιγά-σιγά να τα αγκαλιάζουν οι καταστηματάρχες, οι ξενοδόχοι κ.λ.π. Όμως, χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την προώθηση της κρητικής διατροφής. Χρειάζονται κίνητρα και από την Πολιτεία. Είτε φορολογικά είναι αυτά, στους ξενοδόχους ή στις ταβέρνες που χρησιμοποιούν τα τοπικά μας σήματα, δηλαδή τα προϊόντα μας, είτε επιπλέον μοριοδότηση σε διάφορα επενδυτικά προγράμματα, τα οποία χρησιμοποιούν εφόσον έχουν τα τοπικά μας προϊόντα.

Επιπλέον, είναι αναγκαίο να προχωρήσουμε σε εκπαίδευση και των καταστηματάρχων και των σεφ και των μαγείρων και όλου του

προσωπικού, προκειμένου να τους μπολιάσουμε σε μια άλλη κουλτούρα, αυτήν της κρητικής διατροφής. Είναι πολλά τα μαγαζιά, τα ξενοδοχεία που θέλουν να εντάξουν τα προϊόντα μας, όμως παίζει πολύ μεγάλο ρόλο το πώς θα το επικοινωνήσουν με τους πελάτες. Και βέβαια χρειάζεται και από τους καταναλωτές - και αυτό είναι έκκληση προς όλους - να ζητάμε όπου πάμε τα κρητικά προϊόντα, είτε στην ταβέρνα πάμε, είτε οπουδήποτε αλλού. Να ζητάμε το τυποποιημένο ελαιόλαδο στην ταβέρνα. Άλλωστε είναι υποχρέωσή τους. Ούτε το ξαναγεμισμένο, ούτε το χύμα. Είναι υπόθεση όλων μας να προστατεύσουμε τα τοπικά μας προϊόντα.

Γιατί αναπτύσσοντας τον πρωτογενή τομέα, τον αγροδιατροφικό τομέα, δεν θα έχουμε ποτέ πρόβλημα ως χώρα. Έτσι λοιπόν, με σεβασμό στην παράδοση, με σεβασμό στον πολιτισμό μας, να προστατεύσουμε τα προϊόντα και να τους δώσουμε την καλύτερη δυνατή ώθηση.

Γιάννης Σιούλας:

Ο κύριος Αντώνης Παπουτσάκης είναι Αντιπρόεδρος της ΕΣΗΕΠΗΝ, της φιλοξενούσας Ένωσης. Θα κλείσει αυτή την ομάδα των εισηγήσεων.

Αντώνης Παπουτσάκης, Αντιπρόεδρος της ΕΣΗΕΠΗΝ:

Θα συνεχίσω από εκεί που σταμάτησε ο κύριος Κώτσογλου, που έδειξε τα πάντα στην Κρήτη. Αγαπητοί συνάδελφοι, σύνεδροι.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η Κρήτη αποτελεί αυτή τη στιγμή δημοφιλέστατο αθλητικό και κυρίως μπασκετικό προορισμό και τούτο τεκμηριώνεται πολλαπλώς. Η Κρήτη, που παρεμπιπτόντως εμπνέεται από τον περίφημο συγκρητισμό, όπως τον όρισε και με τη σημασία που του απέδιδε ο Πλούταρχος, έχει ήδη ή πρόκειται να φιλοξενήσει κορυφαίες αθλητικές εκδηλώσεις, που δεν περιορίζονται στο ελληνικό βεληνεκές, αλλά εκτείνονται σε ευρύτερο ορίζοντα.

Ενδεικτικά αναφέρω παράκτιους μεσογειακούς αγώνες τον Σεπτέμβριο του 2023, Παγκόσμιο μπάσκετ κωφών, Παγκόσμιο μπάσκετ 3x3, το Ευρωμπάσκετ Νέων Ανδρών, τον Ιούλιο, ενώ έχουμε δει πρόσφατο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Beach Handball, το Final Four στο Κύπελλο Μπάσκετ στην Ελλάδα που φιλοξενήσαμε πριν μερικές μέρες. Το Ευρωπαϊκό Τζούντο, το Περιφερειακό Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Νήσων Αιγαίου και Κρήτης, τα Optimist στα Χανιά. Τα Βενιζέλια στα Χανιά επίσης και γενικά η ατζέντα είναι γεμάτη από αθλητικά δρώμενα, που

χάρη στους ανθρώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και του υφυπουργείου Αθλητισμού διεξάγονται κάθε χρόνο στην Κρήτη. Τίποτα όμως δεν θα είχαμε αν δεν υπήρχε ο ζήλος των ανθρώπων και οι αθλητικές εγκαταστάσεις. Για να έχει μια ουσιαστική βάση ο αθλητισμός, θα πρέπει να συνοδεύεται και από σύγχρονες υποδομές. Με τους νέους χώρους που κατασκευάζονται στα αστικά κέντρα για να εξυπηρετήσουν τους νέους και μη αθλητές, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις που αυξάνουν συνεχώς την προσφορά και τη βελτίωση των προδιαγραφών των χωρών αυτών αλλά και των πόλεων. Πολλές χώρες, πολλές πόλεις, προσπαθούν να δημιουργήσουν και να καθιερώσουν αθλητικά και μη γεγονότα τα οποία επαναλαμβάνονται σε ετήσια βάση, αφού με τον χρόνο προσφέρονται φήμη, πελατεία αλλά και χρήματα στη χώρα και κυρίως στην πόλη που δημιουργεί το αθλητικό γεγονός.

Ο ρόλος του αθλητισμού στην ανασυγκρότηση των πόλεων είναι πολύπλευρος. Η πραγματοποίηση των μεγάλων γεγονότων και η προβολή τους συμβάλλει αισθητά στην οικονομική ανάπτυξη. Τα μεγάλα γεγονότα έχουν σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα, αφού παρατηρείται αύξηση του αστικού τουρισμού, αυξημένη προβολή και εμπλουτισμένη εικόνα της κοινότητας. Επίσης, προκαλείται συμπληρωματική ανάπτυξη, ενώ προκύπτουν και οφέλη στο συλλογικό ηθικό των κατοίκων ή αλλιώς στο ψυχικό εισόδημα.

Και εδώ τώρα ερχόμαστε να δούμε γιατί επιλέγεται η Κρήτη για τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα. Να κάνουμε λοιπόν ένα μικρό τουρ, αν και εμείς είμαστε σε αυτή τη μικρή αίθουσα. Να ξεκινήσουμε από τα Χανιά. Εδώ, όπως βλέπετε, είναι το κολυμβητήριο που υπάρχει στα Χανιά, το κλειστό και το ανοιχτό. Παραμένουμε στα Χανιά και βλέπετε το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο των Χανίων. Το κλειστό γυμναστήριο που έχει γήπεδο μπάσκετ και γήπεδο χάντμπολ. Το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο των Χανίων που φιλοξενεί τους αγώνες τένις. Το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο των Χανίων που έχει το σκοπευτήριο το μεγάλο του. Το Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας και το κλειστό γυμναστήριο Ακρωτηρίου. Το γήπεδο Περιβολίων.

Το ποδηλατοδρόμιο των Χανίων όμως το βλέπετε σε μακέτα. Έχει τραβήξει τα πάνδεινα, δημοπρατήθηκε τώρα τον Ιανουάριο του '23 και αναμένεται μέσα στους επόμενους μήνες να έχει ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός. Βέβαια, έχουμε και το κολυμβητήριο Ακρωτηρίου που ποτέ δεν λειτούργησε και παραμένει σε αυτήν την κατάσταση μέχρι να

ξεκαθαρίσει οριστικά τι θα γίνει με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και με το Πανεπιστήμιο.

Ερχόμαστε στο Ηράκλειο, όπου ο φορέας διαχείρισης είναι το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Ηρακλείου, όπου βλέπουμε το ανοιχτό κολυμβητήριο που υπάρχει επί χρόνια στην περιοχή του Γιόφυρου. Η μεγάλη μας νέα εγκατάσταση στην περιοχή του Καρτερού - και είναι το Καρτερός Beach Sports Center - περιλαμβάνει αυτήν τη στιγμή τέσσερα σύγχρονα γήπεδα άμμου, ένα κεντρικό με λυόμενες περιμετρικές κερκίδες 2.500 θεατών, καθώς και ένα προθερμαντήριο.

Συμπληρώνεται από βοηθητικούς χώρους, αποδυτήρια, ντουζιέρες.

Εκεί έγιναν τα δύο παγκόσμια Beach Handball το καλοκαίρι και εδώ θα γίνουν και οι παράκτιοι μεσογειακοί αγώνες φέτος τον Σεπτέμβρη.

Βέβαια, να συμπληρώσω εδώ ότι σε αυτήν την εγκατάσταση οφείλεται το γεγονός ότι δεξιά στην εικόνα που βλέπετε, υπήρχαν επί πολλά χρόνια κάποια παραπήγματα - τα αυθαίρετα που λέγαμε εμείς εδώ στο Ηράκλειο- και κατάφεραν και τα έδιωξαν μετά από τόσα χρόνια.

Εδώ είναι το κλειστό γυμναστήριο του Λίντο, το πιο παλιό κλειστό γυμναστήριο που έχουμε. Στο Ηράκλειο πάντα αυτά. Δύο γήπεδα τένις έξω από το κλειστό γυμναστήριο του Λίντο, παραπλεύρως του Παγκρητίου Σταδίου. Εδώ είναι το Παγκρήτιο στάδιο, με ρεκόρ θεατών 27.250 άτομα σε έναν αγώνα του ΟΦΗ.

Στο Ηράκλειο παραμένει το μεγάλο κλειστό γυμναστήριο, στα Δύο Αοράκια, που από το 2012 έχει παραχωρηθεί προς χρήση στον Δήμο Ηρακλείου και στην ανάπτυξη αθλητισμού Ηρακλείου. Και βλέπουμε συνέχεια να είναι το σπίτι του Μπάγιερ, με όλες τις μεγάλες διοργανώσεις. Το Ηράκλειο Τένις είναι στο κέντρο του Ηρακλείου κάτω από το ξενοδοχείο Ατλαντίς. Ένας από τους πιο παλιούς συλλόγους του Ηρακλείου είναι το Ηράκλειο Όμιλος Αντισφαιρίσεως Αθλοπαιδιών, με τα οκτώ γήπεδα τένις.

Δημοτική αθλητική εγκατάσταση είναι και το κλειστό Γυμναστήριο Πατελών, όπου λόγω κακής αρχιτεκτονικής δεν μπορούν να γίνουν επίσημοι αγώνες. Όμως, προσφέρεται για εκγύμναση των πολιτών του Ηρακλείου.

Το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Ηρακλείου περιλαμβάνει ακόμα και το Εθνικό Στάδιο Ελευθερίας. Είναι ένα φανταστικό στάδιο μέσα στο κέντρο του Ηρακλείου, κάτω από τα τείχη. Και πρόσφατα ανακαινίστηκε, αλλά έχει κάποια προβλήματα και θα ξαναφτιαχτεί πάλι. Τα κουλουάρ θα ξαναφτιαχτούν. Στο Ηράκλειο έχουμε και το κλειστό Αλικαρνασσού.

Στο Λασιίθι τώρα έχουμε το Βουζουνεράκειο Στάδιο Ιεράπετρας, το κλειστό Γυμναστήριο Μάρκος Φωνιαδάκης στην Ιεράπετρα, το κολυμβητήριο Αγίου Νικολάου, το Δημοτικό Στάδιο Αγίου Νικολάου και το κλειστό Σητείας.

Στο Ρέθυμνο έχουμε το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Γάλλου, όπου γίνονταν παλαιότερα αγώνες στίβου. Τώρα δεν γίνονται και το χρησιμοποιούν για προπονητήριο στο ποδόσφαιρο. Και εδώ είναι το κλειστό Γυμναστήριο Ρεθύμνου, όπου έπαιξε το Ρέθυμνο στην Α1 εθνική κατηγορία.

Υπάρχουν όμως και αρκετές αθλητικές καταστάσεις αρμοδιότητας των ΑΕΙ-ΤΕΙ. Είναι το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο Ηρακλείου, που περιλαμβάνει το κολυμβητήριο. Δίπλα ακριβώς είναι το κλειστό Γήπεδο Πανεπιστημίου στις Βούτες και το κλειστό Γήπεδο ΤΕΙ «Μάρκος Καραναστάσης», στον Εσταυρωμένο. Αυτά είναι τα μεγάλα αθλητικά στάδια - γήπεδα που έχουμε στην Κρήτη, γι' αυτό μας προτιμούν για τις μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις. Σας ευχαριστώ.

Γιάννης Σιούλας:

Ευχαριστώ τους εισηγητές αυτής της κατηγορίας θεμάτων. Να καλέσω τον συνάδελφο, Δημήτρη Χορταργιά, Αντιπρόεδρο του «Ξενοφόντα» και Αντιπρόεδρο του Ταμείου της Ένωσης Συντακτών Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας, να αναλάβει τη σκυτάλη του μικροφώνου.

Πνευματικά Δικαιώματα, Ασφαλιστικό και νέο νομικό Πλαίσιο

Συντονισμός: Δημήτρης Χορταργιάς:

**Δημήτρης Χορταργιάς, Αντιπρόεδρος του «Ξενοφόντα»,
Αντιπρόεδρος ΕΤΑΣ ΕΣΗΕΘΣΤΕΕ**

Ξέρω ότι είμαστε όλοι κουρασμένοι. Όπως είπαμε και λέγαμε τώρα έξω, είναι ένα συνέδριο που έπρεπε να γίνει σε δύο μέρες ουσιαστικά. Γιατί και πολλά θέματα έχουν τεθεί και ζητήματα που πρέπει να απαντηθούν και συμπεράσματα υπάρχουν πολλά. Αλλά υπάρχει και μια μεγάλη θεματολογία, η οποία ακόμα δεν έχει αναλυθεί. Και αυτή είναι η θεματολογία που αφορά τον «Ξενοφόντα». Το μεγάλο εγχείρημα, όπως είπε και η Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ, Μαρία Αντωνιάδου, το μοναδικό εγχείρημα για το οποίο δεν υπάρχει άλλο δεδομένο

τουλάχιστον στις χώρες της Ευρώπης, πιθανόν και σε όλο τον κόσμο, που οι δημοσιογράφοι μαζεύονται, συγκεντρώνονται και πλέον δημιουργούν έναν οργανισμό συλλογικής διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων. Θέλω να κάνω μόνο μια παρατήρηση και να πω ότι πολλά από τα θέματα που τέθηκαν σήμερα, μπορούν να λυθούν ή θα έχουν λύση, όταν θα λειτουργήσει το σύστημα του «Ξενοφώντα». Για ποιον λόγο; Είπε, χαρακτηριστικά, ο Πρόεδρος του Αθηναϊκού Πρακτορείου ότι υπάρχουν θέματα λογοκλοπής. Και είναι ένα πολύ μεγάλο θέμα που απασχολεί τις δημοσιογραφικές Ενώσεις εδώ και χρόνια. Εάν λειτουργήσει, όμως, ο «Ξενοφώντας», θεωρούμε μάλλον και πιστεύω ότι θα το καταφέρουμε, ότι τα πράγματα θα είναι πολύ διαφορετικά. Θεωρούμε ότι θα υπάρχει μεγάλη μείωση στο θέμα της λογοκλοπής. Και αντιλαμβάνεστε ότι εκεί που κάθε συνάδελφος παίρνει τα κείμενα από κάποιους άλλους συναδέλφους και τα χρησιμοποιεί όπως θέλει και άλλοι συνάδελφοι παίρνουν δικά του κείμενα και τα χρησιμοποιούν, υπάρχουν ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων. Όλα αυτά είναι θέματα που θα απασχολούν τον δημοσιογραφικό κόσμο της χώρας μας για πολλά χρόνια. Είμαστε κυριολεκτικά πάνω στην εκκίνηση, έχουμε πατήσει τη γραμμή, ίσως να έχουμε ακούσει και το «πιστόλι» του αφέτη για να ξεκινήσουμε. Είμαστε πολύ κοντά στο να πάρουμε την αδειοδότηση του «Ξενοφώντα». Και από εκεί και πέρα, θα πει περισσότερο η Πρόεδρος του «Ξενοφώντα», η Μάχη Νικολάρα, την οποία καλώ και στο βήμα. Όπως καλώ και στο βήμα τους δύο Προέδρους των δύο επικουρικών ταμείων της Περιφέρειας, τον κύριο Θανάση Μπαμπανέβα και τον κύριο Σωτήρη Κέλλα, οι οποίοι θα μας μιλήσουν και θα αναφερθούν σε θέματα ασφαλιστικά. Εγώ έχω διττή ιδιότητα, είμαι και αντιπρόεδρος του «Ξενοφώντα» και αντιπρόεδρος του Ταμείου.

Μάχη Νικολάρα, Πρόεδρος του «Ξενοφώντα»:

Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες. Είχα σκοπό να κάνω μια ευρύτερη ενημέρωση, θεωρώντας ότι το κοινό θα είναι συνάδελφοι. Συνάδελφοι είστε κι εσείς που έχετε απομείνει εδώ, όμως είστε αιρετοί. Ο «Ξενοφώντας» αποτελεί πρωτοβουλία των Ενώσεων, επομένως γνωρίζετε περισσότερο από τον μέσο συνάδελφο, πιο πολλά πράγματα σε σχέση με το εγχείρημα.

Άρα θα ενημερώσω εσάς -και θα μείνω σε αυτό- για τις τελευταίες εξελίξεις που είναι σημαντικές. Καταθέσαμε φάκελο για την αδειοδότηση του Οργανισμού στον Οργανισμό Πνευματικής

Ιδιοκτησίας. Ο φάκελος είναι ογκώδης. Μόνο η έκθεση βιωσιμότητας που, όπως γνωρίζετε, έκανε η Grand Thornton, είναι 77-80 σελίδες, Έχει ο φάκελος και όλα τα υπόλοιπα που είναι απαραίτητα από τον νόμο για να τεκμηριωθεί η βιωσιμότητα, αλλά και η ικανότητα αυτής της δομής να εκπροσωπήσει και να διανείμει. Σας υπενθυμίζω ότι η νομοθεσία για τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης είναι πάρα πολύ αυστηρή, ακριβώς γιατί πρόκειται για δομές οι οποίες διαχειρίζονται χρήματα και μάλιστα χρήματα άλλων. Επομένως, οι δικλείδες ασφαλείας είναι πάρα πολύ αυστηρές από τη νομοθεσία τη διεθνή, όχι μόνο της Ελλάδας. Άρα, θεωρούμε ότι ο φάκελός μας είναι άρτιος από αυτήν την άποψη. Αποδεικνύεται η βιωσιμότητα του οργανισμού και η ικανότητά του.

Και επίσης κάτι πολύ σημαντικό: καταγράφονται οι προοπτικές που έχει ο Οργανισμός να αντλήσει έσοδα και από πηγές που αυτήν τη στιγμή δεν έχουν αξιοποιηθεί, όπως πιθανώς θα έπρεπε.

Πολύ χαρακτηριστικά λέω ότι η εισπραξιμότητα από την εύλογη αμοιβή - νομίζω ότι όλοι όσοι είστε εδώ ξέρετε ότι η εύλογη αμοιβή είναι το ποσοστό που πληρώνουν οι εισαγωγικές εταιρείες των μηχανημάτων που χρησιμοποιούν οι ιδιώτες για να αναπαράγουν έργα, εν προκειμένω έργα του λόγου, δηλαδή τάμπλετ, κινητά, λάπτοπ, αλλά και άλλα μέσα (σκληροί δίσκοι, αποθηκευτικοί χώροι, οτιδήποτε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αναπαραγωγή) - έχει ποσοστό με βάση τον νόμο, το οποίο διανέμεται στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Και εδώ φαίνεται ότι η εισπραξιμότητα, όπως αποδεικνύει η Grand Thornton στην έκθεση βιωσιμότητας, είναι πάρα πολύ χαμηλή. Και αυτό είναι ένα από τα πρώτα ζητήματα που θα έχουμε να πολεμήσουμε με τους υπόλοιπους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης.

Η εισπραξιμότητα τώρα είναι κοντά στο 50%. Δεν ξέρω αν αυτό συμβαίνει επειδή βρίσκουν τρόπο οι εισαγωγικές εταιρείες να περνάνε έσοδα κάτω από το ραντάρ ή επειδή οι ίδιοι οι οργανισμοί δεν διεκδικούν επαρκώς τα δικαιώματα. Πιθανώς, να ισχύουν και τα δύο. Ωστόσο, είναι ένα από τα πρώτα μέτωπα που θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Γιατί το έσοδο της εύλογης αμοιβής είναι υπαρκτό αυτήν τη στιγμή.

Τώρα, για το έσοδο από την επιγραμμική χρήση, δηλαδή από την αναπαραγωγή ενημερωτικού περιεχομένου στο Διαδίκτυο:

Είναι καινούργιο, έχει πολύ δρόμο μπροστά για να το εξασφαλίσουμε.

Ο νόμος που πέρασε τελευταία είναι πάρα πολύ καλός για εμάς και το λέω για εμάς ειδικά για τους δημοσιογράφους και για τα μέσα ενημέρωσης. Αλλά ειδικά για τους δημοσιογράφους, γιατί είμαστε η τρίτη χώρα στον κόσμο που προβλέπει ειδικό ποσοστό για τους δημοσιογράφους από το συγγενικό δικαίωμα που θα εισπράξουν οι εκδότες. Είναι 15% και 25%, ανάλογα με το ποια είναι η εργασιακή σχέση. Δηλαδή, ανάλογα με το αν ο εκδότης απασχολεί τους εργαζόμενούς του, τους δημοσιογράφους εν προκειμένω, με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή όχι. Αυτό λοιπόν είναι το μεγάλο μέτωπο που έχουμε μπροστά μας και εδώ θέλω να ζητήσω τη βοήθεια όλων. Και των ακαδημαϊκών που βρίσκονται μαζί μας.

Και γιατί το λέω αυτό; Είναι πάρα πολύ κρίσιμο να αποδείξουμε όσο περνάει ο καιρός, πόσο πολύ είναι το ενημερωτικό περιεχόμενο σε σχέση με το συνολικό όγκο του περιεχομένου που διακινείται στο Διαδίκτυο. Και είναι πολύ, ήδη προσπαθούμε να το προσεγγίσουμε. Ό,τι έρευνα πέφτει στα χέρια σας, εσείς που τις παρακολουθείτε, που να προσεγγίζει αυτού του είδους την εικόνα, μας είναι χρήσιμη. Προσπαθούμε να τα παρακολουθούμε κι εμείς πάρα πολύ και αυτό γιατί; Γιατί οι πλατφόρμες ισχυρίζονται ότι δεν βγάζουν χρήματα από το ενημερωτικό περιεχόμενο.

Είχα (δεν τα πήρα μαζί μου) κάποια δεδομένα που έχουν προκύψει ήδη από έρευνες. Πάνω από 88%, νομίζω, για το πρώτο εξάμηνο του 2022, ήταν οι άνθρωποι στην Ελλάδα, στην ευρύτετη ηλικιακή γκάμα από 17 χρονών μέχρι 88, που χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο για να ενημερωθούν.

Επίσης, η ενημέρωση είναι η δεύτερη προτίμησή τους. Το πρώτο για το Διαδίκτυο είναι η αναζήτηση υπηρεσιών και το αμέσως επόμενο είναι η αναζήτηση ενημέρωσης. Και παρόλα αυτά οι πλατφόρμες ισχυρίζονται ότι δεν βγάζουν χρήματα από την ενημέρωση.

Πρακτικά, βρισκόμαστε σε μία συνθήκη, όπου η δουλειά μας, η δουλειά των δημοσιογράφων παράγει μία υπεραξία, μία δεύτερη ζωή να το πω έτσι, πέρα από τα μέσα ενημέρωσης στα οποία εργαζόμαστε και για τα οποία γράφουμε. Είτε είναι ραδιόφωνα, είτε είναι τηλεόραση, είτε έντυπα, είτε ψηφιακά μέσα.

Αυτή η δεύτερη ζωή που βρίσκεται σε αυτή τη διαδικτυακή σφαίρα, παράγει δικαιώματα για μας. Και αυτά μέχρι στιγμής, τα καρπώνονται οι μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες. Και δεν θέλουν και να αποδώσουν μερίδιο γι' αυτά. Θα είναι λυσσαλέα η μάχη σε αυτό το επίπεδο.

Και για αυτό έχει τεράστια σημασία αμέσως μόλις πάρουμε την άδεια - ελπίζω ότι η προεκλογική περίοδος δεν θα καθυστερήσει πολύ αυτήν τη διαδικασία, αν και δεν είναι καθόλου απίθανο αυτό - όλοι να προχωρήσουμε αμέσως σε εγγραφές, ώστε να είμαστε κανονικά μέλη του οργανισμού. Να μπούμε και σε διαδικασία γενικών συνελεύσεων μαζικών, εκλογών διοικητικών οργάνων. Γιατί αυτήν τη στιγμή είμαστε ακόμα στη διοίκηση που έχει προκύψει από τα μέλη των Ενώσεων, που ουσιαστικά συγκρότησαν τον «Ξενοφώντα», ώστε να έχουμε και το παράδειγμα της δημοκρατικής διακυβέρνησης που έχουμε συνηθίσει στον κλάδο μας. Και δεν μιλάω για κάτι άλλο παρά για τον ΕΔΟΕΑΠ, φυσικά. Είμαστε εξοικειωμένοι με αυτού του είδους τη δημοκρατική διοίκηση. Και νομίζω ότι και σε αυτή την περίπτωση θα μπορέσουμε να τα καταφέρουμε καλά, αρκεί να είμαστε όλοι ενωμένοι σε αυτό.

Δεν είναι κάτι που μας χωρίζει αυτό, είναι κάτι που μπορεί να μας ενώσει. Κι ας μην το καταλαβαίνουν όλοι ακόμα. Είναι μονόδρομος να το καταλάβουν, είμαι πεπεισμένη για αυτό. Γιατί αυτήν τη στιγμή, η διανομή που γίνεται στην εύλογη αμοιβή, που είναι ένα έσοδο που «τρέχει», μας έχει ρίξει πολύ στη μοιρασιά, για να το πω κυνικά. Όχι μόνο τους δημοσιογράφους, τα μέσα ενημέρωσης συνολικά.

Και αυτό είναι εύλογο, γιατί δεν υπήρχε κάποιος να μας εκπροσωπήσει. Γι' αυτό και δικαιώνεται η επιλογή των Ενώσεων να ιδρύσουν τον «Ξενοφώντα», έναν αμιγώς δημοσιογραφικό οργανισμό συλλογικής διαχείρισης. Γιατί αυτός είναι ο μόνος δρόμος να διεκδικήσουμε τα δικά μας συμφέροντα και να διεκδικήσουμε και μία δικαιότερη διανομή, όχι μόνο για το επιγραμμικό, αλλά και για τις ήδη υπάρχουσες πηγές που είναι η εύλογη αμοιβή. Δεν θέλω να μιλήσω πολύ περισσότερο. Θα σταματήσω εδώ.

Αν υπάρχουν ερωτήματα, θα προτιμούσα έτσι να σπαταλήσω τον χρόνο. Αλλιώς να μη συνεχίσω περισσότερο, γιατί ήδη έχει πάει πολύ αργά.

Ακροατής (εκτός μικροφώνου): Να ρωτήσω για το θέμα της αναδρομικής ισχύος;

Μάχη Νικολάρα:

Ναι. Το επιγραμμικό δικαίωμα έχει αναδρομική ισχύ από τη στιγμή που θα τρέξει, από το 2019. Είναι η χρονιά που βγήκε η Οδηγία, η οποία ενσωματώθηκε με τον τελευταίο νόμο. Άρα, αν υποθέσουμε ότι

τα πρώτα έσοδα από το Διαδίκτυο θα τα έχουν οι εκδότες σε πρώτη φάση, και ακολούθως εμείς, το ποσοστό που μας αναλογεί από αυτό που θα πάρουν οι εκδότες, αν είναι μέσα στο '24, μέσα στο '25, θα είναι αναδρομικά από το 2019. Δηλαδή οι πλατφόρμες θα πρέπει να δώσουν τα χρήματα αναδρομικά από το 2019.

Αντιλαμβάνεται κανείς ότι θα γίνει λυσσαλέα διαπραγμάτευση για αυτό το θέμα με τους εκδότες. Όχι μόνο για αυτό, συνολικά, δεν θέλουν να πληρώσουν, είναι δεδομένο. Και ίσως αυτό είναι ένα από τα ζητήματα που θα διαπραγματευτούν οι πλατφόρμες. Σε όλη την Ευρώπη διεξάγεται αυτήν τη στιγμή αυτή η μάχη. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε έτοιμοι. Και φαίνεται να είμαστε αρκετά μπροστά σε σχέση με πολλούς άλλους στην Ευρώπη, γιατί ήδη ακολουθούν το παράδειγμα των Ενώσεων στην Ελλάδα (να φτιάξουν έναν τέτοιο οργανισμό). Η πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ ήταν προσφάτως στην Ιταλία, στη συνέλευση της Federazione, που είναι ίσως από τις μεγαλύτερες δημοσιογραφικές ομοσπονδίες, όπως γνωρίζετε, στην Ευρώπη. Και ξεκινάνε τώρα οι Ιταλοί να φτιάξουν οργανισμό. Γιατί όλοι καταλαβαίνουν ότι δεν είναι δυνατόν να εκπροσωπηθείς διαφορετικά. Ειδικά όταν ο αντίπαλος είναι τόσο ισχυρός. Είναι άνιση η διαπραγματευτική δυνατότητα εδώ. Γι' αυτό πρέπει να συγκροτήσουμε πάρα πολύ ισχυρά και ενωτικά μέτωπα. Αλλιώς δεν θα μπορέσουμε να το βγάλουμε πέρα το συγκεκριμένο εγχείρημα. Και είναι ένα εγχείρημα που μας οδηγεί προς το μέλλον. Αντλεί από το παρελθόν, γιατί η ιδέα του πνευματικού δικαιώματος είναι παλιά, άσχετα με το αν εμείς μέχρι τώρα δεν έχουμε ασχοληθεί καθόλου με αυτό, και κακώς. Όμως, μας οδηγεί στο μέλλον. Γιατί; Ένα μεγάλο κομμάτι των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο κλάδος μας σήμερα έχει να κάνει με αυτήν τη μετάβαση, την ψηφιακή. Εκεί λοιπόν, σε αυτόν τον χώρο, ξαναλέω ότι η δουλειά μας έχει μια δεύτερη ζωή. Αρα, αν δεν αντισταθμίσουμε την απώλεια των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης με αυτήν την υπεραξία που παράγεται στον ψηφιακό χώρο, θα χάσουμε ένα πάρα πολύ μεγάλο κομμάτι των προοπτικών, που ακόμα δεν τις έχουμε βρει.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Ευχαριστούμε θερμά την Πρόεδρο του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης Ξενοφών, τη Μάχη Νικολάρα. Την ευχαριστούμε επίσης για την πολύ καλή δουλειά που έχει γίνει, πραγματικά.

Όπως είπαμε και για την Πρόεδρο της ΕΣΗΕΑ και γενικότερα όλες τις Ενώσεις Συντακτών. Πρέπει να πω ότι και οι περιφερειακές Ενώσεις -

γιατί βρισκόμαστε σε ένα συνέδριο για τον περιφερειακό Τύπο - έχουν ενισχύσει και βοηθήσει τον «Ξενοφόντα», όπως πρέπει. Γιατί έχουμε καταλάβει όλοι ότι αυτό που ξεκίνησε η ΕΣΗΕΑ πριν από τέσσερα χρόνια - εγώ ήμουν κοντά τότε ως Πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών και δεν μπορούσαμε να το δούμε - τελικά αποδεικνύεται ότι ήταν πολύ μπροστά. Δεν είναι μόνο οι περιφερειακές Ενώσεις, αλλά και τα περιφερειακά ταμεία, τα επικουρικά μας ταμεία.

Και είναι και η καλύτερη πάσα για να μιλήσει ο Θανάσης Μπαμπανέβας, ο Πρόεδρος του ΤΕΑΣ ΕΣΗΕΠΗΝ, ο οποίος είναι πολλά χρόνια στο επάγγελμα και έχει βοηθήσει τα μέγιστα.

Θανάσης Μπαμπανέβας, Πρόεδρος του ΤΕΑΣ ΕΣΗΕΠΗΝ:

Η Ένωση Συντακτών Ημερήσιων Εφημερίδων Πελοποννήσου Ηπείρου Νήσων και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης των Συντακτών, με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση χαιρετίζουν την πρώτη διευρυμένη παρουσία της δημοσιογραφικής οικογένειας σε περιφερειακό επίπεδο, με προμετωπίδα μάλιστα την ηρωική μεγαλόνησο, την Κρήτη μας και την πρωτεύουσά της το ιστορικό Ηράκλειο, προπύργιο αγώνων για την ελευθερία και τη δημοκρατία.

Η σημερινή ημερίδα θα αποτελέσει ασφαλώς ορόσημο για τον χώρο των ΜΜΕ και η πρωτοβουλία της ΠΟΕΣΥ καταγράφεται ως μια ιδιαίτερα θετική και ουσιαστική παρέμβαση με πανελλήνιες διαστάσεις.

Και αυτό γιατί τόσο η θεματολογία της ημερίδας, όσο και η συγκυρία κατά την οποία πραγματοποιείται, αποδεικνύουν το υψηλό αίσθημα ευθύνης και την ανάγκη οι δημοσιογράφοι να διατρανώσουν τη δεδομένη άλλωστε πρόθεση και πεποίθησή τους ότι συμπορεύονται, αγωνιούν και συμπάσχουν για τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας στο σύνολό της.

Κυρίες και κύριοι, οι δημοσιογράφοι - και αυτό το λέγω μετά λόγου γνώσεως μετά από πολύχρονη θητεία στο χώρο - στη συντριπτική τους πλειονότητα δεν είναι ξεκομμένοι από την κοινωνία. Αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της, για αυτό αυτοσκοπός είναι η προβολή κοινωνικών προβλημάτων που έχουν να κάνουν με τις ανάγκες που διαμορφώνονται στις περιοχές όπου ζουν και δραστηριοποιούνται. Οι δημοσιογράφοι της Περιφέρειας, σκληρά εργαζόμενοι πολλές φορές κάτω από αντίξοες συνθήκες, αποτελούν τη φωνή του μέσου Έλληνα πολίτη, αυτού που δεν αξιώνεται να δει το φως της δημοσιότητας στα

πρωτοσέλιδα των μεγάλων εφημερίδων και λοιπών ραδιοτηλεοπτικών μέσων.

Για αυτό αξίζουν συγχαρητήρια στην Περιφέρεια Κρήτης και τον γενικό γραμματέα της Σταύρο Αρναουτάκη, ο οποίος ενστερνίστηκε και ενίσχυσε την πρωτοβουλία της ΠΟΕΣΥ και φυσικά της Ένωσης Συντακτών Πελοποννήσου Ηπείρου Νήσων, στην οποία ανήκουν οι επαγγελματίες δημοσιογράφοι μέλη της, που στελεχώνουν τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, εφημερίδες, ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς και τα γραφεία τύπου τόσο της Περιφέρειας όσο και των Δήμων, του Επιμελητηρίου και άλλων φορέων.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι, όσοι παροικούμε την Ιερουσαλήμ γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες συντάκτες, με πρώτο και κυρίαρχο φυσικά αυτό της ανεργίας, αλλά και των αποδοχών που σε πολλές περιπτώσεις καταβάλλονται υπό μορφή φιλοδωρήματος. Τα χρόνια της κρίσης έπληξαν βάνουσα την έντυπη μορφή κυρίως της έκφρασης του δημόσιου λόγου και ως εκ τούτου άρχισαν οι εκπτώσεις, οι συμβιβασμοί και γιατί όχι οι έμμεσες απειλές και οι φορτικές απαιτήσεις της εργοδοσίας για άλλες - εκτός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας - συμφωνίες πάνω και κάτω από το τραπέζι. Η προσφορά εργασίας των δημοσιογράφων με αντιπαροχή την εξεύρεση χορηγών για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και φυσικά την αμοιβή τους, αποτελεί δυστυχώς σύνηθες φαινόμενο.

Και να σκεφτεί κανείς ότι οι νέοι δημοσιογράφοι διαθέτουν εξαιρετικά προσόντα, με γνώσεις και εξειδίκευση πανεπιστημιακού επίπεδου. Ο καθένας λοιπόν αντιλαμβάνεται ότι είναι επείγουσα και επιτακτική ανάγκη να αλλάξει το τοπίο. Υπάρχουν τρόποι και προτάσεις τόσο από τα θεσμικά μας όργανα, όπως είναι η ΠΟΕΣΥ, αλλά και οι Ενώσεις Συντακτών, για την ενίσχυση των εφημερίδων και των ραδιοτηλεοπτικών μέσων. Τα παραδείγματα από άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι πολλά. Αρκεί η Πολιτεία και οι αρμόδιοι φορείς της να στέρξουν και να θελήσουν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα.

Από την άλλη πλευρά, πέρα από τα αμιγώς συντεχνιακά ζητήματα, είναι και άλλα μείζονα, που απασχολούν τον κλάδο και έχουν να κάνουν με αυτήν καθ' αυτήν τη θεσμική υπόσταση και αξιοπρέπεια του συντάκτη. Δυστυχώς, τα αρνητικά παραδείγματα ολοένα και πληθαίνουν, από ανθρώπους της εξουσίας που με περισσή θρασύτητα, χωρίς περίσκεψη και χωρίς αιδώ, επιτίθενται σε συναδέλφους λόγω και - σε ακραίες περιπτώσεις - και έργω. Δηλαδή, βρίζουν και απειλούν

για μη αρεστά άρθρα ή σχόλια σε δημόσιες εκδηλώσεις και δεν κάνουν τον κόπο να αντιπαρατεθούν και να απαντήσουν γραπτώς, όπως απαιτεί ο σεβασμός στον πλουραλισμό και τη δημοκρατία.

Το χειρότερο βέβαια είναι ότι παρεμβαίνουν αδίστακτα και ζητούν από τους εκδότες την κεφαλή επί πίνακι του δημοσιογράφου και την απόλυσή του από το μέσο, έντυπο ή ηλεκτρονικό, στο οποίο εργάζεται. Κυρίες και κύριοι, σας διαβεβαιώνω ότι δεν υπάρχει πιο εφιαλτικό πράγμα για ένα ευσυνείδητο επαγγελματία δημοσιογράφο από το φάσμα της ανεργίας.

Ας μετριάσουν λοιπόν τους τόνους οι έχοντες και κατέχοντες στόχους κοινωνικούς, πολιτικούς, αθλητικούς. Και ας σκεφτούν ότι καθήκον του δημοσιογράφου είναι η καλόπιστη κριτική για τα κακώς κείμενα αλλά και η διατύπωση επαίνου για ό,τι καλό επιτυγχάνεται. Είναι γεγονός ότι η αλήθεια ενοχλεί. Αλλά αυτή είναι η αποστολή του δημοσιογράφου, να την καταγράφει και να την παρουσιάζει αφτιασίδωτη, χωρίς παραμορφωτικούς φακούς, συμψηφισμούς και στρογγυλοποιήσεις.

Το θέμα είναι αρκετά σοβαρό και απασχολεί τη δημοσιογραφική κοινότητα στο σύνολό της, γιατί με απειλές και αγωγές φαλκιδεύεται η ελευθερία της έκφρασης, κάτι που ασφαλώς δεν συνάδει με την ομαλή λειτουργία της δημοκρατίας στη χώρα. Εάν η Πολιτεία θέλει ανεξάρτητη και αδέσμευτη δημοσιογραφία, οφείλει αμέσως να καταργήσει τον τυποκτόνο νόμο 2328 του 1995. Δεν μπορεί να δίνεται η δυνατότητα στον οποιοδήποτε θεωρεί ότι θίγεται από ένα δημοσίευμα να μην καταφεύγει καταρχήν στο μέσο, ζητώντας επανόρθωση και να προχωρεί σε αστικό δικαστήριο, διεκδικώντας με αγωγή ακόμη και τα σπίτια των συντακτών. Και φυσικά όλα αυτά, πριν εκδικαστεί και τελεσιδικήσει η ποινική διερεύνηση της υπόθεσης.

Κυρίες και κύριοι, ένα άλλο κεφάλαιο που οπωσδήποτε μας απασχολεί, έχει να κάνει με την αυτονομία και την ανεξαρτησία του συντάκτη έναντι της γραμμής ή της θέσης του ιδιοκτήτη ενός Μέσου Μαζικής Ενημέρωσης, είτε αυτό είναι εφημερίδα είτε ραδιοτηλεοπτικό μέσο. Έχει δηλαδή, για να το πούμε απλά, το δικαίωμα της διαφωνίας ο συντάκτης, εάν για χ ψ ω λόγους, ο εργοδότης αλλάξει ρότα και επιχειρήσει να επιβάλλει σιγή για όσα τεκταίνονται από δημόσια πρόσωπα; Πώς προστατεύεται δηλαδή ο δημοσιογράφος; Το επισημαίνω αυτό γιατί δεν είναι λίγες οι φορές που συνάδελφοί μας με γόνιμη και εποικοδομητική θητεία στον χώρο, έχουν ορθώσει το ανάστημά τους, έχουν αντισταθεί στις άνωθεν εντολές και δυστυχώς

έχουν ακούσει την οδυνηρή όσο και ισοπεδωτική απεχθή φράση: «Απολύεστε και περάστε από το λογιστήριο».

Και να σκεφτεί κανείς ότι στην Περιφέρεια δεν υπάρχουν ευκαιρίες για εναλλακτική εξεύρεση εργασίας. Έχει λοιπόν σκεφτεί κανείς τον αντίκτυπο; Πώς θα ζήσει παραδείγματος χάρη η οικογένεια του συνάδελφου; Ποιος θα είναι ο ασφαλιστικός του δεσμός με τα ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης; Πώς θα είναι ο εργασιακός του βίος μέχρι τη συνταξιοδότηση και από πού και πώς θα συνταξιοδοτηθεί;

Το ερώτημα, κυρίες και κύριοι, είναι διαχρονικό και κορυφαίο. Θεωρείται λογικό, ηθικό και τίμιο το δίλλημα ή συμβιβάζεσαι ή απολύεσαι; Προσωπικά, δεν θέλω με αυτές τις επισημάνσεις να γενικεύσω και να θεωρηθεί ότι αποτελούν τον κανόνα στις εργασιακές σχέσεις.

Οι δημοσιογράφοι της Περιφέρειας με αξιοπρέπεια, πέραν του δέοντος σε πολλές περιπτώσεις, έχουν ενστερνιστεί την αγωνία και την οικονομική δυσπραγία που αντιμετωπίζουν πολλές από τις εκδοτικές επιχειρήσεις. Και παρά το γεγονός ότι έχουν ανάγκες απαιτητές και όχι απεριόριστες δυνατότητες, έχουν διευκολύνει ωστόσο εξομαλυνθεί η κατάσταση.

Επιθυμούμε λοιπόν να αναγνωρίζεται η σημαντική ταμιακή διευκόλυνση και όχι οι όποιοι λάθος επιχειρηματικοί χειρισμοί των ιθυνόντων στα μέσα να καταλογίζονται και να επιμερίζονται στις αμοιβές των δημοσιογράφων. Οι απολύσεις δεν είναι λύση, γιατί όταν οι επιχειρήσεις στον έντυπο Τύπο και τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα προχώρησαν σε απολύσεις, τα αποτελέσματα υπήρξαν αρνητικά, καθώς οι επιπτώσεις και οι εκπτώσεις στο παραγόμενο προϊόν, είχαν συνέπειες στη συρρίκνωση της κυκλοφορίας των εφημερίδων και τη μείωση ακροαματικότητας και τηλεθέασης.

Και εδώ θέλω να αναφερθώ σε μια αντινομία που υπάρχει σε ό,τι αφορά τις όποιες κατά καιρούς αποσπασματικές ενισχύσεις των περιφερειακών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης από κρατικούς φορείς, δηλαδή τον δημόσιο κορβανά. Δεν είναι δυνατόν να ενισχύονται ισομερώς ή και πολλαπλάσια αρεστά σε κυβερνητικό επίπεδο Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, με μηδενική απήχηση και να αγνοούνται ΜΜΕ που λειτουργούν ως σωστές επιχειρήσεις, με αμειβόμενη και ασφαλισμένη εργασία για τους δημοσιογράφους και το λοιπό προσωπικό. Κάτι τέτοιο, όπως ο καθένας αντιλαμβάνεται, αποτελεί εκτός των άλλων, αθέμιτο ανταγωνισμό.

Εμείς ως εργαζόμενοι έχουμε θέσει επανειλημμένως ως απαράβατο όρο, η όποια επιχορήγηση να συνοδεύεται από διασφάλιση θέσεων εργασίας, ικανών συναδέλφων να υπηρετήσουν το μέσο. Και όχι να περιορίζεται, όπως συνέβη με πρόσφατο δυστυχώς νόμο, ο αριθμός των επαγγελματιών συντακτών, μελών των οικείων Ενώσεων, σε ό,τι αφορά την προϋπόθεση έκδοσης εφημερίδων και λειτουργίας ραδιοτηλεοπτικών σταθμών.

Σήμερα λοιπόν παρουσιάζεται μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να καθίσουν οι εμπλεκόμενοι και συναρμόδιοι φορείς σε ένα κοινό τραπέζι και να συμφωνήσουν και να απαιτήσουν από την Πολιτεία άμεσες λύσεις. Γιατί δυστυχώς οι καιροί ου μενετοί. Σε ό,τι αφορά τώρα τον «Ξενοφώντα», στηρίζουμε ανεπιφύλακτα το εγχείρημα και έχουμε απόλυτη εμπιστοσύνη στους αγαπητούς συναδέλφους, που ασχολούνται με την υλοποίησή του.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Ο Θανάσης έβαλε τον δάκτυλο επί τον τύπον των ήλων.

Ναι, ο κύριος Γενικός.

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Άκουσα την τελευταία τοποθέτηση του Θανάση, όπως και όλες τις τοποθετήσεις. Και επειδή δεν είναι έπεα πτερόεντα και δεν είναι λόγια που χάνονται στον αέρα. Εδώ εκπροσωπώ την Πολιτεία, είμαι Γενικός Γραμματέας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, θεσμικός θεματοφύλακας των πράξεων, των δράσεων και των παραλείψεων για τον πλουραλισμό και για την ελευθερία του Τύπου.

Άκουσα ότι στελέχη της Πολιτείας παρεμβαίνουν σε ιδιοκτησίες και ζητούν απολύσεις δημοσιογράφων. Άκουσα ότι υπάρχουν φαινόμενα «περάστε από το λογιστήριο για να πάρετε την απόλυσή σας μετά από πολιτική παρέμβαση». Δύο τινά: αν για αυτά που παρουσιάστηκαν ως παραδείγματα, υπάρχουν δεδομένα συγκεκριμένα, τότε θα πρέπει οι Ενώσεις σας - εδώ και 15 μήνες τουλάχιστον που παρακολουθώ τα πράγματα - να τα κρατούν κρυφά.

Εάν υπάρχουν και είναι βιβλιογραφικές αναφορές ή ιστορικές αναφορές ή κακές πρακτικές και αυτό θα πρέπει να ειπωθεί. Εάν ξέρετε κάτι παραπάνω που δεν ξέρουμε, θα ήθελα να σας πω να μου αναφέρετε μετά, έξω, ότι στην τάδε περίπτωση, στο τάδε μέσο, το τάδε κυβερνητικό πρόσωπο ή πρόσωπο ισχύος πολιτικής, ανεξάρτητα αν είναι στην κυβέρνηση ή όχι, προχώρησε σε αυτού του είδους τη δράση.

Μην σπέρνουμε αυτόν τον σπόρο από υπερβάλλοντα ζήλο στήριξης ενός επαγγέλματος σε μια κοινωνία που ήδη βράζει, χωρίς τεκμήρια. Θα ήθελα λοιπόν να ζητήσω, Θανάση, να αποκρυσταλλώσεις, να ξεκαθαρίσεις αυτά τα παραδείγματα που, όπως είπες, έχεις δύο-τρεις τέτοιες περιπτώσεις, και να τα τοποθετήσεις στη σωστή βάση.

Ή είναι μια θεωρητική προσέγγιση βασισμένη σε εμπειρίες του παρελθόντος ή πραγματικά συνέβη εδώ και θα ήθελα να ξέρω επίσημα και σοβαρά: Πρώτον, γιατί δεν αντέδρασαν οι δημοσιογραφικές οργανώσεις αν κυβερνητικό, πολιτικό στέλεχος ή στέλεχος που κουβαλάει ισχύ τα τελευταία χρόνια σε μέσο ενημέρωσης, ζήτησε την απόλυση δημοσιογράφου, επειδή δεν του άρεσε αυτό που έγραψε ή αυτό που είπε. Γιατί δεν αντέδρασαν και γιατί δεν αντέδρασε και η Πολιτεία;

Και ποιοι είναι αυτοί και με την πίεση ποιού κάλεσαν συνάδελφό σας στο τηλέφωνο και του είπαν «παρακαλώ περάστε από το λογιστήριο για να παραλάβετε την απόλυσή σας», επειδή αυτό μου διέταξε το πολιτικό πρόσωπο. Αν όλα αυτά λοιπόν είναι κακά παραδείγματα προς αποφυγήν, για τα οποία κάποια στιγμή κάτι, κάπου ακούσαμε, θέλω και αυτό επίσης να ξεκαθαριστεί.

Αυτό που θέλω οπωσδήποτε πάντως να γνωρίζω τώρα, για να εκτελέσω άμεσα τον θεσμικό μου ρόλο, είναι αν υπάρχει κάποιο τέτοιο παράδειγμα που μπορείτε να μου το φέρετε, είτε θεσμικά από την Ένωσή σας είτε προσωπικά σε μια κουβέντα έξω, για να λάβει και η Πολιτεία τα ανάλογα μέτρα.

Και το λέω αυτό, γιατί για ζητήματα πλουραλισμού και ελευθερίας του Τύπου, ανεξάρτητα του τι μπορεί να πιστεύει ο καθένας, έχουμε την πολιτική ευθυξία - την οποία την αποδεικνύουμε και ως κυβέρνηση και εγώ προσωπικά, μέσα από συγκεκριμένες δράσεις - να τα διαφυλάττουμε μέχρι κεραίας. Είναι πάρα πολύ σοβαρά αυτά που ακούστηκαν και για αυτό έκανα την παρέμβαση με αυτές τις διευκρινίσεις.

Θανάσης Μπαμπανέβας:

Κύριε Γενικό, εγώ δεν το έθεσα σε πολιτικό επίπεδο. Αν καταλάβατε, είπα για κοινωνικούς, πολιτικούς και αθλητικούς φορείς. Υπάρχουν καταγγελίες και εγώ θα σας στείλω της Ένωσής μας, για περιστατικά που έχουν συμβεί στην Περιφέρεια. Δεν το κρύψαμε, το καταγγείλαμε. Βγήκαμε στα Μέσα και το καταγγείλαμε. Θα σας στείλω λοιπόν τα δελτία τύπου, έχετε τον λόγο μου.

Και εγώ δεν το περιχαράκωσα. Αλλά αυτή τη φράση, «περάστε στο λογιστήριο», την έχουν ακούσει δεκάδες συνάδελφοι. Ρωτήστε. Δηλαδή είναι κρυφό; Δεν είπα ότι έγινε πολιτική παρέμβαση και είπε ο ιδιοκτήτης, «έλα να πάρεις την αποζημίωσή σου». Αυτά δεν βγαίνουν στο φως και το ξέρετε πάρα πολύ καλά. Και ούτε είπα ότι έγινε αμιγώς πολιτική παρέμβαση. Μπορεί να γίνει από αθλητικό παράγοντα, ο οιοσδήποτε το κάνει αυτό. Από Δήμαρχο, από οποιονδήποτε. Να μην μένουν εντυπώσεις δηλαδή.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Ο κύριος Μπαμπανέβας πάντως έθεσε μια πραγματικότητα, η οποία κύριε Γενικέ είναι γνωστή. Εγώ θα σας πω και προσωπικά αν θέλετε. Να σας πω τι έχει γίνει το 2007; Με κάλεσαν στις 16 Αυγούστου για να μου δώσουν την απόλυση, για ένα σχόλιο. Με παρέμβαση Νομάρχη. Ξέρετε για ποιον λόγο; Γιατί το σχόλιο ήταν αληθές. Ξέρετε ποιος ήταν ο δεύτερος λόγος; Γιατί ο εκδότης δεν ήξερε ότι το σχόλιο έπρεπε να το έχει στην τσέπη του και το έγραψα. Και πέρασε γιατί ήταν Δεκαπενταύγουστος. Σας λέω ότι υπάρχουν πάρα πολλά δεδομένα. Δεν πήγα λοιπόν στην Ένωση στον κύριο Τσιγκλιφύση τότε, που ήταν πρόεδρος, δεν θυμάμαι αν ήταν ο Γιώργος ή αν ήταν κάποιος άλλος συνάδελφος. Δεν το κατήγγειλα, το θέμα λύθηκε...

Δήμητρης Γαλαμάτης:

Άρα υπάρχουν τώρα φαινόμενα, που δεν έχετε πάει στις Ενώσεις να καταγγείλετε;

Δημήτρης Χορταργιάς:

Δεν ξέρω, εγώ δεν μπορώ να το ξέρω αυτό. Ο κύριος Μπαμπανέβας αναφέρθηκε σε κάποια δεδομένα. Σας λέω λοιπόν εγώ το δικό μου story, ο κύριος Τσιγκλιφύσης. Έχουν συμβεί αυτά, αυτό ανέφερε ο κύριος Μπαμπανέβας, πράγματα που έχουν συμβεί. Δεν είπε ούτε πολιτικά. Εμένα ο παράγοντας που μου το έκανε, δεν έχει καμία σχέση με τη σημερινή κυβέρνηση, ορίστε να σας το πω, καμία σχέση. Ο παράγοντας που μπορεί να κάνει κάποια άλλα αθλητικά, γιατί είχα μία...

Δημήτρης Γαλαμάτης:

Εγώ δεν έκανα την παρέμβασή μου για να πω ότι είναι καλή η κακή η κυβέρνηση. Το ξαναλέω λοιπόν, αν υπάρχουν συγκεκριμένες περιπτώσεις πολιτικών στελεχών και δη κυβερνητικών στελεχών, που παρενέβησαν σε μέσο ενημέρωσης για να απολυθεί συνάδελφός σας, γιατί δεν τους άρεσαν αυτά που γράψατε, αυτό είναι σοβαρό. Και η κυβέρνηση θα ήθελε να επέμβει σε αυτό αν συμβαίνει και να πάρει μέτρα.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Εντάξει, συνεχίζουμε. Ο Σωτήρης Κέλλας είναι ο πρόεδρος του ΕΤΑΣ Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδος και Εύβοιας. Είναι για πολλά χρόνια πρόεδρος του Επικουρικού Ταμείου της Ένωσης Συντακτών της Θεσσαλίας και θα μας πει μερικά πράγματα.

Σωτήρης Κέλλας, Πρόεδρος ΕΣΗΕΘΣτΕΕ:

Πρώτα από όλα ο τίτλος πρέπει να είναι - εκτός από Περιφερειακά Μέσα προκλήσεις και προοπτικές - Περιφερειακά Ταμεία προκλήσεις και προοπτικές. Και θα μπορούσε να είναι μια ιδιαίτερη ενότητα. Πρώτα, θέλω να ευχαριστήσω την ΠΟΕΣΥ και την Περιφέρεια της Κρήτης για την πρόσκλησή τους και την ευκαιρία που μου έδωσαν να μιλήσω λίγο για τα επικουρικά ταμεία των δημοσιογράφων, ένα εκ των οποίων υπηρετώ εδώ και αρκετά χρόνια, περίπου μια εικοσαετία. Πιστεύω άλλωστε ότι οικονομική σταθερότητα δίνουν διοικήσεις που συμμετέχουν εκ των έσω σε οικονομικούς κύκλους, ώστε να απορροφούν οικονομικούς κλυδωνισμούς σε εποχές ιδιαίτερης οικονομικής αβεβαιότητας.

Άλλωστε, η σημερινή κατάσταση μοιάζει λίγο με το 2009-2010. Αρχίζουν να αυξάνονται τα επιτόκια, τα ακίνητα παίρνουν μπροστά. Είναι κάτι σημαντικό. Τα ταμεία των δημοσιογράφων είναι ανεξάρτητα εδώ και 90 περίπου χρόνια. Από τότε που εκδόθηκε το Λαχείο Συντακτών και κυριολεκτικά «την κάνανε λαχείο» οι δημοσιογραφικοί πρόγονοί. Μην ξεχνάτε ότι διένεμαν τα χρήματα.

Ήταν περίπου το 1936 που ξεκινούσε το ΙΚΑ την καθολική κοινωνική ασφάλιση. Μέχρι τότε ασφάλιση είχαν μόνο οι δημόσιοι υπάλληλοι από το 1861 - για να θυμηθούμε λίγο - και κάποιες συντεχνίες του ιδιωτικού τομέα. Εμείς δεν ήμασταν σε αυτές. Ήταν για τους δημοσιογράφους ένας τρόπος ασφάλισης, ενώ οι ιδιοκτήτες εντύπων είχαν απαλλαγεί από τις ασφαλιστικές εισφορές, κάτι που όπως βλέπουμε ήταν μόνιμο.

Στη συνέχεια, ήρθε το αγγελιόσημο επί κατοχής. Ξεκίνησε με 5% έγινε 15%. Με την κατάργηση του Λαχείου Συντακτών έγινε 20%, ήρθε ο νόμος του Βενιζέλου, 20% για διαφημίσεις στα έντυπα, 16% για διαφημίσεις στις ημερήσιες εφημερίδες, 21,5% για διαφημίσεις σε ραδιοτηλεοπτικά μέσα. Τελείωσε όμως το αγγελιόσημο, έγινε παρελθόν.

Από 1^{ης} Δεκεμβρίου 2017 όλα άλλαξαν. Και πρέπει τα ταμεία να στηριχθούν σε ένα άλλο δύσκολο οικονομικό μοντέλο, το οποίο δεν έχει ουσιαστικά καμία εξωτερική χρηματοδότηση. Και αν δεν υπήρχε το 2%, θα είχαν κάνει κραχ, καθώς μεγάλη μερίδα των δημοσιογράφων, λόγω κρίσης του επαγγέλματος, δουλεύουν με ελαστικές μορφές εργασίας. Αυτή είναι η πρόκληση που λέγαμε. Είναι μια πρόκληση να διαχειριστούμε μια νέα κατάσταση, ένα νέο ασφαλιστικό μοντέλο που δημιουργήθηκε στα περιφερειακά επικουρικά ταμεία του Τύπου. Και μέσα σε μια περίοδο κρίσης. Αλλά να ξέρουμε όλοι ότι στα κινέζικα η λέξη κρίση γράφεται με δύο γράμματα: το ένα σημαίνει επένδυση και το άλλο ευκαιρία. Εμείς τώρα την ευκαιρία πρέπει να την κάνουμε όφελος. Γιατί η αλήθεια είναι ότι όταν ένα άλλο ταμείο χρεοκοπεί, αυτό το λέμε οικονομική ύφεση. Αν χρεοκοπήσουμε εμείς, το λέμε οικονομική κρίση. Αυτή είναι η αλήθεια. Με το αγγελιόσημο υπήρχε το διανεμητικό σύστημα, το γνωρίζουμε όλοι. Οι εργαζόμενοι πλήρωναν εισφορές που δεν πλήρωναν λόγω αγγελιοσήμου. Οι εισφορές αυτές την ίδια χρονιά χρησιμοποιούνταν για να ικανοποιηθούν τα θεσπισμένα δικαιώματα των συνταξιούχων.

Η πληρωμή των εισφορών για τους εργαζόμενους μπορεί να μην χρηματοδοτεί τη δική τους σύνταξη, δημιουργεί όμως μια προσδοκία και στηρίζει έναν άτυπο κανόνα ότι στο μέλλον θα λάβουν και αυτοί από την επόμενη γενεά τα ίδια οφέλη με τους σημερινούς συνταξιούχους. Δηλαδή μια γενιά τριαντάρηδων και σαραντάρηδων πρέπει να ωφεληθεί και αυτή. Δεν σημαίνει ότι αυτοί θα πεταχτούν στον καιάδα. Αυτή η προσδοκία και η διατήρηση του άτυπου κανόνα ότι οι σημερινοί εργαζόμενοι πληρώνουν τις συντάξεις των σημερινών συνταξιούχων και οι αυριανοί συνταξιούχοι θα συντηρούνται από τους μελλοντικούς εργαζόμενους, εντάσσεται στις κοινωνικές αξίες της συντεταγμένης πολιτείας ως αλληλεγγύη των γενεών.

Το πόσα ίδια οφέλη όμως μπορούν να εξασφαλιστούν όταν συντελούνται μεταβολές συνθηκών από παράγοντες πολιτικοοικονομικούς και δημογραφικούς, που διαφοροποιούνται

μεταξύ των γενεών, είναι ένα εξαιρετικό πρόβλημα. Με αποτέλεσμα να μην είναι σίγουρο ότι η κοινωνική αξία της αλληλεγγύης των γενεών θα εκπληρωθεί. Κοινώς κάποιοι μπορεί να είναι αδικημένοι.

Για να είναι βιώσιμο ένα διανεμητικό σύστημα, πρέπει να μπαίνουν σε αυτό, μονίμως, τουλάχιστον όσα χρήματα βγαίνουν. Αν ξοδέσουμε δύο εκατομμύρια, θα πρέπει να πάρουμε και δύο εκατομμύρια ευρώ. Αν ξοδέσουμε πέντε εκατομμύρια ευρώ, θα πρέπει να έχουμε και έσοδα πέντε εκατομμύρια. Όμως, αν δεν υπάρχουν αυτά τα λεφτά, τότε ο φορέας γίνεται ελλειμματικός και ξέρουμε τι έγινε. Το σύστημα σε αυτές τις συνθήκες πρέπει να βρίσκει νέους πόρους, δηλαδή να δημιουργεί έναν νέο κεφαλαιοποιητικό πυλώνα. Δηλαδή, να παίρνει χρήματα και από κάπου αλλού, που αυτό δεν το βλέπω να γίνεται.

Άρα λοιπόν τα ταμεία της Περιφέρειας αλλάζουν ροή, είναι η προοπτική. Και πήγαν στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, όπως προβλέπει και το ΦΕΚ, στον ατομικό κουμπαρά. Δηλαδή οι εισφορές αποτελούν αποταμίευση, πραγματικές εισφορές - το χρήμα του εργαζόμενου, των εργοδοτών - που δεν χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση άλλων συντάξεων παρά μόνο για τη δική του.

Οι εισφορές λοιπόν πάνε σε ατομικές μερίδες, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί και τα ποσά των ατομικών μερίδων πρέπει να επενδύονται σε διάφορα κεφαλαιουχικά προϊόντα. Ποια είναι τα προϊόντα; Προθεσμιακές καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές αν χρειαστεί. Και τα κεφάλαια πρέπει να αυξάνονται κάθε χρόνο. Με τις εισφορές των ασφαλισμένων και με τις αποδόσεις να συσσωρεύονται.

Δηλαδή να αυξάνουμε τα χρήματα τα οποία παίρνουμε.

Όταν έρθει η στιγμή λοιπόν της συνταξιοδότησης, δεν μπορεί να πει κανένας στον ασφαλισμένο ότι δεν έχει πληρώσει. Έχει πληρώσει, πρέπει να πάρει τα χρήματα αυτά, τα οποία έχει δώσει. Στο κεφαλαιοποιητικό λοιπόν σύστημα, το ταμείο, αυτά που έχει κάνει και το ΟΤΕΚΑ, θεωρητικά έχει αποθεματοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις του. Διότι σου λέει «πού πήγες τα χρήματα»; Το σύστημα εμφανίζεται ελκυστικό βέβαια, διότι στηρίζεται στη λογική ότι οι ασφαλισμένοι αποταμιεύουν τη δική τους σύνταξη για το μέλλον. Άρα λοιπόν δεν προκύπτουν ασφαλιστικά ελλείμματα.

Ένας ακόμα σημαντικός παράγοντας, ίσως ο πιο σημαντικός σε αυτό το σύστημα, είναι η διαχείριση. Το κεφαλαιοποιητικό σύστημα σημαίνει σωστή διαχείριση όσον αφορά τις επενδύσεις των αποταμιεύσεων, αυστηρούς κανόνες λειτουργίας, αλλά και ανεξαρτησία διοίκησης.

Αυτήν τη στιγμή, καλούμαστε να διαχειριστούμε ασφαλισμένους, τα δύο ταμεία, που περνάνε από το διανεμητικό σύστημα στο κεφαλαιοποιητικό. Διότι ποτέ δεν είχαμε εισφορές. Αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα. Και το βασικότερο, να μην διαταράξουμε τους οικονομικούς προϋπολογισμούς.

Όσο για τη νέα πραγματικότητα, υπάρχουν δύο δρόμοι: η ασφαλής επένδυση και η επένδυση υψηλού ρίσκου. Πλέον την απάντηση δεν θα τη δώσει η διοίκηση των ταμείων, αλλά οι ίδιοι οι ασφαλισμένοι. Θέλουμε να πάρουμε ένα ρίσκο, να μεγαλώσει ο ατομικός μας κουμπαράς; Άλλωστε, το ΤΕΚΑ δίνει τρεις μερίδες: μεσαίο, χαμηλό, υψηλό ρίσκο. Ή θέλουμε να πάρουμε μια σταθερή σύνταξη χωρίς κινδύνους; Είναι σαν να λέμε ότι επενδύουμε με ένα σταθερό επιτόκιο 1% ή μπορούμε να πούμε ότι διακινδυνεύουμε και ένα 10% και αύριο μπορεί να μην πάρουμε τίποτα;

Με τις σημερινές λοιπόν συνθήκες, ο πιο σημαντικός λόγος για τη θέσπιση αυτού του κεφαλαιοποιητικού συστήματος στις επικουρικές είναι η διαγενεακή Δικαιοσύνη, που πρέπει να τη λάβουμε σοβαρά υπόψη. Μιλάμε όλοι για τους νέους, για τα social media, αλλά δεν τους μιλάμε για τη διαγενεακή Δικαιοσύνη.

Η εισαγωγή θεσμικών ρυθμίσεων, οι οποίες θα διασφαλίσουν την εμπιστοσύνη στους μελλοντικούς συνταξιούχους ότι θα έχουν επικουρική σύνταξη κι αυτοί και θα είναι δίκαιη. Δηλαδή εμείς πρέπει να δουλέψουμε και για την επόμενη γενεά, να έρθει η άλλη και επίσης να δουλέψει και για τους επόμενους, αν θέλουμε τη διαγενεακή Δικαιοσύνη.

Η εισαγωγή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος στις επικουρικές συντάξεις είναι απόρροια της τεράστιας ανάγκης και για έναν εξορθολογισμό, με τρόπο που να αντιμετωπίσει έστω και σε περιορισμένο βαθμό τις επιπτώσεις που προκαλεί το σημερινό σύστημα: τις ανισότητες, την ανεργία και τα χαμηλά εισοδήματα. Γιατί οι επικουρικές συντάξεις αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα των συνολικών εσόδων μας σε μια οικογένεια, οπότε οι αλλαγές συνεπάγονται σημαντικές ανατροπές. Μέχρι τώρα, το ΕΤΑΣ δεν έκανε καμία περικοπή. Και το λέω ευθέως. Δίνουμε ικανοποιητικές συντάξεις, γιατί αξιοποιούμε τα αποθεματικά μας. Και το λέω ωμά, ικανοποιούμε και τους αλληλοβοηθητικούς σκοπούς, βοηθήσαμε και στην ενεργειακή κρίση αλλά παράλληλα και στην κρίση της πανδημίας.

Νομίζω λοιπόν, ότι αυτή τη στιγμή οι νεότερες ομάδες ασφαλισμένων, επειδή θα είναι αριθμητικά μικρότερες από τις προγενέστερες και θα έχουμε σοβαρές επιπτώσεις στο ασφαλιστικό σύστημα, έχουμε μια υποχρέωση να δώσει η κάθε γενιά στην άλλη τουλάχιστον το ισοδύναμο από αυτό που έχει πάρει. Και έτσι πρέπει να πορευτούμε, γιατί δικαιώματα που δεν προκύπτουν από το καθήκον που επιτελέσαμε καλά, δεν αξίζουν να τα έχουμε. Σας ευχαριστώ.

Μαρία Αντωνιάδου, Πρόεδρος ΕΣΗΕΑ:

Οι δημοσιογράφοι δεν περνούσαμε καλά. Όταν έγιναν αυτά τα ταμεία, ήταν αλληλοβοηθητικοί λογαριασμοί, διότι οι δημοσιογράφοι πέθαιναν στο μάρμαρο. Δεν είναι πολυεθνικές τα ασφαλιστικά ταμεία των δημοσιογράφων και να μην τα αντιμετωπίζουμε έτσι. Ευχαριστώ.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Εγώ θέλω να κάνω μια προσθήκη, γιατί έχει ενδιαφέρον να το δούμε λίγο για τα νέα παιδιά. Υπάρχει μια μεγάλη αδικία και αναφέρομαι στο θέμα της ασφαλιστικής κάλυψης των συναδέλφων που εργάζονται στα site. Είναι ένα από τα κορυφαία θέματα που απασχολούν τις δημοσιογραφικές Ενώσεις. Υπάρχει μια αδικία, την οποία δεν μπορούμε να καταλάβουμε. Παρατηρείται το εξής φαινόμενο για να το καταλάβουν όσοι δεν το γνωρίζουν. Μπορούμε να εργαζόμαστε σε έναν χώρο δουλειάς, και οι συνάδελφοι που εργάζονται στα site να μην έχουν την ίδια ασφάλιση που έχουμε εμείς που εργαζόμαστε στην εφημερίδα. Έχουμε ζητήσει κατ' επανάληψη - πριν από λίγες μέρες είχαμε νέα συνάντηση στο υπουργείο - προσπαθούμε να δώσουμε να καταλάβουν κάποιοι ότι είμαστε όλοι ίδιοι. Δεν το καταλαβαίνουν οι υπηρεσιακοί παράγοντες. Προσπαθούμε να τους το εξηγήσουμε. Έχουμε ήδη έτοιμο ό,τι πρέπει να γίνει από νομικής άποψης για το θέμα το νομικό, ώστε να καλυφθεί και να λήξει νομικά η υπόθεση και να μπει σε ένα νομοσχέδιο.

Είναι έτοιμο προπαρασκευαστικά από συνταγματολόγους, έχει ελεγχθεί, αλλά δυστυχώς δεν έχει γίνει κάτι. Αυτό είναι μια μεγάλη αδικία. Και επειδή ολόκληρο το συνέδριο επεκτάθηκε ειδικότερα στο θέμα των νέων συναδέλφων στα new media και στους νέους δημοσιογράφους, νομίζω ότι είναι ένα ζήτημα που πρέπει να λυθεί. Οι Ενώσεις πιέζουν, η ΠΟΕΣΥ πιέζει, τώρα είναι και ο Γενικός που γνωρίζει το θέμα καλά. Και ελπίζουμε να έχουμε μια εξέλιξη θετική

για αυτούς τους συναδέλφους. Και το ξέρουμε ότι οι περισσότεροι πλέον συνάδελφοι εργάζονται στα ηλεκτρονικά μέσα.

Είναι αδικία για αυτούς, λοιπόν, τους συναδέλφους να μην έχουν την ίδια ασφάλιση με αυτήν που έχουν οι δημοσιογράφοι οι οποίοι εργάζονται στις εφημερίδες, στα ραδιόφωνα και την τηλεόραση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Κώστας Βασιλάκης:

Θα κάνουμε μια παρουσίαση των συμπερασμάτων αυτής της ημερίδας. Ουσιαστικά, φτάσαμε στο τέλος της. Πρώτη παρέμβαση από τον Πρόεδρο της ΠΟΕΣΥ, τον κύριο Τριανταφύλλου. Θα βοηθήσουν στην παρουσίαση των συμπερασμάτων ακόμη ο Κώστας Θέος, ο οποίος είναι ο Ταμίας της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών, ο Δημήτρης ο Χορταργιάς, ο οποίος ήταν προηγουμένως εδώ στον συντονισμό και ο Μιχάλης Βασιλάκης, ο οποίος είναι Πρόεδρος του Μουσείου Τύπου της ΕΣΗΕΠΗΝ.

Σωτήρης Τριανταφύλλου, Πρόεδρος ΠΟΕΣΥ:

Συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, να ευχαριστήσω τους συναδέλφους, οι οποίοι λειτούργησαν και ως ραπορτέρ στα διάφορα πάνελ και έχουν καταγράψει τα συμπεράσματα. Θα δώσω τον λόγο στον Δημήτρη Χορταργιά και στον Μιχάλη Βασιλάκη, που έχουν κρατήσει από τα διαφορετικά πάνελ βασικά συμπεράσματα, όπως και ο Κώστας Θέος. Και εγώ θα αναφέρω τρία - τέσσερα συμπεράσματα, συνολικά, για το κλείσιμο. Και θα ανανεώσουμε το ραντεβού μας για επόμενη ημερίδα. Διότι το μόνο που πρέπει πάση θυσία να γίνει είναι να μην μείνει εδώ αυτή η ημερίδα. Και να αξιοποιήσουμε όλα όσα χρήσιμα συζητήθηκαν. Θα παρακαλούσα λοιπόν να ξεκινήσει ο Δημήτρης Χορταργιάς πρώτος και θα συνεχίσουμε.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Το βασικότερο συμπέρασμα που βγήκε από τη σημερινή ημερίδα είναι ότι πρέπει να γίνει και άλλη ημερίδα. Και όχι μία, ήταν πάρα πολλά τα θέματα που έχουν θιχτεί. Έχουν τονιστεί ζητήματα που χρειάζεται να τα συζητήσουμε για αρκετές ώρες. Δεν μας έφτασε ο χρόνος. Νομίζω ότι έπρεπε να γίνει σε δύο μέρες.

Άρα πρέπει να ανανεώσουμε οπωσδήποτε το ραντεβού μας και σύντομα. Γιατί; Ένα από τα βασικά ζητήματα που προέκυψε από όλα όσα συζητήθηκαν είναι το ποιοι είναι οι δημοσιογράφοι. Και ίσως είναι η ευκαιρία, για πρώτη φορά μετά από τόσα χρόνια - το συζητήσα στο περιθώριο, δεν το κρύβω με κάποιους από τους προέδρους, τους συναδέλφους - να δούμε και θεσμικά και νομικά και με τη βοήθεια των ακαδημαϊκών, και να έχουμε μια ολοκληρωμένη πρόταση τελικά για το ποιοι είναι οι δημοσιογράφοι.

Και να το δούμε σε όλα τα επίπεδα. Δεν ξεχνάμε ότι είναι μια κουβέντα η οποία έχει απασχολήσει τις Ενώσεις Συντακτών πριν από 20-25 χρόνια. Το θυμάμαι πολύ καλά ως νέος δημοσιογράφος, γιατί με ενδιέφερε. Θυμάμαι τον Γιώργο Τσιγκλιφύση που το συζητούσε με τους τότε προέδρους της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας και της Πάτρας.

Τότε ήταν διαφορετικά τα ζητήματα. Τώρα είναι πολύ διαφορετικά, τώρα υπάρχουν πάρα πολλοί συνάδελφοι που βγαίνουν από τις δημοσιογραφικές σχολές, από τα πανεπιστήμια. Τονίστηκε εδώ ότι πλέον οι νέοι δημοσιογράφοι είναι άρτια καταρτισμένοι, είναι πολυεργαλεία. Το είπαν όλοι εδώ οι ομιλούντες, οι πανεπιστημιακοί. Αποδείχθηκε ο ρόλος που έχουν πλέον οι δημοσιογράφοι και τα new media στον νέο τρόπο δημοσιογραφίας. Άρα πιστεύω ότι μάλλον πρέπει να κάνουμε την εκκίνηση από εδώ και να αρχίσουμε να συζητάμε σοβαρά για τη θωράκιση του επαγγέλματος. Και το λέω πάρα πολύ σοβαρά αυτό, γιατί προέκυψε και από τα γεγονότα των τελευταίων ημερών. Βρέθηκαν στο στόχαστρο συνάδελφοί μας ή ρεπόρτερ, παραδείγματος χάρη, οι οποίοι δεν έπρεπε να ήταν στο στόχαστρο.

Μπορώ να συζητήσω οτιδήποτε άλλο, μπορώ να συζητήσουμε το ποιοι φταίνε, ίσως και τα γνωρίζουμε. Αλλά τουλάχιστον να ξεκινήσουμε με τη θωράκιση του επαγγέλματος. Θεωρώ ότι είναι το κορυφαίο ζήτημα. Θα λύσει πολλά προβλήματα. Δεν θα είμαστε ο σκύλος που κυνηγά την ουρά του. Γιατί μερικές φορές αυτό βλέπουμε, ότι τα εντοπίζουμε, τα έχουμε ξαναπεί, τα έχουμε ξαναδεί, αλλά τελικά δεν βρίσκουμε τη λύση. Το θέμα λοιπόν τέθηκε. Πρέπει να δούμε ποιοι είναι δημοσιογράφοι.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Ξεκινάμε με τα συμπεράσματα.

Τα περιφερειακά μέσα είναι τα πιο αξιόπιστα. Αυτό τονίστηκε, αυτό αναφέρθηκε και αποδείχθηκε και με στοιχεία. Είναι πηγές ειδήσεων για τα κεντρικά μέσα. Όπως προκύπτει τουλάχιστον από αυτά που αναφέρθηκαν στην ημερίδα, οι δημοσιογράφοι στα περιφερειακά μέσα είναι πραγματικά άριστοι επαγγελματίες.

Κάνουν πολύ καλή δουλειά και είναι άνθρωποι που είναι κοντά στο κοινό. Είναι κοντά στους ανθρώπους με τους οποίους συναναστρέφονται και παίρνουν τις ειδήσεις.

Δυστυχώς, ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα που υπάρχει και στα περιφερειακά μέσα είναι ότι δεν υπάρχουν επαγγελματίες δημοσιογράφοι. Δηλαδή πολλά μέσα ενημέρωσης απασχολούν συναδέλφους οι οποίοι δεν είναι δημοσιογράφοι. Μπορεί να είναι δάσκαλοι, λογιστές. Απλώς δεν πληρώνονται οι περισσότεροι από αυτούς.

Μάχη Νικολάρα:

Αν δεν πληρώνονται τότε δεν είναι δημοσιογράφοι.

Δημήτρης Χορταργιάς:

Μα αυτό λέμε, τα συμπεράσματα λέμε. Λοιπόν είναι πάρα πολύ ενδιαφέρουσα η πρωτοβουλία της ΕΣΗΕΜΘ για το Press Local. Ήταν κάτι που είχε ζητηθεί εδώ και αρκετό καιρό, νομίζω ότι παίρνει σάρκα και οστά τις επόμενες ημέρες. Η πλατφόρμα πραγματικά – το είχα ζητήσει και με τον Γιάννη τον Κοτσιφό - θα αναδείξει και θα επιδείξει το που βρίσκονται οι δημοσιογράφοι της Περιφέρειας. Θα δείξει στοιχεία, για τα οποία αυτή τη στιγμή μπορεί να μιλάμε αρκετά θεωρητικά, ενώ με τη συγκεκριμένη πλατφόρμα θεωρώ ότι θα μπορέσουμε να δούμε και πολλά πράγματα.

Το σημαντικότερο πρόβλημα είναι η απληρωσιά, το είπε ο Γιώργος Τσιγκλιφύσης. Τα 400 μέχρι 800 ευρώ που υπάρχουν είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, γιατί δεν φτάνουν τα χρήματα να ζήσουν οι συνάδελφοί μας. Άρα αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχει ένας εργασιακός μεσαίωνας, όπως είπε και ο Κυριάκος Κορτέσης. Δυστυχώς υπάρχουν επαγγελματίες, οι οποίοι δηλώνουν ότι είναι δημοσιογράφοι, αναφέρθηκε και αυτό.

Ο Θέμης Μπερεδήμας αναφέρθηκε στο θέμα της μεταδημοσιογραφίας. Ζήτησε να εφαρμοστεί το Μητρώο και ορθώς. Είναι ένα θέμα το οποίο όλες οι Ενώσεις το έχουν ζητήσει. Και αναφέρθηκε και στα

μικροεκδοτικά συμφέροντα, που δυστυχώς πολλές φορές δημιουργούν ζητήματα.

Από την πλευρά του, ο Γενικός Γραμματέας παρουσίασε αρκετά ενδιαφέροντα στοιχεία για τις εφημερίδες, τα site. Σημείωσα 227 επαρχιακές εφημερίδες στην Περιφέρεια, 110 τηλεοπτικούς σταθμούς, από τους οποίους 101 ουσιαστικά είναι περιφερειακοί, 1500 ιστοσελίδες. Και ραδιόφωνα, απ' ό,τι έχω σημειώσει, 50 με 60 στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Άρα η αναγωγή δίνει αρκετά μεγάλα νούμερα.

Αυτά είναι τα βασικά συμπεράσματα από τον πρώτο κύκλο των ομιλητών. Δίνω το λόγο στον Μιχάλη για τον επόμενο.

Μιχάλης Βασιλάκης:

Ο συνάδελφος, ο οργανωτικός γραμματέας της ΠΟΕΣΥ, ο Ανδρέας Παναγόπουλος ουσιαστικά μας παρουσίασε τις νέες δεξιότητες και τις νέες ειδικότητες στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και την ανάγκη της συνεχούς επιμόρφωσης. Ακούσαμε, μεταξύ άλλων, ότι εκτός από τους δημοσιογράφους, η επιμόρφωση πρέπει να είναι θέμα και των εργοδοτών, όπως το επιβάλλουν οι συνθήκες.

Μας ανέλυσε ότι περάσαμε σε μια γενιά δημοσιογράφων που είναι πολυεργαλεία. Έχουμε δραματικές αλλαγές στον τρόπο εργασίας μας. Και αυτό, βεβαίως, το γνωρίζουμε όλοι όσοι βρισκόμαστε καθημερινά στους χώρους εργασίας. Ωστόσο, η είδηση είναι αυτή που παραμένει ιερή. Είναι ίδια μεν η τέχνη, αλλά είναι νέες πρακτικές. Απαιτούνται σε αυτές τις νέες πρακτικές, ικανότητες, νέοι τρόποι παρουσίασης, νέοι τρόποι γραφής με γνώση των κατάλληλων εργαλείων. Έχουμε επίσης έναν συντάκτη ροής που είναι μια νέα ειδικότητα, την οποία όσοι εργάζονται στις ιστοσελίδες τη γνωρίζουν. Πολλοί από εμάς ήδη ασχολούνται με το συγκεκριμένο κομμάτι. Επίσης, παρουσίασε και τα προσόντα του πολυταλαντούχου δημοσιογράφου. Και αναφερόμενος στις νέες προκλήσεις, μας είπε ότι μπροστά μας έχουμε την τεχνητή νοημοσύνη, υπάρχει η υπερεμπορευματοποίηση, το τέλος - με ερωτηματικό - του χαρτιού, αλλά και η φωνητική αναζήτηση.

Στο σκέλος «Περιφερειακά Μέσα Ενημέρωσης, επιχειρηματικότητα και προκλήσεις» ο κύριος Αιμίλιος Περδικάρης, πρόεδρος του Αθηναϊκού Πρακτορείου, μας μίλησε για τη δύναμη του περιφερειακού Τύπου, σε συνδυασμό με τους ανταποκριτές που είναι πολύ μεγάλη. Μας εξήγησε ότι ο συνδυαστικός τρόπος δουλειάς του περιφερειακού Τύπου, αλλά και του δυναμικού του Αθηναϊκού Πρακτορείου φάνηκε

σε όλα τα μεγάλα γεγονότα, με πιο πρόσφατο το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη. Αλλά αναφέρθηκε και στη λογοκλοπή σε βάρος του Αθηναϊκού Πρακτορείου, ένα φαινόμενο το οποίο συναντάμε παντού όλοι στον χώρο του Διαδικτύου.

Ως προς το προσωπικό και την ποιότητα, είναι τα στοιχεία τα οποία διαφοροποιούν τους δημοσιογράφους της Περιφέρειας. Και μια παρατήρηση που έχει σημασία, είναι ότι στη συντριπτική πλειονότητά τους τα περιφερειακά ΜΜΕ σέβονται την πηγή και κάνουν αναφορά. Ως προς το στοίχημα του Αθηναϊκού Πρακτορείου, ανέφερε την ανάπτυξη του digital content. Αυτό είναι το στοίχημα για το Αθηναϊκό Πρακτορείο και σε αυτό μπορεί να επιτευχθεί μια αμφίδρομη σχέση και συνεργασία με τον περιφερειακό Τύπο.

Ακούσαμε, επίσης, από τον κύριο Σπύρο Καμπιώτη, Αντιπρόεδρο της Ένωσης Ενημερωτικών Τηλεοράσεων της ελληνικής Περιφέρειας να κάνει την δική του προσέγγιση ως προς το προφίλ του επιχειρηματία των μέσων ενημέρωσης. Στην Ελλάδα, όπως μας είπε, αυτός - ο επιχειρηματίας δηλαδή - είναι και συνεργάτης και συνοδοιπόρος. Είναι στον χώρο εργασίας, δεν είναι ένας άνθρωπος ο οποίος δίνει εντολές απλά και μόνο. Δεν ισχύει, όπως μας είπε, στη χώρα μας το μοντέλο του επιχειρηματία - επενδυτή. Και είναι αυτονόητη, ανέφερε, η ανάγκη της δημιουργίας από το μηδέν ενός οικοσυστήματος για τη λειτουργία των περιφερειακών μέσων. Ουσιαστικά και αυτός μίλησε για την καθυστέρηση η οποία υπάρχει στην αδειοδότηση της περιφερειακής τηλεόρασης, κάτι το οποίο θέτει, όπως είπε, σε ομηρία τους επαγγελματίες του κλάδου. Και κατέληξε ότι υπάρχει μια κατάσταση αβεβαιότητας, η οποία έχει αλυσιδωτές συνέπειες ακόμα και στην υπογραφή νέων συμβάσεων εργασίας, κάτι που αφορά άμεσα εμάς τους δημοσιογράφους (νέες συμβάσεις εργασίας με τον δημοσιογραφικό κλάδο).

Ο κύριος Γιώργος Μιχαλόπουλος, πρόεδρος του Συνδέσμου Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων, μίλησε με κριτική διάθεση για τον νόμο που ψηφίστηκε, υποστηρίζοντας ότι αποδίδει τα ίδια σε μια εφημερίδα που απασχολεί 70 εργαζόμενους και σε μια εφημερίδα η οποία απασχολεί έναν ή δύο ή κανέναν. Συμφώνησε, όμως, ότι το δικαιότερο σύστημα κατανομής της κρατικής διαφήμισης, κατά συνέπεια και εσόδων, είναι οι θέσεις εργασίας.

Η κυρία Λαμπρινή Παπαδοπούλου, επίκουρη καθηγήτρια στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, μας παρουσίασε στοιχεία από διεθνείς έρευνες ως προς την αξιολόγηση του περιφερειακού

Τύπου. Μας είπε ότι βρισκόμαστε σε μια αναζήτηση νέων εναλλακτικών πηγών εσόδων, όπως είναι το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι εκδηλώσεις και άλλα. Μας ανέλυσε και μας εξήγησε τι είναι το συνδρομητικό τείχος, το οποίο κερδίζει έδαφος, από ό,τι φαίνεται παράλληλα με το έδαφος που κερδίζει και το ψηφιακό περιεχόμενο. Δεν θα μπω στα επιμέρους. Με την εφαρμογή όμως του τείχους, όπως μας είπε, υπάρχει μια απειλή για τον ρόλο των περιφερειακών μέσων, καθώς συρρικνώνεται η κοινότητα, το κοινό. Υπάρχει μια βιώσιμη λύση όμως, η οποία είναι αισιόδοξη και είναι το στυλ το προσαρμοσμένο στην κοινότητα. Και κατέληξε λέγοντας, ότι η ανάγκη για ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο είναι μεγαλύτερη από ποτέ.

Σωτήρης Τριανταφύλλου:

Υπάρχει και το πάνελ το ακαδημαϊκό, στο οποίο με βοήθησε ο Κώστας Θεός στα συμπεράσματα. Το πάνελ των ακαδημαϊκών, στο οποίο τονίστηκε από τον κύριο Λεάνδρο η ανάγκη μιας πιο συστηματικής συνεργασίας δικής μας, του χώρου μας, των Ενώσεων Συντακτών με τα πανεπιστήμια και με την ακαδημαϊκή κοινότητα. Και πράγματι έτσι είναι, έως τώρα είναι αποσπασματική η συνεργασία που υπάρχει και είναι μεγάλη η ανάγκη και τους θέλουμε μαζί μας. Και μπορούμε να κάνουμε πολλά πράγματα, έχοντας μαζί μας και την ακαδημαϊκή κοινότητα και τη γνώση αλλά και την τεχνογνωσία, αλλά βεβαίως θέλουμε και να μας δείξουν δρόμους από μια διαφορετική κατεύθυνση από αυτήν που βαδίζουμε εμείς και να συναντηθούμε.

Ο κύριος Λεάνδρος αναφέρθηκε και στις ευρύτερες αλλαγές και είπε ότι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να κινητοποιούν τον κόσμο. Να είναι καταρχάς μέρος των ευρύτερων αυτών αλλαγών, να κινητοποιούν τον κόσμο, να βρίσκουν λύσεις και να προτάσσουν τα ουσιαστικά προβλήματα. Και είδαμε και την ευρύτερη θα έλεγα κάλυψη που υπάρχει ή μάλλον την ολοκληρωμένη άποψη που πρέπει να έχουμε για μία είδηση και για μία εικόνα. Και με τα δύο βίντεο, αλλά κυρίως με το πρώτο βίντεο του Guardian, τα οποία μας έδειξε. Και έβαλε στην κουβέντα κάτι το οποίο υποστηρίζω κι εγώ ότι πρέπει να βάλουμε στη δική μας κουβέντα. Τον όρο «Βιώσιμη Ανάπτυξη». Έναν όρο που συζητείται αρκετά τον τελευταίο καιρό. Ο όρος «Βιώσιμη Ανάπτυξη» στον οποίο μπορούμε να βάλουμε και τη δημοσιογραφία και την ενημέρωση, κυρίως τη δημοσιογραφία. Και να δούμε τη βιώσιμη ανάπτυξη της δημοσιογραφίας σε συνεργασία με

όλες τις δυνάμεις της κοινωνίας, με την κοινωνία την ίδια, με την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Ο κύριος Σκαμνάκης, στο ίδιο πάνελ, θύμισε ότι μια τέτοια ημερίδα έχει να γίνει 30 χρόνια. Και με τον ίδιο τίτλο περίπου.

«Παρά μία λέξη» ήταν ο τίτλος του κυρίου Σκαμνάκη σε εκείνη την ημερίδα. Είναι ο δικός μας τίτλος παρά μία λέξη. Άρα απ' αυτό και μόνο, αντιλαμβάνεστε πόσο σημαντική είναι η διενέργεια της σημερινής ημερίδας και το πώς θα την πάρουμε να την πάμε από εδώ και πέρα.

Γιατί πιο σημαντικό θεωρώ τώρα πλέον ότι είναι αυτό: να πάρουμε πράγματα και να τα πάμε πιο πέρα. Και βεβαίως, από τα λεγόμενα του κυρίου Σκαμνάκη, αναδείχθηκε ο σπουδαίος ρόλος των περιφερειακών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για τη δημοκρατία. Πραγματικά είναι σπουδαίος ο ρόλος τους, το είπα και εγώ. Είναι κομβικός ο ρόλος τους και στην τοπική δημόσια σφαίρα, αλλά είναι κομβικός ο ρόλος τους και στις τοπικές κοινωνίες και ευρύτερα για τη δημοκρατία.

Επίσης, αναδείχθηκε η επιτακτική ανάγκη ενίσχυσης των περιφερειακών μέσων, όχι μόνο από τον κ. Σκαμνάκη, αλλά από πολλούς ομιλητές. Είναι επιτακτική και μάλιστα αυτή η ενίσχυση δεν μπορεί να είναι χωρίς όρους και κανόνες.

Πρέπει να συνδεθεί - ένα αίτημα δικό μας που αναδεικνύεται και από εδώ και νομίζω είναι ένα εύλογο αίτημα - και με τις θέσεις εργασίας. Είναι ένα αίτημα το οποίο ως μέλος της Επιτροπής, εκπροσωπώντας την Ένωση Συντακτών της Αθήνας, στην προηγούμενη Επιτροπή που έχει ολοκληρώσει τις εργασίες της για τη χρηματοδότηση των μέσων ενημέρωσης, επειδή δεν ήταν στο νομικό πλαίσιο στο οποίο κινείτο εκείνη η Επιτροπή - η σύνδεση δηλαδή της χρηματοδότησης με τις θέσεις εργασίας - απαίτησα να μπει στα πρακτικά ως απόφαση της Επιτροπής. Ήταν ευχολόγιο τότε, τώρα όμως θα προσπαθήσουμε να μην παραμείνει ευχολόγιο. Ομοφώνως έγινε αποδεκτή αυτή μου η πρόταση και έχει μπει ως απόφαση της Επιτροπής ότι αυτή προτείνει οι όποιες χρηματοδοτήσεις να συνδέονται με τις θέσεις εργασίας. Δεν έγινε ακριβώς έτσι, αλλά δεν έχει σημασία. Μπήκε η βάση για να το προσπαθήσουμε να γίνει κάπως έτσι. Αναδείχθηκε λοιπόν η ανάγκη ενίσχυσης των περιφερειακών, των τοπικών μέσων. Είναι μεγάλη και δεν μπορεί να γίνεται χωρίς όρους και χωρίς κανόνες. Και ένα αίτημα δικό μας επαναλαμβάνω, είναι η σύνδεση με τις θέσεις εργασίας.

Ο κ. Βατικιώτης, στη συνέχεια, αναφέρθηκε στο αίτημα εκδημοκρατισμού της διαμεσολαβημένης κοινωνίας. Στον ρόλο που

πρέπει να έχουν οι πολίτες στον δημόσιο διάλογο, στην αντιπροσώπευση και συμμετοχή που πρέπει να έχουν σε αυτόν. Και βεβαίως μίλησε και αυτός για την ενίσχυση των μέσων ενημέρωσης.

Ο Παναγιώτης Κάπος μάς έδωσε τη διάσταση των νέων τεχνολογιών και της μετάβασης που υπάρχει στην ενημέρωση. Το ότι πρέπει να αγκαλιάσουμε ψηφιακά τη νέα γενιά, η οποία είναι πολύ πιο εγγράμματη ψηφιακά από εμάς και έχει άλλη κουλτούρα και άλλους τρόπους ενημέρωσης και πρόσβασης στο ειδησεογραφικό περιεχόμενο. Αναφέρθηκε στους νέους τρόπους πληροφοριών, στον νέο τρόπο διάχυσης της πληροφορίας.

Και βεβαίως κλείσαμε με το τελευταίο πάνελ, με την τελευταία συζήτηση στην οποία νομίζω - και αυτός είναι ο ρόλος αυτών των συζητήσεων και των ημερίδων - έγινε ένας διάλογος και δη έντονος. Θυμάστε στο τελευταίο λοιπόν πάνελ, που έγινε η ενημέρωση από την πρόεδρο του «Ξενοφώντα» σχετικά με τη σημαντικότετη πρωτοβουλία των Ελληνικών Ενώσεων Συντακτών για τη διαχείριση των πνευματικών μας δικαιωμάτων και την αναζήτηση εσόδων. Μάλλον όχι την αναζήτηση εσόδων, το να πάρουμε τα έσοδα τα οποία δικαιούμαστε από τη δουλειά μας, όπως σωστά είπε η Μάχη Νικολάρα πρόεδρος του «Ξενοφώντα». Έγινε λοιπόν ενημέρωση για τον «Ξενοφώντα», ο οποίος είναι πρωτοποριακός για την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο, ειδικά για την Ευρώπη.

Θα έλεγα ότι εδώ έγινε και ένας έντονος διάλογος, ο οποίος επαναλαμβάνω ότι ήταν χρήσιμος. Και όχι μόνο ήταν χρήσιμος, αλλά ανεδείχθησαν ζητήματα και από τα δύο περιφερειακά ταμεία, και από το ταμείο της ΕΣΗΕΠΗΝ και από το ΕΤΑΣ της Θεσσαλίας. Μπορεί να πει κάποιος και να σταθεί σε πάρα πολλά ακόμη πράγματα, τα οποία δεν έχουν αναφερθεί στα συμπεράσματα. Την ενότητα της Κρήτης και του Αντώνη Παπουτσάκη για τις αθλητικές εγκαταστάσεις, η οποία ήταν μια εξειδικευμένη ενότητα. Μπορούμε να σταθούμε σε πάρα πολλά, τα οποία ειπώθηκαν εδώ σήμερα.

Εγώ αρχικώς θεωρώ απείρως χρήσιμη την διεξαγωγή της ημερίδας. Το γεγονός ότι βρεθήκαμε όλοι εδώ μαζί και οι Ενώσεις Συντακτών και η ακαδημαϊκή κοινότητα και η κυβέρνηση και οι ιδιοκτήτες, οι οποίοι είπαν σημαντικά πράγματα, θετικά ή αρνητικά, και έκαναν σημαντικές παρεμβάσεις.

Θα αναδείκνυα ως κεντρικούς τίτλους αυτής της ημερίδας την αξιοπιστία των μέσων ενημέρωσης, την πρωτοπορία που δείχνουν ως προς το επιχειρηματικό τους μοντέλο σε σχέση και με την αναζήτηση

εσόδων, την ιδιαιτερότητα σε σχέση με τα κεντρικά μέσα που έχουν ως προς το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς. Ακούστηκε αυτό: δεν είναι επιχειρηματίες. Είναι κυρίως εκδότες παραδοσιακοί, ένα μεγάλο μέρος των ιδιοκτητών των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης. Ίσως αυτό να δικαιολογεί κατά έναν τρόπο και την υψηλή αξιοπιστία που λένε οι πολίτες ότι υπάρχει στα τοπικά μέσα ενημέρωσης. Ίσως η σύνδεσή τους με την τοπική κοινωνία.

Βεβαίως, αναδεικνύεται και η διαφορά που υπάρχει ως προς τις εργασιακές σχέσεις, η μισθολογική διαφορά προς τα κάτω και προς το χειρίστο που υπάρχει.

Αναδείχθηκε ο σπουδαίος ρόλος τους στη δημοκρατία, ο κομβικός τους ρόλος στο δημοκρατικό πολίτευμα και βεβαίως η ανάγκη στήριξής τους, συντεταγμένα και με κανόνες.

Θεωρώ ότι όλα αυτά που είπαμε για τα περιφερειακά μέσα προφανώς και μπορούν να βρουν εφαρμογή για τα μέσα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Μάλιστα, τα μέσα της Θεσσαλονίκης είναι και περιφερειακά μέσα, αλλά πλησιάζουν περισσότερο στα μέσα του κέντρου. Τα περιφερειακά μέσα δείχνουν τον δρόμο σε πάρα πολλά πράγματα, όπως στο επιχειρηματικό μοντέλο, την αξιοπιστία κ.λπ., και μπορούμε να πάρουμε πολύ χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία να εφαρμοστούν και στα μέσα της Αθήνας και να δείξουν τον δρόμο για το πώς θα κινηθούμε στο μέλλον.

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω όλους θερμά. Και τις Ενώσεις Συντακτών και τα Ταμεία μας. Και τους ακαδημαϊκούς, τους φίλους καθηγητές και τον Γενικό Γραμματέα Επικοινωνίας και τον Αιμίλιο Περδικάρη, τον Πρόεδρο του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων, το οποίο είναι και ο χορηγός επικοινωνίας της σημερινής μας εκδήλωσης. Να ευχαριστήσω ακόμη τους ιδιοκτήτες για την παρουσία τους εδώ. Και βεβαίως, να ευχαριστήσω θερμά την Περιφέρεια Κρήτης και τον Δήμο Ηρακλείου, που μας βοήθησαν πολύ στη διεξαγωγή αυτής της ημερίδας.

Σας ευχαριστώ όλους. Καλό απόγευμα σε όλους.